

Warszawa, dnia 7 lutego 2014 r.

Poz. 178

**ROZPORZĄDZENIE
PREZESA RADY MINISTRÓW**

z dnia 28 stycznia 2014 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych,
objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych
w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych
statystyki publicznej na rok 2013**

Na podstawie art. 31 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 591 oraz z 2013 r. poz. 2) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 września 2013 r. w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2013 (Dz. U. poz. 1223) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w § 1 w ust. 1:
  - a) po pkt 38 dodaje się pkt 38a i 38b w brzmieniu:
    - „38a) DS-50G – ochrona zdrowia w gospodarstwach domowych, kwestionariusz gospodarstwa domowego;
    - 38b) DS-50I – ochrona zdrowia w gospodarstwach domowych, kwestionariusz indywidualny;”,
  - b) uchyla się pkt 136;
- 2) w § 2 w ust. 17 uchyla się pkt 9;
- 3) w załączniku nr 1 do rozporządzenia:
  - a) skreśla się wzór formularza R-r-z – badanie plonów ziemniaków,
  - b) wzory formularzy:
    - AK-R – ankieta koniunktury w gospodarstwie rolnym,
    - G-02b – sprawozdanie bilansowe nośników energii i infrastruktury ciepłowniczej,
    - IF – instrumenty finansowe przedsiębiorstw niefinansowych,
    - OS-29/k – kwestionariusz o kosztach bieżących poniesionych na ochronę środowiska,
    - PNT-01 – sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R),
    - PNT-01/a – sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R) oraz o środkach asygnowanych na prace badawcze i rozwojowe w jednostkach rządowych i samorządowych,
    - PNT-01/s – sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R) w szkołach wyższych,
    - RF-02 – sprawozdanie o stanie należności i zobowiązań,
    - załącznik do sprawozdania RF-02 o stanie należności i zobowiązań,
    - R-KSRA – badanie pogłowia bydła, owiec i drobiu oraz produkcji zwierzęcej,
    - R-KSRB – badanie pogłowia świń oraz produkcji żywca wieprzowego,

- R-SGR – badanie struktury gospodarstw rolnych,
  - S-10 – sprawozdanie o studiach wyższych,
  - SG-01 – statystyka gminy: leśnictwo i ochrona środowiska,
  - SOF-5 – sprawozdanie o współpracy, zarządzaniu i działalności informacyjnej wybranych organizacji non profit,
  - SP-3 – sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw,
  - Z-06 – sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy,
  - ZD-2 – sprawozdanie z lecznictwa uzdrowiskowego, stacjonarnych zakładów rehabilitacji leczniczej,
  - ZD-5 – sprawozdanie apteki i punktu aptecznego
  - otrzymują brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego rozporządzenia,
- c) po wzorze formularza DS-01b – zestawienie z zawartych umów i zrealizowanych transakcji w handlu zagranicznym towarami o znaczeniu strategicznym dodaje się wzory formularzy:
- DS-50G – ochrona zdrowia w gospodarstwach domowych, kwestionariusz gospodarstwa domowego,
  - DS-50I – ochrona zdrowia w gospodarstwach domowych, kwestionariusz indywidualny
  - określone w załączniku nr 2 do niniejszego rozporządzenia;
- 4) w załączniku nr 3 do rozporządzenia:
- a) skreśla się wzór formularza OŚ-4/p – półroczne sprawozdanie z wpływów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska oraz z redystrybucji tych wpływów,
- b) wzory formularzy:
- G-11g – sprawozdanie o cenach gazu ziemnego według kategorii standardowych odbiorców końcowych,
  - MN-01 – sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej w dziedzinie biotechnologii w jednostkach naukowych,
  - OŚ-2b – sprawozdanie z działalności kontrolnej wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska
  - otrzymują brzmienie określone w załączniku nr 3 do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *D. Tusk*

Dział I. INFORMACJE OGÓLNE O GOSPODARSTWIE ROLNYM

1.	Czy w gospodarstwie prowadzona jest aktualnie działalność rolnicza? <i>Jeśli prowadzona działalność rolnicza związana jest wyłącznie z utrzymywaniem gruntów rolnych już niewykorzystywanych do celów produkcyjnych według zasad dobrej kultury rolnej, należy zaznaczyć odpowiedź „NIE”</i>	• TAK ... 1 ☐ • NIE ... 2 ☐ → KONIEC WYWIADU
2.	Jaka jest powierzchnia gruntów w gospodarstwie (własnych, dzierżawionych lub użytkowanych z innego tytułu): <i>(Jeżeli gospodarstwo nie posiada użytków rolnych proszę przejść do pyt. 4.)</i>	• ogółem ..... 1 <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> ha <input type="text"/> <input type="text"/> a • w tym użytków rolnych .... 2 <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> ha <input type="text"/> <input type="text"/> a
3.	Czy w najbliższym półroczu planuje się powierzchnię użytków rolnych w gospodarstwie:	• zwiększyć ..... 1 ☐ • pozostawić bez zmian ..... 2 ☐ • zmniejszyć ..... 3 ☐
4.	Czy gospodarstwo rolne:	• specjalizuje się/jest wyraźnie ukierunkowane na produkcję roślinną ..... 1 ☐ • specjalizuje się/jest wyraźnie ukierunkowane na produkcję zwierzęcą ..... 2 ☐ • jest wielokierunkowe ..... 3 ☐

Dział II. INFORMACJE OGÓLNE O KIERUJĄCYM GOSPODARSTWEM ROLNYM

5.	Proszę podać rok urodzenia osoby kierującej gospodarstwem rolnym:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
6.	Jaki jest poziom wykształcenia ogólnego osoby kierującej gospodarstwem rolnym:	• wyższe ..... 1 ☐ • policealne ..... 2 ☐ • średnie zawodowe ... 3 ☐ • średnie ogólnokształcące 4 ☐ • zasadnicze zawodowe .. 5 ☐ • podstawowe, gimnazjalne .. 6 ☐ • podstawowe nieukończone i bez wykształcenia. 7 ☐
7.	Jaki jest poziom wykształcenia rolniczego osoby kierującej gospodarstwem rolnym:	• wyższe rolnicze ..... 1 ☐ • policealne rolnicze ..... 2 ☐ • średnie zawodowe rolnicze ..... 3 ☐ • zasadnicze zawodowe rolnicze .. 4 ☐ • kurs rolniczy ..... 5 ☐ • brak wykształcenia rolniczego ... 6 ☐
8.	Ile lat osoba kierująca prowadzi gospodarstwo rolne:	<input type="text"/>

Dział III. PRODUKCJA ROŚLINNA

9.	Czy gospodarstwo rolne prowadzi uprawę roślin: <i>(Jeśli gospodarstwo nie prowadzi upraw, proszę przejść do działu IV.)</i>	• TAK ... 1 ☐ • NIE ... 2 ☐ → DZIAŁ IV
10.	Jaki rodzaj produkcji roślinnej dominuje (ma największe znaczenie ekonomiczne) w gospodarstwie rolnym: <i>(Proszę zaznaczyć maksymalnie dwie grupy upraw lub pkt. 12.)</i>	• zboża ..... 01 ☐ • ziemniaki ..... 02 ☐ • buraki cukrowe ..... 03 ☐ • rzepak i rzepik ..... 04 ☐ • pozostałe przemysłowe ..... 05 ☐ • rośliny pastewne ..... 06 ☐ • warzywa gruntowe ..... 07 ☐ • uprawy pod osłonami ..... 08 ☐ • drzewa i krzewy owocowe ..... 09 ☐ • trwałe użytki zielone ... 10 ☐ • inne ..... 11 ☐ • nie dominuje ¹ ..... 12 ☐
11.	Czy planuje się pod zbiory w 2014 r. powierzchnię upraw/nasadzeń o największym znaczeniu ekonomicznym: <i>(Proszę odpowiedzieć na pytanie w grudniu.)</i>	• zwiększyć .... 1 ☐ • pozostawić bez zmian . 2 ☐ • zmniejszyć ... 3 ☐ • zrezygnować z upraw ... 4 ☐
12.	Czy sprzedaż produktów roślinnych wyprodukowanych w gospodarstwie w porównaniu do analogicznego półrocza poprzedniego roku:	• wzrosła ..... 1 ☐ • pozostała bez zmian ..... 2 ☐ • zmniejszyła się ..... 3 ☐ • brak sprzedaży – produkcja tylko na samozaopatrzenie. . 4 ☐ • brak sprzedaży – inne przyczyny ..... 5 ☐

Dział IV. PRODUKCJA ZWIERZĘCĄ

13.	Czy gospodarstwo prowadzi chów/hodowlę zwierząt gospodarskich: <i>(Jeżeli gospodarstwo nie utrzymuje zwierząt gospodarskich, proszę przejść do działu V.)</i>	• TAK ... 1 ☐ • NIE ... 2 ☐ → DZIAŁ V
14.	Jaki rodzaj produkcji zwierzęcej dominuje (ma największe znaczenie ekonomiczne) w gospodarstwie rolnym: <i>(Proszę zaznaczyć maksymalnie dwa rodzaje produkcji lub pkt. 9.)</i>	• bydło rzeźne ..... 1 ☐ • bydło mleczne ..... 2 ☐ • trzoda chlewna ..... 3 ☐ • drób - brojlerzy ..... 4 ☐ • drób nieśny ..... 5 ☐ • owce ..... 6 ☐ • konie ..... 7 ☐ • inne ..... 8 ☐ • nie dominuje ¹ ..... 9 ☐
15.	Czy planuje się pogłowię zwierząt gospodarskich o największym znaczeniu ekonomicznym utrzymywanych w gospodarstwie rolnym w najbliższym półroczu:	• zwiększyć . 1 ☐ • pozostawić bez zmian 2 ☐ • zmniejszyć 3 ☐ • zrezygnować z chowu/hodowli 4 ☐

Dział IV. PRODUKCJA ZWIERZĘCA /CD./

16. Czy sprzedaż produktów zwierzęcych wyprodukowanych w gospodarstwie w porównaniu do analogicznego półroczia poprzedniego roku:
<ul style="list-style-type: none"> • wzrosła ..... 1 ☐ • pozostała bez zmian ..... 2 ☐ • zmniejszyła się ..... 3 ☐ • brak sprzedaży – produkcja tylko na samozaopatrzenie... 4 ☐ • brak sprzedaży – inne przyczyny ..... 5 ☐

Dział V. OCENA SYTUACJI GOSPODARSTWA ROLNEGO

17. Jak zmieniła się ogólna sytuacja Pani/Pana gospodarstwa rolnego w ciągu ostatniego półroczia:
<ul style="list-style-type: none"> • poprawiła się ..... 1 ☐ • pozostała bez zmian ..... 2 ☐ • pogorszyła się ..... 3 ☐
18. Jaka jest bieżąca ogólna sytuacja Pani/Pana gospodarstwa rolnego:
<ul style="list-style-type: none"> • dobra ..... 1 ☐ • zadowolająca, normalna jak na tę porę roku ... 2 ☐ • zła ..... 3 ☐
19. Jak zmienił się popyt na produkty wytwarzane w Pani/Pana gospodarstwie rolnym w ciągu ostatniego półroczia:
<ul style="list-style-type: none"> • wzrósł ..... 1 ☐ • pozostał bez zmian ..... 2 ☐ • zmniejszył się ..... 3 ☐
20. Jaki jest bieżący popyt na produkty rolne wytwarzane w Pani/Pana gospodarstwie rolnym:
<ul style="list-style-type: none"> • powyżej oczekiwań ..... 1 ☐ • zgodny z oczekiwaniami ..... 2 ☐ • poniżej oczekiwań ..... 3 ☐
21. Jak zmieniła się opłacalność produkcji rolniczej prowadzonej w Pani/Pana gospodarstwie rolnym w ciągu ostatniego półroczia:
<ul style="list-style-type: none"> • poprawiła się ..... 1 ☐ • pozostała bez zmian ..... 2 ☐ • pogorszyła się ..... 3 ☐
22. Czy bieżąca produkcja rolnicza prowadzona w Pani/Pana gospodarstwie rolnym jest:
<ul style="list-style-type: none"> • opłacalna ..... 1 ☐ • brak zdecydowanej opinii .... 2 ☐ • nieopłacalna ..... 3 ☐
23. Jakie źródła finansowania były wykorzystywane przy prowadzeniu gospodarstwa rolnego w ciągu ostatniego półroczia: <i>(Można zakreślić kilka odpowiedzi.)</i>
<ul style="list-style-type: none"> • środki własne 1 ☐ • kredyty preferencyjne 2 ☐ • kredyty komercyjne 3 ☐ • płatności bezpośrednie 4 ☐ • pozostałe fundusze unijne 5 ☐
24. Na jaki cel zostały przeznaczone posiadane środki finansowe w ciągu ostatniego półroczia: <i>(Można zakreślić kilka odpowiedzi.)</i>
<ul style="list-style-type: none"> • wydatki na bieżącą działalność rolniczą ..... 1 ☐ • wydatki inwestycyjne ..... 5 ☐   w tym: <ul style="list-style-type: none"> • zakup nawozów ..... 2 ☐ • zakup ciągników, urządzeń i maszyn rolniczych ..... 6 ☐ • zakup pasz ..... 3 ☐ • budowa, generalny remont lub modernizacja budynków gospodarczych ..... 7 ☐ • zakup środków ochrony roślin ..... 4 ☐ • inne wydatki związane z gospodarstwem rolnym ..... 8 ☐
25. Czy wydatki inwestycyjne ponoszone przez gospodarstwo rolne w ostatnich 12 miesiącach:
<ul style="list-style-type: none"> • wzrosły ..... 1 ☐ • pozostały bez zmian ..... 2 ☐ • zmniejszyły się ..... 3 ☐ • nie dokonywano inwestycji (nie było takiej potrzeby) ..... 4 ☐ • nie dokonywano inwestycji (brak środków) ..... 5 ☐
26. Jakie najważniejsze czynniki obecnie sprzyjają rozwojowi Pani/Pana gospodarstwa rolnego: <i>(Można zakreślić maksymalnie 4 odpowiedzi lub pkt. 10.)</i>
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość korzystania ze wsparcia unijnego ..... 01 ☐ • umowy kontraktacyjne ..... 06 ☐ • kredyty preferencyjne ..... 02 ☐ • możliwość zrzeszania się w grupy producentów rolnych 07 ☐ • możliwość eksportu produktów rolnych i ich przetworów 03 ☐ • ubezpieczenia ograniczające ryzyko związane z prowadzeniem działalności rolniczej ..... 08 ☐ • korzystne ceny sprzedawanych produktów rolnych .... 04 ☐ • inne ..... 09 ☐ • skup interwencyjny ..... 05 ☐ • brak czynników sprzyjających ..... 10 ☐
27. Jakie najważniejsze czynniki obecnie ograniczają rozwój Pani/Pana gospodarstwa rolnego: <i>(Można zakreślić maksymalnie 4 odpowiedzi lub pkt. 11.)</i>
<ul style="list-style-type: none"> • brak środków finansowych ..... 01 ☐ • wysokie oprocentowanie kredytów rolniczych i trudności w ich uzyskaniu ..... 07 ☐ • zbyt niskie ceny zbytu produktów rolnych ..... 02 ☐ • ryzyko z powodu dużych wahań cen sprzedaży ..... 08 ☐ • zbyt wysokie ceny środków produkcji (pasze, nawozy, środki ochrony roślin) ..... 03 ☐ • niekorzystne warunki atmosferyczne ..... 09 ☐ • trudności ze zbytem produktów rolnych ..... 04 ☐ • inne ..... 10 ☐ • zbyt wysokie koszty usług rolniczych ..... 05 ☐ • brak czynników ograniczających ..... 11 ☐ • konkurencyjny import ..... 06 ☐

DZIAŁ VI. PROGNOZA SYTUACJI GOSPODARSTWA ROLNEGO

28.	Jak zmieni się ogólna sytuacja Pani/Pana gospodarstwa rolnego w najbliższym półroczu: • poprawi się ..... 1 ☐ • pozostanie bez zmian ..... 2 ☐ • pogorszy się ..... 3 ☐
29.	Jak zmieni się popyt na produkty wytwarzane w Pani/Pana gospodarstwie rolnym w najbliższym półroczu: • zwiększy się ..... 1 ☐ • pozostanie bez zmian ..... 2 ☐ • zmniejszy się ..... 3 ☐
30.	Jak zmieni się opłacalność produkcji rolniczej w Pani/Pana gospodarstwie rolnym w najbliższym półroczu: • poprawi się ..... 1 ☐ • pozostanie bez zmian ..... 2 ☐ • pogorszy się ..... 3 ☐
31.	Jakie źródła finansowania będą wykorzystywane przy prowadzeniu gospodarstwa rolnego w najbliższym półroczu: (Można zakreślić kilka odpowiedzi.) • środki własne 1 ☐ • kredyty preferencyjne 2 ☐ • kredyty komercyjne 3 ☐ • płatności bezpośrednie 4 ☐ • pozostałe fundusze unijne 5 ☐
32.	Na jaki cel zostaną przeznaczone posiadane środki finansowe w najbliższym półroczu: (Można zakreślić kilka odpowiedzi.) • wydatki na bieżącą działalność rolniczą ..... 1 ☐ • wydatki inwestycyjne ..... 5 ☐ w tym: w tym: • zakup nawozów ..... 2 ☐ • zakup ciągników, urządzeń i maszyn rolniczych ..... 6 ☐ • zakup pasz ..... 3 ☐ • budowa, generalny remont lub modernizacja budynków gospodarczych ..... 7 ☐ • zakup środków ochrony roślin ..... 4 ☐ • inne wydatki związane z gospodarstwem rolnym ..... 8 ☐
33.	Jak zmienią się wydatki inwestycyjne w Pani/Pana gospodarstwie rolnym w najbliższych 12 miesiącach: • wzrosną ..... 1 ☐ • pozostaną bez zmian ..... 2 ☐ • zmniejszą się ..... 3 ☐ • nie przewiduje się podjęcia inwestycji (nie ma obecnie takiej potrzeby) ..... 4 ☐ • nie przewiduje się podjęcia inwestycji (brak środków) ..... 5 ☐

1 Zaznaczyć jeżeli w gospodarstwie występują więcej niż 2 grupy upraw/gatunki zwierząt gospodarskich o jednakowym znaczeniu ekonomicznym.

Data wypełnienia formularza	Czas przygotowania danych (w minutach)	Czas wypełniania formularza (w minutach)	Nazwisko i imię osoby wypełniającej formularz

Objaśnienia do formularza AK-R

Uwaga: Badanie realizowane w czerwcu dotyczy I półrocza bieżącego roku, badanie realizowane w grudniu – II półrocza bieżącego roku, o ile nie zapisano inaczej.

Dział I

W pytaniu 1 należy ustalić czy gospodarstwo rolne aktualnie prowadzi działalność rolniczą, tj. działalność prowadzoną na własny rachunek związaną z uprawą roślin oraz chowem i hodowlą zwierząt, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym również uprawę grzybów), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych, chów i hodowlę zwierząt w gospodarstwie (bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, zwierząt futerkowych, zwierząt łownych utrzymywanych na rzeź), pszczoł oraz działalność polegającą na utrzymaniu gruntów rolnych już niewykorzystywanych do celów produkcyjnych według zasad dobrej kultury rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska (zgodnie z normami).

Jeśli w gospodarstwie rolnym prowadzona działalność rolnicza polega tylko na utrzymaniu gruntów rolnych już niewykorzystywanych do celów produkcyjnych według zasad dobrej kultury rolnej, należy zaznaczyć odpowiedź „NIE” i zakończyć wywiad.

Dział III

W pytaniu 10 należy wskazać grupę upraw o największym znaczeniu ekonomicznym, czyli taką, z której gospodarstwo uzyskuje największe zyski/dochody. W przypadku występowania dwóch grup upraw o jednakowym znaczeniu ekonomicznym, należy obie grupy zaznaczyć w odpowiednich polach. Jeżeli więcej niż dwie grupy upraw przynoszą jednakowe zyski/dochody należy zaznaczyć odpowiedź oznaczoną symbolem „12” (nie dominuje).

W przypadku trudności z określeniem znaczenia ekonomicznego poszczególnych grup upraw należy jako dominującą przyjąć grupę upraw zajmującą największą powierzchnię.

Zboża obejmują uprawę: pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa, pszenżyta, mieszanek zbożowych, kukurydzy na ziarno, gryki, prosa, pozostałych zbożowych (sorga, amarantusa, kanaru itp.).

Ziemiaki obejmują uprawy ziemniaków zarówno wczesnych, średnio-wczesnych, jak i późnych bez względu na przeznaczenie (tj. ziemniaki jadalne, przemysłowe, przeznaczone na sadzeniaki etc.).

Rośliny przemysłowe pozostałe obejmują uprawę pozostałych roślin oleistych (soja, słonecznik, len oleisty itd.), lnu włóknistego i konopi, chmielu, tytoniu, ziół i przypraw, cykorii korzeniowej (bez cykorii liściowej zaliczanej do warzyw), wikliny i pozostałych przemysłowych wcześniej nie wymienionych (np. uprawy wieloletnie na cele energetyczne).

Rośliny pastewne obejmują rośliny uprawiane w czystym siewie lub mieszankach na paszę, tj. mieszanki zbożowo-strączkowe, rośliny strączkowe pastewne na ziarno (np. groch pastewny tzw. peluszka, wyka, bobik, łubin słodki) i na zielonkę, motylkowe pastewne na zielonkę (np. koniczyna, seradela, lucerna), trawy polowe i inne polowe na gruntach ornych na ziarno i na zielonkę, kukurydzę na zielonkę (również przeznaczoną na kiszonki) oraz okopowe pastewne (np. buraki, marchew, brukiew, kapusta, rzepa, pasternak zwyczajny itp.).

Warzywa obejmują uprawę warzyw gruntowych, a także uprawy warzyw z zastosowaniem przykrycia upraw niską, niedostępną folią (poniżej 1,5 m w szczycie). W pozycji tej należy również uwzględnić uprawy: grochu i bobu, fasoli szparagowej, kukurydzy z której przewiduje się zbiór w stanie niedojrzałym.

Uprawy pod osłonami obejmują uprawy m.in. warzyw, kwiatów i roślin ozdobnych, truskawek i poziomek i innych gatunków roślin pod dostępnymi osłonami, tj. w szklarniach, tunelach foliowych (1,5 m i więcej w szczycie) i w inspektach.

Drzewa i krzewy owocowe obejmują uprawę drzew owocowych (jabłonie, grusze, śliwy, wiśnie, czereśnie, orzechy włoskie, morele i brzoskwinie), krzewów owocowych (agrest, porzeczki, maliny, winogrona, leszczyna) oraz plantacji jagodowych (porzeczko-agrest, aronia, borówka amerykańska, truskawki, poziomki).

Trwale użytki zielone obejmują grunty pokryte trwale trawami (5 lat lub więcej) z zasady koszone (tj. łąki trwałe) lub nie koszone, lecz wypasane (tj. pastwiska trwałe).

Rośliny inne obejmują uprawy roślin wcześniej nie wymienionych.

Dział IV

W pytaniu 13 należy wskazać, czy gospodarstwo prowadzi chów/hodowlę zwierząt gospodarskich: koniowatych (również konie wykorzystywane do celów rekreacyjnych oraz sportowych), bydła, trzody chlewnej, owiec, kóz, drobiu (kury, indyki, kaczki, gęsi, przepiórki, perliczki, strusie), królików i innych zwierząt futerkowych, pni pszczelich oraz pozostałych zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie rolnym dla produkcji mięsa (np. sarny, danielę, dziki).

W pytaniu 14 należy wskazać grupę zwierząt gospodarskich o największym znaczeniu ekonomicznym, czyli taką, z której gospodarstwo uzyskuje największe zyski/dochody. W przypadku występowania dwóch rodzajów produkcji zwierzęcej o jednakowym znaczeniu ekonomicznym należy oba rodzaje zaznaczyć w odpowiednich polach. Jeżeli więcej niż dwa gatunki zwierząt przynoszą takie same zyski/dochody, należy zaznaczyć odpowiedź oznaczoną symbolem „9” (nie dominuje).

W przypadku trudności z określeniem znaczenia ekonomicznego poszczególnych rodzajów produkcji zwierzęcej należy jako kryterium wyboru przyjąć liczebność stada.

Drób-brojlerzy, tj. kurczęta (indyki, gęsi, kaczki) z chowu fermowego przeznaczone do szybkiego, intensywnego tuczu, trwającego zwykle 6–8 tygodni.

Drób nieśny, tj. nioski różnych gatunków drobiu (kury, indyki, gęsi, kaczki) utrzymywanych do produkcji jaj konsumpcyjnych i jaj wylęgowych.

Dział V

Przy ocenie **ogólnej sytuacji gospodarstwa rolnego** użytkownik powinien brać pod uwagę m.in. sytuację finansową jednostki (tj. przychody pieniężne, oszczędności, zobowiązania finansowe), wyposażenie gospodarstwa rolnego w środki produkcji, stan zapasów produktów rolnych, stan i wyposażenie budynków gospodarczych, a także podpisane kontrakty, zamówienia na produkty itd.

Wydatki inwestycyjne – obejmują m.in. wydatki na zakup ziemi, zwiększenie powierzchni upraw i nasadzeń o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż rok (zasadzenia wieloletnie), zakup ciągników, maszyn i urządzeń rolniczych, zakup środków transportu, zakup zwierząt gospodarskich (stado podstawowe), budowa, generalny remont lub modernizacja budynków gospodarczych, itp.

Wydatki na bieżącą działalność rolniczą - obejmują m.in. wydatki na zakup nawozów mineralnych lub nawozów organicznych pochodzenia zwierzęcego, zakup pasz treściwych, środków ochrony roślin, kwalifikowanego materiału siewnego, bieżącą naprawę maszyn i urządzeń rolniczych, bieżący remont budynków gospodarczych, itp.

Inne wydatki związane z gospodarstwem rolnym - obejmują m.in. wydatki związane z korzystaniem z usług rolniczych, usług weterynaryjnych, z wypłatą wynagrodzeń, z obsługą księgową, z zakupem paliwa, z opłatami za dzierżawę oraz wydatkami związanymi z prowadzeniem zarobkowej działalności gospodarczej innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem rolnym, itp.

Działalność gospodarza inna niż rolnicza bezpośrednio związana z gospodarstwem rolnym, oznacza działalność produkcyjną lub usługową prowadzoną na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku/dochodu, która wykorzystuje zasoby gospodarstwa rolnego (siłę roboczą, teren, budynki, park maszynowy itp.) lub produkty rolne w nim powstałe. Do pozarolniczej działalności gospodarczej zaliczamy m.in.: agroturystykę, rękodzieło, przetwórstwo produktów rolnych, produkcję energii odnawialnej, przetwarzanie surowego drewna w gospodarstwie, akwakulturę, rolnicze i nierolnicze prace kontraktowe z wykorzystaniem środków produkcji gospodarstwa, leśnictwo.

 GLÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY , al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa		www.stat.gov.pl	
Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej		Numer identyfikacyjny - REGON	
Symbol rodzaju przeważającej działalności wg PKD 2007		G-02b Sprawozdanie bilansowe nośników energii i infrastruktury ciepłowniczej za rok 2013	
		Portal sprawozdawczy GUS www.stat.gov.pl Urząd Statystyczny 35-959 Rzeszów ul. Jana III Sobieskiego 10 Przekazać do 14 lutego 2014 r.	

Obowiązek przekazywania danych statystycznych wynika z art. 30 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 591, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2012 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2013 (Dz. U. poz. 1391, z późn. zm.).

(e-mail sekretariatu jednostki sporządzającej sprawozdanie – WYPEŁNIAC WIELKIMI LITERAMI)

Dział 1. Bilanse nośników energii

Dane należy podawać z jednym znakiem po przecinku (z wyjątkiem danych w GJ podawanych w ilościach całkowitych).

Nazwa nośnika energii	Lp.	Jednostka miary	Kod	Zapasy początkowy (stan na 1 stycznia)	Produkcja	Zakup		Inne przychody	Sprzedaż		Inne rozchody	Zużycie	Zapasy końcowy	
						ogółem			ogółem					
						ilość	wartość w tys. zł (bez podatku VAT)		ilość	wartość w tys. zł (bez podatku VAT)				
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Węgiel kamienny energetyczny z wyłączeniem brykietów	01	t	60											
Węgiel kamienny koksujący z wyłączeniem brykietów	02		61											
Brykiety z węgla kamiennego i podobne paliwa stałe otrzymywane z węgla kamiennego	03		02											
Węgiel brunatny (lignit)	04		03											
Paliwa lignitowe (paliwa stałe produkowane z węgla brunatnego (lignitu) - brykiety itp.) i brykiety torfowe	05		04											
Torf	06		94											
Gaz ziemny w stanie ciekłym lub gazowym, wysokometanowy	07	dam ³ (1000m ³)	13											
Gaz ziemny w stanie ciekłym lub gazowym, zaazotowany	08		14											
Gaz ziemny w stanie ciekłym lub gazowym, pozostały (m.in. z odmetanowania pokładów węgla)	09		15											
Koks i półkoks z węgla kamiennego i brunatnego (lignitu)	10	t	62											
Smola destylowana z węgla kamiennego i brunatnego (lignitu) lub torfu; pozostałe smoły mineralne (smoły surowe)	11		66											
Benzyna silnikowa, bezolowiowa	12		88											
Benzyna lotnicza	13		69											
Oleje napędowe do silników (Diesla)	14		64											
Oleje napędowe do innych celów, pozostałe (paliwo żeglugowe)	15		10											
Paliwo typu benzyny do silników odrzutowych	16		37											
Paliwo typu nafta do silników odrzutowych turbinowych	17		38											
Nafty pozostałe	18		74											
Benzyna lakiernicza i benzyna specjalna	19		75											
Lekkie frakcje benzyny ciężkiej (surowiec dla przemysłu petrochemicznego - benzyna do pirolizy)	20		76											
Pozostałe produkty naftowe, gdzie indziej niesklasyfikowane	21	77												

Dział 1. Bilanse nośników energii (dokończenie)

Dane należy podawać z jednym znakiem po przecinku (z wyjątkiem danych w GJ podawanych w ilościach całkowitych).

Nazwa nośnika energii	Lp.	Jednostka miary	Kod	Zapasy początkowy (stan na 1 stycznia)	Produkcja	Zakup		Inne przychody	Sprzedaż		Inne rozchody	Zużycie	Zapasy końcowy	
						ogółem			w tym import					
						ilość			wartość w tys. zł (bez podatku VAT)	ilość				wartość w tys. zł (bez podatku VAT)
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Olej opałowy lekki	22	t	96											
Olej opałowy LSC - o niskiej zawartości siarki (<1 %) (ciężki olej opałowy)	23		98											
Olej opałowy HSC - o wysokiej zawartości siarki (≥1 %) (ciężki olej opałowy)	24		99											
Oleje silnikowe, smarowe oleje sprężarkowe i turbinowe oraz pozostałe	25		71											
Gaz ciekły LPG (propan i butan skroplony)	26		12											
Wazelina, woski parafinowe i inne, z włączeniem ozokerytu	27		72											
Koks naftowy	28		63											
Bitum naftowy (asfalty z przeróbki ropy naftowej)	29		73											
Energia elektryczna	30		MWh	24	X									X
Gaz koksowniczy	31	dam ³ (1000m ³)	16	X									X	
Paliwa odpadowe gazowe	32	GJ	79											
Gaz wielkopieczowy	33	dam ³ (1000m ³)	19											
Ciepło w parze wodnej i gorącej wodzie	34	GJ	23	X									X	
Biogaz	z wysypisk odpadów	35	dam ³ (1000m ³)	25										
	z oczyszczalni ścieków	36		26										
	rolniczy	37		29										
	pozostały	38		27										
Bioetanol, biodiesel, biometanol, biodimetyloeter, Bio-ETBE, Bio-MTBE (zużywane w transporcie)	39		36											
Biomasa stała	biomasa leśna	40	t	95										
	uprawy energetyczne	41		30										
	odpady z rolnictwa	42		33										
	frakcje organiczne stałych odpadów komunalnych	43		83										
	pozostałe paliwa stałe z biomasy	44		84										
Pozostałe odpady przemysłowe stałe i ciekłe	45		34											
Oleje smarowe i odpadowe - przetworzone	46		22											
Nieorganiczne odpady komunalne stałe	47		35											
Biopaliwa ciekłe (biopłynny) do celów energetycznych	48		46											

Dział 3. Infrastruktura ciepłownicza i obrót ciepłem

Dział 3.1. Wytwarzanie ciepła

Dział 3.1.1. Produkcja ciepła według rodzajów źródeł

Dział 2. Substytucja paliw (wypełniać tylko wiersze, w których istnieje możliwość zastąpienia paliwa innym)

Paliwo podstawowe	Lp.	Jednostka miary	Zużycie paliwa		Maksymalne możliwe zużycie paliw zastępczych			Lp.	Rodzaj źródła		Roczna produkcja ciepła w parze wodnej i gorącej wodzie [GJ]								
			ogółem	w tym ilość (w ujęciu procentowym) możliwa do zastąpienia innymi paliwami	Gaz ziemny [dam ³]	Węgiel [t]	Inne paliwa [GJ]		01	Ogółem									
0	1	2	3	4	5	6	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	
Olej opalowy	01	t							z tego	kotłownie/ ciepłownie	lokalne (wbudowane)								
												pozostałe							
											elektro- ciepłownie	na paliwo konwencjonalne							
												na paliwo odnawialne							
											podgrzewacze wody	elektryczne							
												gazowe							
												pozostałe							
												źródła geotermalne							
												energia słoneczna (kolektory)							
												pompy ciepła							
												inne źródła							
												odzysk z procesów technologicznych							

Lokalizacja obiektów (instalacji)

Identyfikator miejscowości

(miejscowość, gmina, powiat)

podaje US

Dział 3.1.2. Liczba kotłowni i sieć ciepłownicza

Liczba kotłowni - ciepłowni	Łączna moc osiągalna (MW) (z dwoma miejscami po przecinku)	Roczna produkcja ciepła w parze wodnej i gorącej wodzie [GJ]	Długość sieci ciepłowniczej (w km) (z jednym miejscem po przecinku)	
			przesyłowej i rozdzielczej	przyłączy do budynków
1	2	3	4	5

Dział 3.1.3. Parametry techniczne kotłów ciepłowniczych (kotły o mocy równej lub większej niż 0,2 MW)

Lp.	Rodzaj kotłów	Rodzaj paliwa	Kod paliwa	Liczba kotłów	Zużycie paliwa na wsad w roku sprawozdawczym		Łączna moc osiągalna [MW] (dane z dwoma miejscami po przecinku)	Roczna produkcja ciepła w parze wodnej i gorącej wodzie [GJ] (rubr. 7*sprawność kotła)	Instalacja odsiarczania		Urządzenia odpylające		Paliwniki niskoemisyjne	
					tony/rok dam ³ /rok	GJ/rok (rubr. 6*wartość opałowa nośnika)			liczba	% udziału w ogólnej mocy kotłów	liczba	% udziału w ogólnej mocy kotłów	liczba	% udziału w ogólnej mocy kotłów
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	Jednopaliwowe													
2	Dwupaliwowe													
3	Wielopaliwowe													

Dział 3.2. Sprzedaż ciepła odbiorcom końcowym i kubatura budynków ogrzewanych centralnie

Ogółem		Budynki						
Sprzedaż ciepła [GJ]	Kubatura budynków [dam ³] (dam ³ = 1000m ³)	budynki mieszkalne ^{a)}					urzędy i instytucje	
		Sprzedaż ciepła [GJ]	Kubatura budynków [dam ³]	w tym kubatura budynków [dam ³]			Sprzedaż ciepła [GJ]	Kubatura budynków [dam ³]
				komunalnych	spółdzielczych	prywatnych		
1	2	3	4	5	6	7	8	9

a) Za budynek mieszkalny uznaje się budynek zajęty przez mieszkania w całości oraz budynek zajęty przez mieszkania, co najmniej w połowie.

Informacja uzupełniająca

Czy jednostka przeprowadziła audyt efektywności energetycznej? TAK NIE Jeżeli TAK, proszę podać datę jego przeprowadzenia (miesiąc, rok), -

Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na przygotowanie danych dla potrzeb wypełnienia formularza	1	
Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na wypełnienie formularza	2	

(e-mail osoby sporządzającej sprawozdanie - WYPEŁNIĆ WIELKIMI LITERAMI)

(imię, nazwisko i telefon osoby sporządzającej sprawozdanie)

(miejscowość, data)

(pieczęćka imienna i podpis osoby działającej w imieniu sprawozdawcy)

obliczone z zastosowaniem informacji o wartościach opałowych paliw, spójne z danymi wpisanymi w rubrykach 2 i 3.

Dział 3. Infrastruktura ciepłownicza i obrót ciepłem

W dziale tym należy rozliczyć: produkcję, sprzedaż ciepła wykazaną w dziale 1 w wierszu 34 - rubryki 4, 9.

Dział ten wypełniają:

- w części dotyczącej produkcji - jednostki eksploatujące źródła ciepła wymienione w dziale 3.1.1. Produkcja ciepła (elektrownie i elektrociepłownie zawodowe i przemysłowe, kotłownie - ciepłownie wraz z lokalnymi, czyli obsługującymi pojedyncze obiekty, budynki) produkujące ciepło na cele grzewcze i technologiczne zarówno na potrzeby własne, jak i na sprzedaż,
- w części dotyczącej infrastruktury ciepłownicznej - jednostki eksploatujące kotłownie oraz sieć ciepłą,
- w części dotyczącej sprzedaży - jednostki dostarczające ciepło do odbiorców końcowych.

W dziale 3.1.1. Produkcja ciepła według rodzajów źródeł:

- w wierszu 1 - należy podać łączną wielkość produkcji ciepła,
- w wierszach 2-13 należy rozliczyć na poszczególne rodzaje źródeł wielkość z wiersza 1,
- w wierszach 2-3 należy podać produkcję z kotłów ciepłowniczych,
- w wierszach 4-5 należy podać produkcję z kotłów energetycznych,
- w wierszu 9 - należy podać ilość ciepła pobranego ze źródła geotermalnego.

Dział 3.1.2, 3.1.3 i 3.2 należy wypełnić oddzielnie dla każdej miejscowości, w której zlokalizowane są kotłownie. W przypadku gdy jednostka sprawozdawcza posiada obiekty znajdujące się w kilku różnych miejscowościach, odpowiednie działy sprawozdania należy wypełnić na dodatkowych stronach formularza, określając jednocześnie ich lokalizację (miejscowość, gmina, powiat). Identyfikator miejscowości (wykorzystywany przy przetwarzaniu danych) podaje urząd statystyczny.

W dziale 3.1.2. Liczba kotłowni i sieć ciepłownicza należy podawać dla danej miejscowości:

- w rubryce 1 liczbę kotłowni-ciepłowni,
- w rubryce 2 łączną moc osiągalną,
- w rubryce 3 roczną produkcję ciepła,
- w rubryce 4 długość sieci przesyłowej i rozdzielczej w km (z jednym miejscem po przecinku),
- w rubryce 5 łączną długość przyłączy w km (z jednym miejscem po przecinku).

1. **Pod pojęciem sieci ciepłownicznej** rozumie się połączone ze sobą urządzenia lub instalacje, służące do przesyłania i dystrybucji ciepła ze źródeł ciepła do węzłów ciepłych.
2. **Pod pojęciem przyłącza** rozumie się odcinek sieci ciepłownicznej doprowadzający ciepło wyłącznie do jednego węzła ciepłego albo odcinek zewnętrznych instalacji odbiorczych za grupowym węzłem ciepłym lub źródłem ciepła, łączący te instalacje z instalacjami odbiorczymi w obiektach.
3. **Pod pojęciem węzła ciepłego** rozumie się połączone ze sobą urządzenia lub instalacje służące do zmiany rodzaju lub parametrów nośnika ciepła dostarczanego z przyłącza oraz regulacji ilości ciepła dostarczanego do instalacji odbiorczych.
4. **Pod pojęciem grupowego węzła ciepłego** rozumie się węzeł ciepły obsługujący więcej niż jeden obiekt.

Powyższe definicje są zgodne z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 15 stycznia 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemów ciepłowniczych (Dz. U. Nr 16, poz. 92).

W dziale 3.1.3. Parametry techniczne kotłów ciepłowniczych należy podać dane dotyczące liczby i rodzajów eksploatowanych kotłów w danej miejscowości, ich produkcji oraz zużytych paliw podstawowych określonych fabrycznie dla tych typów kotłów (nie należy wykazywać paliw służących jedynie do podtrzymywania procesu palenia w kotle). Ilości zużytego paliwa powinny być równe lub mniejsze niż wykazane w dziale 1. Należy również podać dane o urządzeniach ograniczających emisję zanieczyszczeń do atmosfery.

W dziale 3.1.3. należy uwzględnić tylko kotły o mocy równej lub większej niż 0,2 MW.

- w rubryce 2 określamy rodzaj kotła: jednopaliwowe, dwupaliwowe lub wielopaliwowe. Przez kotły dwupaliwowe należy rozumieć kotły, w których zgodnie z określeniem fabrycznym można spalać paliwa o dwóch różnych stanach skupienia.
- w rubryce 3 i 4 należy określić rodzaj i kod paliwa,
- w rubryce 5 należy podać liczbę kotłów (opalanych tym samym rodzajem paliwa). Kotły opalane innym rodzajem paliwa powinny być wykazane w kolejnych wierszach,
- w rubryce 6 i 7 podajemy zużycie paliwa na wsad w roku sprawozdawczym (w jednostkach naturalnych i w GJ),
- w rubryce 8 należy podać łączną moc osiągalną,
- w rubryce 9 roczną produkcję ciepła w GJ.

Przy obliczaniu produkcji ciepła (rubr. 9) należy uwzględnić sprawność kotła, stąd dane w rubr. 7 i 9 nie mogą być takie same (rubryka 7 musi być większa od rubryki 9).

W części dotyczącej urządzeń ograniczających emisję należy podawać:

- w rubrykach 10, 12, 14 liczbę eksploatowanych urządzeń,
- w rubrykach 11, 13, 15 procentowy udział eksploatowanych urządzeń w odniesieniu do ogólnej zainstalowanej mocy cieplnej w danym obiekcie.

Przykłady:

1. Spalono 22,3 tony węgla o wartości opałowej 21500 kJ/kg. Aby obliczyć uzyskaną ilość ciepła, mnożymy ilość spalonego węgla przez jego wartość opałową/1000 i przez sprawność kotła (przykładowa sprawność kotła wynosi 60 %):

Wielkość produkcji ciepła wynosi $22,3 \times 21500/1000 \times 60\% = 288 \text{ GJ}$.

2. Instalacja odsiarczania w kotłowni posiadającej 5 kotłów współpracuje z dwoma kotłami o mocy stanowiącej 45 % ogólnej mocy zainstalowanej w danej kotłowni-ciepłowni.

Tak więc w tym przypadku w rubryce 11 należy wpisać wartość 45 %.

Dział 3.2 Sprzedaż ciepła odbiorcom końcowym i kubatura budynków ogrzewanych centralnie.

- **sprzedaż** (rubryki 1, 3 i 8) wypełniają wszystkie jednostki, które zajmują się sprzedażą energii cieplnej odbiorcom końcowym.

- **kubatura** (rubryki 2, 4, 5, 6, 7 i 9) - przedsiębiorstwa energetyki cieplnej wykazują kubaturę budynków, do których dostarczają ciepło, natomiast inne podmioty (w tym spółdzielnie mieszkaniowe) wykazują wyłącznie kubaturę budynków, do których dostarczają ciepło z produkcji własnej (posiadają kotłownię).

Kubatura budynków jest to objętość mierzona w m sześc. - liczona jako iloczyn powierzchni zabudowy i wysokości budynku od podłogi piwnic do podłogi strychu. Jeśli na poddaszu znajdują się pomieszczenia użytkowe (mieszkania, pralnie itp.), kubatura tych pomieszczeń dodawana jest do kubatury budynku. W sprawozdawczości statystycznej dotyczącej efektów działalności budowlanej - w przypadku rozbudowy budynku lub przekazaniu do eksploatacji tylko części budynku - kubatura budynku dotyczy tylko tych części.

Dział ten należy wypełniać dla każdej miejscowości osobno, podając:

- w rubryce 1 sprzedaż ciepła do budynków,
- w rubryce 2 łączną kubaturę budynków,
- w rubryce 3 sprzedaż ciepła do budynków mieszkalnych,
- w rubryce 4 łączną kubaturę ogrzewanych budynków mieszkalnych,
- w rubryce 5 łączną kubaturę ogrzewanych budynków komunalnych,
- w rubryce 6 łączną kubaturę ogrzewanych budynków spółdzielczych,
- w rubryce 7 łączną kubaturę ogrzewanych budynków prywatnych,
- w rubryce 8 sprzedaż ciepła do budynków urzędów i instytucji,
- w rubryce 9 łączną kubaturę ogrzewanych budynków urzędów i instytucji.

W przypadkach szczególnych można podać szacunkową wartość kubatury ogrzewanych budynków, przyjmując, że 1 MW mocy cieplnej wystarcza do ogrzania 50 dam³.

Objaśnienia do wybranych pozycji działu 1.

Benzyna silnikowa bezolowiowa (kod 88) – także benzyna U-95

olej napędowy (kod 10, 64) – oleje napędowe stosowane do:

- napędu silników wysokoprężnych wysokoobrotowych - samochody,
- napędu silników wysokoprężnych wolno- i średnioobrotowych - lokomotywy, statki, agregaty dużej mocy,
- celów opałowych,
- jako wsad do procesów petrochemicznych.

Oleje opałowe lekkie (kod 96) – Ekoterm, RGTerm i podobne oleje opałowe.

Pozostałe nafty (kod 74) – produkty destylujące w temperaturze od 150 °C do 300 °C, używane w innych celach niż transport lotniczy.

Benzyna specjalna (kod 75) – produkty rafinerijne o cechach zbliżonych do benzyn i nafty, używane do celów nieenergetycznych, np. jako substancje rozcieńczające do farb itp.

Benzyna do pirolizy (kod 76) – produkty używane podstawowo w procesach petrochemicznych do produkcji etylenu lub związków aromatycznych.

Pozostałe produkty naftowe (kod 77) – inne niewymienione produkty pochodzenia naftowego.

Biomasa stała:

Biomasa leśna - drewno opałowe w postaci polan, okrągłaków, zrębów, brykietów, peletów i odpady z leśnictwa w postaci drewna niewymiarowego: gałęzi, czubów, żerdzi, przecinek, krzewów, chrustu i karp oraz odpady z przemysłu drzewnego (wióry, trociny) i papierniczego (ług czarny).

Uprawy energetyczne - biomasa z plantacji przeznaczonych na cele energetyczne (drzewa i krzewy szybko rosnące, byliny dwuliścienne, trawy wieloletnie, zboża uprawiane w celach energetycznych).

Odpady z rolnictwa - pozostałości organiczne z rolnictwa i ogrodnictwa (np. słoma, odpady z produkcji ogrodniczej, odchody zwierzęce oraz brykiety i pelety, np. ze słomy).

Frakcje organiczne stałych odpadów komunalnych - odpady podlegające degradacji biologicznej (biomasa odpadowa) pochodzące z gospodarstw domowych, szpitali i sektora usług (np. makulatura, stare meble).

Pozostałe paliwa stałe z biomasy - odpady podlegające degradacji biologicznej (biomasa odpadowa) pochodzące z przemysłu (np. papierniczego, drzewnego, meblowego, spożywczego, włókienniczego).

W sprawozdaniach wykazywana jest tylko ilość frakcji organicznych (biodegradowalnych) zawartych w całkowitej ilości odpadów.

Informacje uzupełniające dotyczą jednostek, które nie są MSP zgodnie z ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 672, z późn. zm.).

Audyty efektywności energetycznej (zgodnie z ustawą z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej - (Dz. U. Nr 94, poz. 551, z późn. zm.)), to opracowanie zawierające analizę zużycia energii oraz określające stan techniczny obiektu, urządzenia technicznego lub instalacji, zawierające wykaz przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej tych obiektów, urządzeń lub instalacji, a także ocenę ich opłacalności ekonomicznej i możliwości do uzyskania oszczędności energii.

Załącznik 2

Przykład wypełnienia formularza

Data o jednostce
Spółdzielnia Mieszkaniowa X jest właścicielem czterech kotłowni zlokalizowanych w miejscowościach A i B, kotłownie te produkują ciepło i zużywają na cele grzewcze na potrzeby własne (ogrzewanie pomieszczeń biurowych i mieszkań lokatorskich), jak i na sprzedaż jednostkom zewnętrznym (np. dla przedsiębiorstwa). W kotłowniach pracuje sześć kotłów: jednopaliwowe, dwupaliwowe, dwupaliwowe i wielopaliwowe o łącznej mocy 2910 kW (2910 kW / 1000 = 2,91 MW). Moc odczytano z tabliczek znamionowych lub z dokumentacji technicznej kotłowni.
W miejscowości A pracuje kotłownia jednopaliwowa przystosowana do spalania gazu ziemnego i jeden kotłowni wielopaliwowy w którym spalany jest węgiel i biomasa.
W miejscowości B pracują dwa kotły dwupaliwowe przystosowane do spalania gazu ziemnego i oleju opałowego, oraz dwa kotły jednopaliwowe opalane gazem ziemnym (jeden z kotłów o mocy 100 kW – nie wykazywany jest w dziale 3.1.3).

Kotłowni wielopaliwowy posiada instalację odsiarczania, a pozostałe kotły palniki niskosmienne.
Długość sieci przesyłowej i rozdzielczej w miejscowości A jest równa 0,7 km i przyłączy do budynków 0,5 km. W miejscowości B długość sieci przesyłowej i rozdzielczej jest równa 0,8 km i przyłączy do budynków 0,6 km.
Spółdzielnia eksploatuje samochody służbowe napędzane benzyną i olejem napędowym (dieslel).

Dział 1
W roku sprawozdawczym zostały użyte następujące nośniki energii: gaz ziemny wysokometanowy - 277000 m³, olej opałowy lekki - 26170 litrów, węgiel kamienny energetyczny - 130,8 ton, benzyna silnikowa - 1215 litrów, olej napędowy - 2725,5 litrów, biomasa - 264,9 ton, energia elektryczna - 920200 kWh.

Spółdzielnia dodatkowo zakupuje ciepło z miejskiego przedsiębiorstwa ciepłowniczego, które odsprzedaje (dostarcza) swoim lokatorom.
Wypełniając sprawozdanie w dziale 1 w rubrykach dotyczących ilości należy przeliczyć nośniki energii na odpowiednią jednostkę miary, gaz ziemny wysokometanowy 277000 m³ / 1000 = 277,0 dam³ (1000 m³ = 1 dam³), benzyna silnikowa 1215 litrów / 1337 = 0,9 tony (1 tona = 1337 litrów), olej napędowy 2725,5 litrów / 1200 = 2,3 tony (1 tona = 1200 litrów), energia elektryczna 920200 kWh / 1000 = 920,2 MWh (1 MWh = 1000 kWh).
Aby obliczyć produkcję ciepła z danego nośnika, należy pomnożyć ilość spalzonego nośnika przez jego wartość opałową / 1000 i przez sprawność kotła.
Typowa wartość opałowa gazu wysokometanowego (kod 13) jest równa 36000 kJ/m³, oleju opałowego lekkiego (kod 96) jest równa 43100 kJ/kg, węgla kamiennego 27000 kJ/kg, biomasy 16000 kJ/kg. Sprawność kotłów eksploatacyjnych przez spółdzielnię wynosi 93%.

- roczna produkcja ciepła z węgla (kod 60): 130,8 t × 27000 kJ/kg / 1000 × 93% = 3284 GJ,
- roczna produkcja ciepła z gazu (kod 13): 277 dam³ × 36000 kJ/m³ / 1000 × 93% = 9274 GJ,
- roczna produkcja ciepła z oleju opałowego (kod 96): 21,8 t × 43100 kJ/kg / 1000 × 93% = 874 GJ,
- roczna produkcja ciepła z biomasy (kod 95): 264,9 t × 16000 kJ/kg / 1000 × 93% = 3942 GJ.

Całkowity (sumaryczny) ilość ciepła wytworzonego w kotłowniach ze wszystkich paliw wynosząca 17374 GJ należy wykazać w dziale 1 wierszu 34 rubryka 4.
W wierszu tym wykazujemy również zakup ciepła i sprzedaż dla przedsiębiorstwa oraz zużycie na potrzeby spółdzielni mieszkalniowej (pomieszczenia biurowe i mieszkania lokatorów).

Dział 2
Do możliwości substytucji paliw, to zakładamy, że możliwość taką posiadają kotły dwupaliwowe gazowo-olejowe zlokalizowane w miejscowości B, natomiast możliwości takiej nie mają pozostałe kotły należące do Spółdzielni. W kotłach dwupaliwowych w miejscowości B istnieje możliwość zasilenia palenicy zużyciem oleju opałowego. Zasilenia może być następujące: 1) obliczamy całkowitą ilość energii zawartą w gazie ziemnym, który może być zastąpiony: 48,3 dam³ × 36,0 GJ/dam³ = 1738,8 GJ, 2) obliczamy zastępczą ilość oleju opałowego w tonach: 1738,8 GJ / 43100 kJ/kg / 1000 = 40,3 tony. W sprawozdaniu wpisujemy następujące dane: w kolumnie 2 całkowite zużycie gazu ziemnego w jednostce sprawozdawczej, tj. 277,0 dam³, w kolumnie 3 procent gazu ziemnego, który może być zastąpiony olejem opałowym, tj. 17,4 (procent ten obliczamy w relacji do całkowitego zużycia gazu w jednostce sprawozdawczej, tzn. 48,3 / 277,0 = 17,4%), a w kolumnie 4 ilość paliwa ciekłego, która zastąpił gaz ziemny, tj. 40,3 tony.
Dział 3

W dziale 3.1.1 należy wypełnić wiersze 01 i 02, podając jako źródło ciepła kotłownię lokalną (wbudowaną) i wpisując ogólną produkcję ciepła uzyskaną ze wszystkich kotłów zamontowanych w spółdzielni.

Dział 3.1.2, 3.1.3 oraz 3.2. należy wypełnić oddzielnie dla każdej miejscowości, w której są zlokalizowane kotłownie.

W miejscowości A pracują dwie kotłownie, usytuowane w budynku spółdzielni.
W dziale 3.1.2 należy podać liczbę kotłowni, ich moc, produkcję ciepła, jaka została wyprodukowana w tych kotłowniach oraz długość w kilometrach sieci przesyłowej, rozdzielczej i przyłączy do budynków w danej miejscowości.

Produkcja ciepła z kotła wielopaliwowego jest równa 7226 GJ (3284 GJ z węgla i 3942 GJ z biomasy), z kotła jednopaliwowego produkcja ciepła jest równa 3281 GJ (spalono 98 dam³ gazu × 36000 kJ/m³ / 1000 × 93%).

W dziale 3.1.3 należy określić rodzaje kotłów w danej miejscowości, w tym przypadku jednopaliwowe i wielopaliwowe (gdzie spalane są dwa paliwa jednocześnie), wprowadzić rodzaj i ilość spalzonego paliwa, zużycie ciepła z kotła (czyli paliwa na wad w GJ) pomnożone przez sprawność kotła.
Należy podać również informację o instalacjach odsiarczania i palnikach niskosmiennej zamontowanych na kotłach.

W dziale 3.2 w rubryce 1 należy wykazać ilość ciepła sprzedanego do odbiorcy końcowego (przedsiębiorca), w rubryce 2 kubaturę wszystkich pomieszczeń ogrzewanych centralnie w podziale na poszczególne rodzaje budynków. Nie wykazujemy w tym dziale odsprzedanej ciepła zakupionego i kubatury pomieszczeń nim ogrzewanej.

Dwie kotłownie zlokalizowane w miejscowości B mieszczą się także w budynku spółdzielni.
W dziale 3.1.2 należy podać liczbę kotłowni, ich moc, produkcję ciepła, jaka została wyprodukowana w tych kotłowniach oraz długość w kilometrach sieci przesyłowej, rozdzielczej i przyłączy do budynków w danej miejscowości.

Produkcja ciepła z kotła jednopaliwowych jest równa 2759 GJ (spalono 82,4 dam³ gazu × 36000 kJ/m³ / 1000 × 93%) a z kotła dwupaliwowych 4108 GJ (96,6 dam³ gazu × 36000 kJ/m³ / 1000 × 93% + 3234 GJ z oleju opałowego 21,8 tony × 43100 kJ/kg / 1000 × 93% = 874 GJ).

W dziale 3.1.3 należy określić rodzaje kotłowni, w tym przypadku jednopaliwowe (ujmujemy tylko kotły 300 kW = 0,3 MW) i dwupaliwowe, wprowadzić rodzaj i ilość spalzonego paliwa, zużycie ciepła na wad w GJ, obliczone poprzez pomnożenie ilości spalzonego paliwa i wartości opałowej tego paliwa) oraz produkcję ciepła z kotła (czyli paliwa na wad w GJ) pomnożone przez sprawność kotła. Należy podać również informację o urządzeniach ograniczających emisję zanieczyszczeń.

W dziale 3.2 w rubryce 2 należy wykazać kubaturę wszystkich pomieszczeń ogrzewanych centralnie w podziale na poszczególne rodzaje budynków. Nie wykazujemy w tym dziale odsprzedanej ciepła zakupionego i kubatury pomieszczeń nim ogrzewanej.

Załącznik 1

Typowe wartości opalowe ważniejszych nośników energii

Nazwa nośników energii	Wartość opałowa kJ/kg, kJ/m ³
Węgiel kamienny energetyczny: - gruby - średni i drobny - miał	27 500 kJ/kg 27 000 kJ/kg 22 000 kJ/kg
Węgiel do kokosowania (wszystkie typy)	29 600 kJ/kg
Brzykiety z węgla kamiennego	23 200 kJ/kg
Węgiel brunatny: - gruby - średni - drobny, miał - niesort	10 000 kJ/kg 8 000 kJ/kg 9 000 kJ/kg 7 800 kJ/kg
Brzykiety z węgla brunatnego	17 500 kJ/kg
Koks: - koks odwiadczy - koks wielkopieczowy (metalurgiczny) - koks opałowy (miskocempatutowy)	28 000 kJ/kg 27 450 kJ/kg 25 400 kJ/kg
Drewno opałowe: - lipa, olcha, sosna, topola - brzoza, jodła - dęb. klon, buk	16 000 kJ/kg 18 000 kJ/kg 20 000 kJ/kg
Biogaz z wysypisk odpadów	15 500 kJ/m ³
Biogaz z oczyszczalni ścieków	23 000 kJ/m ³
Biogaz pozostały	14 500 kJ/m ³
Biogaz rolniczy	21 000 kJ/m ³
Bioetanol, biodiesel, biometanol, biodimetyloster, bio-ETBE, bio-MTBE (zużywane w transporcie)	28 500 kJ/kg
Bioopaliwa ciekłe (biopłynny)	28 500 kJ/kg
Biomasa stała - teśna	13 500 kJ/kg
Biomasa stała - uprawy energetyczne	15 000 kJ/kg
Biomasa stała - odpady z rolnictwa	13 000 kJ/kg
Biomasa stała - frakcje organiczne stałych odpadów komunalnych	9 000 kJ/kg
Biomasa stała - pozostałe paliwa stałe z biomasy	15 000 kJ/kg
Torń	9 200 kJ/kg
Olaj opałowy: - lekki - ciężki niskosiarkowy - ciężki wysosiarkowy	43 100 kJ/kg 42 180 kJ/kg 41 570 kJ/kg
Olaj napędowy do silników wysokoprężnych szybkoobrotowych (paliwo dieslowskie)	43 380 kJ/kg
Pozostałe oleje napędowe	43 100 kJ/kg
Benzyny silnikowe	44 750 kJ/kg
Benzyny lotnicze	45 030 kJ/kg
Paliwo do silników odrzutowych typu ciężkiej benzyny	45 340 kJ/kg
Paliwo do silników odrzutowych typu lekkiego	43 920 kJ/kg
Pozostałe mafy	43 920 kJ/kg
Gas skroplony (LPG)	46 150 kJ/kg
Gas ziemny wysokometanowy (z stali)	36 000 kJ/m ³
Gas ziemny w stanie ciekłym lub gazowym, zaazotowany	24 000 kJ/m ³
Gas kokosowitczy	16 900 kJ/m ³
Gas miejski (mieszanka propan-butan-powietrze)	25 000 kJ/m ³
Gas wielkopieczowy	3 900 kJ/m ³
Gas konwertowy	8 800 kJ/m ³
Przeliczenie energii elektrycznej w [kWh] na [MWh] Energia elektryczna [MWh] = 0,001 × Energia elektryczna [kWh] (1000 kWh = 1 MWh)	

Dział I. Bilanse nośników energii

Dane należy podawać z jednym znakiem po przecinku (z wyjątkiem danych w GJ podawanych w ilościach całkowitych).

Nazwa nośnika energii	Lp.	Jednostka miary	Kod	Zapasy początkowy (stan na 1 stycznia)	Produkcja	Zakup		Inne przychody	Sprzedaż	Inne rozchody	Zużycie	Zapasy końcowy					
						ogółem							w tym import				
						ilość							wartość w tys. zł (bez podatku VAT)	ilość		wartość w tys. zł (bez podatku VAT)	ilość
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13				
Węgiel kamienny energetyczny z wyłączeniem brykietów	01	t	60	73	4	111	9	66	7					130	8	54	5
Węgiel kamienny koksujący z wyłączeniem brykietów	02	t	61														
Brykiety z węgla kamiennego i podobne paliwa stałe otrzymywane z węgla kamiennego	03	t	02														
Węgiel brunatny (lignit)	04	t	03														
Paliwa lignitowe (paliwa stałe produkowane z węgla brunatnego (lignitu) - brykiety itp.) i brykiety torfowe	05	t	04														
Torf	06	t	94														
Gaz ziemny w stanie ciekłym lub gazowym, wysokometanowy	07	dam ³ (1000m ³)	13			277	0	453	0					277	0		
Gaz ziemny w stanie ciekłym lub gazowym, zaazotowany	08	dam ³ (1000m ³)	14														
Gaz ziemny w stanie ciekłym lub gazowym, pozostały (m.in. z odmietanowania pokładów węgla)	09	dam ³ (1000m ³)	15														
Koks i półkoks z węgla kamiennego i brunatnego (lignitu)	10	t	62														
Smola destylowana z węgla kamiennego i brunatnego (lignitu) lub torfu; pozostałe smoły mineralne (smoły surowe)	11	t	66														
Benzyna silnikowa, bezołowiowa	12	t	88			0	9	5	1					0	9		
Benzyna lotnicza	13	t	69														
Oleje napędowe do silników (Diesla)	14	t	64			2	3	13	5					2	3		
Oleje napędowe do innych celów, pozostałe (paliwo żeglugowe)	15	t	10														
Paliwo typu benzyny do silników odrzutowych	16	t	37														
Paliwo typu nafta do silników odrzutowych turbinowych	17	t	38														
Nafty pozostałe	18	t	74														
Benzyna lakiernicza i benzyna specjalna	19	t	75														
Lekkie frakcje benzyny ciężkiej (surowiec dla przemysłu petrochemicznego - benzyna do pirolizy)	20	t	76														
Pozostałe produkty naftowe, gdzie indziej niesklasyfikowane	21	t	77														

Nazwa nośnika energii		Lp.	Jednostka miary	Kod	Zapasy początkowy (stan na 1 stycznia)	Produkcja	Zakup				Inne przychody	Sprzedaż		Inne rozchody	Zużycie	Zapasy końcowy		
							ogółem		w tym import									
							ilość		wartość w tys. zł (bez podatku VAT)			ilość					wartość w tys. zł (bez podatku VAT)	
							3	4	5	6		7	8				9	10
Olej opalowy lekki		22	t	96	13	4	8	4	25	1				21	8			
Olej opalowy LSC - o niskiej zawartości siarki (<1 %) (ciężki olej opalowy)		23	t	98														
Olej opalowy HSC - o wysokiej zawartości siarki (≥1 %) (ciężki olej opalowy)		24	t	99														
Oleje silnikowe, smarowe oleje sprężarkowe i turbinowe oraz pozostałe		25	t	71														
Gaz ciekły LPG (propan i butan skroplony)		26	t	12														
Wazelina, woski parafinowe i inne, z włączeniem ozokerytu		27	t	72														
Koks naftowy		28	t	63														
Bitum naftowy (asfalty z przeróbki ropy naftowej)		29	t	73														
Energia elektryczna		30	MWh	24	X		920	2	460	1				920	2	X		
Gaz koksowniczy		31	dam ³ (1000m ³)	16	X											X		
Paliwa odpadowe gazowe		32	GJ	79														
Gaz wielkopieczowy		33	dam ³ (1000m ³)	19														
Ciepło w parze wodnej i gorącej wodzie		34	GJ	23	X	17374	2773	125	5		1700	93	5	18447		X		
Biogaz	z wysypisk odpadów	35	dam ³ (1000m ³)	25														
	z oczyszczalni ścieków	36		26														
	rolniczy	37		29														
	pozostały	38		27														
Bioetanol, biodiesel, biometanol, biodimetyloeter, Bio-ETBE, Bio-MTBE (zużywane w transporcie)		39	t	36														
Biomasa stała	biomasa leśna	40	t	95	25	0	300	0	111	8				264	9	60		
	uprawy energetyczne	41	t	30														
	odpady z rolnictwa	42	t	33														
	frakcje organiczne stałych odpadów komunalnych	43	t	83														
	pozostałe paliwa stałe z biomasy	44	t	84														
Pozostałe odpady przemysłowe stałe i ciekłe		45	t	34														
Oleje smarowe i odpadowe - przetworzone		46	t	22														
Nieorganiczne odpady komunalne stałe		47	t	35														
Biopaliwa ciekłe (biopłynny) do celów energetycznych		48	t	46														

Dział 3. Infrastruktura ciepłownicza i obrót ciepłem

Dział 3.1. Wytwarzanie ciepła

Dział 3.1.1. Produkcja ciepła według rodzajów źródeł

Dział 2. Substytucja paliw (wypełniać tylko wiersze, w których istnieje możliwość zastąpienia paliwa innym)

Paliwo podstawowe	Lp.	Jednostka miary	Zużycie paliwa		Maksymalne możliwe zużycie paliw zastępczych			Lp.	Rodzaj źródła		Roczna produkcja ciepła w parze wodnej i gorącej wodzie [GJ]
			ogółem	w tym ilość (w ujęciu procentowym) możliwa do zastąpienia innymi paliwami	Gaz ziemny [dam ³]	Węgiel [t]	Inne paliwa [GJ]		01	Ogółem	
0	1	2	3	4	5	6					
Olej opałowy	01	t			Gaz ziemny [dam ³]	Węgiel [t]	Inne paliwa [GJ]	02	z tego	kotłownie/ ciepłownie	17374
Gaz ziemny	02	dam ³	277 0	17 4	Paliwa ciekłe [t]	Węgiel [t]	Inne paliwa [GJ]	03		lokalne (wbudowane)	
Węgiel	03	t			Gaz ziemny [dam ³]			04		pozostałe	
Inne paliwa	04	GJ			Paliwa ciekłe [t]	Gaz ziemny [dam ³]	Węgiel [t]	05		na paliwo konwencjonalne	
					Gaz ziemny [dam ³]			06		na paliwo odnawialne	
					Paliwa ciekłe [t]			07		elektryczne	
								08		gazowe	
								09		inne źródła	
								10		źródła geotermalne	
								11		energia słoneczna (kolektory)	
								12		pompy ciepła	
								13		odzysk z procesów technologicznych	

Lokalizacja obiektów (instalacji)

A

(miejscowość, gmina, powiat)

Identyfikator miejscowości

 podaje US

Dział 3.1.2. Liczba kotłowni i sieć ciepłownicza

Liczba kotłowni - ciepłowni	Łączna moc osiągalna (MW) (z dwoma miejscami po przecinku)	Roczna produkcja ciepła w parze wodnej i gorącej wodzie [GJ]	Długość sieci ciepłowniczej (w km) (z jednym miejscem po przecinku)	
			przesyłowej i rozdzielczej	przyłączy do budynków
1	2	3	4	5
2	1 01	10507	0 7	0 5

Dział 3.1.3. Parametry techniczne kotłów ciepłowniczych (kotły o mocy równej lub większej niż 0,2 MW)

Lp.	Rodzaj kotłów	Rodzaj paliwa	Kod paliwa	Liczba kotłów	Zużycie paliwa na wsad w roku sprawozdawczym		Łączna moc osiągalna [MW] (dane z dwoma miejscami po przecinku)	Roczna produkcja ciepła w parze wodnej i gorącej wodzie [GJ] (rubr. 7*sprawność kotła)	Instalacja odsiarczania		Urządzenia odpylające		Paliwa niskoemisyjne		
					tony/rok dam ³ /rok	GJ/rok (rubr. 6*wartość opałowa nośnika)			liczba	% udziału w ogólnej mocy kotłów	liczba	% udziału w ogólnej mocy kotłów	liczba	% udziału w ogólnej mocy kotłów	
															szt.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1	Jednopaliwowe	Gaz ziemny	13	1	98,0	3528	0,43	3281						1	100
2	Dwupaliwowe														
3	Wielopaliwowe	Węgiel	60	1	130,8	3532	0,40	7226	1	100					
		Biomasa	95		264,9	4238									

Dział 3.2. Sprzedaż ciepła odbiorcom końcowym i kubatura budynków ogrzewanych centralnie

Budynki								
Ogółem		w tym						
Sprzedaż ciepła [GJ]	Kubatura budynków [dam ³] (dam ³ = 1000m ³)	budynki mieszkalne ⁴⁾					urzędy i instytucje	
		Sprzedaż ciepła [GJ]	Kubatura budynków [dam ³]	w tym kubatura budynków [dam ³]			Sprzedaż ciepła [GJ]	Kubatura budynków [dam ³]
				komunalnych	spółdzielczych	prywatnych		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1700	50,5		47,9		47,9		1700	2,6

⁴⁾ Za budynek mieszkalny uznaje się budynek zajęty przez mieszkania w całości oraz budynek zajęty przez mieszkania, co najmniej w połowie.

 GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY , Al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa www.stat.gov.pl		
Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej	IF Instrumenty finansowe przedsiębiorstw niefinansowych <hr/> za rok 2013	Portal Sprawozdawczy GUS www.stat.gov.pl Urząd Statystyczny 40-158 Katowice ul. Owocowa 3
Numer identyfikacyjny – REGON		Przekazać w terminie do 30 lipca 2014 r.

Obowiązek przekazywania danych statystycznych wynika z art. 30 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 591, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2012 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2013 (Dz. U. poz. 1391, z późn. zm.).

(e-mail sekretariatu dyrektora/prezesa firmy – WYPELNIĆ WIELKIMI LITERAMI)

DZIAŁ I INFORMACJE OGÓLNE

Czy w 2013 r. przedsiębiorstwo prowadziło działalność operacyjną	TAK	NIE
--	------------	------------

TABL. I.1 STATUS ORGANIZACYJNY PRZEDSIĘBIORSTWA

<i>Proszę określić status organizacyjny przedsiębiorstwa zaznaczając jeden z wierszy od 01 do 04:</i>			
Przedsiębiorstwo działa samodzielnie (<i>nie należy do grupy kapitałowej</i>)	01		
Przedsiębiorstwo należy do grupy kapitałowej jako:			
jednostka dominująca	02		
jednostka zależna	03		
jednostka dominująca i zależna	04		
Jeżeli przedsiębiorstwo jest <u>jednostką zależną w grupie</u> (<i>zaznaczono w. 03</i>), proszę podać Nr Regon jednostki dominującej lub jej nazwę i kraj siedziby (<i>jeśli ma siedzibę za granicą</i>): Nr Regon: ..... Kraj, Nazwa grupy:	05		
Jeżeli przedsiębiorstwo jest <u>jednostką dominującą i jednocześnie zależną w innej grupie</u> (<i>zaznaczono w. 04</i>), proszę podać Nr Regon jednostki dominującej grupy nadrzędnej lub jej nazwę i kraj siedziby (<i>jeśli ma siedzibę za granicą</i>): Nr Regon: ..... Kraj, Nazwa grupy:	06		
Przedsiębiorstwo jest spółką, której akcje notowane są na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie	07	TAK	NIE
Czy przedsiębiorstwo sporządziło sprawozdanie SP za rok 2013	08	TAK	NIE

TABL. I.2 PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W GRUPIE KAPITAŁOWEJ
w przeliczeniu na pełny etat

Wyszczególnienie		za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
		1
Ogółem (w. 02 + w. 03)	01	
Jednostka dominująca	02	
Jednostki zależne (razem)	03	

DZIAŁ II. WYBRANE DANE FINANSOWE

Uwaga: Dział II obejmuje dane skonsolidowane lub jednostkowe (proszę zaznaczyć właściwą odpowiedź):

1.	Jednostka działająca samodzielnie (w.01 Tabl.I.1) podaje <u>dane jednostkowe</u> (Tabl. II.3 do Tabl. II.12). Dane dotyczące bilansu, rachunku zysków i strat, zatrudnienia zostaną pobrane ze sprawozdania SP	01	
	Jednostka dominująca (w.02 Tabl.I.1) oraz dominująca i zależna (w.04 Tabl.I.1) podaje <u>dane skonsolidowane</u> dla grupy kapitałowej (Tabl. I.2 do Tabl. II.2), natomiast w Tabl.II.3 do Tabl. II.12 – <u>dane jednostkowe</u> (nieskonsolidowane)	02	
	Jednostka dominująca (w.02 Tabl.I.1) oraz dominująca i zależna (w.04 Tabl.I.1) w przypadku braku obowiązku sporządzania sprawozdania skonsolidowanego podaje <u>dane jednostkowe</u> w Tabl.II.3 do Tabl.II.12. Dane dotyczące bilansu, rachunku zysków i strat i zatrudnienia zostaną pobrane ze sprawozdania SP	03	
	Jednostka zależna (w.03 w Tabl. I.1) podaje <u>dane jednostkowe</u> (Tabl. II.3 do II.12). Dane dotyczące bilansu, rachunku zysków i strat, zatrudnienia zostaną pobrane ze sprawozdania SP	04	

2. Przedsiębiorstwo sporządza sprawozdanie finansowe (bilans oraz rachunek zysków i strat) zgodnie z: (proszę zaznaczyć właściwą odpowiedź):		
Ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r.	01	
Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości	02	

TABL. II.1 WYBRANE DANE ZE SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZGODNIE Z MSR^{*} (w Tabl. I.1 zaznaczono: wiersz 02 lub 04) **w tys. zł** (bez znaku po przecinku)

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT		za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
		1
Przychody ze sprzedaży	01	
Zysk/strata z działalności operacyjnej	02	
Zysk/strata przed opodatkowaniem	03	
Zysk/strata netto	04	
Zysk/strata netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	05	
Zysk/strata netto przypadający akcjonariuszom/udziałowcom mniejszościowym	06	
Suma składników innych całkowitych dochodów	07	
Całkowite dochody netto	08	
Całkowite dochody przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej	09	
Całkowite dochody przypadające akcjonariuszom/udziałowcom mniejszościowym	10	
Liczba akcji (w szt.)	11	
Zysk netto na jedną akcję przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej (w zł na akcję)	12	

TABL. II.1 WYBRANE DANE ZE SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZGODNIE Z MSR^{*)} (w Tabl. I.1 zaznaczono: wiersz 02 lub 04) w tys. zł (bez znaku po przecinku) dokończenie

BILANS		Stan na: 31.12.2013
		1
Aktywa trwałe	13	
Aktywa obrotowe	14	
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	15	
AKTYWA RAZEM (w.13 + w.14 + w.15)	16	
Zobowiązania długoterminowe	17	
Zobowiązania krótkoterminowe	18	
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami sklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	19	
Zobowiązania razem (w.17 + w.18 + w.19)	20	
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej, w tym:	21	
Kapitał (fundusz) podstawowy	22	
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	23	
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	24	
Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych	25	
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek	26	
Zyski zatrzymane	27	
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom mniejszościowym	28	
Kapitał własny razem (w.21 + w.28)	29	
PASYWA RAZEM (w.20 + w.29)	30	

^{*)} Zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej.

TABL. II.2 WYBRANE DANE ZE SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZGODNIE Z USTAWĄ O RACHUNKOWOŚCI (w Tabl. I.1 zaznaczono: wiersz 02 lub 04) w tys. zł (bez znaku po przecinku)

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT		za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013
		1
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	01	
Koszty działalności operacyjnej	02	
Zysk/Strata ze sprzedaży (w.01 – w.02)	03	
Pozostałe przychody operacyjne	04	
Pozostałe koszty operacyjne	05	
Zysk/Strata z działalności operacyjnej (w.03 + w.04 – w.05)	06	
Przychody finansowe	07	
Koszty finansowe	08	
Zysk/Strata na sprzedaży całości lub części udziałów jednostek podporządkowanych	09	
Zysk/Strata z działalności gospodarczej (w.06 + w.07 – w.08 +/- w.09)	10	

Wynik zdarzeń nadzwyczajnych	11	
Odpis wartości firmy	12	
Odpis ujemnej wartości firmy	13	
Zysk/Strata z udziałów w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	14	
Zysk/Strata brutto (w.10 +/-w.11 – w.12 + w.13 +/- w.14)	15	
Podatek dochodowy	16	
Pozostałe obowiązkowe zmniejszenie zysku/zwiększenia straty	17	
Zyski/straty mniejszości	18	
Zysk/Strata netto (w.15 – w.16 – w.17 +/-w. 18)	19	
BILANS		Stan na: 31.12.2013
		1
Aktywa trwałe	20	
Aktywa obrotowe	21	
AKTYWA RAZEM (w.20 + w.21)	22	
Kapitał (fundusz) własny (suma w.24do w.33), z tego:	23	
Kapitał (fundusz) podstawowy	24	
Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wielkość ujemna)	25	
Udziały (akcje) własne (wielkość ujemna)	26	
Kapitał (fundusz) zapasowy	27	
Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	28	
Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	29	
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	30	
Zysk /strata z lat ubiegłych	31	
Zysk/strata netto	32	
Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)	33	
Kapitały mniejszości	34	
Ujemna wartość firmy jednostek podporządkowanych	35	
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania (w.37 + w.38 + w.39 + w.40), z tego:	36	
Rezerwy na zobowiązania	37	
Zobowiązania długoterminowe	38	
Zobowiązania krótkoterminowe	39	
Rozliczenia międzyokresowe	40	
PASYWA RAZEM (w.23 + w.34 + w.35 +w.36)	41	

TABL. II.3 PRZEPIŁYWY PIENIĘŻNE NETTO w tys. zł (bez znaku po przecinku)

Czy przedsiębiorstwo sporządza rachunek przepływów pieniężnych (jeżeli zaznaczono "NIE", proszę przejść do Tabl. II.4)	01	TAK	NIE
Wyszczególnienie		za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	
		1	
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	02		
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	03		
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	04		
Przepływy pieniężne netto razem	05		

TABL. II.4 DANE FINANSOWE DOTYCZĄCE WARTOŚCI IMPORTU I EKSPORTU w tys. zł (bez znaku po przecinku)

Czy przedsiębiorstwo importuje? (Jeżeli odpowiedź NIE, nie wypełnia w Tabl. II.4 wierszy 04 i 06 oraz Tabl. II.6)	01	TAK	NIE
Czy przedsiębiorstwo eksportuje? (Jeżeli odpowiedź NIE, nie wypełnia w Tabl. II.4 w.05 oraz Tabl. II.5)	02	TAK	NIE
Czy przedsiębiorstwo sporządziło sprawozdanie F-01/I-01 za IV kwartał 2013 roku	03	TAK	NIE
Wyszczególnienie		za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	
		1	
IMPORT ogółem	04		
EKSPORT ogółem	05		
Szacunkowa importochłonność produkcji ogółem*	06		

* Jest to iloraz kosztów importu do wartości produkcji sprzedanej wyrażony w %.

Tabl. II.5 STRUKTURA WALUTOWA PRZYCHODÓW, W TYM Z EKSPORTU

Proszę wyszacować dane (za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013) i postawić znak X przy właściwej odpowiedzi.

Wyszczególnienie			Przychody	w tym: z eksportu
			1	2
EUR (euro)	01	90% – 100%		
	02	80% – poniżej 90%		
	03	70% – poniżej 80%		
	04	60% – poniżej 70%		
	05	50% – poniżej 60%		
	06	40% – poniżej 50%		
	07	30% – poniżej 40%		
	08	20% – poniżej 30%		
	09	10% – poniżej 20%		
	10	poniżej 10%		
USD (dolar USA)	11	90% – 100%		
	12	80% – poniżej 90%		
	13	70% – poniżej 80%		
	14	60% – poniżej 70%		
	15	50% – poniżej 60%		
	16	40% – poniżej 50%		
	17	30% – poniżej 40%		
	18	20% – poniżej 30%		
	19	10% – poniżej 20%		
	20	poniżej 10%		

CHF (frank szwajcarski)	21	90% – 100%		
	22	80% – poniżej 90%		
	23	70% – poniżej 80%		
	24	60% – poniżej 70%		
	25	50% – poniżej 60%		
	26	40% – poniżej 50%		
	27	30% – poniżej 40%		
	28	20% – poniżej 30%		
	29	10% – poniżej 20%		
	30	poniżej 10%		
GBP (funt brytyjski)	31	90% – 100%		
	32	80% – poniżej 90%		
	33	70% – poniżej 80%		
	34	60% – poniżej 70%		
	35	50% – poniżej 60%		
	36	40% – poniżej 50%		
	37	30% – poniżej 40%		
	38	20% – poniżej 30%		
	39	10% – poniżej 20%		
	40	poniżej 10%		
JPY (jen japoński)	41	90% – 100%		
	42	80% – poniżej 90%		
	43	70% – poniżej 80%		
	44	60% – poniżej 70%		
	45	50% – poniżej 60%		
	46	40% – poniżej 50%		
	47	30% – poniżej 40%		
	48	20% – poniżej 30%		
	49	10% – poniżej 20%		
	50	poniżej 10%		
Pozostałe waluty obce	51	90% – 100%		
	52	80% – poniżej 90%		
	53	70% – poniżej 80%		
	54	60% – poniżej 70%		
	55	50% – poniżej 60%		
	56	40% – poniżej 50%		
	57	30% – poniżej 40%		
	58	20% – poniżej 30%		
	59	10% – poniżej 20%		
	60	poniżej 10%		
PLN (złoty)	61	90% – 100%		
	62	80% – poniżej 90%		
	63	70% – poniżej 80%		
	64	60% – poniżej 70%		
	65	50% – poniżej 60%		
	66	40% – poniżej 50%		
	67	30% – poniżej 40%		
	68	20% – poniżej 30%		
	69	10% – poniżej 20%		
	70	poniżej 10%		

Tabl. II.6 STRUKTURA WALUTOWA KOSZTÓW, W TYM IMPORTU

Proszę wyszacować dane (za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013) i postawić znak X przy właściwej odpowiedzi.

Wyszczególnienie			Koszty	w tym: importu
			1	2
EUR (euro)	01	90% – 100%		
	02	80% – poniżej 90%		
	03	70% – poniżej 80%		
	04	60% – poniżej 70%		
	05	50% – poniżej 60%		
	06	40% – poniżej 50%		
	07	30% – poniżej 40%		
	08	20% – poniżej 30%		
	09	10% – poniżej 20%		
		10	poniżej 10%	
USD (dolar USA)	11	90% – 100%		
	12	80% – poniżej 90%		
	13	70% – poniżej 80%		
	14	60% – poniżej 70%		
	15	50% – poniżej 60%		
	16	40% – poniżej 50%		
	17	30% – poniżej 40%		
	18	20% – poniżej 30%		
	19	10% – poniżej 20%		
		20	poniżej 10%	
CHF (frank szwajcarski)	21	90% – 100%		
	22	80% – poniżej 90%		
	23	70% – poniżej 80%		
	24	60% – poniżej 70%		
	25	50% – poniżej 60%		
	26	40% – poniżej 50%		
	27	30% – poniżej 40%		
	28	20% – poniżej 30%		
	29	10% – poniżej 20%		
		30	poniżej 10%	
GBP (funt brytyjski)	31	90% – 100%		
	32	80% – poniżej 90%		
	33	70% – poniżej 80%		
	34	60% – poniżej 70%		
	35	50% – poniżej 60%		
	36	40% – poniżej 50%		
	37	30% – poniżej 40%		
	38	20% – poniżej 30%		
	39	10% – poniżej 20%		
		40	poniżej 10%	
JPY (jen japoński)	41	90% – 100%		
	42	80% – poniżej 90%		
	43	70% – poniżej 80%		
	44	60% – poniżej 70%		
	45	50% – poniżej 60%		
	46	40% – poniżej 50%		
	47	30% – poniżej 40%		
	48	20% – poniżej 30%		
	49	10% – poniżej 20%		
		50	poniżej 10%	
Pozostałe waluty obce	51	90% – 100%		
	52	80% – poniżej 90%		
	53	70% – poniżej 80%		
	54	60% – poniżej 70%		
	55	50% – poniżej 60%		

	56	40% – poniżej 50%		
	57	30% – poniżej 40%		
	58	20% – poniżej 30%		
	59	10% – poniżej 20%		
	60	poniżej 10%		
PLN (złoty)	61	90% – 100%		
	62	80% – poniżej 90%		
	63	70% – poniżej 80%		
	64	60% – poniżej 70%		
	65	50% – poniżej 60%		
	66	40% – poniżej 50%		
	67	30% – poniżej 40%		
	68	20% – poniżej 30%		
	69	10% – poniżej 20%		
	70	poniżej 10%		

TABL. II.7 WARTOŚĆ INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH w tys. zł (bez znaku po przecinku)

1. Przedsiębiorstwo klasyfikuje instrumenty finansowe zgodnie z: <i>(proszę postawić znak X przy właściwej odpowiedzi):</i>		
Ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. <i>(przedsiębiorstwa nie wypełniają wierszy: 09, 12, 13,17)</i>	01	
Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości	02	

Wyszczególnienie		Stan na: 31.12.2013
		1
AKTYWA - Instrumenty finansowe (w.02 + w.05+ w.07+ w.08 +w.10)	01	
udziałowe instrumenty kapitałowe, w tym:	02	
akcje	03	
certyfikaty inwestycyjne	04	
instrumenty dłużne, w tym:	05	
obligacje Skarbu Państwa i bony skarbowe	06	
depozyty i pożyczki udzielone	07	
instrumenty pochodne, w tym:	08	
instrumenty wbudowane i zabezpieczające	09	
pozostałe instrumenty finansowe <i>(wymienić jakie, w kolejności od największych do najmniejszych wartości) .....</i>	10	
PASYWA - Instrumenty finansowe (w.12 + w.13 + w.14 + w.18)	11	
kredyty i pożyczki otrzymane	12	
leasing finansowy	13	
zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych, z tego:	14	
zobowiązania z tytułu emisji własnych obligacji	15	
zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych, w tym:	16	
instrumenty wbudowane i zabezpieczające	17	
pozostałe zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych <i>(wymienić jakie, w kolejności od największych do najmniejszych wartości).....</i>	18	

TABL. II.8 WARTOŚĆ INSTRUMENTÓW POCHODNYCH w tys. zł (bez znaku po przecinku)

Wyszczególnienie		Stan na: 31.12.2013	
		1	
AKTYWA – Instrumenty pochodne ogółem (w.02 + w.03 + w.04 + w.05 + w.07), z tego:	01		
kontrakty forward	02		
kontrakty futures	03		
opcje	04		
kontrakty swap, w tym:	05		
CIRS	06		
pozostałe instrumenty pochodne (wymienić jakie, w kolejności od największych do najmniejszych wartości)	07		
PASYWA – Instrumenty pochodne ogółem (w.09 + w.10 + w.11 + w.12 + w.14), z tego:	08		
kontrakty forward	09		
kontrakty futures	10		
opcje	11		
kontrakty swap, w tym:	12		
CIRS	13		
pozostałe instrumenty pochodne (wymienić jakie, w kolejności od największych do najmniejszych wartości)	14		

TABL. II.9 WYNIK NA INWESTYCJACH W INSTRUMENTY FINANSOWE w tys. zł (bez znaku po przecinku)

Wyszczególnienie		Stan na: 31.12.2013	
		1	
Wynik na inwestycjach w instrumenty finansowe ogółem , w tym:	01		
wynik na inwestycjach w instrumenty pochodne	02		

Uwaga: do Tabl.II.10: Dane dotyczą przewidywanego okresu uregulowania wszystkich zobowiązań z tytułu umów dotyczących operacji finansowych instrumentami finansowymi podają tylko te przedsiębiorstwa, które na 31.12.2013 r. mają ujemne saldo z tego tytułu (niezależnie od tego, czy zobowiązania traktowane są jako sporne, czy bezsporne).

TABL. II.10 ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU UMÓW DOTYCZĄCYCH OPERACJI FINANSOWYCH w tys. zł (bez znaku po przecinku)

Wyszczególnienie		Stan na: 31.12.2013	
		Instrumentami finansowymi	Instrumentami pochodnymi
		1	2
Zobowiązania wymagalne w terminie: (w. 02 + w. 03 + w. 04)	01		
do 1 roku (włącznie)	02		
powyżej roku do trzech lat (włącznie)	03		
powyżej trzech lat	04		
Zobowiązania sporne	05		
Zobowiązania przeterminowane	06		

TABL. II.11 REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU UMÓW NA INSTRUMENTY FINANSOWE w tys. zł (bez znaku po przecinku)

Wyszczególnienie		Kwota
		1
Rezerwy na zobowiązania z tytułu umów na instrumenty finansowe ogółem w 2013 r., w tym:	01	
na instrumenty pochodne	02	

DZIAŁ III. ANKIETA – proszę wykazać dane jednostkowe na podstawie własnych relacji z wybranymi instytucjami**CZEŚĆ A – RELACJE Z BANKAMI**

1. Czy przedsiębiorstwo korzysta z usług (proszę postawić znak X przy właściwej odpowiedzi):

jednego banku	01	
dwóch banków	02	
trzech i więcej banków	03	

2. Przedsiębiorstwo korzysta z usług banku(ów), który: (proszę postawić znak X przy właściwej odpowiedzi):

siedzibę ma w Polsce	01	TAK	NIE
siedzibę ma za granicą	02	TAK	NIE
Czy w ciągu roku 2013 przedsiębiorstwo zmieniło bank?	03	TAK	NIE
Czynniki, które miały wpływ na zmianę banku:			
brak odpowiedniego produktu w ofercie usług bankowych	04		
brak zaufania do banku	05		
zbyt wysokie koszty obsługi	06		
inne przyczyny	07		

3. Jak długo przedsiębiorstwo współpracuje ze swoim aktualnym bankiem(ami) (proszę postawić znak X przy właściwej odpowiedzi):

Wyszczególnienie		
poniżej 1 roku	01	
1 – 2 lata	02	
3 – 5 lat	03	
6 – 10 lat	04	
powyżej 10 lat	05	

4. Czy przedsiębiorstwo spotkało się z wypowiedzeniem umów kredytowych przez bank

TAK	NIE
-----	-----

5. Relacje respondenta z bankami w 2013 r. (wypełniają przedsiębiorstwa, które w pkt. 4 zaznaczyły odp. „TAK”) (proszę postawić znak X przy właściwej odpowiedzi):

Wyszczególnienie		
Nastąpiło wypowiedzenie przez bank umów kredytowych w związku z zaległymi wierzytelnościami	01	
Wypowiedzenie umów kredytowych miało związek z zaprzestaniem obsługiwanego przez przedsiębiorstwo wierzytelności tego banku z tytułu umów dotyczących instrumentów pochodnych. Stroną tych umów był bank kredytujący przedsiębiorstwo (respondenta)	02	
Bank uruchomił procedurę zaspokojenia swych wierzytelności z tytułu udzielonych przez przedsiębiorstwo zabezpieczeń	03	
Bank zaspokoił swoje roszczenia ze złożonych przez przedsiębiorstwo instrumentów zabezpieczających wierzytelności	04	

6. Subiektywna ocena respondenta dotycząca relacji z bankami w 2013 r. (Proszę dokonać ogólnej oceny współpracy ze wszystkimi bankami w skali 1-5, przy czym ocena: 1 – bardzo zła, 2 – zła, 3 – przeciętna, 4 – dobra, 5 – bardzo dobra.

z bankiem krajowym	1	2	3	4	5
z oddziałem lub przedstawicielstwem banku zagranicznego w kraju	1	2	3	4	5

CZĘŚĆ B – RELACJE Z UBEZPIECZYCIELAMI

Ankieta **nie dotyczy** ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych (ZUS, KRUS, NFZ).

Ubezpieczycielem jest zakład ubezpieczeń na życie, a także zakład prowadzący pozostałe ubezpieczenia osobowe i majątkowe, zorganizowane w formie spółki akcyjnej lub towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych.

1. Przedsiębiorstwo korzysta z usług ubezpieczyciela(i), który: (proszę postawić znak X przy właściwej odpowiedzi):

siedzibę ma w Polsce	01	TAK	NIE
siedzibę ma za granicą	02	TAK	NIE
Czy w ciągu roku 2013 przedsiębiorstwo zmieniło ubezpieczyciela?	03	TAK	NIE
Czynniki, które miały wpływ na zmianę ubezpieczyciela:			
brak odpowiedniego produktu w ofercie usług ubezpieczeniowych	04		
brak zaufania do zakładu ubezpieczeniowego	05		
zbyt wysokie składki ubezpieczeniowe	06		
przewlekła likwidacja szkód	07		
niskie odszkodowanie	08		
odmowa wypłacenia odszkodowania	09		
inne przyczyny	10		

2. Czy oferta ubezpieczeniowa dostępna na polskim rynku wyczerpuje oczekiwania przedsiębiorstwa

TAK	NIE
-----	-----

3. Przedsiębiorstwo korzystało w 2013 r. umowy ubezpieczenia z (proszę postawić znak X przy właściwej odpowiedzi):

jednym ubezpieczycielem	01	
dwoma ubezpieczycielami	02	
trzema i więcej ubezpieczycielami	03	

4. Jak długo przedsiębiorstwo współpracuje ze swoim aktualnym ubezpieczycielem(ami) (proszę postawić znak X przy właściwej odpowiedzi):

Wyszczególnienie		Na życie	Pozostałe ubezpieczenia osobowe i majątkowe
		1	2
poniżej 1 roku	01		
1 – 2 lata	02		
3 – 5 lat	03		
6 – 10 lat	04		
powyżej 10 lat	05		

5. Proszę podać roczną wartość składki (wpłacona w 2013 r.) w pozostałych ubezpieczeniach osobowych i majątkowych (dział II ustawy o działalności ubezpieczeniowej) w wierszu 01 i szacunkową w poszczególnych grupach ryzyka (w wierszach 02-12) w tys. zł (bez znaku po przecinku)

Wyszczególnienie		Kwota
OGÓLEM	01	
ubezpieczenie kompleksowe (all risk)	02	
ubezpieczenia wypadku i choroby	03	
ubezpieczenia komunikacyjne, w tym:	04	
casco pojazdów lądowych	05	
obowiązkowe odpowiedzialności cywilnej wynikającej z posiadania pojazdów lądowych	06	
ubezpieczenia majątkowe	07	
ubezpieczenia przedmiotów w transporcie	08	
ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	09	
ubezpieczenia finansowe (kredytu , gwarancji bezp., różnych ryzyk finansowych)	10	
ubezpieczenia ochrony prawnej	11	
pozostałe ubezpieczenia	12	

6. Subiektywna ocena respondenta dotycząca relacji z ubezpieczycielami w 2013 r. (Proszę dokonać ogólnej oceny współpracy ze wszystkimi ubezpieczycielami w skali 1-5, przy czym ocena: 1 – bardzo zła, 2 – zła, 3 – przeciętna, 4 – dobra, 5 – bardzo dobra).

z ubezpieczycielem krajowym	1	2	3	4	5
z ubezpieczycielem, oddziałem lub przedstawicielstwem ubezpieczyciela zagranicznego w kraju	1	2	3	4	5

CZĘŚĆ C – WINDYKACJA NALEŻNOŚCI**1. Czy przedsiębiorstwo uczestniczy w windykacji zagrożonych należności?****TAK****NIE***(jeśli „TAK”, (proszę postawić znak X przy właściwej odpowiedzi):*

windykację prowadzi samodzielnie	01	
windykację prowadzi na podstawie umowy z firmą windykacyjną	02	
sprzedaje wierzytelności	03	

2. Jeżeli przedsiębiorstwo w 2013 r. prowadziło windykację samodzielnie, prosimy podać metody stosowane w celu odzyskania wierzytelności (stawiając znak X przy właściwej odpowiedzi):

Windykacja polubowna:		
wysyłanie do dłużników pism nakłaniających do spłacenia zadłużenia	01	
monitowanie telefoniczne	02	
spotkania i mediacja z dłużnikiem	03	
wezwanie do zapłaty z ostrzeżeniem o zamiarze podjęcia stosownych kroków celem wpisania dłużnika do Rejestru Dłużników Biura Informacji Gospodarczej (BIG)	04	
Windykacja sądowa		
doprowadzenie do uzyskania wyroku sądowego lub nakazu zapłaty	05	
egzekucja komornicza	06	
Inne metody (proszę podać jakie).....	07	

3. Przedsiębiorstwo w 2013 r. zawarło umowę/umowy z (proszę postawić znak X przy właściwej odpowiedzi):

jedną firmą windykacyjną	01	
dwiema i więcej firmami windykacyjnymi	02	

4. Jak długo przedsiębiorstwo korzysta z usług firm windykacyjnych (proszę postawić znak X przy właściwej odpowiedzi):

poniżej 1 roku	01	
1 – 2 lata	02	
3 – 5 lat	03	
powyżej 5 lat	04	
nie korzystało z usług firm windykacyjnych	05	

5. Główne przyczyny, które zadecydowały o podjęciu decyzji o skorzystaniu z usług firm windykacyjnych: (proszę postawić znak X przy właściwej odpowiedzi)

nieśpłacanie przez dłużnika zaciągniętych zobowiązań o charakterze pieniężnym	01	
niezrealizowany sądowy nakaz zapłaty	02	
samodzielnie prowadzona windykacja nie doprowadziła do odzyskania wierzytelności	03	
bezprawne wykorzystywanie nazw handlowych lub znaków towarowych	04	
nieuczciwa konkurencja	05	
ujawnienie wiadomości stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa lub tajemnicę handlową	06	
inne przyczyny (proszę podać jakie).....	07	

6. Jeżeli przedsiębiorstwo w 2013 r. windykację prowadziło na podstawie umowy z firmą windykacyjną, proszę podać wartość odzyskanych wierzytelności w ujęciu kasowym w tys. zł (bez znaku po przecinku)

wartość wierzytelności według stanu na początek roku	01	
wartość odzyskanych wierzytelności w ciągu roku	02	

7. Jeżeli w ciągu ostatnich trzech lat przedsiębiorstwo zmieniło firmę windykacyjną proszę o wskazanie przyczyny (stawiając znak X przy właściwej odpowiedzi):

zbyt wysokie opłaty pobierane przez firmę windykacyjną	01	
zbyt mała skuteczność w odzyskiwaniu wierzytelności	02	
zbyt długi czas odzyskiwania wierzytelności	03	
utrata zaufania do firmy windykacyjnej	04	
inne przyczyny (proszę podać jakie)	05	

8. Subiektywna ocena respondenta dotycząca relacji z firmami windykacyjnymi w 2013 r.

(Proszę dokonać ogólnej oceny współpracy ze wszystkimi firmami windykacyjnymi w skali 1-5, przy czym ocena: 1 – bardzo zła, 2 – zła, 3 – przeciętna, 4 – dobra, 5 – bardzo dobra.)

z windykatorem krajowym	1	2	3	4	5
z windykatorem, oddziałem lub przedstawicielstwem windykatora zagranicznego w kraju	1	2	3	4	5

(e-mail osoby sporządzającej sprawozdanie – WYPEŁNIAC WIELKIMI LITERAMI)

Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na przygotowanie danych dla potrzeb wypełnienia formularza	1	
Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na wypełnienie formularza	2	

.....
(imię, nazwisko i telefon osoby
sporządzającej sprawozdanie)

.....
(miejscowość i data)

.....
(nazwisko osoby działającej
w imieniu sprawozdawcy)

OBJAŚNIENIA DO FORMULARZA „IF” – INSTRUMENTY FINANSOWE:

DZIAŁ I. INFORMACJE OGÓLNE

GRUPA KAPITAŁOWA w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 44 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330, z późn. zm.) jest to jednostka dominująca wraz z jednostkami zależnymi.

JEDNOSTKA DOMINUJĄCA w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 37 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości jest to jednostka będąca spółką handlową lub przedsiębiorstwem państwowym, sprawująca kontrolę nad inną jednostką.

JEDNOSTKA PODPORZĄDKOWANA w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 42 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości jest to jednostka zależna, współzależna oraz stowarzyszona.

WYJAŚNIENIA do TABL. I.1

Tab. I.1 wypełniają podmioty zgodnie ze stanem na dzień 31.XII.2013 r.

WYJAŚNIENIA do TABL. I.2

W rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.) pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę.

Pojęcie **stosunek pracy** dotyczy relacji między pracodawcą i pracownikiem w rozumieniu: art. 22 § 1 kodeksu pracy, który stanowi: „Przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy, a pracodawca – do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem” oraz art. 67⁵ § 1 Kodeksu pracy, który stanowi: „Praca może być wykonywana regularnie poza zakładem pracy, z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu przepisów o świadczeniu usług drogą elektroniczną (telepraca)”.

Prosimy, aby przedsiębiorstwa wchodzące w skład grupy kapitałowej podały w TABL. I.2 informację o przeciętnej liczbie zatrudnionych w etatach we wszystkich aktywnych gospodarczo przedsiębiorstwach wchodzących w skład grupy kapitałowej oraz w jednostce dominującej i (razem) w jednostkach podporządkowanych.

Do zatrudnionych zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania, w tym również:
  - osoby zatrudnione przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych, finansowanych z Funduszu Pracy,
  - osoby młodociane pracujące na podstawie umowy o pracę, a nie w celu przygotowania zawodowego,
  - osoby przebywające za granicą na podstawie delegacji służbowej;
- 2) osoby pracujące w zakładach pracy w formie zorganizowanych grup roboczych, tj. uczestników OHP (z wyjątkiem odbywających naukę zawodu), skazanych.

Do zatrudnionych zalicza się także osoby pracujące w górnictwie w okresie początkowych 28 dni pracy.

W zatrudnieniu należy uwzględnić cudzoziemców wykonujących pracę w Polsce zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.).

Przeciętne zatrudnienie należy obliczać jako sumę przeciętnego zatrudnienia w poszczególnych miesiącach podzieloną przez 12 (bez względu na to, czy zakład funkcjonował przez cały rok, czy nie).

DZIAŁ II. WYBRANE DANE FINANSOWE

Dane wartościowe w DZIALE II należy podawać w **tysiącach złotych bez znaku po przecinku**. Przez dane wartościowe rozumie się w szczególności dane wykazywane w pozycjach: aktywa, pasywa, wartość bilansowa, godziwa różnice kursowe, odsetki.

Wartości ujemne należy poprzedzić znakiem **minus „-”** bezpośrednio przed liczbą.

Pola, w których dane kategorie **nie występują** należy **zostawić puste** (nie wpisywać zer).

WYJAŚNIENIA do TABL. II.3

Należy wykazać wartości przepływów pieniężnych. W rachunku przepływów pieniężnych należy uwzględnić wszystkie wpływy i wydatki z działalności operacyjnej, inwestycyjnej i finansowej jednostki, z wyjątkiem wpływów i wydatków będących rezultatem zakupu lub sprzedaży środków pieniężnych.

Dla właściwego określenia wartości przepływów pieniężnych:

- przez działalność operacyjną rozumie się podstawowy rodzaj działalności jednostki oraz inne rodzaje działalności, niezaliczone do działalności inwestycyjnej (lokacyjnej) lub finansowej,
- przez działalność inwestycyjną (lokacyjną) rozumie się nabywanie lub zbywanie składników aktywów trwałych i krótkoterminowych aktywów finansowych oraz wszystkie z nimi związane pieniężne koszty i korzyści,
- przez działalność finansową rozumie się pozyskiwanie lub utratę źródeł finansowania zmiany w rozmiarach i relacjach kapitału (funduszu) własnego i obcego w jednostce] oraz wszystkie z nimi związane pieniężne koszty i korzyści.

WYJAŚNIENIA do TABL. II.4

Import/eksport rozumiany jest jako przywóz/wywóz poza granice kraju. Równoznaczne do pojęcia import/eksport, stosowanego w odniesieniu do krajów pozaunijnych jest pojęcie „wewnątrzspółnotowa zakup/dostawa” w odniesieniu do krajów członkowskich UE.

Wiersz 04 – należy wykazać wartość zakupu towarów i usług z importu (bez podatku VAT i kosztów manipulacyjnych) łącznie z zakupem środków trwałych.

Wiersz 05 – należy wykazać wartość przychodów netto ze sprzedaży na eksport: produktów (wyroby gotowe, półfabrykaty i usługi) a także usług obcych jeśli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami, środki pieniężne otrzymane tytułem dopłat do cen sprzedaży oraz towarów i materiałów (bez podatku od towarów i usług).

WYJAŚNIENIA do TABL. II.5 oraz TABL. II.6

Prosimy o podanie szacunkowej informacji o strukturze walutowej przychodów (rubr.1 Tabl.II.5), w tym w przychodów ze sprzedaży na eksport (rubr.2 Tabl.II.5) oraz o strukturze walutowej kosztów (rubr.1 Tabl.II.6), w tym kosztów importu (rubr.2 Tabl.II.6), zaznaczając pola właściwe za okres sporządzenia sprawozdania finansowego.

Przykład: W Tabl.II.4 kwota wykazana w wierszu 05 (eksport ogółem) wyniosła 1 000 000,00 zł. Na kwotę tą złożyły się przychody z eksportu, w których walutą rozliczeń były: EUR, USD, CHF, GBP, JPY, CZK, NOK. Łączna wartość przychodów z eksportu (po przeliczeniu wartości dewizowej na PLN) wyniosła odpowiednio: 400 000,00 zł (EUR), 200 000,00 zł (USD), 70 000,00 zł (CHF), 150 000,00 zł (GBP), 80 000,00 zł (JPY); 60 000,00 zł (CZK), 40 000,00 zł (NOK).

W tabl. II.5 należy zaznaczyć w odpowiedniej kolumnie: wiersz 06 (EUR), wiersz 18 (USD), wiersz 30 (CHF), wiersz 39 (GBP), wiersz 50 (JPY). Eksport rozliczany w CZK i NOK wykazany będzie w wierszu 59 (Pozostałe waluty obce). W analogiczny sposób prosimy podać informacje o strukturze walutowej kosztów, w tym z tytułu wartości importu produktów, towarów, materiałów i usług.

WYJAŚNIENIA do TABL. II.7 oraz TABL. II.8. Dane należy wykazać zgodnie z prowadzoną klasyfikacją instrumentów (ustawa o rachunkowości; MSR).

Instrumentami finansowymi są papiery wartościowe oraz instrumenty finansowe nie będące papierami wartościowymi zdefiniowane w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384, z późn. zm.).

Instrumentami finansowymi w rozumieniu ustawy są:

1) papiery wartościowe;

2) niebędące papierami wartościowymi:

a) tytuły uczestnictwa w instytucjach wspólnego inwestowania,

b) instrumenty rynku pieniężnego,

c) opcje, kontrakty terminowe, swapy, umowy forward na stopę procentową, inne instrumenty pochodne, których instrumentem bazowym jest papier wartościowy, waluta, stopa procentowa, wskaźnik rentowności lub inny instrument pochodny, indeks finansowy lub wskaźnik finansowy, które są wykonywane przez dostawę lub rozliczenie pieniężne,

d) opcje, kontrakty terminowe, swapy, umowy forward na stopę procentową oraz inne instrumenty pochodne, których instrumentem bazowym jest towar i które są wykonywane przez rozliczenie pieniężne lub mogą być wykonane przez rozliczenie pieniężne według wyboru jednej ze stron,

e) opcje, kontrakty terminowe, swapy oraz inne instrumenty pochodne, których instrumentem bazowym jest towar i które są wykonywane przez dostawę, pod warunkiem, że są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym lub w alternatywnym systemie obrotu,

f) niedopuszczone do obrotu na rynku regulowanym ani w alternatywnym systemie obrotu opcje, kontrakty terminowe, swapy, umowy forward oraz inne instrumenty pochodne, których instrumentem bazowym jest towar, które mogą być wykonane przez dostawę, które nie są przeznaczone do celów handlowych i wykazują właściwości innych pochodnych instrumentów finansowych,

g) instrumenty pochodne dotyczące przenoszenia ryzyka kredytowego,

h) kontrakty na różnicę,

i) opcje, kontrakty terminowe, swapy, umowy forward dotyczące stóp procentowych oraz inne instrumenty pochodne odnoszące się do zmian klimatycznych, stawek frachtowych, uprawnień do emisji oraz stawek inflacji lub innych oficjalnych danych statystycznych, które są wykonywane przez rozliczenie pieniężne albo mogą być wykonane przez rozliczenie pieniężne według wyboru jednej ze stron, a także wszelkiego rodzaju inne instrumenty pochodne odnoszące się do aktywów, praw, zobowiązań, indeksów oraz innych wskaźników, które wykazują właściwości innych pochodnych instrumentów finansowych.

Zgodnie z zakresem zastosowania MSR 39 (Dz. Urz. UE L 244 z 16.9.2009, str. 6) do instrumentów finansowych zaliczamy m.in. wartość kredytu, pożyczek, lokat, obligacji, leasingu finansowego.

Udziałowe instrumenty finansowe to instrumenty stwierdzające udział ich posiadacza w kapitale emitującej je jednostki i dające posiadaczowi prawo do uczestniczenia w zyskach tej jednostki oraz prawo do udziału w funduszach własnych w przypadku likwidacji tej jednostki.

Instrument pochodny w rozumieniu § 3 pkt 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz. U. Nr 149, poz. 1674, z późn. zm.) to instrument finansowy, który charakteryzuje się łącznym występowaniem następujących cech:

- wartość jest zależna od zmiany wartości instrumentu bazowego: określonej stopy procentowej, ceny papieru wartościowego, ceny towaru, kursu wymiany walut, indeksu cen lub stóp, oceny wiarygodności kredytowej lub indeksu kredytowego albo innej podobnej wielkości,
- nabycie nie powoduje poniesienia żadnych wydatków początkowych albo wartość netto tych wydatków jest niska w porównaniu do wartości innych rodzajów kontraktów, których cena podobnie zależy od zmiany warunków rynkowych,
- rozliczenie transakcji nastąpi w przyszłości.

Klasyfikacja instrumentu pochodnego jest dokonywana według rodzaju tego instrumentu bazowego, który ma decydujący wpływ na wartość instrumentu pochodnego.

Do instrumentów pochodnych zalicza się w szczególności transakcje terminowe, takie jak kontrakt forward lub futures, opcje oraz kontrakty swap.

Kontrakt forward jest to umowa nakładająca na jedną stronę obowiązek dostarczenia, a na drugą – odbioru aktywów o określonej ilości, w określonym terminie w przyszłości i po określonej cenie, ustalonej w momencie zawierania kontraktu (§ 3 pkt 5 ww. rozporządzenia Ministra Finansów).

Kontrakt futures jest to umowa o określonej standardowej charakterystyce, będąca przedmiotem obrotu w obrocie regulowanym, nakładająca na jedną stronę obowiązek dostarczenia, a na drugą – odbioru aktywów o określonej ilości, w określonym terminie w przyszłości i po określonej cenie, ustalonej w momencie zawierania kontraktu (§ 3 pkt 6 ww. rozporządzenia Ministra Finansów).

Opcja zgodnie (§ 3 pkt 7 ww. rozporządzenia Ministra Finansów) jest kontraktem, w wyniku którego jednostka nabywa prawo kupna – opcja kupna (call) lub sprzedaży – opcja sprzedaży (put) aktywów podstawowych po określonej z góry cenie i w określonym czasie.

Kontrakt swap (§ 3 pkt 8 ww. rozporządzenia Ministra Finansów) jest to umowa zamiany przyszłych płatności na warunkach z góry określonych przez strony.

Podstawową cechą swapów jest to, że wymiana płatności następuje okresowo, co sprzyja skutecznemu zarządzaniu okresowymi przepływami pieniężnymi.

Swapy na stopę procentową (interest rate swap – IRS) umożliwiają wymianę w przyszłości płatności odsetkowych od zaciągniętych kredytów lub wyemitowanych obligacji; w tego typu operacjach nie dokonuje się przepływu kwoty kredytu, przelewane są tylko płatności odsetkowe.

Swap walutowy (currency swap) polega na wymianie okresowych płatności w jednej walucie na okresowe płatności w drugiej walucie, aż do momentu wygaśnięcia kontraktu, co umożliwia obu stronom ograniczenie skutków zmian kursu walut oraz pozwala na zmniejszenie kosztów finansowania.

Swap kursowy może polegać na kupnie/sprzedaży jednej waluty za drugą walutę, a po upływie określonego czasu przeprowadza się przeciwną transakcję sprzedaży/kupna tych samych walut. Swapy kursowe mogą przebiegać w trzech etapach: w pierwszym etapie następuje wymiana wartości nominalnych np. kredytów w dwóch różnych walutach po ustalonym kursie walutowym, w drugim – wymiana płatności odsetkowych pomiędzy stronami kontraktu, w trzecim – ponowna wymiana wartości nominalnych po pierwotnym kursie walutowym.

Swapy mieszane (CIRS – cross currency interest rate swap) pozwalają na zamianę stałego oprocentowania w jednej walucie na zmienne oprocentowanie w drugiej walucie.

Rynek pozagieldowych instrumentów pochodnych obejmuje następujące instrumenty pochodne:

- dwuwalutowe transakcje wymiany płatności odsetkowych (CIRS) i opcje walutowe,
- transakcje pochodne stopy procentowej – kontrakty przyszłej stopy procentowej (FRA),
- transakcje wymiany płatności odsetkowych (IRS).

WYJAŚNIENIA do TABL. II.9

Wynik na inwestycjach w instrumenty finansowe stanowi różnicę przychodów finansowych i kosztów finansowych.

WYJAŚNIENIA do TABL. II.10

Pod pojęciem **zobowiązania „wymagalne w terminie”** rozumie się zobowiązania, które staną się wymagalne w jednym z okresów podanych w wierszach 02-04. Prosimy o podanie danych w tysiącach złotych bez znaku po przecinku.

W wierszu 01 prosimy o wykazanie nominalnej kwoty zobowiązań bezspornych, która jest sumą kwot podanych w wierszach 02, 03, 04.

W wierszu 05 prosimy o podanie kwoty zobowiązań spornych (łącznie: niewymagalnych, wymagalnych i przeterminowanych).

W wierszu 06 prosimy o wykazanie wartości zobowiązań przeterminowanych wraz z naliczonymi odsetkami za zwłokę.

	GLÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY, al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa	www.stat.gov.pl
Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej		
OS-29/k		
Kwestionariusz o kosztach bieżących poniesionych na ochronę środowiska		
Portal sprawozdawczy GUS www.stat.gov.pl Urząd Statystyczny 40-158 Katowice ul. Owocowa 3		
Przekazać/wysłać w terminie do 30 maja 2014 r.		
Numer identyfikacyjny – REGON		
za rok 2013		

Obowiązek przekazywania danych statystycznych wynika z art. 30 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 591, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2012 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2013 (Dz. U. poz. 1391, z późn. zm.).

(e-mail sekretariatu jednostki sporządzającej sprawozdanie – WYPEŁNIĆ WIELKIMI LITERAMI)

Symbol PKD 2007 – przeważająca działalność z zaświadczenia o numerze statystycznym

Dział 1. KOSZTY BIEŻĄCE PONIESIONE NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA w tysiącach złotych (bez znaku po przecinku)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Wyszczególnienie	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	Gospodarka wodna	Gospodarka ściekowa	Gospodarka odpadami	Ochrona gleby, wód powierzchniowych i podziemnych	Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	Ochrona przed hałasem i wibracjami	Ochrona przed promieniowaniem jonizującym	Pozostałe koszty działalności związane z ochroną środowiska
0									
Koszty funkcjonowania przedsięwzięć końca rury									
1									
Koszty funkcjonowania przedsięwzięć zapobiegających powstawaniu zanieczyszczeń – technologie zintegrowane									
2									
Naliczone opłaty ekologiczne za korzystanie ze środowiska									
3									
3a									
w tym naliczone opłaty produktowe									
4									
Naliczone opłaty usługowe									
4a									
w tym płacone jednostkom sektora publicznego									
5									
Koszty badań i rozwoju									
6									
Koszty kontroli, monitoringu, badań laboratoryjnych itp.									
7									
Koszty innych działań związanych z ochroną poszczególnych dziedzin środowiska									
8									
RAZEM (1+2+3+4+5+6+7 = 9+12), z tego:									
9									
Koszty działań podejmowanych we własnym zakresie									
10									
wynagrodzenia + narzuty									
11									
amortyzacja									
12									
Koszty działań świadczonych przez podmioty zewnętrzne									

Uwaga: pól zaciemnionych nie wypełnia się.

Dział 2. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA KOSZTÓW BIEŻĄCYCH PONIESIONYCH NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA w tysiącach złotych
(bez znaku po przecinku)

Wyszczególnienie	Kwota ogółem	z tego na:						
		ochronę powietrza	gospodarkę wodną	gospodarkę ściekową	gospodarkę odpadami	ochronę gleby i wód	ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazu	pozostałe dziedziny
0	1	2	3	4	5	6	7	8
Źródła ogółem (2+3+4+5+6+7+8)	1							
Przychody za usługi w zakresie ochrony środowiska (wówczas, gdy badana jednostka je świadczy)	2							
w tym z eksportu usług	2a							
Środki własne, w tym kredyty bankowe i pożyczki	3							
Subwencje z budżetu centralnego	4							
Subwencje z budżetu samorządowego	5							
Subwencje z celowych funduszy ekologicznych	6							
Subwencje ze źródeł zagranicznych	7							
w tym środki z UE	7a							
Inne (jakie?)	8							

Dział 3. PRZYCHODY I OSZCZĘDNOŚCI OSIĄGANE Z TYTUŁU DZIAŁALNOŚCI SŁUżąCEJ OCHRONIE ŚRODOWISKA
w tysiącach złotych (bez znaku po przecinku)

Wyszczególnienie	Działania służące ochronie środowiska							
	kwota ogółem	ochrona powietrza	gospodarka wodna	gospodarka ściekowa	gospodarka odpadami	ochrona gleby i wód	ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazu	pozostałe dziedziny
0	1	2	3	4	5	6	7	8
Przychody i oszczędności	1							

Dział 4. LICZBA ZATRUDNIONYCH (stan na 31.12.2013)

Liczba zatrudnionych	1	
w tym w ochronie środowiska	2	
w tym kobiety	3	

Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na przygotowanie danych dla potrzeb wypełnianego formularza	1		Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na wypełnienie formularza	2	
--	---	--	--	---	--

(e-mail osoby sporządzającej sprawozdanie – WYPEŁNIĆ WIELKIMI LITERAMI)

(imię, nazwisko i telefon osoby sporządzającej sprawozdanie)

(miejscowość, data)

(pieczętka imienna i podpis osoby działającej w imieniu sprawozdawcy)

Objaśnienia do kwestionariusza o kosztach bieżących poniesionych na ochronę środowiska.

Działalność bieżąca służąca ochronie środowiska obejmuje:

- funkcjonowanie urządzeń i wyposażenia ochrony środowiska,
- inną działalność niezwiązaną bezpośrednio z funkcjonowaniem urządzeń, np. gromadzenie odpadów, oczyszczanie gleby,
- pomiary i monitorowanie poziomu zanieczyszczeń,
- zakup dóbr używanych dla celów ochrony środowiska, na przykład wodorozcieńczalne farby, paliwa o niskiej zawartości siarki lub surowce odnawialne,
- administrowanie i inne działalności, na przykład utworzenie i utrzymywanie systemów informacji o środowisku, przygotowanie pozwoleń środowiskowych, rejestracja i certyfikacja systemów zarządzania środowiskowego, edukacja i informacja w zakresie ochrony środowiska,
- prace badawcze i rozwojowe w zakresie ochrony środowiska.

Kwestionariusz składa się z czterech działów:

Dział 1 – dotyczy wysokości kosztów bieżących netto poniesionych na ochronę środowiska w roku sprawozdawczym (w przypadku, kiedy w jednostce sprawozdawczej podatek VAT stanowi koszt uzyskania przychodu, koszty bieżące ochrony środowiska podawane są brutto),

Dział 2 – obejmuje źródła finansowania wyliczonych w dziale 1 kosztów bieżących ochrony środowiska,

Dział 3 – dotyczy informacji o wysokości ewentualnych przychodów i oszczędności osiąganych z tytułu prowadzenia działań służących ochronie środowiska,

Dział 4 – dotyczy liczby zatrudnionych w całej jednostce według stanu na dzień 31.12. roku sprawozdawczego oraz liczby zatrudnionych, których działalność jest związana z ochroną środowiska, w tym liczby kobiet.

Dział 1. Koszty bieżące ochrony środowiska

1. Koszty działań podejmowanych we własnym zakresie:

- koszty amortyzacji,
- koszty wynagrodzeń wraz z narzutami,
- koszty zakupu surowców, materiałów i energii,
- opłaty ekologiczne,
- opłaty za dzierżawę wyposażenia środowiskowego itp.

2. Koszty działań świadczonych przez podmioty zewnętrzne:

- koszty usług obcych – np. prowadzenie kontroli i monitoringu, oczyszczanie zanieczyszczonej gleby, wynagrodzenia konsultantów środowiskowych,
- opłaty usługowe – głównie za odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, za wywóz, unieszkodliwianie odpadów, przekazanie odpadów do recyklingu lub odzysku.

Koszty bieżące na ochronę środowiska nie uwzględniają:

- kosztów działań związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy,
- kosztów gospodarki leśnej,
- kosztów działań związanych z ochroną zasobów naturalnych lub oszczędzaniem energii, jeśli głównym celem tych działań nie była ochrona środowiska.

Przedsięwzięcia końca rury dotyczą unieszkodliwiania i redukcji już wyprodukowanych zanieczyszczeń. **Urządzenia końca rury** służące ochronie środowiska nie wpływają na proces produkcyjny (produkcja może być prowadzona bez tych urządzeń) lecz redukują lub eliminują zanieczyszczenia już po ich wytworzeniu (np. oczyszczalnia ścieków, składowisko odpadów). Koszty funkcjonowania urządzeń końca rury w całości są zaliczane do kosztów ochrony środowiska.

Działania zapobiegające powstawaniu zanieczyszczeń – technologie zintegrowane są związane z funkcjonowaniem specyficznych urządzeń, zmianami w praktykach zarządzania (zarządzanie środowiskowe) oraz stosowaniem nowych surowców

do produkcji, w wyniku których zmniejsza się zanieczyszczenie wynikające z działalności firmy. **Urządzenia (technologie) zapobiegające powstawaniu zanieczyszczeń** stanowią całość lub część procesu produkcyjnego tak dostosowane, żeby zmniejszyć ilość i jakość wytwarzanych zanieczyszczeń powstających w procesie produkcyjnym. Rezultatem funkcjonowania tych urządzeń (technologii) produkcja staje się bardziej czysta i przyjazna dla środowiska. Koszty funkcjonowania działań zapobiegających powstawaniu zanieczyszczeń jedynie częściowo są zaliczane do kosztów bieżących ochrony środowiska. Są to koszty dodatkowe w porównaniu z kosztami funkcjonowania alternatywnej technologii nie uwzględniającej aspektów ochrony środowiska.

Wiersz 1. Koszty funkcjonowania przedsięwzięć końca rury

- ochrona powietrza atmosferycznego – koszty związane z utrzymaniem i obsługą urządzeń przeznaczonych do ochrony powietrza przed emisją zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, w tym także związanych z ochroną klimatu i warstwy ozonowej (urządzenia do separacji poprzez grawitację, elektrofiltry, filtry tkaninowe, filtry mokre i płuczki, filtry adsorpcyjne, biofiltry, odzysk siarki z gazów technologicznych, skraplacze i chłodnie gazów wentylacyjnych zapobiegające zanieczyszczeniu powietrza, urządzenia do termicznego i katalitycznego spalania gazów, systemy zbierania i odzyskiwania pary itp.);
- koszty związane z utrzymaniem i obsługą sieci wodociagowych, stacji uzdatniania wody, zbiorników i stopni wodnych;
- koszty związane z utrzymaniem i obsługą oczyszczalni lub podczyszczalni ścieków, koszty funkcjonowania sieci kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki i wody opadowe, koszty oczyszczania wód chłodniczych;
- koszty gromadzenia i transportu odpadów we własnym zakresie, koszty związane z utrzymaniem i obsługą urządzeń do unieszkodliwiania odpadów (w tym składowiska i stawy osadowe), spalarni, kompostowni, urządzeń do kondensacji, kompresji, detoksykacji, zubożniania, odwadniania odpadów, urządzeń do utylizacji metali ciężkich, urządzeń do oczyszczania osadów ściekowych itp.;
- koszty wszystkich działań mających na celu ilościową redukcję zanieczyszczeń znajdujących się w glebie oraz wodach powierzchniowych i podziemnych, np. wykopywanie z ziemi odpadów, ich unieszkodliwianie, ponowne składowanie, odwadnianie składowisk, płukanie gleby poprzez odgazowywanie i wypłukiwanie zanieczyszczeń, usuwanie zanieczyszczonej warstwy gleby i przekazywanie jej do oczyszczenia, biotechniczne i fizykochemiczne odkażanie gleby, także po rafineriach, zakładach przemysłowych, skażeniach chemicznych i pochodnymi ropy, funkcjonowanie zbiorników dla odpływów zanieczyszczeń;
- działalność związana z odbudową gatunków i krajobrazu – przywrócenie ginących gatunków fauny i flory lub odzyskanie gatunków zagrożonych wyginięciem, działania związane z przebudową drzewostanów w strefach uszkodzeń lasów, odnowa zniszczonego krajobrazu w celu podniesienia jego funkcji przyrodniczych lub wartości estetycznych, restytucja opuszczonych obszarów górniczych, kamieniołomów, wyrobisk;
- koszty związane z utrzymaniem zainstalowanych urządzeń antyhałasowych: m.in.: ekranów akustycznych, wałów, żywopłotów, okien antyhałasowych, izolacji akustycznych maszyn i instalacji, konstrukcji wyciszających w budynkach, urządzeń amortyzujących, tłumików akustycznych, koszty związane z utrzymaniem nawierzchni ulic miejskich lub szlaków kolejowych przystosowanych specjalnie w celu zmniejszenia hałasu;
- koszty związane z utrzymaniem urządzeń chroniących przed promieniowaniem jonizującym, np. filtrów do gazów promieniotwórczych itp.;

Wiersz 2. Koszty funkcjonowania przedsięwzięć zapobiegających zanieczyszczeniom – technologii zintegrowanych

- dodatkowe koszty funkcjonowania urządzeń zapobiegających zanieczyszczeniu powietrza (urządzenia do ponownego wykorzystania spalin, zmiana technologii na umożliwiającą wykorzystanie „przyjaznych środowisku” surowców i tworzyw, zmiana technologii na droższą, ale produkującą mniej zanieczyszczeń gazowych wydalanych do powietrza, zmiana pomp ssących na pompy próżniowe, systemy wymiany pary);
- koszty funkcjonowania systemów obiegowego zasilania wodą (nie należy uwzględniać kosztów związanych z funkcjonowaniem centralnego ogrzewania i wielokrotnego wykorzystania wody w zakładach eksploatacji kruszywa);
- koszty dodatkowe funkcjonowania technologii zapobiegających powstawaniu ścieków (np. zmiana instalacji chłodzącej z wodnej na powietrzną), urządzeń zabezpieczających przed przenikaniem zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i morza powstających przy transporcie wodnym;
- dodatkowe koszty funkcjonowania technologii mało- i bezodpadowych, recyklingu i gospodarczego wykorzystania odpadów;
- koszty działań zapobiegających zanieczyszczeniu gleby oraz wód powierzchniowych i podziemnych, np. umacnianie urządzeń magazynowych i środków transportu zanieczyszczeń;
- koszty bieżące związane z ochroną gatunków i ekosystemów, obszarów i obiektów przyrodniczych prawnie chronionych, wartości estetycznych krajobrazu (również utrzymanie zieleni i porządku na posesji, odnowa elewacji budynków itp.);
- dodatkowe koszty funkcjonowania urządzeń zapobiegających powstawaniu hałasu i wibracji (np. fundamenty redukujące wibracje, zmiana maszyn, urządzeń, instalacji lub technologii na wytwarzające mniej hałasu i wibracji);
- dodatkowe koszty funkcjonowania urządzeń (technologii) zapobiegających promieniowaniu jonizującemu;

- koszty wdrożenia nowoczesnych systemów zarządzania środowiskowego (ISO 14001, EMAS), projektów czystszej produkcji;

Wiersz 3. Naliczone opłaty ekologiczne za korzystanie ze środowiska

Należy podać wysokość naliczonych opłat ekologicznych, odprowadzonych na konto Urzędu Marszałkowskiego:

- za emisję zanieczyszczeń do powietrza, w tym również za spalanie paliw w silnikach spalinowych;
- za pobór wód powierzchniowych i podziemnych;
- za odprowadzanie ładunków zanieczyszczeń w ściekach do wód lub do ziemi;
- produktowych;
- za składowanie odpadów na składowisku odpadów;
- za nierolnicze lub nieleśne wykorzystywanie gruntów rolnych i leśnych;
- za usuwanie drzew lub krzewów (wplacanych do Urzędu Gminy);
-

Jeżeli wysokość opłaty nie pociąga za sobą obowiązku jej uiszczenia – nie należy wpisywać jej do kwestionariusza, gdyż nie jest ona kosztem.

Wiersz 3 a. Naliczone opłaty produktowe

Proszę wyodrębnić w tym wierszu (kolumna 4) opłaty produktowe z sumy opłat dotyczących odpadów.

Wiersz 4. Naliczone opłaty usługowe

- za uzdatnianie i dostarczenie wody;
- za odprowadzanie i oczyszczanie ścieków;
- za wywóz i/lub składowanie odpadów na wysypisku, za unieszkodliwianie odpadów inne niż składowanie, również za przeniesienie obowiązku odzysku, recyklingu odpadów na organizację odzysku,
- naliczone opłaty usługowe za oczyszczanie gleby oraz wód powierzchniowych i podziemnych przez jednostki zewnętrzne;

Wiersz 4a. Opłaty usługowe płacone jednostkom sektora publicznego

Jeżeli dostawcą usług służących ochronie środowiska była jednostka sektora publicznego (przedsiębiorstwo Skarbu Państwa, gminy, spółka z udziałem gminy), kwotę podaną w wierszu 4 należy powtórzyć w wierszu 4a.

Wiersz 5. Koszty badań i rozwoju

Są to koszty badań i rozwoju związane ze zmniejszeniem oddziaływania jednostki na powietrze atmosferyczne i klimat, gospodarkę wodną i ściekową, wody powierzchniowe i podziemne, glebę, służące ochronie bioróżnorodności i krajobrazu, ochronie przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem. Jeżeli kosztów badań i rozwoju nie uda się przypisać do określonych dziedzin ochrony środowiska, to kwotę proszę wpisać w kolumnie 9.

Wiersz 6. Koszty kontroli, monitoringu i badań laboratoryjnych

Są to koszty kontroli, monitoringu, badań laboratoryjnych związane z ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu, gospodarką wodną, gospodarką ściekową, ochroną gleby i wód powierzchniowych i podziemnych, ochroną bioróżnorodności i krajobrazu, ochroną przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem. Jeżeli kosztów kontroli, monitoringu i badań laboratoryjnych nie uda się przypisać do określonych dziedzin ochrony środowiska, to kwotę proszę wpisać w kolumnie 9.

Wiersz 7. Koszty innych działań związanych z ochroną środowiska

Są to na przykład koszty:

- utrzymania stref ochronnych wokół zakładu produkcyjnego ze względu na ochronę powietrza;
- utrzymania stref ochrony wokół ujęcia wody;
- utrzymania stref ochrony wokół oczyszczalni ścieków, własnych składowisk lub innych urządzeń do unieszkodliwiania odpadów
- przeciwozyjnych nasadzeń leśnych w wąwozach i parowach, na brzegach rzek i zbiorników wodnych, na wydmach, tarasach i zboczach górskich zagrożonych erozją, zakwaszania i nasycania solą oraz regulacji stanu wilgotności gleby;

W kolumnie 9 należy podać koszty nie ujęte we wcześniej wymienionych dziedzinach (kolumny od 1 do 8), a związane z działaniami na rzecz ochrony środowiska oraz:

- koszty wszelkich działań skierowanych na wprowadzanie w życie i utrzymywanie w mocy decyzji podejmowanych w celu ochrony środowiska – koszty funkcjonowania stanowiska lub zakładowej komórki ochrony środowiska;

- koszty kursów, szkoleń itp. prowadzonych przez specjalistów własnych lub wyspecjalizowane jednostki w zakresie ochrony środowiska;
- koszty ekspertyz, wdrożenia, funkcjonowania i certyfikacji systemu zarządzania środowiskowego itp.

Wiersz 8. – należy wypełnić po określeniu wysokości kosztów przypadających na poszczególne rodzaje kosztów, jako suma wierszy: 1+2+3+4+5+6+7. Całkowite koszty ochrony środowiska w danej dziedzinie należy rozbić na:

- koszty działań podejmowanych we własnym zakresie (Wiersz 9) – np. koszty związane z funkcjonowaniem urządzeń służących ochronie środowiska, koszty związane z wdrożeniem bardziej przyjaznych środowisku technologii, koszty zarządzania, edukacji, szkoleń i informacji związane z własnym personelem, opłaty ekologiczne, produktowe, koszty badań i rozwoju, koszty monitoringu wykonywanego przez własnych pracowników;

Z kosztów działań podejmowanych we własnym zakresie ogółem należy wyróżnić:

- koszty związane z zatrudnieniem pracowników (płace plus narzuty do płac) – Wiersz 10,
- wysokość odpisów amortyzacyjnych – Wiersz 11.
- koszty działań świadczonych przez podmioty zewnętrzne (Wiersz 12) – głównie naliczone opłaty za wywóz i składowanie odpadów, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, utrzymanie sieci kanalizacyjnej i wodociągowej przez podmioty zewnętrzne, oczyszczanie gleby przez wyspecjalizowane jednostki, koszty monitoringu prowadzonego przez podmioty zewnętrzne, płatności dla konsultantów zewnętrznych, np.: za ekspertyzy w zakresie ochrony środowiska, szkolenia, wdrożenie i certyfikację systemu zarządzania środowiskowego itp.

Dział 2. Źródła finansowania kosztów bieżących poniesionych na ochronę środowiska

W Dziale tym należy podać, z jakich źródeł zostały sfinansowane koszty bieżące (nie inwestycyjne) poniesione na ochronę środowiska. Wyróżniono:

- przychody za usługi w zakresie ochrony środowiska – głównie za oczyszczanie ścieków, wywóz i unieszkodliwianie odpadów lub inne usługi w zakresie ochrony środowiska, jeżeli stanowią podstawową lub drugoplanową działalność jednostki sprawozdawczej, w tym przychody za eksport usług ochrony środowiska poza granice Polski,
- środki własne jednostki sprawozdawczej, w tym pożyczki i kredyty,
- subwencje i dotacje (pomoc bezzwrotna) z: budżetu centralnego lub samorządowego, celowych funduszy ekologicznych wszystkich szczebli, ze źródeł zagranicznych (w tym ze środków Unii Europejskiej),
- inne środki – jeżeli występują, proszę określić z jakich źródeł pochodzą.

Dział 3. Przychody i oszczędności osiągnięte z tytułu działalności związanej z ochroną środowiska

Należy określić przychody i oszczędności osiągnięte z tytułu działalności związanej z ochroną środowiska, przy czym:

- przychody – są to głównie przychody ze sprzedaży produktów ubocznych, odzyskanych w procesie oczyszczania lub nowo wytworzonych produktów (np. biogaz, kompost, energia ze spalania odpadów, surowce wtórne),
- oszczędności – stanowią głównie oszczędności z tytułu ponownego wykorzystania odzyskanych w procesie oczyszczania lub nowo wytworzonych produktów w procesie produkcyjnym przez jednostkę (np. wykorzystanie biogazu do celów grzewczych – oszczędność w zakupie ciepła z zewnątrz), oszczędności z tytułu redukcji wydatków na zatrudnienie, zakup energii itp., oszczędności z tytułu zmniejszenia sumy uiszczanych opłat ekologicznych, z tytułu zmniejszenia sumy uiszczanych opłat usługowych, itp.

Oszczędności nie liczy się, jeżeli jednostka spełnia wyłącznie wymagania prawne (np. w ramach posiadanych pozwoleń). Jedynie „nadwyżki” redukowanych zanieczyszczeń lub dobrowolne działania są podstawą do określenia wysokości przychodów i oszczędności.

**DZIAŁ 1. NAKŁADY WEWNĘTRZNE NA DZIAŁALNOŚĆ B+R I ŹRÓDŁA ICH FINANSOWANIA ORAZ
APARATURA NAUKOWO-BADAWCZA W 2013 R.**

(w tysiącach zł ze znakiem po przecinku)

Nakłady wewnętrzne faktycznie poniesione (bez amortyzacji środków trwałych) (wiersze 02+06)		01		
Nakłady bieżące ogółem ^{d)}		02		
w tym:	nakłady osobowe	03		
	koszty zarządzania informacją	04		
	opłaty licencyjne za użytkowanie produktów własności intelektualnej dokonanej za okres dłuższy niż jeden rok	05		
Nakłady inwestycyjne na środki trwałe ogółem (wiersze 07+08+11)		06		
z tego:	budynki i lokale, obiekty inżynierii lądowej i wodnej oraz grunty (grupy KŚT 0, 1, 2) ^{b)}	07		
	maszyny i urządzenia techniczne (grupy KŚT 3-6) ^{b)} oraz narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie (grupa KŚT 8) ^{b)}	08		
	w tym zakup aparatury badawczej ^{c)}	09		
	w tym zakup aparatury badawczej z importu	10		
	środki transportu (grupa KŚT 7) ^{b)}	11		
Z nakładów bieżących (wiersz 02) przypada na oprogramowanie utworzone na własny użytek wykorzystywane w działalności B+R		12		
0			1	2
Z nakładów wewnętrznych (bieżących i inwestycyjnych) przypada na: ^{d)} (wiersze 13+14+15+16 rubryka 1 = wiersz 02, wiersze 13+14+15+16 rubryka 2 = wiersz 06)			z nakładów bieżących (wiersz 02)	z nakładów inwestycyjnych (wiersz 06)
badania naukowe	podstawowe	13		
	stosowane	14		
	przemysłowe	15		
prace rozwojowe		16		
Z nakładów wewnętrznych (bieżących i inwestycyjnych) poniesiono nakłady na:			z nakładów bieżących (wiersz 02)	z nakładów inwestycyjnych (wiersz 06)
biotechnologię		17		
nanotechnologię		18		
Z nakładów wewnętrznych (bieżących i inwestycyjnych) przypada na środki otrzymane od: (wiersze 19+21+22+23+24+25+35 rubryka 1 = wiersz 02, wiersze 19+21+22+23+24+25+35 rubryka 2 = wiersz 06)			z nakładów bieżących (wiersz 02)	z nakładów inwestycyjnych (wiersz 06)
budżetu (MNiSW ^{e)} , MRR ^{f)} , innych resortów, JST ^{g)} , NCBR, NCN, PARP oraz innych instytucji dysponujących środkami publicznymi)		19		
w tym udział środków krajowych w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej		20		
jednostek naukowych PAN ^{h)} i instytutów badawczych ⁱ⁾		21		
krajowych szkół wyższych		22		
krajowych przedsiębiorstw		23		
krajowych prywatnych instytucji niedochodowych		24		
środki pochodzące z zagranicy (wiersze 26+27+28+31+32+33+34)		25		
z tego od:	Komisji Europejskiej ^{j)}	26		
	organizacji międzynarodowych	27		
	przedsiębiorstw	28		
	w tym:	29		
	z tej samej grupy przedsiębiorstw	29		
	z krajów Unii Europejskiej	30		
	szkół wyższych	31		
	zagranicznych instytucji rządowych	32		
prywatnych instytucji niedochodowych	33			
pozostałych podmiotów	34			
środki własne		35		
Aparatura naukowo-badawcza spełniająca kryteria zaliczania do środków trwałych (będąca na stanie księgowym jednostki)	wartość brutto	stan w dniu	36	
	umorzenie	31 XII 2013 r.	37	
	otrzymana nieodpłatnie w 2013 r. ^{k)}		38	
A. Proszę wypełnić załącznik nr 1				
B. Proszę wypełnić załącznik nr 2				

^{d)} Bez kosztów zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych niezbędnych do wykonania określonych prac B+R, lecz do czasu zakończenia tych prac, nieujętej w ewidencji środków trwałych jednostki. ^{b)} Według aktualnie obowiązującej Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT). ^{c)} Łącznie z nakładami na aparaturę wymienioną w przypisie a. ^{d)} Zgodnie z ustawą z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 615, z późn. zm.). ^{e)} Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. ^{f)} Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju. ^{g)} Jednostki Samorządu Terytorialnego. ^{h)} Na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. Nr 96, poz. 619, z późn. zm.). ⁱ⁾ Na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618, z późn. zm.). ^{j)} W tym udział środków KE w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. ^{k)} Bez aparatury wymienionej w przypisie a przeniesionej w ciągu roku do środków trwałych.

DZIAŁ 2. NAKŁADY ZEWNĘTRZNE NA DZIAŁALNOŚĆ B+R W 2013 R.*(w tysiącach zł ze znakiem po przecinku)*

Nakłady zewnętrzne ogółem (wiersze 02+10)		01	
z tego przypadku na środki przekazane:	podmiotom krajowym (wiersze 03+04+05+07+08+09)		02
	z tego:	jednostkom naukowym PAN ^{a)} i instytutom badawczym ^{b)}	03
		szkołom wyższym	04
		przedsiębiorstwom	05
		w tym mikroprzedsiębiorstwom ^{c)}	06
		prywatnym instytucjom niedochodowym	07
		osobom fizycznym zatrudnionym na umowę zlecenie i umowę o dzieło ^{d)}	08
		pozostałym podmiotom krajowym	09
	podmiotom zagranicznym (wiersze 11+12+13+14+15)		10
	z tego:	szkołom wyższym	11
		przedsiębiorstwom	12
		prywatnym instytucjom niedochodowym	13
		organizacjom międzynarodowym	14
		pozostałym podmiotom zagranicznym	15
	w tym (z wiersza 10) przypadku na środki przekazane oddziałom (filiiom) Państwa jednostki lub innym instytucjom polskim działającym na terenie:	Unii Europejskiej (z wyłączeniem Polski)	
poza Unię Europejską		17	

^{a)} Na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk. ^{b)} Na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych. ^{c)} Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących poniżej 10 osób z PKD innym niż 72 (Badania naukowe i prace rozwojowe). ^{d)} Osobom, które wykonywały prace badawcze poza siedzibą zlecającego. Jeżeli prace, choćby częściowo, zostały wykonane w siedzibie zlecającego należy potraktować nakłady na te prace jako nakłady wewnętrzne i wykazać ich wartość w dziale 1 w wierszu 02.

DZIAŁ 3. ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI B+R I ICH WYNAGRODZENIA WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W 2013 R.

Wyszczególnienie		Liczba osób zatrudnionych w działalności B+R (stan w dniu 31 XII 2013 r.)			Wynagrodzenia brutto ^{a)} pełnozatrudnionych ogółem (w tysiącach zł ze znakiem po przecinku)
		ogółem	w tym kobiety	liczba pełnozatrudnionych (z rubryki 1)	
0		1	2	3	4
Ogółem (wiersze 02+03+04+05+06)		01			
Z tytułem naukowym profesora ^{b)}		02			
Ze stopniem naukowym ^{c)}	doktora habilitowanego	03			
	doktora	04			
Pozostałe osoby z wykształceniem wyższym ^{d)}		05			
Z wykształceniem pozostałym		06			

^{a)} Pełne wynagrodzenia roczne (ze wszystkich rodzajów działalności jednostki, tzn. działalności B+R i działalności pozostałych). ^{b)} Łącznie z tytułem profesora sztuki (zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytułach naukowych oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.)). ^{c)} Łącznie ze stopniem w zakresie sztuki (ustawa jak w przypisie b). ^{d)} Z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata oraz absolwenci kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych.

DZIAŁ 4. ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI B+R WEDŁUG ZAWODÓW^{a)}, WYKSZTAŁCENIA I GRUP WIEKU W 2013 R.

Wyszczególnienie		Liczba osób zatrudnionych w działalności B+R (stan w dniu 31 XII 2013 r.)								
		ogółem	w tym kobiety	pracownicy naukowo-badawczy		technicy i pracownicy równorzędni		pozostały personel		
				ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	
0		1	2	3	4	5	6	7	8	
Ogółem (wiersze 11+12+13+14+15+16)		01								
w tym:	pełnozatrudnieni	02								
	cudzoziemcy ^{b)}	03								
	z tego:	z Europy	04							
		w tym z Unii Europejskiej	05							
		z Ameryki Północnej	06							
		z Ameryki Środkowej i Południowej	07							
		z Azji	08							
		z Afryki	09							
		pozostali cudzoziemcy	10							
		z ogółem (wiersz 01) liczba osób w wieku:	24 lata i mniej	11						
25-34	12									
35-44	13									
45-54	14									
55-64	15									
65 lat i więcej	16									
z ogółem (wiersz 01) liczba osób z wykształceniem	co najmniej ze stopniem doktora ^{c)}	17								
	z pozostałym wykształceniem wyższym ^{d)}	18								
	z wykształceniem pozostałym	19								
Zatrudnienie w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC) (ze znakiem po przecinku)		20								
w tym uczestnicy studiów doktoranckich		21								

^{a)} Zgodnie z klasyfikacją personelu B+R według zawodów opracowaną przez OECD. ^{b)} Naukowcy, którzy zawarli z placówką naukową umowę o przyjęciu w celu realizacji projektu badawczego (zgodnie z ustawą z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2011 r. Nr 264 poz. 1573, z późn. zm.) art. 60a-d), nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni (zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.)), osoby z zezwoleniem na pracę, nieposiadające obywatelstwa polskiego (zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.) oraz ustawą z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach). ^{c)} Łącznie ze stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz z tytułem naukowym profesora. ^{d)} Z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata oraz absolwenci kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych.

Załącznik nr 1 do formularza PNT-01 za 2013 rok

Proszę określić jaki % nakładów wewnętrznych ogółem na B+R (dział 1 wiersz 01) poniosła jednostka na rzecz poszczególnych dziedzin nauki:

Lp.	Dziedziny nauki	1+2+3+4+5+6 = 100%
1	Nauki przyrodnicze	
a	matematyka	
b	informatyka	
c	fizyka	
d	chemia	
e	nauki o Ziemi i środowisku	
f	biologia	
g	inne nauki przyrodnicze	
2	Nauki inżynierskie i techniczne	
a	inżynieria cywilna	
b	inżynieria elektryczna, elektroniczna i komputerowa	
c	inżynieria mechaniczna	
d	inżynieria chemiczna	
e	inżynieria materiałowa	
f	inżynieria medyczna	
g	inżynieria środowiskowa	
h	biotechnologia środowiskowa	
i	biotechnologia przemysłowa	
j	nanotechnologia	
k	inne nauki techniczne i inżynierskie	
3	Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	
a	medycyna podstawowa	
b	medycyna kliniczna	
c	nauki o zdrowiu	
d	biotechnologia zdrowotna	
e	inne nauki medyczne	
4	Nauki rolnicze	
a	rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo	
b	nauka o zwierzętach i nabiale	
c	nauki weterynaryjne	
d	biotechnologia rolnicza	
e	inne nauki rolnicze	
5	Nauki społeczne	
a	psychologia	
b	ekonomia i zarządzanie	
c	pedagogika	
d	socjologia	
e	prawo	
f	politologia	
g	geografia społeczna i ekonomiczna	
h	media i komunikowanie	
i	inne nauki społeczne	
6	Nauki humanistyczne	
a	historia i archeologia	
b	językoznawstwo i literaturoznawstwo	
c	filozofia, etyka i religioznawstwo	
d	sztuka (sztuki plastyczne, muzyka, historia sztuki)	
e	inne nauki humanistyczne	

Załącznik nr 2 do formularza PNT-01 za 2013 rok

Proszę określić jaki % nakładów wewnętrznych ogółem na B+R (dział 1 wiersz 01) poniosła jednostka na rzecz poszczególnych rodzajów działalności gospodarczej:

Lp.	Rodzaje działalności gospodarczej	Symbole wg PKD 2007	= 100%
1	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	01+02+03	
2	Górnictwo i wydobywanie	05+06+07+08+09	
3	Produkcja artykułów spożywczych; Produkcja napojów	10+11	
4	Produkcja wyrobów tytoniowych	12	
5	Produkcja wyrobów tekstylnych	13	
6	Produkcja odzieży	14	
7	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych	15	
8	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	16	
9	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	17	
10	Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	18	
11	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	19	
12	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	20	
13	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	21	
14	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	22	
15	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	23	
16	Produkcja metali	24	
17	Produkcja broni i amunicji	25.4	
18	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń (bez Produkcji broni i amunicji)	25.1+25.2+25.3+25.5+25.6+25.7+25.9	
19	Produkcja elektronicznych elementów i obwodów drukowanych	26.1	
20	Produkcja komputerów i urządzeń peryferyjnych	26.2	
21	Produkcja sprzętu (tele)komunikacyjnego	26.3	
22	Produkcja elektronicznego sprzętu powszechnego użytku	26.4	
23	Produkcja instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych i nawigacyjnych; produkcja zegarków i zegarów	26.5	
24	Produkcja urządzeń napromieniowujących, sprzętu elektromedycznego i elektroterapeutycznego	26.6	
25	Produkcja instrumentów optycznych i sprzętu fotograficznego	26.7	
26	Produkcja magnetycznych i optycznych niezapisanych nośników informacji	26.8	
27	Produkcja urządzeń elektrycznych	27	
28	Produkcja maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowana	28	
29	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	29	
30	Produkcja statków i łodzi	30.1	
31	Produkcja lokomotyw kolejowych oraz taboru szynowego	30.2	
32	Produkcja statków powietrznych, statków kosmicznych i podobnych maszyn	30.3	
33	Produkcja wojskowych pojazdów bojowych	30.4	
34	Produkcja sprzętu transportowego, gdzie indziej niesklasyfikowana	30.9	
35	Produkcja mebli	31	
36	Produkcja urządzeń, instrumentów oraz wyrobów medycznych, włączając dentystyczne	32.5	
37	Pozostała produkcja wyrobów (bez Produkcji urządzeń, instrumentów oraz wyrobów medycznych, włączając dentystyczne)	32.1+32.2+32.3+32.4+32.9	
38	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	33	
39	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	35+36	
40	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków; Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców; Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami	37+38+39	
41	Budownictwo	41+42+43	
42	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	45+46+47	
43	Transport i gospodarka magazynowa	49+50+51+52+53	
44	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	55+56	
45	Działalność wydawnicza; Działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych; Nadawanie programów ogólnodostępnych i abonentowych	58+59+60	
46	Telekomunikacja	61	
47	Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana	62	
48	Działalność usługowa w zakresie informacji	63	
49	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	64+65+66	
50	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	68	

51	Działalność prawnicza, rachunkowo-księgowa i doradztwo podatkowe; Działalność firm centralnych (head offices); doradztwo związane z zarządzaniem	69+70	
52	Działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne	71	
53	Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk przyrodniczych i technicznych	72.1	
54	Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych	72.2	
55	Reklama, badanie rynku i opinii publicznej; Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; Działalność weterynaryjna	73+74+75	
56	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	77+78+79+80+81+82	
57	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne; Edukacja	84+85	
58	Opieka zdrowotna	86	
59	Pomoc społeczna z zakwaterowaniem; Pomoc społeczna bez zakwaterowania	87+88	
60	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	90+91+92+93	
61	Pozostała działalność usługowa; Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; Gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby; Organizacje i zespoły eksterytorialne	94+95+96+97+98+99	
62	Nakłady niededykowane konkretnej działalności	x	

Załącznik nr 3 do formularza PNT-01 za 2013 rok

Proszę określić jaki % nakładów wewnętrznych ogółem na B+R (dział 1 wiersz 01) poniosła jednostka na poszczególne cele społeczno-ekonomiczne:

Lp.	Klasyfikacja NABS ^{a)} 2007	1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11+12+13 = 100%
1	Eksploatacja i eksploatacja Ziemi	
2	Środowisko	
3	Eksploatacja i eksploatacja przestrzeni kosmicznej	
4	Transport, telekomunikacja i inne infrastruktury	
5	Energia	
6	Produkcja i technologia przemysłowa	
7	Zdrowie	
8	Rolnictwo	
9	Edukacja	
10	Kultura, rekreacja, religia i środki masowego przekazu	
11	Systemy, struktury i procesy polityczne i społeczne	
12	Ogólny postęp wiedzy	
13	Obronność	

^{a)} Klasyfikacja celów społeczno-ekonomicznych.

Objaśnienia do formularza PNT-01

Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R) służy do oceny potencjału naukowo-badawczego kraju. Obejmuje ono informacje w ujęciu dostosowanym do standardów międzynarodowych, zawartych w podręczniku *Frascati Manual*, stosowanych w krajach członkowskich OECD i UE (decyzja nr 1608/2003/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie sporządzania i rozwoju statystyk Wspólnoty z zakresu nauki i techniki (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz. Urz. UE L 230 z 16.09.2003, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 31, str. 443)).

Działalność badawcza i rozwojowa (badania naukowe i prace rozwojowe) jest to systematycznie prowadzona praca twórcza, podjęta dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy. Działalność badawcza i rozwojowa obejmuje:

1) badania naukowe

- a) badania podstawowe – oryginalne prace badawcze, eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie praktyczne zastosowanie lub użytkowanie,
- b) badania stosowane – prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce,
- c) badania przemysłowe – badania mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności w celu opracowywania nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzania znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów i usług. Badania te obejmują tworzenie elementów składowych systemów złożonych, szczególnie do oceny przydatności technologii rodzajowych, z wyjątkiem prototypów objętych zakresem prac rozwojowych,

2) prace rozwojowe – nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług, w szczególności:

- a) tworzenie projektów, rysunków, planów oraz innej dokumentacji do tworzenia nowych produktów, procesów i usług, pod warunkiem że nie są one przeznaczone do celów komercyjnych,
- b) opracowywanie prototypów o potencjalnym wykorzystaniu komercyjnym oraz projektów pilotażowych, w przypadkach gdy prototyp stanowi końcowy produkt komercyjny, a jego produkcja wyłącznie do celów demonstracyjnych i walidacyjnych jest zbyt kosztowna; w przypadku gdy projekty pilotażowe lub demonstracyjne mają być następnie wykorzystywane do celów komercyjnych, wszelkie przychody uzyskane z tego tytułu należy odjąć od kwoty kosztów kwalifikowanych pomocy publicznej,
- c) działalność związana z produkcją eksperymentalną oraz testowaniem produktów, procesów i usług, pod warunkiem, że nie są one wykorzystywane komercyjnie.

Prace rozwojowe **nie obejmują** rutynowych i okresowych zmian wprowadzanych do produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, istniejących usług oraz innych operacji w toku, nawet jeżeli takie zmiany mają charakter ulepszeń.

Przykłady działalności badawczej i rozwojowej:

- 1) w zakresie górnictwa i prac geologiczno-poszukiwawczych:
  - pomiary terenu stanowiące integralną część projektu B+R dotyczącego zjawisk geologicznych,
  - opracowanie nowych lub znacznie udoskonalonych metod i wyposażenia służącego zdobywaniu danych, przetwarzaniu i analizie zgromadzonych danych oraz ich interpretacji;
- 2) projektowanie, konstruowanie oraz testowanie prototypów;
- 3) konstrukcja i eksploatacja instalacji próbnych;
- 4) plany i rysunki mające na celu określenie procedur, specyfikacji technicznych i cech eksploatacyjnych niezbędnych do tworzenia koncepcji, opracowywania i produkcji nowych wyrobów bądź procesów wytwórczych;
- 5) w zakresie medycyny:
  - badania kliniczne (fazy 1, 2, 3 badań klinicznych oraz faza 4, tylko wtedy kiedy przynosi dalsze postępy naukowe lub techniczne),
  - celowe badanie konkretnych przypadków zejść śmiertelnych w celu ustalenia skutków ubocznych określonych metod leczenia raka,
  - specjalny program badania krwi w związku z wprowadzeniem nowego leku;
- 6) badania nowych metod pomiaru, np. temperatury, w tym także badania i opracowywanie nowych systemów i technik interpretacji danych;
- 7) w zakresie oprogramowania komputerowego:
  - prace B+R prowadzące do opracowania nowych twierdzeń i algorytmów w zakresie informatyki teoretycznej,

- rozwój informatyki na poziomie systemów operacyjnych, języków programowania, zarządzania danymi, oprogramowania komunikacyjnego oraz narzędzi służących do tworzenia oprogramowania,
  - rozwój technologii związanych z Internetem,
  - badania metod projektowania, rozwijania, instalowania i utrzymywania oprogramowania,
  - rozwijanie oprogramowania prowadzące do postępów w zakresie ogólnych koncepcji przechwytywania, przekazywania, gromadzenia, wydobywania informacji, manipulowania informacjami lub ich prezentowania,
  - prace rozwojowe ukierunkowane na wypełnienie luk w wiedzy technicznej, będące niezbędnym krokiem w procesie tworzenia programu lub systemu,
  - prace B+R dotyczące narzędzi lub technik związanych z oprogramowaniem w wyspecjalizowanych obszarach informatyki (przetwarzanie obrazów, prezentacja danych geograficznych, rozpoznawanie pisma, sztuczna inteligencja i inne);
- 8) w zakresie działalności usługowej bankowości i ubezpieczeń:
- badania matematyczne związane z analizą ryzyka finansowego,
  - opracowanie modeli ryzyka na potrzeby polityki kredytowej,
  - prace rozwojowe nad nowym oprogramowaniem dla usług typu *home banking*,
  - opracowywanie technik badania zachowań konsumenckich w celu tworzenia nowych typów rachunków i usług bankowych,
  - badania zmierzające do ustalenia nowych rodzajów ryzyka lub nowych cech ryzyka, które należy wziąć pod uwagę przy zawieraniu umów ubezpieczenia,
  - badania zjawisk społecznych mających wpływ na nowe typy ubezpieczeń, takich jak np. ochrona ubezpieczeniowa osób niepalących,
  - prace B+R związane z usługami bankowymi i ubezpieczeniowymi świadczonymi drogą elektroniczną, z usługami internetowymi oraz aplikacjami w sferze e-handlu,
  - prace B+R związane z nowymi lub znacząco udoskonalonymi usługami finansowymi (nowe koncepcje rachunków, kredytów, ubezpieczeń i instrumentów oszczędnościowych);
- 9) w innych rodzajach działalności usługowej:
- analiza wpływu zmian gospodarczych i społecznych na konsumpcję i sposoby spędzania wolnego czasu,
  - opracowywanie nowych metod pomiaru oczekiwań i preferencji konsumenckich,
  - opracowywanie nowych metod i narzędzi sondażowych,
  - opracowanie procedur trackingu i śledzenia (logistyka),
  - badania nad nowymi koncepcjami podróżowania i spędzania urlopu,
  - otwieranie prototypowych i pilotażowych formatów sklepów.

Dział 00.

Jeżeli jednostka główna nie posiada filii, oddziałów lub zakładów, w których prowadzono działalność B+R lub zlecano wykonanie prac B+R, wówczas sporządza **jedno sprawozdanie** dla jednostki głównej.

Jeżeli jednostka główna posiada filie, oddziały lub zakłady, w których prowadzono działalność B+R lub zlecano wykonanie prac B+R, wówczas sporządza:

- 1) **jedno sprawozdanie** dla jednostki głównej;
- 2) **odrębne sprawozdania** dla wszystkich filii, oddziałów lub zakładów, w których prowadzono działalność B+R lub zlecano wykonanie prac B+R;
- 3) **jedno sprawozdanie zbiorcze** stanowiące sumę danych ze sprawozdań wymienionych w punktach 1) i 2).

W przypadku braku ewidencji szczegółowej, umożliwiającej sporządzenie sprawozdania w pełnym zakresie, co może mieć miejsce, np. w przedsiębiorstwach prowadzących działalność B+R obok swojej przeważającej działalności, dopuszcza się możliwość wykazywania danych szacunkowych z odpowiednią adnotacją.

Dział 0.

Do **pracujących zalicza** się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego, (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek:
  - a) właścicieli i współwłaścicieli łącznie z bezpłatnie pomagającymi członkami ich rodzin,
  - b) osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody (tj. architekt, lekarz, adwokat, itp.);
- 3) agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych;
- 4) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej.

Do **pracujących** nie zalicza się:

- 1) osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło;
- 2) osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- 3) uczniów szkół dla niepracujących oraz słuchaczy szkół wyższych odbywających praktyki wakacyjne lub dyplomowe;
- 4) osób korzystających z urlopów bezpłatnych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie);
- 5) osób korzystających z urlopów wychowawczych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie);
- 6) osób przebywających na świadczeniach rehabilitacyjnych;
- 7) osób odbywających zasadniczą służbę wojskową.

Dział 1. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R i źródła ich finansowania oraz aparatura naukowo-badawcza w 2013 r.

W **dziale 1** należy wykazać nakłady finansowe poniesione w roku sprawozdawczym **wyłącznie na działalność B+R wykonaną wewnątrz jednostki sprawozdawczej**.

W dziale tym **nie należy** uwzględniać nakładów związanych z innymi rodzajami działalności prowadzonymi przez jednostkę, takimi jak: działalność wspomagająca badania, produkcyjna i usługowa.

W **wierszu 01** podaje się **nakłady wewnętrzne**, poniesione w roku sprawozdawczym **na prace B+R wykonane w jednostce sprawozdawczej**, niezależnie od źródła pochodzenia wydatkowanych środków.

Nakłady wewnętrzne na prace B+R obejmują:

- 1) nakłady bieżące;
  - 2) nakłady inwestycyjne na środki trwałe
- w części, w jakiej dotyczą działalności B+R.

Nakłady wewnętrzne podaje się w **wysokości faktycznie poniesionych kosztów**, nawet jeśli ich aktualna wartość mogłaby być niższa z powodu ulg czy rabatów przyznanych po wykonaniu prac B+R.

Nakłady wewnętrzne nie obejmują amortyzacji środków trwałych oraz podatku VAT.

Dane zawarte w wierszu 01 muszą być zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniu **PNT-02** lub **PNT-02/u** w dziale 3 wierszu 11.

W **wierszu 02** podaje się **nakłady bieżące** ogółem poniesione w roku sprawozdawczym **wyłącznie na działalność B+R**. Nakłady bieżące obejmują:

- 1) nakłady osobowe;
  - 2) koszty zarządzania informacją;
  - 3) koszty zużycia materiałów, przedmiotów nietrwałych i energii;
  - 4) koszty zakupu książek, czasopism, materiałów źródłowych, subskrypcji bibliotecznych, członkostwa w towarzystwach naukowych itp;
  - 5) koszty usług pośrednich obejmujące: obróbkę obcą, usługi transportowe, remontowe, ochroniarskie, bankowe, pocztowe, telekomunikacyjne, informatyczne, wydawnicze, komunalne itp.;
  - 6) koszty podróży służbowych;
  - 7) pozostałe koszty obejmujące w szczególności podatki i opłaty obciążające koszty działalności i zyski;
  - 8) ubezpieczenia majątkowe
- w części, w jakiej dotyczą działalności B+R.

Do nakładów bieżących **nie należy zaliczać** kosztów zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych niezbędnych do wykonania określonych prac B+R, do czasu zakończenia tych prac, nieujętej w ewidencji środków trwałych jednostki.

W **wierszu 03** podaje się **nakłady osobowe** poniesione przez jednostkę w roku sprawozdawczym **wyłącznie na działalność B+R**. Nakłady osobowe obejmują:

- 1) wynagrodzenia brutto:
  - wynagrodzenia osobowe – należne m.in. z tytułu stosunku pracy lub stosunku służbowego, z tytułu umowy o pracę nakładczą – obejmujące m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, dodatki za staż pracy oraz inne dodatki, premie i nagrody regulaminowe i uznaniowe, dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych, nagrody jubileuszowe, odprawy rentowe i emerytalne, ekwiwalenty pieniężne za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i inne;
  - wynagrodzenia bezosobowe – wypłacane m.in. na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło, również uczestnikom studiów doktoranckich;
  - honoraria – wynagrodzenia z tytułu korzystania lub rozporządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, w tym m.in. wynagrodzenia za opracowania naukowe i badawczo-rozwojowe;
  - dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej;
  - wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej – dotyczy przedsiębiorstw z działu 72 PKD;

- 2) narzuty na wynagrodzenia obciążające zgodnie z przepisami pracodawcę – składki z tytułu ubezpieczenia społecznego, składki na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych;
  - 3) stypendia naukowe uczestników studiów doktoranckich
- **proporcjonalnie do czasu pracy poświęconego na B+R.**

Do nakładów osobowych **nie należy wliczać** kosztów pracy osób świadczących usługi pośrednie, nieuwzględnianych w danych o personelu B+R (np. pracowników ochrony i konserwacji, bibliotek centralnych, wydziałów informatycznych). Koszty te w części przypadającej na działalność B+R są włączane do nakładów bieżących, wykazywanych w wierszu 02.

W **wierszu 04** podaje się **koszty zarządzania informacją**, a więc nakłady poniesione przez jednostkę w roku sprawozdawczym związane z gromadzeniem, przetworzeniem oraz upowszechnieniem wyników prac związanych z działalnością B+R. Nakłady te obejmują koszty funkcjonowania bibliotek, archiwów, wydawnictw, muzeów oraz infrastruktury informatycznej (rozwiązań sprzętowo-programowych i organizacyjnych) **w części przypadającej na działalność B+R.**

W **wierszu 05** podaje się wartość opłaty z tytułu użytkowania produktu własności intelektualnej innego podmiotu, dokonanej za okres dłuższy niż jeden rok. W wierszu tym **nie należy wykazywać** opłat licencyjnych ponoszonych raz w roku (za okres jednego roku) lub częściej (np. kwartalnie).

W **wierszu 06** podaje się **nakłady inwestycyjne** ogółem poniesione w roku sprawozdawczym na środki trwałe związane z działalnością B+R.

W **wierszach 07, 08 i 11** podaje się nakłady inwestycyjne według rodzajów środków trwałych. W wierszach tych należy podać informacje o nakładach na nowe środki trwałe, nakładach na zakup (przejęcie) używanych środków trwałych oraz na pierwsze wyposażenie inwestycji niezaliczane do środków trwałych, a nabyte ze środków inwestycyjnych. Do klasyfikowania nakładów inwestycyjnych według rodzajów środków trwałych należy posługiwać się aktualnie obowiązującą Klasyfikacją Środków Trwałych (KŚT).

Wartość nakładów inwestycyjnych powinna obejmować zarówno nakłady na środki trwałe związane z działalnością B+R **oddane do użytku** w roku sprawozdawczym, jak i nakłady poniesione w tym okresie na **inwestycje niezakończone** (tj. na przyszłe środki trwałe związane z działalnością B+R).

W **wierszu 08** należy podać wartość zakupu w roku sprawozdawczym aparatury naukowo-badawczej zaliczonej do środków trwałych, łącznie z aparaturą spełniającą kryteria zaliczania do środków trwałych.

W **wierszu 12** podaje się wysokość **nakładów poniesionych na oprogramowanie utworzone na własny użytek** wykorzystywane w działalności B+R. Do nakładów tych zalicza się wszystkie koszty netto poniesione na etapach: analizy funkcjonalności, analiz szczegółowych, programowania, testów, tworzenia dokumentacji, uwzględniając następujące rodzaje tych kosztów:

- wydatki netto na wykorzystane materiały i usługi;
- wynagrodzenia brutto (z punktu widzenia pracodawcy, tzn. zawierające także świadczenia na rzecz pracowników) i inne koszty osobowe związane z zatrudnieniem personelu bezpośrednio zaangażowanego w tworzenie oprogramowania;
- inne wydatki netto bezpośrednio związane z wytwarzaniem;
- koszty ogólne netto, które mogą być określone i uzasadnione.

Na takich samych zasadach należy także oszacować koszty związane z modyfikacjami zakupionego na zewnątrz oprogramowania dokonanyymi we własnym zakresie, jeżeli wartość tych modyfikacji przekracza 2000 zł netto. Nie należy uwzględniać kosztu zakupionego oprogramowania, które zostało następnie zmodyfikowane, ani wytworzonych we własnym zakresie programów, które były potem sprzedawane na zewnątrz (jako osobny produkt lub jako dodatek do innych).

W **wierszach 13–16** podaje się nakłady wewnętrzne (**w rubryce 1** nakłady bieżące, **w rubryce 2** nakłady inwestycyjne) przypadające na: badania naukowe (podstawowe, stosowane, przemysłowe) i prace rozwojowe.

W **wierszu 17** podaje się nakłady wewnętrzne (bieżące i inwestycyjne) poniesione przez jednostkę w roku sprawozdawczym na **biotechnologię**. Dane zawarte w wierszu 16 rubryce 1 muszą być zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniu MN-01 w dziale 3 wierszu 1.2., natomiast dane zawarte w wierszu 16 rubryce 2 muszą być zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniu MN-01 w dziale 3 wierszu 1.1. Jeżeli jednostka nie sporządza sprawozdania MN-01, natomiast sporządza sprawozdanie MN-02 wówczas suma danych ze sprawozdania PNT-01 wykazanych w wierszu 16 w rubrykach 1 i 2 musi być zgodna z danymi wykazanymi w dziale 5 wierszu 2.1 sprawozdania MN-02.

Biotechnologia związana jest ze zmianą materii żywej i nieożywionej poprzez wykorzystanie organizmów żywych, ich części, bądź pochodzących od nich produktów, a także modeli procesów biologicznych w celu tworzenia wiedzy, dóbr i usług, w szczególności z wykorzystaniem technik:

- DNA/RNA (genomika, farmakogenomika, sondy DNA, inżynieria genetyczna, sekwencjonowanie/synteza/amplifikacja DNA/RNA, ekspresja genów, technologia antysensowna);
- białka i inne makrocząstki (sekwencjonowanie/synteza/inżynieria białek i peptydów, poprawa metod transportu dużych cząsteczek leków, proteomika, izolacja i oczyszczanie, przekazywanie sygnałów, identyfikacja receptorów komórkowych);
- komórki, kultury komórkowe i inżynieria komórkowa (kultury komórkowe i tkankowe, inżynieria tkankowa, fuzja komórkowa, szczepionki i immunizacja, manipulacje na zarodkach);
- techniki procesów biotechnologicznych (biosynteza z wykorzystaniem bioreaktorów, bioinżynieria, biokataliza, bioprosesowanie, bioługowanie, biospulchnianie, wybielanie za pomocą środków biologicznych, bioodsierczanie, bioremediacja, biofiltracja);
- geny i wektory RNA (terapia genowa, wektory wirusowe);
- bioinformatyka (tworzenie genomowych/białkowych baz danych, modelowanie złożonych procesów biologicznych, biologia systemowa);
- nanobiotechnologia (zastosowanie narzędzi i procesów nano-/mikroproduktów do konstrukcji urządzeń do badań biosystemów oraz w transporcie leków, udoskonalenia diagnostyki itd.).

W **wierszu 18** podaje się nakłady wewnętrzne (bieżące i inwestycyjne) poniesione przez jednostkę w roku sprawozdawczym **na nanotechnologię**.

Nanotechnologia związana jest z projektowaniem i wytwarzaniem struktur, których przynajmniej jeden rozmiar jest poniżej 100 nm i które posiadają nowe własności wynikające z nanorozmiaru. Prace B+R w dziedzinie nanotechnologii dotyczą zarówno nanomateriałów (ich produkcji i właściwości), jak i nanoprocesów.

W **wierszach 19–35** podaje się nakłady wewnętrzne faktycznie poniesione w roku sprawozdawczym na działalność B+R według źródeł pochodzenia tych środków.

W **wierszu 19** należy wykazać środki na prace B+R pochodzące z budżetu państwa (minister właściwy do spraw nauki i inne resorty) ze wszystkich strumieni finansowania (finansowanie: działalności statutowej, kosztów realizacji inwestycji służących potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych, projektów badawczych itd.) oraz budżetów Jednostek Samorządu Terytorialnego, a także z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Narodowego Centrum Nauki, Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości i innych instytucji dysponujących środkami publicznymi.

W **wierszu 20** należy podać wartość środków krajowych otrzymanych z budżetu, które były wydatkowane w projektach współfinansowanych także ze środków Unii Europejskiej.

W **wierszach 21–24** należy podać środki otrzymane za prace B+R od instytucji krajowych: jednostek naukowych PAN i instytutów badawczych, szkół wyższych, przedsiębiorstw i prywatnych instytucji niedochodowych (patrz objaśnienia do wiersza 24).

Podając dane w **wierszach 21–24**, należy kierować się **pierwotnym pochodzeniem środków**. Oznacza to, że w wierszach tych należy podawać tylko te spośród środków otrzymanych od wymienionych w sprawozdaniu instytucji, które były środkami własnymi tych instytucji (patrz objaśnienia do wiersza 35). Środki, które jednostka sprawozdawcza uzyskała za prace B+R jako podwykonawca, lecz które to środki instytucje zamawiające otrzymały, np. z budżetu państwa, należy wykazać w wierszu 19 jako środki budżetowe.

W **wierszu 24** podaje się środki finansowe wydatkowane w roku sprawozdawczym na prace B+R, pochodzące od prywatnych instytucji niedochodowych, tzn. instytucji nienastawionych na zysk. Do prywatnych instytucji niedochodowych zalicza się fundacje (np. Fundacja na rzecz Nauki Polskiej), partie polityczne, związki zawodowe, związki konsumentów, towarzystwa i stowarzyszenia (zawodowe, naukowe, religijne itp.) oraz osoby fizyczne i organizacje zajmujące się promocją, finansowaniem lub innymi formami wspomagania badań naukowych.

W **wierszu 25** należy podać środki otrzymane z organizacji międzynarodowych i instytucji zagranicznych, w tym środki na projekty badawcze realizowane w zakresie: programów ramowych Unii Europejskiej (*the EU Framework Programms for Research and Technological Development*), programu EUREKA (*European Research Coordination Agency – the EUREKA initiative*), programu COST (*European Cooperation in the Field of Scientific and Technical Research*) itp. w części, w której są finansowane ze środków Unii Europejskiej i wydatkowane w roku sprawozdawczym na prace B+R.

W **wierszu 26** należy podać środki pozyskane z Unii Europejskiej, w tym wartość środków unijnych w projektach współfinansowanych ze środków UE.

W **wierszach 28–30** należy podać środki pochodzące z przedsiębiorstw zagranicznych.

Przedsiębiorstwo jest najmniejszą kombinacją jednostek prawnych, tzn. jednostką organizacyjną wytwarzającą wyroby i usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jeden lub więcej rodzajów działalności w jednym lub więcej miejscach. Przedsiębiorstwo może być jedną jednostką prawną.

Grupa przedsiębiorstw to stowarzyszenie przedsiębiorstw, powiązanych między sobą więzami prawnymi-finansowymi. Grupa przedsiębiorstw może mieć więcej niż jeden ośrodek decyzyjny, w szczególności w odniesieniu

do polityki produkcji, sprzedaży i zysków. Może ona jednoczyć niektóre aspekty zarządzania finansami i podatkami. Stanowi jednostkę gospodarczą, upoważnioną do dokonywania wyborów, w szczególności dotyczących jednostek, które obejmuje.

W **wierszu 35** podaje się **środki własne** jednostki wydatkowane w roku sprawozdawczym **na działalność B+R**. Przez środki własne należy rozumieć środki finansowe uzyskane ze sprzedaży patentów, praw ochronnych, licencji na stosowanie wynalazków i wzorów użytkowych, projektów racjonalizatorskich stanowiących własność jednostki oraz innych osiągnięć naukowych i technicznych, prac z zakresu działalności ogólnotechnicznej, prac wdrożeniowych (w tym nadzoru autorskiego) i produkcji doświadczalnej unikatowych urządzeń, aparatury i przedmiotów majątkowych oraz środków z odpłatnej działalności diagnostycznej, leczniczej, rehabilitacyjnej, artystycznej, doświadczalnej itp. oraz z pozostałej działalności gospodarczej i usługowej, a także środki z udziałów w działalności podmiotów gospodarczych, środki z darowizn, zapisów, spadków i ofiarności publicznej oraz z odsetek od lokat bankowych, jak również środki pozyskane z kredytów komercyjnych.

W **wierszu 36** podaje się wartość ewidencyjną, figurującą w księgach, tzn. bez potrącenia umorzeń, aparatury naukowo-badawczej zaliczonej do środków trwałych, stosowanej przy pracach B+R, według stanu w dniu 31 XII 2013 r. Do **aparatury naukowo-badawczej** zalicza się zestawy urządzeń badawczych, pomiarowych lub laboratoryjnych o małym stopniu uniwersalności i wysokich parametrach technicznych (zazwyczaj wyższych o kilka rzędów dokładności pomiaru w stosunku do typowej aparatury stosowanej dla celów produkcyjnych lub eksploatacyjnych). Do aparatury naukowo-badawczej **nie zalicza** się sprzętu komputerowego i innych urządzeń niewykorzystywanych bezpośrednio do realizacji prac B+R.

W **wierszu 37** należy podać wartość umorzenia aparatury naukowo-badawczej wykazanej w wierszu 34, według stanu w dniu 31 XII 2013 r.

W **wierszu 38** należy podać wartość aparatury naukowo-badawczej zaliczonej do środków trwałych, otrzymanej nieodpłatnie w roku sprawozdawczym (np. w formie darowizny).

W **załączniku nr 2** w wierszach 1–61 należy wykazać część nakładów wewnętrznych poniesionych na prace B+R wykonane w jednostce **na zlecenie podmiotów gospodarczych**, w tym także na zlecenie instytutów i jednostek naukowych PAN. Wówczas wykazywaną część nakładów należy przypisać PKD zleceniodawcy.

W wierszach tych można także wykazać część nakładów wewnętrznych poniesionych na prace B+R prowadzone **na rzecz swojej jednostki** o ile nakłady te nie są finansowane ze środków publicznych. Wówczas wykazywaną część nakładów należy przypisać do własnego PKD.

Pozostałe nakłady należy wykazać w wierszu 62.

Dział 2. Nakłady zewnętrzne na działalność B+R w 2013 r.

W **wierszu 01** podaje się **nakłady zewnętrzne** poniesione w roku sprawozdawczym **wyłącznie na prace B+R wykonane poza jednostką** sprawozdawczą przez innych wykonawców (podwykonawców) krajowych i zagranicznych.

Dane zawarte w wierszu 01 muszą być zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniu **PNT-02** lub **PNT-02/u** w dziale 3 wierszu 12.

W **wierszach 02–17** podaje się nakłady zewnętrzne według kierunków ich wydatkowania.

W **wierszu 06** należy podać nakłady zewnętrzne przekazane mikroprzedsiębiorstwom z PKD innym niż 72.

Mikroprzedsiębiorstwo jest to przedsiębiorstwo o liczbie pracujących poniżej 10 osób, a jego roczny obrót nie przekracza 2 milionów euro lub całkowity bilans roczny nie przekracza 2 milionów euro.

Dział 3. Zatrudnieni w działalności B+R i ich wynagrodzenia według poziomu wykształcenia w 2013 r.

Do personelu B+R należy zaliczyć wszystkie osoby zatrudnione bezpośrednio przy pracach B+R oraz osoby zapewniające bezpośrednią obsługę, np. kierownicy prac B+R, pracownicy administracyjni i biurowi.

W **dziale 3** podaje się liczbę osób zatrudnionych **związanych z działalnością B+R**, przeznaczających na tę działalność co najmniej 10% swojego czasu pracy, będących w stanie ewidencyjnym jednostki w dniu 31 XII 2013 r., dla których jednostka jest **głównym miejscem pracy**. Zalicza się tu osoby wykonujące pracę w Polsce, a także za granicą na rzecz jednostek, w których zostały zatrudnione, niezależnie od czasu trwania tego zatrudnienia, skierowane za granicę w celach badawczych. Dane podaje się bez przeliczania zatrudnionych na pełne etaty.

Do **zatrudnionych** zalicza się osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) na czas określony (w tym zatrudnione sezonowo i dorywczo) i nieokreślony w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy, które daną jednostkę określają jako główne miejsce pracy.

Do **zatrudnionych** nie zalicza się m.in.:

- 1) osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło;
- 2) osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego;

- 3) uczniów szkół dla niepracujących oraz słuchaczy szkół wyższych odbywających praktyki wakacyjne lub dyplomowe;
- 4) osób korzystających z urlopów bezpłatnych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie);
- 5) osób korzystających z urlopów wychowawczych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie);
- 6) osób przebywających na świadczeniach rehabilitacyjnych;
- 7) osób odbywających zasadniczą służbę wojskową;
- 8) pracodawców i pracujących na własny rachunek;
- 9) agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych;
- 10) osób wykonujących pracę nakładczą;
- 11) członków spółdzielni produkcji rolniczej.

Pelnozatrudnieni to osoby, które pracują w pełnym wymiarze godzin pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy.

W **wierszach 02–06** podaje się liczbę zatrudnionych według poziomu ich wykształcenia.

W **wierszu 05** podaje się osoby z wykształceniem wyższym do którego zaliczamy m. in. licencjat. Licencjat jest tytułem zawodowym nadawanym absolwentom wyższych zawodowych studiów humanistycznych i matematyczno-przyrodniczych, społecznych, ekonomicznych, wychowania fizycznego, turystyki, rekreacji, rehabilitacji ruchowej oraz medycznej, z wyjątkiem lekarskich i stomatologicznych.

W **wierszu 06** podajemy osoby z wykształceniem policealnym, średnim i zasadniczym zawodowym, gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym.

Osoby związane z działalnością B+R należy zaliczać do właściwych kategorii na podstawie **najwyższego** posiadanego przez nie poziomu wykształcenia (tytułu, stopnia naukowego).

W **rubryce 4** wykazuje się **pełne wynagrodzenia brutto** (tzn. dotyczące wszystkich rodzajów działalności prowadzonej przez jednostkę) **pracowników pełnozatrudnionych** związanych z działalnością B+R.

Do wynagrodzeń tych zalicza się:

- 1) wynagrodzenia osobowe – należne m.in. z tytułu stosunku pracy lub stosunku służbowego, z tytułu umowy o pracę nakładczą – obejmujące m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, dodatki za staż pracy oraz inne dodatki, premie i nagrody regulaminowe i uznaniowe, dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych, nagrody jubileuszowe, odprawy rentowe i emerytalne, ekwiwalenty pieniężne za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i inne;
- 2) dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej;
- 3) wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej;
- 4) honoraria – wynagrodzenia z tytułu korzystania lub rozporządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, w tym m.in. wynagrodzeń za opracowania naukowe i badawczo-rozwojowe.

Nie zalicza się natomiast wynagrodzeń bezosobowych – wypłacanych m.in. na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło, również uczestnikom studiów doktoranckich prowadzącym prace B+R.

Dział 4. Zatrudnieni w działalności B+R według zawodów i grup wieku w 2013 r.

Patrz objaśnienia do **działu 3**.

Dane w **wierszu 01 rubryce 1** powinny być zgodne z danymi w **dziale 3 wierszu 01 rubryce 1**.

W **rubrykach 3, 5 i 7** podaje się liczbę osób pracujących według zawodów.

W **rubryce 3** wykazuje się **pracowników naukowo-badawczych (badaczy)** związanych z pracami badawczymi lub rozwojowymi. Do kategorii tej należy doliczać uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace B+R oraz kadrę kierowniczą i pracowników administracyjnych zajmujących się planowaniem i kierowaniem naukowo-technicznymi aspektami pracy badaczy.

W **rubryce 5** wykazuje się **techników i pracowników równorzędnych** związanych z działalnością B+R.

Technicy to osoby, które uczestniczą w działalności B+R poprzez wykonywanie zadań naukowych i technicznych związanych z zastosowaniem pojęć i metod operacyjnych, zazwyczaj pod kierunkiem badaczy. Zadania tych osób obejmują:

- 1) prowadzenie poszukiwań bibliotecznych i wybór odpowiednich materiałów z archiwów i bibliotek;
- 2) przygotowywanie programów komputerowych;
- 3) prowadzenie eksperymentów, testów i analiz;
- 4) przygotowywanie materiałów i sprzętu do eksperymentów, testów i analiz;
- 5) rejestrowanie pomiarów, dokonywanie obliczeń oraz przygotowywanie wykresów i rysunków;
- 6) prowadzenie statystycznych badań ankietowych oraz wywiadów.

Pracownicy równorzędni wykonują analogiczne zadania pod kierunkiem badaczy w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych.

W **rubryce 7** wykazuje się **pozostały personel** związany z działalnością B+R. Do kategorii tej należy zaliczać pracowników na stanowiskach robotniczych oraz administracyjno-ekonomicznych uczestniczących w realizacji prac B+R lub bezpośrednio z nimi związanych. Do grupy tej zalicza się także personel zajmujący się głównie sprawami finansowymi i kadrowymi, o ile wiążą się one bezpośrednio z działalnością B+R. Nie zalicza się tu personelu świadczącego usługi pośrednie, takiego jak np. personel stołówek, personel zajmujący się utrzymaniem czystości czy straż przemysłowa.

W **wierszach 20 i 21** podaje się liczbę zatrudnionych w działalności B+R w roku sprawozdawczym, łącznie z wykonującymi prace B+R na podstawie umowy zlecenia, umowy o dzieło oraz osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w danym roku nie będące na stanie jednostki 31 XII 2013 r. – w jednostkach przeliczeniowych zwanych **ekwiwalentami pełnego czasu pracy**.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) lub osobo-lata są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności B+R. Miernik ten pozwala na uniknięcie przeszacowania liczby personelu B+R, wynikającego z faktu, że wiele osób związanych z tą działalnością część swojego czasu pracy przeznaczają na zajęcia inne niż B+R, takie jak np.: zajęcia dydaktyczne ze studentami, praca administracyjna, służba zdrowia, kontrola jakości itp., a część osób pracuje w wymiarze mniejszym niż pełny etat bądź rozpoczyna pracę w danej instytucji lub rezygnuje z niej w trakcie roku kalendarzowego. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność B+R. Zatrudnienie w działalności B+R w ekwiwalentach pełnego czasu pracy należy ustalić na podstawie proporcji czasu przepracowanego przez poszczególnych pracowników w **ciągu roku sprawozdawczego** przy pracach B+R do pełnego czasu pracy obowiązującego w danej instytucji na danym stanowisku pracy, posługując się przy tym następującymi przykładami:

- 1) pracownik pracujący na całym etacie poświęcający w ciągu roku sprawozdawczego na działalność B+R:
  - a) 90 % lub więcej ogólnego czasu pracy - 1,0 EPC,
  - b) 75 % ogólnego czasu pracy - 0,75 EPC,
(w zaokrągleniu: 0,8),
  - c) 50 % ogólnego czasu pracy - 0,5 EPC;
- 2) pracownik pracujący na 0,5 etatu i poświęcający na działalność B+R:
  - a) 90 % lub więcej swojego ogólnego czasu pracy - 0,5 EPC,
  - b) 50 % swojego ogólnego czasu pracy - 0,25 EPC
(w zaokrągleniu: 0,3);
- 3) pracownik pracujący w danej jednostce w roku sprawozdawczym przez 6 miesięcy na całym etacie i poświęcający 90 % lub więcej swojego ogólnego czasu pracy na działalność B+R - 0,5 EPC;
- 4) osoba wykonująca prace B+R na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło – pełny, faktyczny czas pracy w roku sprawozdawczym z wszystkich umów, podany jako odpowiedni ułamek rocznego czasu pracy.

Przy wyliczaniu EPC nie należy odejmować urlopów wypoczynkowych, absencji chorobowej oraz innych nieobecności usprawiedliwionych (poza urlopami bezpłatnymi i urlopami wychowawczymi trwającymi nieprzerwanie powyżej 3 miesięcy).

W przypadku braku odpowiedniej ewidencji dopuszcza się możliwość zastosowania szacunków w oparciu o wielkość nakładów osobowych.

Liczba ekwiwalentów pełnego czasu pracy wykazana w wierszach 20 i 21 w zasadzie powinna być mniejsza lub równa liczbie osób wykazanej w wierszu 01. Jeżeli jednostka zatrudniała pracowników na umowy zlecenia, umowy o dzieło oraz zatrudniała osoby na podstawie stosunku pracy w danym roku, które nie były na stanie jednostki 31 XII 2013 r. to liczba ekwiwalentów pełnego czasu pracy może być większa od wiersza 01.

Dział 5. Dane uzupełniające

W **wierszach 01–04** należy podać liczbę zgłoszeń znaków towarowych, wzorów przemysłowych, wzorów użytkowych i wynalazków dokonanych w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej (w danym roku).

Znak towarowy jest to oznaczenie przedstawione w sposób graficzny lub takie, które da się w taki sposób wyrazić, jeżeli oznaczenie takie nadaje się do odróżnienia w obrocie towaru jednego przedsiębiorstwa od tego samego rodzaju towarów innych przedsiębiorstw. Znakiem towarowym może być w szczególności wyraz, rysunek, ornament, kompozycja kolorystyczna, forma przestrzenna w tym forma towaru lub opakowania, a także melodia lub inny sygnał dźwiękowy. Jako znaki towarowe rozumie się także znaki usługowe. Jako towary rozumie się w szczególności wyroby przemysłowe, rzemieślnicze, płody rolne oraz produkty naturalne zwłaszcza wody, minerały, surowce, jak także usługi.

Jako znaki towarowe powszechnie znane rozumie się znaki, które nie są zarejestrowane. Na znak towarowy może być udzielone prawo ochronne, którego czas trwania wynosi 10 lat od daty dokonania zgłoszenia z możliwością przedłużenia go na kolejne dziesięcioletnie okresy.

Wzór przemysłowy jest to nowa i oryginalna nadająca się do wielokrotnego odtwarzania postać wyrobu, przejawiająca się szczególnie w jego kształcie, właściwościach powierzchni, barwie, rysunku lub ornamentyce. Wzorem przemysłowym nie jest postać wyrobu uwarunkowana wyłącznie względami technicznymi lub funkcjonalnymi. Wzór przemysłowy uważa się za nowy, jeżeli przed datą, według której oznacza się pierwszeństwo do uzyskania prawa z rejestracji nie został podany do powszechnej wiadomości w sposób umożliwiający jego odtwarzanie ani nie był z wcześniejszym pierwszeństwem zgłoszony wzór, który następnie został zarejestrowany. Wzór przemysłowy uważa się za oryginalny jeżeli różni się w sposób wyraźny od wzorów znanych i jego cechy nie są wyłącznie kombinacją cech znanych wzorów. Na wzór przemysłowy może być udzielane prawo z rejestracji. Czas trwania prawa z rejestracji wynosi 25 lat od daty dokonania zgłoszenia wzoru przemysłowego w Urzędzie Patentowym. Po udzieleniu prawa z rejestracji wzoru przemysłowego dokonuje się wpisu do rejestru wzorów przemysłowych. Udzielenie prawa z rejestracji na wzór przemysłowy stwierdza się przez wydanie świadectwa rejestracji.

Wzór użytkowy jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci. Wzór użytkowy uważa się za rozwiązanie użyteczne jeżeli pozwala ono na osiągnięcie celu mającego praktyczne znaczenie przy wytwarzaniu lub korzystaniu z wyrobu. Na wzór użytkowy udzielane jest prawo ochronne. Udzielenie prawa ochronnego na wzór użytkowy stwierdza się przez wydanie świadectwa ochronnego. Prawo to podlega wpisowi do rejestru wzorów użytkowych. Zakres przedmiotowy prawa ochronnego określają zastrzeżenia ochronne zawarte w opisie ochronnym wzoru użytkowego.

Wynalazek jest to nowe rozwiązanie o charakterze technicznym posiadające poziom wynalazczy i nadające się do przemysłowego stosowania, które nie jest częścią dotychczasowego stanu techniki. Przez stan techniczny rozumie się wszystko to, co zostało udostępnione do wiadomości powszechnej w formie pisemnego lub ustnego opisu, przez stosowanie, wystawianie lub ujawnienie w inny sposób. Za wynalazek nie uważa się:

- odkryć, teorii naukowych i metod matematycznych,
- wyrobów o charakterze jedynie estetycznym,
- planów, zasad i metod dotyczących działalności umysłowej lub gospodarczej oraz gier,
- wytworów, których niemożliwość wykorzystania może być wykazana w świetle powszechnie przyjętych i uznanych zasad nauki,
- programów do maszyn cyfrowych,
- przedstawienia informacji.

Patent jest to wyłączne prawo udzielone na wynalazek przez organ krajowy (w Polsce – Urząd Patentowy RP) lub międzynarodowy (Europejski Urząd Patentowy – patent europejski). Prawo przyznane jest osobie fizycznej lub prawnej do wyłącznego korzystania z wynalazku na określonym terytorium, przez 20 lat od daty zgłoszenia wynalazku, na warunkach wynikających z ustawy danego kraju lub z konwencji międzynarodowej.

W **wierszu 11** należy podać przychody ze sprzedaży licencji, bez uwzględniania licencji na standardowe oprogramowanie komputerowe.

Do **niestandardowego oprogramowania** są zaliczane wszystkie wykorzystywane przez jednostkę specjalistyczne programy takie jak m. in. komputerowe systemy zarządzania zapasami, sprzedażą, kontaktami z klientem, programy finansowo-księgowo, z wyłączeniem podstawowych pakietów oprogramowania powszechnie stosowanych przez większość użytkowników komputera np. pakiety Office, standardowe programy antywirusowe, systemy operacyjne itp.

W **wierszu 12** należy podać nakłady na zakup licencji, bez uwzględniania licencji na standardowe oprogramowanie komputerowe.

W sprawozdaniu należy uwzględnić wszystkie prace B+R prowadzone przez jednostkę, tzn. zarówno prace własne jak i świadczone usługi badawcze.

Dziękujemy za wypełnienie i przesłanie formularza.

DZIAŁ 2. NAKŁADY WEWNĘTRZNE NA DZIAŁALNOŚĆ B+R I ŹRÓDŁA ICH FINANSOWANIA W 2013 R.
(w tysiącach zł ze znakiem po przecinku)

Nakłady wewnętrzne faktycznie poniesione (bez amortyzacji środków trwałych) (wiersze 02+06)		01		
Nakłady bieżące ogółem ^{d)}		02		
w tym:	nakłady osobowe	03		
	koszty zarządzania informacją	04		
	opłaty licencyjne za użytkowanie produktów własności intelektualnej dokonanej za okres dłuższy niż jeden rok	05		
Nakłady inwestycyjne na środki trwałe ogółem (wiersze 07+08+11)		06		
z tego:	budynki i lokale, obiekty inżynierii lądowej i wodnej oraz grunty (grupy KŚT 0, 1, 2) ^{b)}	07		
	maszyny i urządzenia techniczne (grupy KŚT 3-6) ^{b)} oraz narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie (grupa KŚT 8) ^{b)}	08		
	w tym zakup aparatury badawczej ^{e)}	09		
	w tym zakup aparatury badawczej z importu	10		
	środki transportu (grupa KŚT 7) ^{b)}	11		
Z nakładów bieżących (wiersz 02) przypada na oprogramowanie utworzone na własny użytek wykorzystywane w działalności B+R		12		
		0	1	2
Z nakładów wewnętrznych (bieżących i inwestycyjnych) przypada na: ^{d)} (wiersze 13+14+15+16 rubryka 1 = wiersz 02, wiersze 13+14+15+16 rubryka 2 = wiersz 06)			z nakładów bieżących (wiersz 02)	z nakładów inwestycyjnych (wiersz 06)
badania naukowe	podstawowe	13		
	stosowane	14		
	przemysłowe	15		
prace rozwojowe		16		
Z nakładów wewnętrznych (bieżących i inwestycyjnych) poniesiono nakłady na:			z nakładów bieżących (wiersz 02)	z nakładów inwestycyjnych (wiersz 06)
biotechnologię		17		
nanotechnologię		18		
Z nakładów wewnętrznych (bieżących i inwestycyjnych) przypada na środki otrzymane od: (wiersze 19+21+22+23+24+25+34 rubryka 1 = wiersz 02, wiersze 19+21+22+23+24+25+34 rubryka 2 = wiersz 06)			z nakładów bieżących (wiersz 02)	z nakładów inwestycyjnych (wiersz 06)
budżetu (MNiSW ^{e)} , MRK ^{f)} , innych resortów, JST ^{g)} , NCBR, NCN, PARP oraz innych instytucji dysponujących środkami publicznymi)		19		
w tym udział środków krajowych w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej		20		
jednostek naukowych PAN ^{h)} i instytutów badawczych ⁱ⁾		21		
krajowych szkół wyższych		22		
krajowych przedsiębiorstw		23		
krajowych prywatnych instytucji niedochodowych		24		
środki pochodzące z zagranicy (wiersze 26+27+28+30+31+32+33)		25		
z tego od:	Komisji Europejskiej ^{j)}	26		
	organizacji międzynarodowych	27		
	przedsiębiorstw	28		
	w tym z krajów Unii Europejskiej	29		
	szkół wyższych	30		
	zagranicznych instytucji rządowych	31		
	prywatnych instytucji niedochodowych	32		
pozostałych podmiotów	33			
środki własne		34		
A. Proszę wypełnić załącznik nr 1				
B. Proszę wypełnić załącznik nr 2				
C. Proszę wypełnić załącznik nr 3				

^{d)} Bez kosztów zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych niezbędnych do wykonania określonych prac B+R, lecz do czasu zakończenia tych prac, nieujętej w ewidencji środków trwałych jednostki. ^{e)} Według aktualnie obowiązującej Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT). ^{f)} Łącznie z nakładami na aparaturę wymienioną w przypisie a. ^{g)} Zgodnie z ustawą z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 615, z późn. zm.). ^{h)} Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. ⁱ⁾ Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju. ^{j)} Jednostki Samorządu Terytorialnego. ^{k)} Na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. Nr 96, poz. 619, z późn. zm.). ^{l)} Na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618, z późn. zm.). ^{m)} W tym udział środków KE w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

DZIAŁ 3. NAKŁADY ZEWNĘTRZNE NA DZIAŁALNOŚĆ B+R W 2013 R.*(w tysiącach zł ze znakiem po przecinku)*

Nakłady zewnętrzne ogółem (wiersze 02+10)		01	
z tego przypadku na środki przekazane:	podmiotom krajowym (wiersze 03+04+05+07+08+09)		02
	z tego:	jednostkom naukowym PAN ^{a)} i instytutom badawczym ^{b)}	03
		szkołom wyższym	04
		przedsiębiorstwom	05
		w tym mikroprzedsiębiorstwom ^{c)}	06
		prywatnym instytucjom niedochodowym	07
		osobom fizycznym zatrudnionym na umowę zlecenie i umowę o dzieło ^{d)}	08
		pozostałym podmiotom krajowym	09
	podmiotom zagranicznym (wiersze 11+12+13+14+15)		10
	z tego:	szkołom wyższym	11
		przedsiębiorstwom	12
		prywatnym instytucjom niedochodowym	13
		organizacjom międzynarodowym	14
		pozostałym podmiotom zagranicznym	15
	w tym (z wiersza 10) przypadku na środki przekazane oddziałom (filiiom) Państwa jednostki lub innym instytucjom polskim działającym na terenie:	Unii Europejskiej (z wyłączeniem Polski)	
poza Unią Europejską		17	

^{a)} Na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk. ^{b)} Na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych. ^{c)} Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących poniżej 10 osób z PKD innym niż 72 (Badania naukowe i prace rozwojowe). ^{d)} Osobom, które wykonywały prace badawcze poza siedzibą zalecającego. Jeżeli prace, choćby częściowo, zostały wykonane w siedzibie zlecającego należy potraktować nakłady na te prace jako nakłady wewnętrzne i wykazać ich wartość w dziale 2 w wierszu 02.

DZIAŁ 4. ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI B+R I ICH WYNAGRODZENIA WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W 2013 R.

Wyszczególnienie		Liczba osób zatrudnionych w działalności B+R (stan w dniu 31 XII 2013 r.)			Wynagrodzenia brutto ^{a)} pełnozatrudnionych ogółem (w tysiącach zł ze znakiem po przecinku)
		ogółem	w tym kobiety	liczba pełnozatrudnionych (z rubryki 1)	
0		1	2	3	4
Ogółem (wiersze 02+03+04+05+06)	01				
Z tytułem naukowym profesora ^{b)}	02				
Ze stopniem naukowym ^{c)}	doktora habilitowanego	03			
	doktora	04			
Pozostałe osoby z wykształceniem wyższym ^{d)}	05				
Z wykształceniem pozostałym	06				

^{a)} Pełne wynagrodzenia roczne (ze wszystkich rodzajów działalności jednostki, tzn. działalności B+R i działalności pozostałych). ^{b)} Łącznie z tytułem profesora sztuki (zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.)). ^{c)} Łącznie ze stopniem w zakresie sztuki (ustawa jak w przypisie b). ^{d)} Z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata oraz absolwenci kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych.

**DZIAŁ 5. ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI B+R WEDŁUG ZAWODÓW^{a)}, WYKSZTAŁCENIA I GRUP WIEKU
W 2013 R.**

Wyszczególnienie			Liczba osób zatrudnionych w działalności B+R (stan w dniu 31 XII 2013 r.)								
			ogółem	w tym kobiety	pracownicy naukowo- -badawczy		technicy i pracownicy równorzędni		pozostały personel		
					ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	
0			1	2	3	4	5	6	7	8	
Ogółem (wiersze 11+12+13+14+15+16)			01								
w tym:	pełnozatrudnieni		02								
	cudzoziemcy ^{b)}		03								
	z tego:	z Europy	04								
		w tym z Unii Europejskiej	05								
		z Ameryki Północnej	06								
		z Ameryki Środkowej i Południowej	07								
		z Azji	08								
		z Afryki	09								
		pozostali cudzoziemcy	10								
z ogółem (wiersz 01) liczba osób w wieku:	24 lata i mniej		11								
	25-34		12								
	35-44		13								
	45-54		14								
	55-64		15								
	65 lat i więcej		16								
z ogółem (wiersz 01) liczba osób z wykształceniem	co najmniej ze stopniem doktora ^{c)}		17								
	z pozostałym wykształceniem wyższym ^{d)}		18								
	z wykształceniem pozostałym		19								
Zatrudnienie w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC) (ze znakiem po przecinku)			20								
w tym uczestnicy studiów doktoranckich			21								

^{a)} Zgodnie z klasyfikacją personelu B+R według zawodów opracowaną przez OECD. ^{b)} Naukowcy, którzy zawarli z placówką naukową umowę o przyjęciu w celu realizacji projektu badawczego (zgodnie z ustawą z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2011 r. Nr 264 poz. 1573, z późn. zm.), art. 60a-d), nauczyciele akademicki zatrudnieni w uczelni (zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.)), osoby z zezwoleniem na pracę, nieposiadające obywatelstwa polskiego (zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.) oraz ustawą z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach). ^{c)} Łącznie ze stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz z tytułem naukowym profesora. ^{d)} Z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata oraz absolwenci kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych.

Załącznik nr 1 do formularza PNT-01/a za 2013 rok

Proszę określić jaki % nakładów wewnętrznych ogółem na B+R (dział 2 wiersz 01) poniosła jednostka na rzecz poszczególnych dziedzin nauki:

Lp.	Dziedziny nauki:	1+2+3+4+5+6 = 100%
1	Nauki przyrodnicze	
a	matematyka	
b	informatyka	
c	fizyka	
d	chemia	
e	nauki o Ziemi i środowisku	
f	biologia	
g	inne nauki przyrodnicze	
2	Nauki inżynierskie i techniczne	
a	inżynieria cywilna	
b	inżynieria elektryczna, elektroniczna i komputerowa	
c	inżynieria mechaniczna	
d	inżynieria chemiczna	
e	inżynieria materiałowa	
f	inżynieria medyczna	
g	inżynieria środowiskowa	
h	biotechnologia środowiskowa	
i	biotechnologia przemysłowa	
j	nanotechnologia	
k	inne nauki techniczne i inżynierskie	
3	Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	
a	medycyna podstawowa	
b	medycyna kliniczna	
c	nauki o zdrowiu	
d	biotechnologia zdrowotna	
e	inne nauki medyczne	
4	Nauki rolnicze	
a	rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo	
b	nauka o zwierzętach i nabiale	
c	nauki weterynaryjne	
d	biotechnologia rolnicza	
e	inne nauki rolnicze	
5	Nauki społeczne	
a	psychologia	
b	ekonomia i zarządzanie	
c	pedagogika	
d	socjologia	
e	prawo	
f	politologia	
g	geografia społeczna i ekonomiczna	
h	media i komunikowanie	
i	inne nauki społeczne	
6	Nauki humanistyczne	
a	historia i archeologia	
b	językoznawstwo i literaturoznawstwo	
c	filozofia, etyka i religioznawstwo	
d	sztuka (sztuki plastyczne, muzyka, historia sztuki)	
e	inne nauki humanistyczne	

Załącznik nr 2 do formularza PNT-01/a za 2013 rok

Proszę określić jaki % nakładów wewnętrznych ogółem na B+R (dział 2 wiersz 01) poniosła jednostka na rzecz poszczególnych rodzajów działalności gospodarczej:

Lp.	Rodzaje działalności gospodarczej	Symbole wg PKD 2007	= 100%
1	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	01+02+03	
2	Górnictwo i wydobywanie	05+06+07+08+09	
3	Produkcja artykułów spożywczych; Produkcja napojów	10+11	
4	Produkcja wyrobów tytoniowych	12	
5	Produkcja wyrobów tekstylnych	13	
6	Produkcja odzieży	14	
7	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych	15	
8	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze stomy i materiałów używanych do wyplatania	16	
9	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	17	
10	Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	18	
11	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	19	
12	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	20	
13	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	21	
14	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	22	
15	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	23	
16	Produkcja metali	24	
17	Produkcja broni i amunicji	25.4	
18	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń (bez Produkcji broni i amunicji)	25.1+25.2+25.3+ 25.5+25.6+25.7+25.9	
19	Produkcja elektronicznych elementów i obwodów drukowanych	26.1	
20	Produkcja komputerów i urządzeń peryferyjnych	26.2	
21	Produkcja sprzętu (tele)komunikacyjnego	26.3	
22	Produkcja elektronicznego sprzętu powszechnego użytku	26.4	
23	Produkcja instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych i nawigacyjnych; produkcja zegarków i zegarów	26.5	
24	Produkcja urządzeń napromieniowujących, sprzętu elektromedycznego i elektroterapeutycznego	26.6	
25	Produkcja instrumentów optycznych i sprzętu fotograficznego	26.7	
26	Produkcja magnetycznych i optycznych niezapisanych nośników informacji	26.8	
27	Produkcja urządzeń elektrycznych	27	
28	Produkcja maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowana	28	
29	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	29	
30	Produkcja statków i łodzi	30.1	
31	Produkcja lokomotyw kolejowych oraz taboru szynowego	30.2	
32	Produkcja statków powietrznych, statków kosmicznych i podobnych maszyn	30.3	
33	Produkcja wojskowych pojazdów bojowych	30.4	
34	Produkcja sprzętu transportowego, gdzie indziej niesklasyfikowana	30.9	
35	Produkcja mebli	31	
36	Produkcja urządzeń, instrumentów oraz wyrobów medycznych, włączając dentystyczne	32.5	
37	Pozostała produkcja wyrobów (bez Produkcji urządzeń, instrumentów oraz wyrobów medycznych, włączając dentystyczne)	32.1+32.2+32.3+ 32.4+32.9	
38	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	33	
39	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	35+36	
40	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków; Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców; Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami	37+38+39	
41	Budownictwo	41+42+43	
42	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	45+46+47	
43	Transport i gospodarka magazynowa	49+50+51+52+53	
44	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	55+56	
45	Działalność wydawnicza; Działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych; Nadawanie programów ogólnodostępnych i abonentowych	58+59+60	
46	Telekomunikacja	61	
47	Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana	62	
48	Działalność usługowa w zakresie informacji	63	

49	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	64+65+66	
50	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	68	
51	Działalność prawnicza, rachunkowo-księgowa i doradztwo podatkowe; Działalność firm centralnych (head offices); doradztwo związane z zarządzaniem	69+70	
52	Działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne	71	
53	Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk przyrodniczych i technicznych	72.1	
54	Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych	72.2	
55	Reklama, badanie rynku i opinii publicznej; Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; Działalność weterynaryjna	73+74+75	
56	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	77+78+79+80+81+82	
57	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne; Edukacja	84+85	
58	Opieka zdrowotna	86	
59	Pomoc społeczna z zakwaterowaniem; Pomoc społeczna bez zakwaterowania	87+88	
60	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	90+91+92+93	
61	Pozostała działalność usługowa; Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; Gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby; Organizacje i zespoły eksterytorialne	94+95+96+97+98+99	
62	Nakłady niededykowane konkretnej działalności	x	

Załącznik nr 3 do formularza PNT-01/a za 2013 rok

Proszę określić jaki % nakładów wewnętrznych ogółem na B+R (dział 2 wiersz 01) poniosła jednostka na poszczególne cele społeczno-ekonomiczne:

Lp.	Klasyfikacja NABS ^{a)} 2007	1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11+12+13 = 100%
1	Eksploatacja i eksploatacja Ziemi	
2	Środowisko	
3	Eksploatacja i eksploatacja przestrzeni kosmicznej	
4	Transport, telekomunikacja i inne infrastruktury	
5	Energia	
6	Produkcja i technologia przemysłowa	
7	Zdrowie	
8	Rolnictwo	
9	Edukacja	
10	Kultura, rekreacja, religia i środki masowego przekazu	
11	Systemy, struktury i procesy polityczne i społeczne	
12	Ogólny postęp wiedzy	
13	Obronność	

^{a)} Klasyfikacja celów społeczno-ekonomicznych.

Objaśnienia do formularza PNT01/a

Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R) służy do oceny potencjału naukowo-badawczego kraju. Obejmuje ono informacje w ujęciu dostosowanym do standardów międzynarodowych, zawartych w podręczniku *Frascati Manual*, stosowanych w krajach członkowskich OECD i UE (decyzja nr 1608/2003/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie sporządzania i rozwoju statystyk Wspólnoty z zakresu nauki i techniki (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz. Urz. UE L 230 z 16.09.2003, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 31, str. 443)).

Działalność badawcza i rozwojowa (badania naukowe i prace rozwojowe) jest to systematycznie prowadzona praca twórcza, podjęta dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy. Działalność badawcza i rozwojowa obejmuje:

1) badania naukowe:

- a) badania podstawowe – oryginalne prace badawcze eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie praktyczne zastosowanie lub użytkowanie,
- b) badania stosowane – prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce,
- c) badania przemysłowe – badania mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności w celu opracowywania nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzania znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów i usług. Badania te obejmują tworzenie elementów składowych systemów złożonych, szczególnie do oceny przydatności technologii rodzajowych, z wyjątkiem prototypów objętych zakresem prac rozwojowych;

2) prace rozwojowe – nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług, w szczególności:

- a) tworzenie projektów, rysunków, planów oraz innej dokumentacji do tworzenia nowych produktów, procesów i usług, pod warunkiem że nie są one przeznaczone do celów komercyjnych,
- b) opracowywanie prototypów o potencjalnym wykorzystaniu komercyjnym oraz projektów pilotażowych, w przypadkach gdy prototyp stanowi końcowy produkt komercyjny, a jego produkcja wyłącznie do celów demonstracyjnych i walidacyjnych jest zbyt kosztowna; w przypadku gdy projekty pilotażowe lub demonstracyjne mają być następnie wykorzystywane do celów komercyjnych, wszelkie przychody uzyskane z tego tytułu należy odjąć od kwoty kosztów kwalifikowanych pomocy publicznej,
- c) działalność związana z produkcją eksperymentalną oraz testowaniem produktów, procesów i usług, pod warunkiem że nie są one wykorzystywane komercyjnie.

Prace rozwojowe **nie obejmują** rutynowych i okresowych zmian wprowadzanych do produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, istniejących usług oraz innych operacji w toku, nawet jeżeli takie zmiany mają charakter ulepszeń;

Przykłady działalności badawczej i rozwojowej:

- 1) w zakresie górnictwa i prac geologiczno-poszukiwawczych:
  - pomiary terenu stanowiące integralną część projektu B+R dotyczącego zjawisk geologicznych,
  - opracowanie nowych lub znacznie udoskonalonych metod i wyposażenia służącego zdobywaniu danych, przetwarzaniu i analizie zgromadzonych danych oraz ich interpretacji;
- 2) projektowanie, konstruowanie oraz testowanie prototypów;
- 3) konstrukcja i eksploatacja instalacji próbnych;
- 4) plany i rysunki mające na celu określenie procedur, specyfikacji technicznych i cech eksploatacyjnych niezbędnych do tworzenia koncepcji, opracowywania i produkcji nowych wyrobów bądź procesów wytwórczych;
- 5) w zakresie medycyny:
  - badania kliniczne (fazy 1, 2, 3 badań klinicznych oraz faza 4, tylko wtedy kiedy przynosi dalsze postępy naukowe lub techniczne),
  - celowe badanie konkretnych przypadków zejść śmiertelnych w celu ustalenia skutków ubocznych określonych metod leczenia raka,
  - specjalny program badania krwi w związku z wprowadzeniem nowego leku;
- 6) badania nowych metod pomiaru, np. temperatury, w tym także badania i opracowywanie nowych systemów i technik interpretacji danych;
- 7) w zakresie oprogramowania komputerowego:
  - prace B+R prowadzące do opracowania nowych twierdzeń i algorytmów w zakresie informatyki teoretycznej,
  - rozwój informatyki na poziomie systemów operacyjnych, języków programowania, zarządzania danymi, oprogramowania komunikacyjnego oraz narzędzi służących do tworzenia oprogramowania,

- rozwój technologii związanych z Internetem,
  - badania metod projektowania, rozwijania, instalowania i utrzymywania oprogramowania,
  - rozwijanie oprogramowania prowadzące do postępów w zakresie ogólnych koncepcji przechwytywania, przekazywania, gromadzenia, wydobywania informacji, manipulowania informacjami lub ich prezentowania,
  - prace rozwojowe ukierunkowane na wypełnienie luk w wiedzy technicznej, będące niezbędnym krokiem w procesie tworzenia programu lub systemu,
  - prace B+R dotyczące narzędzi lub technik związanych z oprogramowaniem w wyspecjalizowanych obszarach informatyki (przetwarzanie obrazów, prezentacja danych geograficznych, rozpoznawanie pisma, sztuczna inteligencja i inne);
- 8) w innych rodzajach działalności usługowej:
- analiza wpływu zmian gospodarczych i społecznych na konsumpcję i sposoby spędzania wolnego czasu,
  - opracowywanie nowych metod pomiaru oczekiwań i preferencji konsumentów,
  - opracowywanie nowych metod i narzędzi sondażowych,
  - opracowanie procedur trackingu i śledzenia (logistyka),
  - badania nad nowymi koncepcjami podróżowania i spędzania urlopu, otwieranie prototypowych i pilotażowych formatów sklepów.

Dział 0.

Do **pracujących zalicza** się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek:
  - a) właścicieli i współwłaścicieli łącznie z bezpłatnie pomagającymi członkami ich rodzin,
  - b) osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody (tj. architekt, lekarz, adwokat, itp.);
- 3) agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych;
- 4) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej.

Do **pracujących nie zalicza** się:

- 1) osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło;
- 2) osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- 3) uczniów szkół dla niepracujących oraz słuchaczy szkół wyższych odbywających praktyki wakacyjne lub dyplomowe;
- 4) osób korzystających z urlopów bezpłatnych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie);
- 5) osób korzystających z urlopów wychowawczych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie);
- 6) osób przebywających na świadczeniach rehabilitacyjnych;
- 7) osób odbywających zasadniczą służbę wojskową.

Dział 1. Środki asygnowane na badania naukowe i prace rozwojowe

W **dziale 1** podaje się wartość **krajowych środków**:

- 1) przeznaczonych (wyasygnowanych) na działalność badawczą i rozwojową, przekazanych przez jednostkę bezpośrednio beneficjentom ubiegającym się o wsparcie działalności badawczo-rozwojowej,
- 2) wydatkowanych na działalność badawczą i rozwojową prowadzoną wewnątrz jednostki lub zlecaną do wykonania innym podmiotom, a więc jest to część nakładów wewnętrznych (wykazanych w dziale 2) i zewnętrznych (wykazanych w dziale 3 wierszu 01) finansowanych ze środków budżetu państwa.

Dział 2. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R i źródła ich finansowania w 2013 r.

W **dziale 2** należy wykazać nakłady finansowe poniesione w roku sprawozdawczym **wyłącznie na działalność B+R wykonaną wewnątrz jednostki sprawozdawczej**.

W **dziale** tym **nie należy** uwzględniać nakładów związanych z innymi rodzajami działalności prowadzonymi przez jednostkę, takimi jak: działalność wspomagająca badania, produkcyjna i usługowa.

W **wierszu 01** podaje się **nakłady wewnętrzne**, poniesione w roku sprawozdawczym **na prace B+R wykonane w jednostce sprawozdawczej**, niezależnie od źródła pochodzenia wydatkowanych środków.

Nakłady wewnętrzne na prace B+R obejmują:

- 1) nakłady bieżące;
  - 2) nakłady inwestycyjne na środki trwałe
- w części, w jakiej dotyczą działalności B+R.

Nakłady wewnętrzne podaje się w **wysokości faktycznie poniesionych kosztów**, nawet jeśli ich aktualna wartość mogłaby być niższa z powodu ulg czy rabatów przyznanych po wykonaniu prac B+R.

Nakłady wewnętrzne nie obejmują amortyzacji środków trwałych oraz podatku VAT.

W **wierszu 02** podaje się **nakłady bieżące** ogółem poniesione w roku sprawozdawczym **wyłącznie na działalność B+R**. Nakłady bieżące obejmują:

- 1) nakłady osobowe;
- 2) koszty zarządzania informacją;
- 3) koszty zużycia materiałów, przedmiotów nietrwałych i energii;
- 4) koszty zakupu książek, czasopism, materiałów źródłowych, subskrypcji bibliotecznych, członkostwa w towarzystwach naukowych itp.;
- 5) koszty usług pośrednich obejmujące: obróbkę obcą, usługi transportowe, remontowe, ochroniarskie, bankowe, pocztowe, telekomunikacyjne, informatyczne, wydawnicze, komunalne itp.;
- 6) koszty podróży służbowych;
- 7) pozostałe koszty obejmujące w szczególności podatki i opłaty obciążające koszty działalności i zyski;
- 8) ubezpieczenia majątkowe

– **w części, w jakiej dotyczą działalności B+R.**

Do nakładów bieżących **nie należy zaliczać** kosztów zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych niezbędnych do wykonania określonych prac B+R, do czasu zakończenia tych prac, nieujętej w ewidencji środków trwałych jednostki.

W **wierszu 03** podaje się **nakłady osobowe** poniesione przez jednostkę w roku sprawozdawczym **wyłącznie na działalność B+R**. Nakłady osobowe obejmują:

- 1) wynagrodzenia brutto:
    - wynagrodzenia osobowe – należne m.in. z tytułu stosunku pracy lub stosunku służbowego, z tytułu umowy o pracę nakładczą – obejmujące m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, dodatki za staż pracy oraz inne dodatki, premie i nagrody regulaminowe i uznaniowe, dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych, nagrody jubileuszowe, odprawy rentowe i emerytalne, ekwiwalenty pieniężne za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i inne;
    - wynagrodzenia bezosobowe – wypłacane m.in. na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło, również uczestnikom studiów doktoranckich;
    - honoraria – wynagrodzenia z tytułu korzystania lub rozporządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, w tym m.in. wynagrodzenia za opracowania naukowe i badawczo-rozwojowe;
    - dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej;
    - wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej – dotyczy przedsiębiorstw z działu 72 PKD;
  - 2) narzuty na wynagrodzenia obciążające zgodnie z przepisami pracodawcę – składki z tytułu ubezpieczenia społecznego, składki na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych;
  - 3) stypendia naukowe uczestników studiów doktoranckich
- **proporcjonalnie do czasu pracy poświęconego na B+R.**

Do nakładów osobowych **nie należy wliczać** kosztów pracy osób świadczących usługi pośrednie, nieuwzględnianych w danych o personelu B+R (np. pracowników ochrony i konserwacji, bibliotek centralnych, wydziałów informatycznych). Koszty te w części przypadającej na działalność B+R są włączane do nakładów bieżących, wykazywanych w wierszu 02.

W **wierszu 04** podaje się **koszty zarządzania informacją**, a więc nakłady poniesione przez jednostkę w roku sprawozdawczym związane z gromadzeniem, przetworzeniem oraz upowszechnieniem wyników prac związanych z działalnością B+R. Nakłady te obejmują koszty funkcjonowania bibliotek, archiwów, wydawnictw, muzeów oraz infrastruktury informatycznej (rozwiązań sprzętowo-programowych i organizacyjnych) **w części przypadającej na działalność B+R.**

W **wierszu 05** podaje się wartość opłaty z tytułu użytkowania produktu własności intelektualnej innego podmiotu, dokonanej za okres dłuższy niż jeden rok. W wierszu tym **nie należy wykazywać** opłat licencyjnych ponoszonych raz w roku (za okres jednego roku) lub częściej (np. kwartalnie).

W **wierszu 06** podaje się **nakłady inwestycyjne** ogółem poniesione w roku sprawozdawczym na środki trwałe **związane z działalnością B+R.**

W **wierszach 07, 08 i 11** podaje się nakłady inwestycyjne według rodzajów środków trwałych. W wierszach tych należy podać informacje o nakładach na nowe środki trwałe, nakładach na zakup (przejęcie) używanych środków trwałych oraz na pierwsze wyposażenie inwestycji niezaliczane do środków trwałych, a nabyte ze środków inwestycyjnych. Do klasyfikowania nakładów inwestycyjnych według rodzajów środków trwałych należy posługiwać się aktualnie obowiązującą Klasyfikacją Środków Trwałych (KST).

Wartość nakładów inwestycyjnych powinna obejmować zarówno nakłady na środki trwałe związane z działalnością B+R **oddane do użytku** w roku sprawozdawczym, jak i nakłady poniesione w tym okresie na **inwestycje niezakończone** (tj. na przyszłe środki trwałe związane z działalnością B+R).

W **wierszu 08** należy podać wartość zakupu w roku sprawozdawczym aparatury naukowo-badawczej zaliczonej do środków trwałych, łącznie z aparaturą spełniającą kryteria zaliczania do środków trwałych.

W **wierszu 12** podaje się wysokość **nakładów poniesionych na oprogramowanie utworzone na własny użytek** wykorzystywane w działalności B+R. Do nakładów tych zalicza się wszystkie koszty netto poniesione na etapach: analizy funkcjonalności, analiz szczegółowych, programowania, testów, tworzenia dokumentacji, uwzględniając następujące rodzaje tych kosztów:

- wydatki netto na wykorzystane materiały i usługi;
- wynagrodzenia brutto (z punktu widzenia pracodawcy, tzn. zawierające także świadczenia na rzecz pracowników) i inne koszty osobowe związane z zatrudnieniem personelu bezpośrednio zaangażowanego w tworzenie oprogramowania;
- inne wydatki netto bezpośrednio związane z wytwarzaniem;
- koszty ogólne netto, które mogą być określone i uzasadnione.

Na takich samych zasadach należy także oszacować koszty związane z modyfikacjami zakupionego na zewnątrz oprogramowania dokonanymi we własnym zakresie, jeżeli wartość tych modyfikacji przekracza 2000 zł netto. Nie należy uwzględniać kosztu zakupionego oprogramowania, które zostało następnie zmodyfikowane, ani wytworzonych we własnym zakresie programów, które były potem sprzedawane na zewnątrz (jako osobny produkt lub jako dodatek do innych).

W **wierszach 13–16** podaje się nakłady wewnętrzne (w **rubryce 1** nakłady bieżące, w **rubryce 2** nakłady inwestycyjne) przypadające na: badania naukowe (podstawowe, stosowane, przemysłowe) i prace rozwojowe.

W **wierszu 17** podaje się nakłady wewnętrzne (bieżące i inwestycyjne) poniesione przez jednostkę w roku sprawozdawczym na **biotechnologię**. Dane zawarte w wierszu 16 rubryce 1 muszą być zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniu MN-01 w dziale 3 wierszu 1.2., natomiast dane zawarte w wierszu 16 rubryce 2 muszą być zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniu MN-01 w dziale 3 wierszu 1.1. Jeżeli jednostka nie sporządza sprawozdania MN-01, natomiast sporządza sprawozdanie MN-02 wówczas suma danych ze sprawozdania PNT-01 wykazanych w wierszu 16 w rubrykach 1 i 2 musi być zgodna z danymi wykazanymi w dziale 5 wierszu 2.1 sprawozdania MN-02.

Biotechnologia związana jest ze zmianą materii żywej i nieożywionej poprzez wykorzystanie organizmów żywych, ich części, bądź pochodzących od nich produktów, a także modeli procesów biologicznych w celu tworzenia wiedzy, dóbr i usług, w szczególności z wykorzystaniem technik:

- DNA/RNA (genomika, farmakogenomika, sondy DNA, inżynieria genetyczna, sekwencjonowanie/ synteza/amplifikacja DNA/RNA, ekspresja genów, technologia antysensowna);
- białka i inne makrocząstki (sekwencjonowanie/synteza/inżynieria białek i peptydów, poprawa metod transportu dużych cząsteczek leków, proteomika, izolacja i oczyszczanie, przekazywanie sygnałów, identyfikacja receptorów komórkowych);
- komórki, kultury komórkowe i inżynieria komórkowa (kultury komórkowe i tkankowe, inżynieria tkankowa, fuzja komórkowa, szczepionki i immunizacja, manipulacje na zarodkach);
- techniki procesów biotechnologicznych (biosynteza z wykorzystaniem bioreaktorów, bioinżynieria, biokataliza, bioprosesowanie, bioługowanie, biospulchnianie, wybielanie za pomocą środków biologicznych, bioodsiarczanie, bioremediacja, biofiltracja);
- geny i wektory RNA (terapia genowa, wektory wirusowe);
- bioinformatyka (tworzenie genomowych/białkowych baz danych, modelowanie złożonych procesów biologicznych, biologia systemowa);
- nanobiotechnologia (zastosowanie narzędzi i procesów nano-/mikroproduktów do konstrukcji urządzeń do badań biosystemów oraz w transporcie leków, udoskonalenia diagnostyki itd.).

W **wierszu 18** podaje się nakłady wewnętrzne (bieżące i inwestycyjne) poniesione przez jednostkę w roku sprawozdawczym na **nanotechnologię**.

Nanotechnologia związana jest z projektowaniem i wytwarzaniem struktur, których przynajmniej jeden rozmiar jest poniżej 100 nm i które posiadają nowe własności wynikające z nanorozmiaru. Prace B+R w dziedzinie nanotechnologii dotyczą zarówno nanomateriałów (ich produkcji i właściwości), jak i nanoprosesów.

W **wierszach 19–34** podaje się nakłady wewnętrzne faktycznie poniesione w roku sprawozdawczym na działalność B+R według źródeł pochodzenia tych środków.

W **wierszu 19** należy wykazać środki na prace B+R pochodzące z budżetu państwa (minister właściwy do spraw nauki i inne resorty) ze wszystkich strumieni finansowania (finansowanie: działalności statutowej, kosztów realizacji inwestycji służących potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych, projektów badawczych itd.) oraz budżetów Jednostek Samorządu Terytorialnego, a także z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Narodowego Centrum Nauki, Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości i innych instytucji dysponujących środkami publicznymi.

W **wierszu 20** należy podać wartość środków krajowych otrzymanych z budżetu, które były wydatkowane w projektach współfinansowanych także ze środków Unii Europejskiej.

W **wierszach 21–24** należy podać środki otrzymane za prace B+R od instytucji krajowych: jednostek naukowych PAN i instytutów badawczych, szkół wyższych, przedsiębiorstw i prywatnych instytucji niedochodowych (patrz objaśnienia do wiersza 24).

Podając dane w **wierszach 21–24**, należy kierować się **pierwotnym pochodzeniem środków**. Oznacza to, że w wierszach tych należy podawać tylko te spośród środków otrzymanych od wymienionych w sprawozdaniu instytucji, które były środkami własnymi tych instytucji (patrz objaśnienia do wiersza 34). Środki, które jednostka sprawozdawcza uzyskała za prace B+R jako podwykonawca, lecz które to środki instytucje zamawiające otrzymały, np. z budżetu państwa, należy wykazać w wierszu 19 jako środki budżetowe.

W **wierszu 24** podaje się środki finansowe wydatkowane w roku sprawozdawczym na prace B+R, pochodzące od prywatnych instytucji niedochodowych, tzn. instytucji nienastawionych na zysk. Do prywatnych instytucji niedochodowych zalicza się fundacje (np. Fundacja na rzecz Nauki Polskiej), partie polityczne, związki zawodowe, związki konsumentów, towarzystwa i stowarzyszenia (zawodowe, naukowe, religijne itp.) oraz osoby fizyczne i organizacje zajmujące się promocją, finansowaniem lub innymi formami wspomagania badań naukowych.

W **wierszu 25** należy podać środki otrzymane z organizacji międzynarodowych i instytucji zagranicznych, w tym środki na projekty badawcze realizowane w zakresie: programów ramowych Unii Europejskiej (*the EU Framework Programms for Research and Technological Development*), programu EUREKA (*European Research Coordination Agency – the EUREKA initiative*), programu COST (*European Cooperation in the Field of Scientific and Technical Research*) itp. w części, w której są finansowane ze środków Unii Europejskiej i wydatkowane w roku sprawozdawczym na prace B+R.

W **wierszu 26** należy podać środki pozyskane z Unii Europejskiej, w tym wartość środków unijnych w projektach współfinansowanych ze środków UE.

W **wierszach 28–29** należy podać środki pochodzące z przedsiębiorstw zagranicznych.

Przedsiębiorstwo jest najmniejszą kombinacją jednostek prawnych, tzn. jednostką organizacyjną wytwarzającą wyroby i usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jeden lub więcej rodzajów działalności w jednym lub więcej miejscach. Przedsiębiorstwo może być jedną jednostką prawną.

Grupa przedsiębiorstw to stowarzyszenie przedsiębiorstw, powiązanych między sobą więzami prawnofinansowymi. Grupa przedsiębiorstw może mieć więcej niż jeden ośrodek decyzyjny, w szczególności w odniesieniu do polityki produkcji, sprzedaży i zysków. Może ona jednoczyć niektóre aspekty zarządzania finansami i podatkami. Stanowi jednostkę gospodarczą, upoważnioną do dokonywania wyborów, w szczególności dotyczących jednostek, które obejmuje.

W **wierszu 34** podaje się **środki własne** jednostki wydatkowane w roku sprawozdawczym **na działalność B+R**. Przez środki własne należy rozumieć środki finansowe uzyskane ze sprzedaży patentów, praw ochronnych, licencji na stosowanie wynalazków i wzorów użytkowych, projektów racjonalizatorskich stanowiących własność jednostki oraz innych osiągnięć naukowych i technicznych, prac z zakresu działalności ogólnotechnicznej, prac wdrożeniowych (w tym nadzoru autorskiego) i produkcji doświadczalnej unikatowych urządzeń, aparatury i przedmiotów majątkowych oraz środki z odpłatnej działalności diagnostycznej, leczniczej, rehabilitacyjnej, artystycznej, doświadczalnej itp. oraz z pozostałej działalności gospodarczej i usługowej, a także środki z udziałów w działalności podmiotów gospodarczych, środki z darowizn, zapisów, spadków i ofiarności publicznej oraz z odsetek od lokat bankowych, jak również środki pozyskane z kredytów komercyjnych.

W **załączniku nr 2** w wierszach 1–61 należy wykazać część nakładów wewnętrznych poniesionych na prace B+R wykonane w jednostce **na zlecenie podmiotów gospodarczych**, w tym także na zlecenie instytutów i jednostek naukowych PAN. Wówczas wykazywaną część nakładów należy przypisać PKD zleceniodawcy.

Pozostałe nakłady należy wykazać w wierszu 62.

Dział 3. Nakłady zewnętrzne na działalność B+R w 2013 r.

W **wierszu 01** podaje się **nakłady zewnętrzne** poniesione w roku sprawozdawczym **wyłącznie na prace B+R wykonane poza jednostką** sprawozdawczą przez innych wykonawców (podwykonawców) krajowych i zagranicznych.

W **wierszach 02–16** podaje się nakłady zewnętrzne według kierunków ich wydatkowania.

W **wierszu 06** należy podać nakłady zewnętrzne przekazane mikroprzedsiębiorstwom z PKD innym niż 72.

Mikroprzedsiębiorstwo jest to przedsiębiorstwo o liczbie pracujących poniżej 10 osób, a jego roczny obrót nie przekracza 2 milionów euro lub całkowity bilans roczny nie przekracza 2 milionów euro.

Dział 4. Zatrudnieni w działalności B+R i ich wynagrodzenia według poziomu wykształcenia w 2013 r.

Do personelu B+R należy zaliczyć wszystkie osoby zatrudnione bezpośrednio przy pracach B+R oraz osoby zapewniające bezpośrednią obsługę, np. kierownicy prac B+R, pracownicy administracyjni i biurowi.

W **dziale 4** podaje się liczbę osób zatrudnionych **związanych z działalnością B+R**, przeznaczających na tę działalność co najmniej 10% swojego czasu pracy, będących w stanie ewidencyjnym jednostki w dniu 31 XII 2013 r., dla których jednostka jest **głównym miejscem pracy**. Zalicza się tu osoby wykonujące pracę w Polsce, a także za

granicą na rzecz jednostek, w których zostały zatrudnione, niezależnie od czasu trwania tego zatrudnienia, skierowane za granicę w celach badawczych. Dane podaje się bez przeliczania zatrudnionych na pełne etaty.

Do **zatrudnionych** zalicza się osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) na czas określony (w tym zatrudnione sezonowo i dorywczo) i nieokreślony w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy, które daną jednostkę określają jako główne miejsce pracy.

Do **zatrudnionych** nie zalicza się m.in.:

- 1) osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło;
- 2) osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- 3) uczniów szkół dla niepracujących oraz słuchaczy szkół wyższych odbywających praktyki wakacyjne lub dyplomowe;
- 4) osób korzystających z urlopów bezpłatnych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie);
- 5) osób korzystających z urlopów wychowawczych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie);
- 6) osób przebywających na świadczeniach rehabilitacyjnych;
- 7) osób odbywających zasadniczą służbę wojskową;
- 8) pracodawców i pracujących na własny rachunek;
- 9) agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych;
- 10) osób wykonujących pracę nakładczą;
- 11) członków spółdzielni produkcji rolniczej.

Pełnozatrudnieni to osoby, które pracują w pełnym wymiarze godzin pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy.

W **wierszach 02–06** podaje się liczbę zatrudnionych według poziomu ich wykształcenia.

W **wierszu 05** podaje się osoby z wykształceniem wyższym do którego zaliczamy m. in. licencjat. Licencjat jest tytułem zawodowym nadawanym absolwentom wyższych zawodowych studiów humanistycznych i matematyczno-przyrodniczych, społecznych, ekonomicznych, wychowania fizycznego, turystyki, rekreacji, rehabilitacji ruchowej oraz medycznej, z wyjątkiem lekarskich i stomatologicznych.

W **wierszu 06** podajemy osoby z wykształceniem policealnym, średnim i zasadniczym zawodowym, gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym.

Osoby związane z działalnością B+R należy zaliczać do właściwych kategorii na podstawie **najwyższego** posiadanego przez nie poziomu wykształcenia (tytułu, stopnia naukowego).

W **rubryce 4** wykazuje się **pełne wynagrodzenia brutto** (tzn. dotyczące wszystkich rodzajów działalności prowadzonej przez jednostkę) **pracowników pełnozatrudnionych** związanych z działalnością B+R.

Do wynagrodzeń tych zalicza się:

- 1) wynagrodzenia osobowe – należne m.in. z tytułu stosunku pracy lub stosunku służbowego, z tytułu umowy o pracę nakładczą – obejmujące m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, dodatki za staż pracy oraz inne dodatki, premie i nagrody regulaminowe i uznaniowe, dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych, nagrody jubileuszowe, odprawy rentowe i emerytalne, ekwiwalenty pieniężne za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i inne;
- 2) dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej;
- 3) honoraria – wynagrodzenia z tytułu korzystania lub rozporządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, w tym m.in. wynagrodzeń za opracowania naukowe i badawczo-rozwojowe.

Nie zalicza się natomiast wynagrodzeń bezosobowych – wypłacanych m.in. na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło, również uczestnikom studiów doktoranckich prowadzącym prace B+R.

Dział 5. Zatrudnieni w działalności B+R według zawodów i grup wieku w 2013 r.

Patrz objaśnienia do **działu 4**.

Dane w **wierszu 01 rubryce 1** powinny być zgodne z danymi w **dziale 4 wierszu 01 rubryce 1**.

W **rubrykach 3, 5 i 7** podaje się liczbę osób zatrudnionych według zawodów.

W **rubryce 3** wykazuje się **pracowników naukowo-badawczych (badaczy)** związanych z pracami badawczymi lub rozwojowymi. Do kategorii tej należy doliczać uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace B+R oraz kadrę kierowniczą i pracowników administracyjnych zajmujących się planowaniem i kierowaniem naukowo-technicznymi aspektami pracy badaczy.

W **rubryce 5** wykazuje się **techników i pracowników równorzędnych** związanych z działalnością B+R.

Technicy to osoby, które uczestniczą w działalności B+R poprzez wykonywanie zadań naukowych i technicznych związanych z zastosowaniem pojęć i metod operacyjnych, zazwyczaj pod kierunkiem badaczy. Zadania tych osób obejmują:

- 1) prowadzenie poszukiwań bibliotecznych i wybór odpowiednich materiałów z archiwów i bibliotek;
- 2) przygotowywanie programów komputerowych;
- 3) prowadzenie eksperymentów, testów i analiz;

- 4) przygotowywanie materiałów i sprzętu do eksperymentów, testów i analiz;
- 5) rejestrowanie pomiarów, dokonywanie obliczeń oraz przygotowywanie wykresów i rysunków;
- 6) prowadzenie statystycznych badań ankietowych oraz wywiadów.

Pracownicy równorzędni wykonują analogiczne zadania pod kierunkiem badaczy w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych.

W rubryce 7 wykazuje się **pozostały personel** związany z działalnością B+R. Do kategorii tej należy zaliczać pracowników na stanowiskach robotniczych oraz administracyjno-ekonomicznych uczestniczących w realizacji prac B+R lub bezpośrednio z nimi związanych. Do grupy tej zalicza się także personel zajmujący się głównie sprawami finansowymi i kadrowymi, o ile wiążą się one bezpośrednio z działalnością B+R. Nie zalicza się tu personelu świadczącego usługi pośrednie, takiego jak np. personel stołówek, personel zajmujący się utrzymaniem czystości czy straż przemysłowa.

W wierszach 20 i 21 podaje się liczbę zatrudnionych w działalności B+R w roku sprawozdawczym, łącznie z wykonującymi prace B+R na podstawie umowy zlecenia, umowy o dzieło oraz osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w danym roku nie będące na stanie jednostki 31 XII 2013 r. – w jednostkach przeliczeniowych zwanych **ekwiwalentami pełnego czasu pracy**.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) lub osobo-lata są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności B+R. Miernik ten pozwala na uniknięcie przeszacowania liczby personelu B+R, wynikającego z faktu, że wiele osób związanych z tą działalnością część swojego czasu pracy przeznaczają na zajęcia inne niż B+R, takie jak np.: zajęcia dydaktyczne ze studentami, praca administracyjna, służba zdrowia, kontrola jakości itp., a część osób pracuje w wymiarze mniejszym niż pełny etat bądź rozpoczyna pracę w danej instytucji lub rezygnuje z niej w trakcie roku kalendarzowego. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność B+R. Zatrudnienie w działalności B+R w ekwiwalentach pełnego czasu pracy należy ustalić na podstawie proporcji czasu przepracowanego przez poszczególnych pracowników w **ciągu roku sprawozdawczego** przy pracach B+R do pełnego czasu pracy obowiązującego w danej instytucji na danym stanowisku pracy, posługując się przy tym następującymi przykładami:

- 1) pracownik pracujący na całym etacie poświęcający w ciągu roku sprawozdawczego na działalność B+R:
  - a) 90 % lub więcej ogólnego czasu pracy - 1,0 EPC,
  - b) 75 % ogólnego czasu pracy - 0,75 EPC
(w zaokrągleniu: 0,8),
  - c) 50 % ogólnego czasu pracy - 0,5 EPC;
- 2) pracownik pracujący na 0,5 etatu i poświęcający na działalność B+R:
  - a) 90 % lub więcej swojego ogólnego czasu pracy - 0,5 EPC,
  - b) 50 % swojego ogólnego czasu pracy - 0,25 EPC
(w zaokrągleniu: 0,3);
- 3) pracownik zatrudniony w danej jednostce w roku sprawozdawczym przez 6 miesięcy na całym etacie i poświęcający 90 % lub więcej swojego ogólnego czasu pracy na działalność B+R - 0,5 EPC;
- 4) osoba wykonująca prace B+R na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło – pełny, faktyczny czas pracy w roku sprawozdawczym z wszystkich umów, podany jako odpowiedni ułamek rocznego czasu pracy.

Przy wyliczaniu EPC nie należy odejmować urlopów wypoczynkowych, absencji chorobowej oraz innych nieobecności usprawiedliwionych (poza urlopami bezpłatnymi i urlopami wychowawczymi trwającymi nieprzerwanie powyżej 3 miesięcy).

W przypadku braku odpowiedniej ewidencji dopuszcza się możliwość zastosowania szacunków w oparciu o wielkość nakładów osobowych.

Liczba ekwiwalentów pełnego czasu pracy wykazana w wierszach 20 i 21 w zasadzie powinna być mniejsza lub równa liczbie osób wykazanej w wierszu 01. Jeżeli jednostka zatrudniała pracowników na umowy zlecenia, umowy o dzieło oraz zatrudniała osoby na podstawie stosunku pracy w danym roku, które nie były na stanie jednostki 31 XII 2013 r. to liczba ekwiwalentów pełnego czasu pracy może być większa od wiersza 01.

W sprawozdaniu należy uwzględnić wszystkie prace B+R prowadzone przez jednostkę, tzn. zarówno prace własne jak i świadczone usługi badawcze.

Dziękujemy za wypełnienie i przesłanie formularza

**DZIAŁ 1. NAKŁADY WEWNĘTRZNE NA DZIAŁALNOŚĆ B+R I ŹRÓDŁA ICH FINANSOWANIA ORAZ
APARATURA NAUKOWO-BADAWCZA W 2013 R.**

(w tysiącach zł ze znakiem po przecinku)

Nakłady wewnętrzne faktycznie poniesione (bez amortyzacji środków trwałych) (wiersze 02+06)		01		
Nakłady bieżące ogółem ^{d)}		02		
w tym:	nakłady osobowe	03		
	koszty zarządzania informacją	04		
	opłaty licencyjne za użytkowanie produktów własności intelektualnej dokonanej za okres dłuższy niż jeden rok	05		
Nakłady inwestycyjne na środki trwałe ogółem (wiersze 07+08+11)		06		
z tego:	budynki i lokale, obiekty inżynierii lądowej i wodnej oraz grunty (grupy KŚT 0, 1, 2) ^{b)}	07		
	maszyny i urządzenia techniczne (grupy KŚT 3-6) ^{b)} oraz narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie (grupa KŚT 8) ^{b)}	08		
	w tym zakup aparatury badawczej ^{c)}	09		
	w tym zakup aparatury badawczej z importu	10		
	środki transportu (grupa KŚT 7) ^{b)}	11		
Z nakładów bieżących (wiersz 02) przypada na oprogramowanie utworzone na własny użytek wykorzystywane w działalności B+R		12		
0			1	2
Z nakładów wewnętrznych (bieżących i inwestycyjnych) przypada na: ^{d)} (wiersze 13+14+15+16 rubryka 1 = wiersz 02, wiersze 13+14+15+16 rubryka 2 = wiersz 06)			z nakładów bieżących (wiersz 02)	z nakładów inwestycyjnych (wiersz 06)
badania naukowe	podstawowe	13		
	stosowane	14		
	przemysłowe	15		
prace rozwojowe		16		
Z nakładów wewnętrznych (bieżących i inwestycyjnych) poniesiono nakłady na:			z nakładów bieżących (wiersz 02)	z nakładów inwestycyjnych (wiersz 06)
biotechnologię		17		
nanotechnologię		18		
Z nakładów wewnętrznych (bieżących i inwestycyjnych) przypada na środki otrzymane od: (wiersze 19+21+22+23+24+25+34 rubryka 1 = wiersz 02, wiersze 19+21+22+23+24+25+34 rubryka 2 = wiersz 06)			z nakładów bieżących (wiersz 02)	z nakładów inwestycyjnych (wiersz 06)
budżetu (MNiSW ^{e)} , MRR ^{f)} , innych resortów, JST ^{g)} , NCBR, NCN, PARP oraz innych instytucji dysponujących środkami publicznymi)		19		
w tym udział środków krajowych w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej		20		
jednostek naukowych PAN ^{h)} i instytutów badawczych ^{h)}		21		
krajowych szkół wyższych		22		
krajowych przedsiębiorstw		23		
krajowych prywatnych instytucji niedochodowych		24		
środki pochodzące z zagranicy (wiersze 26+27+28+30+31+32+33)		25		
z tego od:	Komisji Europejskiej ^{j)}	26		
	organizacji międzynarodowych	27		
	przedsiębiorstw	28		
	w tym z krajów Unii Europejskiej	29		
	szkół wyższych	30		
	zagranicznych instytucji rządowych	31		
	prywatnych instytucji niedochodowych	32		
	pozostałych podmiotów	33		
środki własne		34		
Aparatura naukowo-badawcza spełniająca kryteria zaliczania do środków trwałych (będąca na stanie księgowym jednostki)	wartość brutto	35		
	umorzenie	36		
	otrzymana nieodpłatnie w 2013 r. ^{k)}	37		
A. Proszę wypełnić załącznik nr 1				
B. Proszę wypełnić załącznik nr 2				

^{d)} Bez kosztów zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych niezbędnych do wykonania określonych prac B+R, lecz do czasu zakończenia tych prac, nieujętej w ewidencji środków trwałych jednostki. ^{e)} Według aktualnie obowiązującej Klasyfikacji Środków Trwałych (KST). ^{f)} Łącznie z nakładami na aparaturę wymienioną w przypisie a. ^{g)} Zgodnie z ustawą z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 615, z późn. zm.). ^{h)} Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. ⁱ⁾ Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju. ^{j)} Jednostki Samorządu Terytorialnego. ^{k)} Na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. Nr 96, poz. 619, z późn. zm.). ^{l)} Na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618, z późn. zm.). ^{m)} W tym udział środków KE w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. ⁿ⁾ Bez aparatury wymienionej w przypisie a przeniesionej w ciągu roku do środków trwałych.

DZIAŁ 2. NAKŁADY ZEWNĘTRZNE NA DZIAŁALNOŚĆ B+R W 2013 R.*(w tysiącach zł ze znakiem po przecinku)*

Nakłady zewnętrzne ogółem (wiersze 02+10)		01	
z tego przypadku na środki przekazane:	podmiotom krajowym (wiersze 03+04+05+07+08+09)		02
	z tego:	jednostkom naukowym PAN ^{a)} i instytutom badawczym ^{b)}	03
		szkołom wyższym	04
		przedsiębiorstwom	05
		w tym mikroprzedsiębiorstwom ^{c)}	06
		prywatnym instytucjom niedochodowym	07
		osobom fizycznym zatrudnionym na umowę zlecenie i umowę o dzieło ^{d)}	08
		pozostałym podmiotom krajowym	09
	podmiotom zagranicznym (wiersze 11+12+13+14+15)		10
	z tego:	szkołom wyższym	11
		przedsiębiorstwom	12
		prywatnym instytucjom niedochodowym	13
		organizacjom międzynarodowym	14
		pozostałym podmiotom zagranicznym	15
	w tym (z wiersza 10) przypadku na środki przekazane oddziałom (filiom) Państwa jednostki lub innym instytucjom polskim działającym na terenie:	Unii Europejskiej (z wyłączeniem Polski)	
poza Unią Europejską		17	

^{a)} Na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk. ^{b)} Na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych. ^{c)} Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących poniżej 10 osób z PKD innym niż 72 (Badania naukowe i prace rozwojowe). ^{d)} Osobom, które wykonywały prace badawcze poza siedzibą zlecającego. Jeżeli prace, choćby częściowo, zostały wykonane w siedzibie zlecającego należy potraktować nakłady na te prace jako nakłady wewnętrzne i wykazać ich wartość w dziale 1 w wierszu 02.

DZIAŁ 3. ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI B+R I ICH WYNAGRODZENIA WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W 2013 R.

Wyszczególnienie		Liczba osób zatrudnionych w działalności B+R (stan w dniu 31 XII 2013 r.)			Wynagrodzenia brutto ^{a)} pełnozatrudnionych ogółem (w tysiącach zł ze znakiem po przecinku)
		ogółem	w tym kobiety	liczba pełnozatrudnionych (z rubryki 1)	
0		1	2	3	4
Ogółem (wiersze 02+03+04+05+06)		01			
Z tytułem naukowym profesora ^{b)}		02			
Ze stopniem naukowym ^{c)}	doktora habilitowanego	03			
	doktora	04			
Pozostałe osoby z wykształceniem wyższym ^{d)}		05			
Z wykształceniem pozostałym		06			

^{a)} Pełne wynagrodzenia roczne (ze wszystkich rodzajów działalności jednostki, tzn. działalności B+R i działalności pozostałych). ^{b)} Łącznie z tytułem profesora sztuki (zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytułach naukowych oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.)). ^{c)} Łącznie ze stopniem w zakresie sztuki (ustawa jak w przypisie b). ^{d)} Z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata oraz absolwenci kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych.

**DZIAŁ 4. ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI B+R WEDŁUG ZAWODÓW^{a)}, WYKSZTAŁCENIA I GRUP WIEKU
W 2013 R.**

Wyszczególnienie			Liczba osób zatrudnionych w działalności B+R (stan w dniu 31 XII 2013 r.)								
			ogółem	w tym kobiety	pracownicy naukowo- -badawczy		technicy i pracownicy równorzędni		pozostały personel		
					ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	
0			1	2	3	4	5	6	7	8	
Ogółem (wiersze 11+12+13+14+15+16)			01								
w tym:	pełnozatrudnieni		02								
	cudzoziemcy ^{b)}		03								
	z tego:	z Europy	04								
		w tym z Unii Europejskiej	05								
		z Ameryki Północnej	06								
		z Ameryki Środkowej i Południowej	07								
		z Azji	08								
		z Afryki	09								
		pozostali cudzoziemcy	10								
z ogółem (wiersz 01) liczba osób w wieku:	24 lata i mniej		11								
	25-34		12								
	35-44		13								
	45-54		14								
	55-64		15								
	65 lat i więcej		16								
z ogółem (wiersz 01) liczba osób z wykształceniem	co najmniej ze stopniem doktora ^{c)}		17								
	z pozostałym wykształceniem wyższym ^{d)}		18								
	z wykształceniem pozostałym		19								
Zatrudnienie w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC) (ze znakiem po przecinku)			20								
w tym uczestnicy studiów doktoranckich			21								

^{a)} Zgodnie z klasyfikacją personelu B+R według zawodów opracowaną przez OECD. ^{b)} Naukowcy, którzy zawarli z placówką naukową umowę o przyjęciu w celu realizacji projektu badawczego (zgodnie z dnia 13 czerwca 2003 r. z ustawą o cudzoziemcach (Dz.U. z 2011 Nr 264, poz. 1573, z późn. zm.), art. 60a-d), nauczyciele akademicki zatrudnieni w uczelni (zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.)), osoby z zezwoleniem na pracę, nieposiadające obywatelstwa polskiego (zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.) oraz ustawą z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach. ^{c)} Łącznie ze stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz z tytułem naukowym profesora. ^{d)} Z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata oraz absolwenci kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych.

Załącznik nr 1 do formularza PNT-01/s za 2013 rok

Proszę określić jaki % nakładów wewnętrznych ogółem na B+R (dział 1 wiersz 01) poniosła jednostka na rzecz poszczególnych dziedzin nauki:

Lp.	Dziedziny nauki:	1+2+3+4+5+6 = 100%
1	Nauki przyrodnicze	
a	matematyka	
b	informatyka	
c	fizyka	
d	chemia	
e	nauki o Ziemi i środowisku	
f	biologia	
g	inne nauki przyrodnicze	
2	Nauki inżynierskie i techniczne	
a	inżynieria cywilna	
b	inżynieria elektryczna, elektroniczna i komputerowa	
c	inżynieria mechaniczna	
d	inżynieria chemiczna	
e	inżynieria materiałowa	
f	inżynieria medyczna	
g	inżynieria środowiskowa	
h	biotechnologia środowiskowa	
i	biotechnologia przemysłowa	
j	nanotechnologia	
k	inne nauki techniczne i inżynierskie	
3	Nauki medyczne i nauki o zdrowiu	
a	medycyna podstawowa	
b	medycyna kliniczna	
c	nauki o zdrowiu	
d	biotechnologia zdrowotna	
e	inne nauki medyczne	
4	Nauki rolnicze	
a	rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo	
b	nauka o zwierzętach i nabiale	
c	nauki weterynaryjne	
d	biotechnologia rolnicza	
e	inne nauki rolnicze	
5	Nauki społeczne	
a	psychologia	
b	ekonomia i zarządzanie	
c	pedagogika	
d	socjologia	
e	prawo	
f	politologia	
g	geografia społeczna i ekonomiczna	
h	media i komunikowanie	
i	inne nauki społeczne	
6	Nauki humanistyczne	
a	historia i archeologia	
b	językoznawstwo i literaturoznawstwo	
c	filozofia, etyka i religioznawstwo	
d	sztuka (sztuki plastyczne, muzyka, historia sztuki)	
e	inne nauki humanistyczne	

Załącznik nr 2 do formularza PNT-01/s za 2013 rok

Proszę określić jaki % nakładów wewnętrznych ogółem na B+R (dział 1 wiersz 01) poniosła jednostka na rzecz poszczególnych rodzajów działalności gospodarczej:

Lp.	Rodzaje działalności gospodarczej	Symbole wg PKD 2007	= 100%
1	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	01+02+03	
2	Górnictwo i wydobywanie	05+06+07+08+09	
3	Produkcja artykułów spożywczych; Produkcja napojów	10+11	
4	Produkcja wyrobów tytoniowych	12	
5	Produkcja wyrobów tekstylnych	13	
6	Produkcja odzieży	14	
7	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych	15	
8	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze stomy i materiałów używanych do wyplatania	16	
9	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	17	
10	Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	18	
11	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	19	
12	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	20	
13	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	21	
14	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	22	
15	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	23	
16	Produkcja metali	24	
17	Produkcja broni i amunicji	25.4	
18	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń (bez Produkcji broni i amunicji)	25.1+25.2+25.3+ 25.5+25.6+25.7+25.9	
19	Produkcja elektronicznych elementów i obwodów drukowanych	26.1	
20	Produkcja komputerów i urządzeń peryferyjnych	26.2	
21	Produkcja sprzętu (tele)komunikacyjnego	26.3	
22	Produkcja elektronicznego sprzętu powszechnego użytku	26.4	
23	Produkcja instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych i nawigacyjnych; produkcja zegarków i zegarów	26.5	
24	Produkcja urządzeń napromieniowujących, sprzętu elektromedycznego i elektroterapeutycznego	26.6	
25	Produkcja instrumentów optycznych i sprzętu fotograficznego	26.7	
26	Produkcja magnetycznych i optycznych niezapisanych nośników informacji	26.8	
27	Produkcja urządzeń elektrycznych	27	
28	Produkcja maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowana	28	
29	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	29	
30	Produkcja statków i łodzi	30.1	
31	Produkcja lokomotyw kolejowych oraz taboru szynowego	30.2	
32	Produkcja statków powietrznych, statków kosmicznych i podobnych maszyn	30.3	
33	Produkcja wojskowych pojazdów bojowych	30.4	
34	Produkcja sprzętu transportowego, gdzie indziej niesklasyfikowana	30.9	
35	Produkcja mebli	31	
36	Produkcja urządzeń, instrumentów oraz wyrobów medycznych, włączając dentystyczne	32.5	
37	Pozostała produkcja wyrobów (bez Produkcji urządzeń, instrumentów oraz wyrobów medycznych, włączając dentystyczne)	32.1+32.2+32.3+ 32.4+32.9	
38	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	33	
39	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	35+36	
40	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków; Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców; Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami	37+38+39	
41	Budownictwo	41+42+43	
42	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	45+46+47	
43	Transport i gospodarka magazynowa	49+50+51+52+53	
44	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	55+56	
45	Działalność wydawnicza; Działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych; Nadawanie programów ogólnodostępnych i abonentowych	58+59+60	
46	Telekomunikacja	61	
47	Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana	62	
48	Działalność usługowa w zakresie informacji	63	
49	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	64+65+66	
50	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	68	

51	Działalność prawnicza, rachunkowo-księgowo i doradztwo podatkowe; Działalność firm centralnych (head offices); doradztwo związane z zarządzaniem	69+70	
52	Działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne	71	
53	Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk przyrodniczych i technicznych	72.1	
54	Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych	72.2	
55	Reklama, badanie rynku i opinii publicznej; Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; Działalność weterynaryjna	73+74+75	
56	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	77+78+79+80+81+82	
57	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne; Edukacja	84+85	
58	Opieka zdrowotna	86	
59	Pomoc społeczna z zakwaterowaniem; Pomoc społeczna bez zakwaterowania	87+88	
60	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	90+91+92+93	
61	Pozostała działalność usługowa; Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; Gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby; Organizacje i zespoły eksterytorialne	94+95+96+97+98+99	
62	Nakłady niededykowane konkretnej działalności	x	

Objaśnienia do formularza PNT-01/s

Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R) służy do oceny potencjału naukowo-badawczego kraju. Obejmuje ono informacje w ujęciu dostosowanym do standardów międzynarodowych, zawartych w podręczniku *Frascati Manual*, stosowanych w krajach członkowskich OECD i UE (decyzja nr 1608/2003/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie sporządzania i rozwoju statystyk Wspólnoty z zakresu nauki i techniki (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz. Urz. UE L 230 z 16.09.2003, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 31, str. 443)).

Działalność badawcza i rozwojowa (badania naukowe i prace rozwojowe) jest to systematycznie prowadzona praca twórcza, podjęta dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy. Działalność badawcza i rozwojowa obejmuje:

1) badania naukowe:

- a) badania podstawowe – oryginalne prace badawcze eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie praktyczne zastosowanie lub użytkowanie,
- b) badania stosowane – prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce,
- c) badania przemysłowe – badania mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności w celu opracowywania nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzania znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów i usług. Badania te obejmują tworzenie elementów składowych systemów złożonych, szczególnie do oceny przydatności technologii rodzajowych, z wyjątkiem prototypów objętych zakresem prac rozwojowych;

2) prace rozwojowe – nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług, w szczególności:

- a) tworzenie projektów, rysunków, planów oraz innej dokumentacji do tworzenia nowych produktów, procesów i usług, pod warunkiem że nie są one przeznaczone do celów komercyjnych,
- b) opracowywanie prototypów o potencjalnym wykorzystaniu komercyjnym oraz projektów pilotażowych, w przypadkach gdy prototyp stanowi końcowy produkt komercyjny, a jego produkcja wyłącznie do celów demonstracyjnych i walidacyjnych jest zbyt kosztowna; w przypadku gdy projekty pilotażowe lub demonstracyjne mają być następnie wykorzystywane do celów komercyjnych, wszelkie przychody uzyskane z tego tytułu należy odjąć od kwoty kosztów kwalifikowanych pomocy publicznej,
- c) działalność związana z produkcją eksperymentalną oraz testowaniem produktów, procesów i usług, pod warunkiem, że nie są one wykorzystywane komercyjnie.

Prace rozwojowe **nie obejmują** rutynowych i okresowych zmian wprowadzanych do produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, istniejących usług oraz innych operacji w toku, nawet jeżeli takie zmiany mają charakter ulepszeń;

Przykłady działalności badawczej i rozwojowej:

- 1) w zakresie górnictwa i prac geologiczno-poszukiwawczych:
  - pomiary terenu stanowiące integralną część projektu B+R dotyczącego zjawisk geologicznych,
  - opracowanie nowych lub znacznie udoskonalonych metod i wyposażenia służącego zdobywaniu danych, przetwarzaniu i analizie zgromadzonych danych oraz ich interpretacji;
- 2) projektowanie, konstruowanie oraz testowanie prototypów;
- 3) konstrukcja i eksploatacja instalacji próbnych;
- 4) plany i rysunki mające na celu określenie procedur, specyfikacji technicznych i cech eksploatacyjnych niezbędnych do tworzenia koncepcji, opracowywania i produkcji nowych wyrobów bądź procesów wytwórczych;
- 5) w zakresie medycyny:
  - badania kliniczne (fazy 1, 2, 3 badań klinicznych oraz faza 4, tylko wtedy kiedy przynosi dalsze postępy naukowe lub techniczne),
  - celowe badanie konkretnych przypadków zejść śmiertelnych w celu ustalenia skutków ubocznych określonych metod leczenia raka,
  - specjalny program badania krwi w związku z wprowadzeniem nowego leku;
- 6) badania nowych metod pomiaru, np. temperatury, w tym także badania i opracowywanie nowych systemów i technik interpretacji danych;
- 7) w zakresie oprogramowania komputerowego:
  - prace B+R prowadzące do opracowania nowych twierdzeń i algorytmów w zakresie informatyki teoretycznej,
  - rozwój informatyki na poziomie systemów operacyjnych, języków programowania, zarządzania danymi, oprogramowania komunikacyjnego oraz narzędzi służących do tworzenia oprogramowania,

- rozwój technologii związanych z Internetem,
  - badania metod projektowania, rozwijania, instalowania i utrzymywania oprogramowania,
  - rozwijanie oprogramowania prowadzące do postępów w zakresie ogólnych koncepcji przechwytywania, przekazywania, gromadzenia, wydobywania informacji, manipulowania informacjami lub ich prezentowania,
  - prace rozwojowe ukierunkowane na wypełnienie luk w wiedzy technicznej, będące niezbędnym krokiem w procesie tworzenia programu lub systemu,
  - prace B+R dotyczące narzędzi lub technik związanych z oprogramowaniem w wyspecjalizowanych obszarach informatyki (przetwarzanie obrazów, prezentacja danych geograficznych, rozpoznawanie pisma, sztuczna inteligencja i inne);
- 8) w innych rodzajach działalności usługowej:
- analiza wpływu zmian gospodarczych i społecznych na konsumpcję i sposoby spędzania wolnego czasu,
  - opracowywanie nowych metod pomiaru oczekiwań i preferencji konsumenckich,
  - opracowywanie nowych metod i narzędzi sondażowych,
  - opracowanie procedur trackingu i śledzenia (logistyka),
  - badania nad nowymi koncepcjami podróżowania i spędzania urlopu,
  - otwieranie prototypowych i pilotażowych formatów sklepów.

Dział 00.

Jeżeli jednostka główna nie posiada wydziałów, filii, międzywydziałowych jednostek organizacyjnych lub innych jednostek organizacyjnych, w których prowadzono działalność B+R lub zlecano wykonanie prac B+R, wówczas sporządza **jedno sprawozdanie** dla jednostki głównej.

Jeżeli jednostka główna posiada wydziały, filie, międzywydziałowe jednostki organizacyjne lub inne jednostki organizacyjne, w których prowadzono działalność B+R lub zlecano wykonanie prac B+R, wówczas sporządza:

- 1) **odrębne sprawozdania** dla wszystkich wydziałów, filii, międzywydziałowych jednostek organizacyjnych oraz innych jednostek organizacyjnych;
- 2) **jedno sprawozdanie** dla jednostki głównej;
- 3) **jedno sprawozdanie zbiorcze**;

Sprawozdanie to w zasadzie powinno stanowić sumę danych ze sprawozdań wymienionych w punktach 1) i 2), wyjątkiem jest sytuacja, gdy jednostka wykaże w sprawozdaniu zbiorczym informacje, których nie wykazała w pozostałych sprawozdaniach (np. gdy jednostka poniosła nakłady, które ciężko rozszacować na poszczególne wydziały, filie, międzywydziałowe jednostki organizacyjne lub inne jednostki organizacyjne).

Dział 0.

Do **pracujących zalicza** się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego, (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek:
  - a) właścicieli i współwłaścicieli łącznie z bezpłatnie pomagającymi członkami ich rodzin,
  - b) osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody (tj. architekt, lekarz, adwokat, itp.);
- 3) agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych;
- 4) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej.

Do **pracujących nie zalicza** się:

- 1) osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło;
- 2) osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- 3) uczniów szkół dla niepracujących oraz słuchaczy szkół wyższych odbywających praktyki wakacyjne lub dyplomowe;
- 4) osób korzystających z urlopów bezpłatnych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie);
- 5) osób korzystających z urlopów wychowawczych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie);
- 6) osób przebywających na świadczeniach rehabilitacyjnych;
- 7) osób odbywających zasadniczą służbę wojskową.

Dział 1. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R i źródła ich finansowania oraz aparatura naukowo-badawcza w 2013 r.

W **dziale 1** należy wykazać nakłady finansowe poniesione w roku sprawozdawczym **wyłącznie na działalność B+R wykonaną wewnątrz jednostki sprawozdawczej**.

W dziale tym **nie należy** uwzględniać nakładów związanych z innymi rodzajami działalności prowadzonymi przez jednostkę, takimi jak: działalność wspomagająca badania, produkcyjna i usługowa.

W **wierszu 01** podaje się **nakłady wewnętrzne**, poniesione w roku sprawozdawczym **na prace B+R wykonane w jednostce sprawozdawczej**, niezależnie od źródła pochodzenia wydatkowanych środków.

Nakłady wewnętrzne na prace B+R obejmują:

- 1) nakłady bieżące;
  - 2) nakłady inwestycyjne na środki trwałe
- **w części, w jakiej dotyczą działalności B+R.**

Nakłady wewnętrzne podaje się w **wysokości faktycznie poniesionych kosztów**, nawet jeśli ich aktualna wartość mogłaby być niższa z powodu ulg czy rabatów przyznanych po wykonaniu prac B+R.

Nakłady wewnętrzne nie obejmują amortyzacji środków trwałych oraz podatku VAT.

W **wierszu 02** podaje się **nakłady bieżące** ogółem poniesione w roku sprawozdawczym **wyłącznie na działalność B+R**. Nakłady bieżące obejmują:

- 1) nakłady osobowe;
- 2) koszty zarządzania informacją;
- 3) koszty zużycia materiałów, przedmiotów nietrwałych i energii;
- 4) koszty zakupu książek, czasopism, materiałów źródłowych, subskrypcji bibliotecznych, członkostwa w towarzystwach naukowych itp;
- 5) koszty usług pośrednich obejmujące: obróbkę obcą, usługi transportowe, remontowe, ochroniarskie, bankowe, pocztowe, telekomunikacyjne, informatyczne, wydawnicze, komunalne itp.;
- 6) koszty podróży służbowych;
- 7) pozostałe koszty obejmujące w szczególności podatki i opłaty obciążające koszty działalności i zyski;
- 8) ubezpieczenia majątkowe

– **w części, w jakiej dotyczą działalności B+R.**

Do nakładów bieżących **nie należy zaliczać** kosztów zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych niezbędnych do wykonania określonych prac B+R, do czasu zakończenia tych prac, nieujętej w ewidencji środków trwałych jednostki.

W **wierszu 03** podaje się **nakłady osobowe** poniesione przez jednostkę w roku sprawozdawczym **wyłącznie na działalność B+R**. Nakłady osobowe obejmują:

- 1) wynagrodzenia brutto:
    - wynagrodzenia osobowe – należne m.in. z tytułu stosunku pracy lub stosunku służbowego, z tytułu umowy o pracę nakładczą – obejmujące m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, dodatki za staż pracy oraz inne dodatki, premie i nagrody regulaminowe i uznaniowe, dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych, nagrody jubileuszowe, odprawy rentowe i emerytalne, ekwiwalenty pieniężne za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i inne;
    - wynagrodzenia bezosobowe – wypłacane m.in. na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło, również uczestnikom studiów doktoranckich;
    - honoraria – wynagrodzenia z tytułu korzystania lub rozporządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, w tym m.in. wynagrodzenia za opracowania naukowe i badawczo-rozwojowe;
    - dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej;
    - wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej – dotyczy przedsiębiorstw z działu 72 PKD;
  - 2) narzuty na wynagrodzenia obciążające zgodnie z przepisami pracodawcę – składki z tytułu ubezpieczenia społecznego, składki na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych;
  - 3) stypendia naukowe uczestników studiów doktoranckich
- **proporcjonalnie do czasu pracy poświęconego na B+R.**

Do nakładów osobowych **nie należy wliczać** kosztów pracy osób świadczących usługi pośrednie, nieuwzględnianych w danych o personelu B+R (np. pracowników ochrony i konserwacji, bibliotek centralnych, wydziałów informatycznych). Koszty te w części przypadającej na działalność B+R są włączane do nakładów bieżących, wykazywanych w wierszu 02.

W **wierszu 04** podaje się **koszty zarządzania informacją**, a więc nakłady poniesione przez jednostkę w roku sprawozdawczym związane z gromadzeniem, przetworzeniem oraz upowszechnieniem wyników prac związanych z działalnością B+R. Nakłady te obejmują koszty funkcjonowania bibliotek, archiwów, wydawnictw, muzeów oraz infrastruktury informatycznej (rozwiązań sprzętowo-programowych i organizacyjnych) **w części przypadającej na działalność B+R.**

W **wierszu 05** podaje się wartość opłaty z tytułu użytkowania produktu własności intelektualnej innego podmiotu, dokonanej za okres dłuższy niż jeden rok. W wierszu tym **nie należy wykazywać** opłat licencyjnych ponoszonych raz w roku (za okres jednego roku) lub częściej (np. kwartalnie).

W **wierszu 06** podaje się **nakłady inwestycyjne** ogółem poniesione w roku sprawozdawczym na środki trwałe **związane z działalnością B+R.**

W **wierszach 07, 08 i 11** podaje się nakłady inwestycyjne według rodzajów środków trwałych. W wierszach tych należy podać informacje o nakładach na nowe środki trwałe, nakładach na zakup (przejęcie) używanych środków trwałych oraz na pierwsze wyposażenie inwestycji niezaliczane do środków trwałych, a nabyte ze środków inwestycyjnych. Do klasyfikowania nakładów inwestycyjnych według rodzajów środków trwałych należy posługiwać się aktualnie obowiązującą Klasyfikacją Środków Trwałych (KŚT).

Wartość nakładów inwestycyjnych powinna obejmować zarówno nakłady na środki trwałe związane z działalnością B+R **oddane do użytku** w roku sprawozdawczym, jak i nakłady poniesione w tym okresie na **inwestycje niezakończone** (tj. na przyszłe środki trwałe związane z działalnością B+R).

W **wierszu 08** należy podać wartość zakupu w roku sprawozdawczym aparatury naukowo-badawczej zaliczonej do środków trwałych, łącznie z aparaturą spełniającą kryteria zaliczania do środków trwałych.

W **wierszu 12** podaje się wysokość **nakładów poniesionych na oprogramowanie utworzone na własny użytek** wykorzystywane w działalności B+R. Do nakładów tych zalicza się wszystkie koszty netto poniesione na etapach: analizy funkcjonalności, analiz szczegółowych, programowania, testów, tworzenia dokumentacji, uwzględniając następujące rodzaje tych kosztów:

- wydatki netto na wykorzystane materiały i usługi;
- wynagrodzenia brutto (z punktu widzenia pracodawcy, tzn. zawierające także świadczenia na rzecz pracowników) i inne koszty osobowe związane z zatrudnieniem personelu bezpośrednio zaangażowanego w tworzenie oprogramowania;
- inne wydatki netto bezpośrednio związane z wytwarzaniem;
- koszty ogólne netto, które mogą być określone i uzasadnione.

Na takich samych zasadach należy także oszacować koszty związane z modyfikacjami zakupionego na zewnątrz oprogramowania dokonanyymi we własnym zakresie, jeżeli wartość tych modyfikacji przekracza 2000 zł netto. Nie należy uwzględniać kosztu zakupionego oprogramowania, które zostało następnie zmodyfikowane, ani wytworzonych we własnym zakresie programów, które były potem sprzedawane na zewnątrz (jako osobny produkt lub jako dodatek do innych).

W **wierszach 13–16** podaje się nakłady wewnętrzne (w **rubryce 1** nakłady bieżące, w **rubryce 2** nakłady inwestycyjne) przypadające na: badania naukowe (podstawowe, stosowane, przemysłowe) i prace rozwojowe.

W **wierszu 17** podaje się nakłady wewnętrzne (bieżące i inwestycyjne) poniesione przez jednostkę w roku sprawozdawczym na **biotechnologię**. Dane zawarte w wierszu 16 rubryce 1 muszą być zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniu MN-01 w dziale 3 wierszu 1.2., natomiast dane zawarte w wierszu 16 rubryce 2 muszą być zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniu MN-01 w dziale 3 wierszu 1.1. Jeżeli jednostka nie sporządza sprawozdania MN-01, natomiast sporządza sprawozdanie MN-02 wówczas suma danych ze sprawozdania PNT-01 wykazanych w wierszu 16 w rubrykach 1 i 2 musi być zgodna z danymi wykazanymi w dziale 5 wierszu 2.1 sprawozdania MN-02.

Biotechnologia związana jest ze zmianą materii żywej i nieożywionej poprzez wykorzystanie organizmów żywych, ich części, bądź pochodzących od nich produktów, a także modeli procesów biologicznych w celu tworzenia wiedzy, dóbr i usług, w szczególności z wykorzystaniem technik:

- DNA/RNA (genomika, farmakogenomika, sondy DNA, inżynieria genetyczna, sekwencjonowanie/synteza/amplifikacja DNA/RNA, ekspresja genów, technologia antysensowna);
- białka i inne makrocząstki (sekwencjonowanie/synteza/inżynieria białek i peptydów, poprawa metod transportu dużych cząsteczek leków, proteomika, izolacja i oczyszczanie, przekazywanie sygnałów, identyfikacja receptorów komórkowych);
- komórki, kultury komórkowe i inżynieria komórkowa (kultury komórkowe i tkankowe, inżynieria tkankowa, fuzja komórkowa, szczepionki i immunizacja, manipulacje na zarodkach);
- techniki procesów biotechnologicznych (biosynteza z wykorzystaniem bioreaktorów, bioinżynieria, biokataliza, bioprosesowanie, bioługowanie, biospulchnianie, wybielanie za pomocą środków biologicznych, bioodsiarczanie, bioremediacja, biofiltracja);
- geny i wektory RNA (terapia genowa, wektory wirusowe);
- bioinformatyka (tworzenie genomowych/białkowych baz danych, modelowanie złożonych procesów biologicznych, biologia systemowa);
- nanobiotechnologia (zastosowanie narzędzi i procesów nano-/mikroproduktów do konstrukcji urządzeń do badań biosystemów oraz w transporcie leków, udoskonalenia diagnostyki itd.).

W **wierszu 18** podaje się nakłady wewnętrzne (bieżące i inwestycyjne) poniesione przez jednostkę w roku sprawozdawczym na **nanotechnologię**.

Nanotechnologia związana jest z projektowaniem i wytwarzaniem struktur, których przynajmniej jeden rozmiar jest poniżej 100 nm i które posiadają nowe własności wynikające z nanorozmiaru. Prace B+R w dziedzinie nanotechnologii dotyczą zarówno nanomateriałów (ich produkcji i właściwości), jak i nanoprocesów.

W **wierszach 19–34** podaje się nakłady wewnętrzne faktycznie poniesione w roku sprawozdawczym na działalność B+R według źródeł pochodzenia tych środków.

W **wierszu 19** należy wykazać środki na prace B+R pochodzące z budżetu państwa (minister właściwy do spraw nauki i inne resorty) ze wszystkich strumieni finansowania (finansowanie: działalności statutowej, kosztów realizacji inwestycji służących potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych, projektów badawczych itd.) oraz budżetów Jednostek Samorządu Terytorialnego, a także z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Narodowego Centrum Nauki, Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości i innych instytucji dysponujących środkami publicznymi.

W **wierszu 20** należy podać wartość środków krajowych otrzymanych z budżetu, które były wydatkowane w projektach współfinansowanych także ze środków Unii Europejskiej.

W **wierszach 21–24** należy podać środki otrzymane za prace B+R od instytucji krajowych: jednostek naukowych PAN i instytutów badawczych, szkół wyższych, przedsiębiorstw i prywatnych instytucji niedochodowych (patrz objaśnienia do wiersza 24).

Podając dane w **wierszach 21–24**, należy kierować się **pierwotnym pochodzeniem środków**. Oznacza to, że w wierszach tych należy podawać tylko te spośród środków otrzymanych od wymienionych w sprawozdaniu instytucji, które były środkami własnymi tych instytucji (patrz objaśnienia do wiersza 34). Środki, które jednostka sprawozdawcza uzyskała za prace B+R jako podwykonawca, lecz które to środki instytucje zamawiające otrzymały, np. z budżetu państwa, należy wykazać w wierszu 19 jako środki budżetowe.

W **wierszu 24** podaje się środki finansowe wydatkowane w roku sprawozdawczym na prace B+R, pochodzące od prywatnych instytucji niedochodowych, tzn. instytucji nienastawionych na zysk. Do prywatnych instytucji niedochodowych zalicza się fundacje (np. Fundacja na rzecz Nauki Polskiej), partie polityczne, związki zawodowe, związki konsumentów, towarzystwa i stowarzyszenia (zawodowe, naukowe, religijne itp.) oraz osoby fizyczne i organizacje zajmujące się promocją, finansowaniem lub innymi formami wspomaganiami badań naukowych.

W **wierszu 25** należy podać środki otrzymane z organizacji międzynarodowych i instytucji zagranicznych, w tym środki na projekty badawcze realizowane w zakresie: programów ramowych Unii Europejskiej (*the EU Framework Programms for Research and Technological Development*), programu EUREKA (*European Research Coordination Agency – the EUREKA initiative*), programu COST (*European Cooperation in the Field of Scientific and Technical Research*) itp. w części, w której są finansowane ze środków Unii Europejskiej i wydatkowane w roku sprawozdawczym na prace B+R.

W **wierszu 26** należy podać środki pozyskane z Unii Europejskiej, w tym wartość środków unijnych w projektach współfinansowanych ze środków UE.

W **wierszach 28–29** należy podać środki pochodzące z przedsiębiorstw zagranicznych.

Przedsiębiorstwo jest najmniejszą kombinacją jednostek prawnych, tzn. jednostką organizacyjną wytwarzającą wyroby i usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jeden lub więcej rodzajów działalności w jednym lub więcej miejscach. Przedsiębiorstwo może być jedną jednostką prawną.

Grupa przedsiębiorstw to stowarzyszenie przedsiębiorstw, powiązanych między sobą więzami prawnymi-finansowymi. Grupa przedsiębiorstw może mieć więcej niż jeden ośrodek decyzyjny, w szczególności w odniesieniu do polityki produkcji, sprzedaży i zysków. Może ona jednoczyć niektóre aspekty zarządzania finansami i podatkami. Stanowi jednostkę gospodarczą, upoważnioną do dokonywania wyborów, w szczególności dotyczących jednostek, które obejmuje.

W **wierszu 34** podaje się **środki własne** jednostki wydatkowane w roku sprawozdawczym **na działalność B+R**. Przez środki własne należy rozumieć środki finansowe uzyskane ze sprzedaży patentów, praw ochronnych, licencji na stosowanie wynalazków i wzorów użytkowych, projektów racjonalizatorskich stanowiących własność jednostki oraz innych osiągnięć naukowych i technicznych, prac z zakresu działalności ogólnotechnicznej, prac wdrożeniowych (w tym nadzoru autorskiego) i produkcji doświadczalnej unikatowych urządzeń, aparatury i przedmiotów majątkowych oraz środki z odpłatnej działalności diagnostycznej, leczniczej, rehabilitacyjnej, artystycznej, doświadczalnej itp. oraz z pozostałej działalności gospodarczej i usługowej, a także środki z udziałów w działalności podmiotów gospodarczych, środki z darowizn, zapisów, spadków i ofiarności publicznej oraz z odsetek od lokat bankowych, jak również środki pozyskane z kredytów komercyjnych.

W **wierszu 35** podaje się wartość ewidencyjną, figurującą w księgach, tzn. bez potrącenia umorzeń, aparatury naukowo-badawczej zaliczonej do środków trwałych, stosowanej przy pracach B+R, według stanu w dniu 31 XII 2013 r. Do **aparatury naukowo-badawczej** zalicza się zestawy urządzeń badawczych, pomiarowych lub laboratoryjnych o małym stopniu uniwersalności i wysokich parametrach technicznych (zazwyczaj wyższych o kilka rzędów dokładności pomiaru w stosunku do typowej aparatury stosowanej dla celów produkcyjnych lub eksploatacyjnych). Do aparatury naukowo-badawczej **nie zalicza** się sprzętu komputerowego i innych urządzeń niewykorzystywanych bezpośrednio do realizacji prac B+R.

W **wierszu 36** należy podać wartość umorzenia aparatury naukowo-badawczej wykazanej w wierszu 34, według stanu w dniu 31 XII 2013 r.

W **wierszu 37** należy podać wartość aparatury naukowo-badawczej zaliczonej do środków trwałych, otrzymanej nieodpłatnie w roku sprawozdawczym (np. w formie darowizny).

W **załączniku nr 2** w wierszach 1–61 należy wykazać część nakładów wewnętrznych poniesionych na prace B+R wykonane w jednostce **na zlecenie podmiotów gospodarczych**, w tym także na zlecenie instytutów i jednostek naukowych PAN. Wówczas wykazywaną część nakładów należy przypisać PKD zleciennodawcy.

Pozostałe nakłady należy wykazać w wierszu 62.

Dział 2. Nakłady zewnętrzne na działalność B+R w 2013 r.

W **wierszu 01** podaje się **nakłady zewnętrzne** poniesione w roku sprawozdawczym **wyłącznie na prace B+R wykonane poza jednostką** sprawozdawczą przez innych wykonawców (podwykonawców) krajowych i zagranicznych.

W **wierszach 02–16** podaje się nakłady zewnętrzne według kierunków ich wydatkowania.

W **wierszu 06** należy podać nakłady zewnętrzne przekazane mikroprzedsiębiorstwom z PKD innym niż 72.

Mikroprzedsiębiorstwo jest to przedsiębiorstwo o liczbie pracujących poniżej 10 osób, a jego roczny obrót nie przekracza 2 milionów euro lub całkowity bilans roczny nie przekracza 2 milionów euro.

Dział 3. Zatrudnieni w działalności B+R i ich wynagrodzenia według poziomu wykształcenia w 2013 r.

Do personelu B+R należy zaliczyć wszystkie osoby zatrudnione bezpośrednio przy pracach B+R oraz osoby zapewniające bezpośrednią obsługę, np. kierownicy prac B+R, pracownicy administracyjni i biurowi.

W **dziale 3** podaje się liczbę osób zatrudnionych **związanych z działalnością B+R**, przeznaczających na tę działalność co najmniej 10% swojego czasu pracy, będących w stanie ewidencyjnym jednostki w dniu 31 XII 2013 r., dla których jednostka jest **głównym miejscem pracy**. Zalicza się tu osoby wykonujące pracę w Polsce, a także za granicą na rzecz jednostek, w których zostały zatrudnione, niezależnie od czasu trwania tego zatrudnienia, skierowane za granicę w celach badawczych. Dane podaje się bez przeliczania zatrudnionych na pełne etaty.

Do **zatrudnionych** zalicza się osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) na czas określony (w tym zatrudnione sezonowo i dorywczo) i nieokreślony w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy, które daną jednostkę określają jako główne miejsce pracy.

Do **zatrudnionych** nie zalicza się m.in.:

- 1) osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło;
- 2) osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- 3) uczniów szkół dla niepracujących oraz słuchaczy szkół wyższych odbywających praktyki wakacyjne lub dyplomowe;
- 4) osób korzystających z urlopów bezpłatnych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie);
- 5) osób korzystających z urlopów wychowawczych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie);
- 6) osób przebywających na świadczeniach rehabilitacyjnych;
- 7) osób odbywających zasadniczą służbę wojskową;
- 8) pracodawców i pracujących na własny rachunek;
- 9) agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych;
- 10) osób wykonujących pracę nakładczą;
- 11) członków spółdzielni produkcji rolniczej.

Pełnozatrudnieni to osoby, które pracują w pełnym wymiarze godzin pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy.

W **wierszach 02–06** podaje się liczbę zatrudnionych według poziomu ich wykształcenia.

W **wierszu 05** podaje się osoby z wykształceniem wyższym do którego zaliczamy m. in. licencjat. Licencjat jest tytułem zawodowym nadawanym absolwentom wyższych zawodowych studiów humanistycznych i matematyczno-przyrodniczych, społecznych, ekonomicznych, wychowania fizycznego, turystyki, rekreacji, rehabilitacji ruchowej oraz medycznej, z wyjątkiem lekarskich i stomatologicznych.

W **wierszu 06** podajemy osoby z wykształceniem policealnym, średnim i zasadniczym zawodowym, gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym.

Osoby związane z działalnością B+R należy zaliczać do właściwych kategorii na podstawie **najwyższego** posiadanego przez nie poziomu wykształcenia (tytułu, stopnia naukowego).

W **rubryce 4** wykazuje się **pełne wynagrodzenia brutto** (tzn. dotyczące wszystkich rodzajów działalności prowadzonej przez jednostkę) **pracowników pełnozatrudnionych** związanych z działalnością B+R.

Do wynagrodzeń tych zalicza się:

- 1) wynagrodzenia osobowe – należne m.in. z tytułu stosunku pracy lub stosunku służbowego, z tytułu umowy o pracę nakładczą – obejmujące m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, dodatki za staż pracy oraz inne dodatki, premie i nagrody regulaminowe i uznaniowe, dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych, nagrody jubileuszowe, odprawy rentowe i emerytalne, ekwiwalenty pieniężne za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i inne;
- 2) dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej;
- 3) honoraria – wynagrodzenia z tytułu korzystania lub rozporządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, w tym m.in. wynagrodzeń za opracowania naukowe i badawczo-rozwojowe.

Nie zalicza się natomiast wynagrodzeń bezosobowych – wypłacanych m.in. na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło, również uczestnikom studiów doktoranckich prowadzącym prace B+R.

Dział 4. Zatrudnieni w działalności B+R według zawodów i grup wieku w 2013 r.

Patrz objaśnienia do **działu 3**.

Dane w **wierszu 01 rubryce 1** powinny być zgodne z danymi w **dziale 3 wierszu 01 rubryce 1**.

W **rubrykach 3, 5 i 7** podaje się liczbę osób zatrudnionych według zawodów.

W **rubryce 3** wykazuje się **pracowników naukowo-badawczych (badaczy)** związanych z pracami badawczymi lub rozwojowymi. Do kategorii tej należy doliczać uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace B+R oraz kadrę kierowniczą i pracowników administracyjnych zajmujących się planowaniem i kierowaniem naukowo-technicznymi aspektami pracy badaczy.

W **rubryce 5** wykazuje się **techników i pracowników równorzędnych** związanych z działalnością B+R.

Technicy to osoby, które uczestniczą w działalności B+R poprzez wykonywanie zadań naukowych i technicznych związanych z zastosowaniem pojęć i metod operacyjnych, zazwyczaj pod kierunkiem badaczy. Zadania tych osób obejmują:

- 1) prowadzenie poszukiwań bibliotecznych i wybór odpowiednich materiałów z archiwów i bibliotek;
- 2) przygotowywanie programów komputerowych;
- 3) prowadzenie eksperymentów, testów i analiz;
- 4) przygotowywanie materiałów i sprzętu do eksperymentów, testów i analiz;
- 5) rejestrowanie pomiarów, dokonywanie obliczeń oraz przygotowywanie wykresów i rysunków;
- 6) prowadzenie statystycznych badań ankietowych oraz wywiadów.

Pracownicy równorzędni wykonują analogiczne zadania pod kierunkiem badaczy w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych.

W **rubryce 7** wykazuje się **pozostały personel** związany z działalnością B+R. Do kategorii tej należy zaliczać pracowników na stanowiskach robotniczych oraz administracyjno-ekonomicznych uczestniczących w realizacji prac B+R lub bezpośrednio z nimi związanych. Do grupy tej zalicza się także personel zajmujący się głównie sprawami finansowymi i kadrowymi, o ile wiążą się one bezpośrednio z działalnością B+R. Nie zalicza się tu personelu świadczącego usługi pośrednie, takiego jak np. personel stołówek, personel zajmujący się utrzymaniem czystości czy straż przemysłowa.

W **wierszach 20 i 21** podaje się liczbę zatrudnionych w działalności B+R w roku sprawozdawczym, łącznie z wykonującymi prace B+R na podstawie umowy zlecenia, umowy o dzieło oraz osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w danym roku nie będące na stanie jednostki 31 XII 2013 r. – w jednostkach przeliczeniowych zwanych **ekwiwalentami pełnego czasu pracy**.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) lub osobo-lata są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności B+R. Miernik ten pozwala na uniknięcie przeszacowania liczby personelu B+R, wynikającego z faktu, że wiele osób związanych z tą działalnością część swojego czasu pracy przeznaczają na zajęcia inne niż B+R, takie jak np.: zajęcia dydaktyczne ze studentami, praca administracyjna, służba zdrowia, kontrola jakości itp., a część osób pracuje w wymiarze mniejszym niż pełny etat bądź rozpoczyna pracę w danej instytucji lub rezygnuje z niej w trakcie roku kalendarzowego. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność B+R. Zatrudnienie w działalności B+R w ekwiwalentach pełnego czasu pracy należy ustalić na podstawie proporcji czasu przepracowanego przez poszczególnych pracowników w **ciągu roku sprawozdawczego** przy pracach B+R do pełnego czasu pracy obowiązującego w danej instytucji na danym stanowisku pracy, posługując się przy tym następującymi przykładami:

- 1) pracownik pracujący na całym etacie poświęcający w ciągu roku sprawozdawczego na działalność B+R:
  - a) 90 % lub więcej ogólnego czasu pracy - 1,0 EPC,
  - b) 75 % ogólnego czasu pracy - 0,75 EPC
(w zaokrągleniu: 0,8),
  - c) 50 % ogólnego czasu pracy - 0,5 EPC;

- 2) pracownik pracujący na 0,5 etatu i poświęcający na działalność B+R:
  - a) 90 % lub więcej swojego ogólnego czasu pracy - 0,5 EPC,
  - b) 50 % swojego ogólnego czasu pracy - 0,25 EPC
(w zaokrągleniu: 0,3);
- 3) pracownik zatrudniony w danej jednostce w roku sprawozdawczym przez 6 miesięcy na całym etacie i poświęcający 90 % lub więcej swojego ogólnego czasu pracy na działalność B+R - 0,5 EPC;
- 4) osoba wykonująca prace B+R na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło – pełny, faktyczny czas pracy w roku sprawozdawczym z wszystkich umów, podany jako odpowiedni ułamek rocznego czasu pracy.

Przy wyliczaniu EPC nie należy odejmować urlopów wypoczynkowych, absencji chorobowej oraz innych nieobecności usprawiedliwionych (poza urlopami bezpłatnymi i urlopami wychowawczymi trwającymi nieprzerwanie powyżej 3 miesięcy).

W przypadku braku odpowiedniej ewidencji dopuszcza się możliwość zastosowania szacunków w oparciu o wielkość nakładów osobowych.

Liczba ekwiwalentów pełnego czasu pracy wykazana w wierszach 20 i 21 w zasadzie powinna być mniejsza lub równa liczbie osób wykazanej w wierszu 01. Jeżeli jednostka zatrudniała pracowników na umowy zlecenia, umowy o dzieło oraz zatrudniała osoby na podstawie stosunku pracy w danym roku, które nie były na stanie jednostki 31 XII 2013 r. to liczba ekwiwalentów pełnego czasu pracy może być większa od wiersza 01.

Dział 5. Dane uzupełniające

W **wierszach 01–04** należy podać liczbę zgłoszeń znaków towarowych, wzorów przemysłowych, wzorów użytkowych i wynalazków dokonanych w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej (w danym roku).

Znak towarowy jest to oznaczenie przedstawione w sposób graficzny lub takie, które da się w taki sposób wyrazić, jeżeli oznaczenie takie nadaje się do odróżnienia w obrocie towaru jednego przedsiębiorstwa od tego samego rodzaju towarów innych przedsiębiorstw. Znakiem towarowym może być w szczególności wyraz, rysunek, ornament, kompozycja kolorystyczna, forma przestrzenna w tym forma towaru lub opakowania, a także melodia lub inny sygnał dźwiękowy. Jako znaki towarowe rozumie się także znaki usługowe. Jako towary rozumie się w szczególności wyroby przemysłowe, rzemieślnicze, płody rolne oraz produkty naturalne zwłaszcza wody, minerały, surowce, a także usługi. Jako znaki towarowe powszechnie znane rozumie się znaki, które nie są zarejestrowane. Na znak towarowy może być udzielone prawo ochronne, którego czas trwania wynosi 10 lat od daty dokonania zgłoszenia z możliwością przedłużenia go na kolejne dziesięcioletnie okresy.

Wzór przemysłowy jest to nowa i oryginalna nadająca się do wielokrotnego odtwarzania postać wyrobu, przejawiająca się szczególnie w jego kształcie, właściwościach powierzchni, barwie, rysunku lub ornamentcie. Wzorem przemysłowym nie jest postać wyrobu uwarunkowana wyłącznie względami technicznymi lub funkcjonalnymi. Wzór przemysłowy uważa się za nowy, jeżeli przed datą, według której oznacza się pierwszeństwo do uzyskania prawa w rejestracji nie został podany do powszechnej wiadomości w sposób umożliwiający jego odtwarzanie ani nie był z wcześniejszym pierwszeństwem zgłoszony wzór, który następnie został zarejestrowany. Wzór przemysłowy uważa się za oryginalny jeżeli różni się w sposób wyraźny od wzorów znanych i jego cechy nie są wyłącznie kombinacją cech znanych wzorów. Na wzór przemysłowy może być udzielane prawo z rejestracji. Czas trwania prawa z rejestracji wynosi 25 lat od daty dokonania zgłoszenia wzoru przemysłowego w Urzędzie Patentowym. Po udzieleniu prawa z rejestracji wzoru przemysłowego dokonuje się wpisu do rejestru wzorów przemysłowych. Udzielenie prawa z rejestracji na wzór przemysłowy stwierdza się przez wydanie świadectwa rejestracji.

Wzór użytkowy jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci. Wzór użytkowy uważa się za rozwiązanie użyteczne jeżeli pozwala ono na osiągnięcie celu mającego praktyczne znaczenie przy wytwarzaniu lub korzystaniu z wyrobu. Na wzór użytkowy udzielane jest prawo ochronne. Udzielenie prawa ochronnego na wzór użytkowy stwierdza się przez wydanie świadectwa ochronnego. Prawo to podlega wpisowi do rejestru wzorów użytkowych. Zakres przedmiotowy prawa ochronnego określają zastrzeżenia ochronne zawarte w opisie ochronnym wzoru użytkowego.

Wynalazek jest to nowe rozwiązanie o charakterze technicznym posiadające poziom wynalazczy i nadające się do przemysłowego stosowania, które nie jest częścią dotychczasowego stanu techniki. Przez stan techniczny rozumie się wszystko to, co zostało udostępnione do wiadomości powszechnej w formie pisemnego lub ustnego opisu, przez stosowanie, wystawianie lub ujawnienie w inny sposób. Za wynalazek nie uważa się:

- odkryć, teorii naukowych i metod matematycznych,
- wyrobów o charakterze jedynie estetycznym,
- planów, zasad i metod dotyczących działalności umysłowej lub gospodarczej oraz gier,
- wytworów, których niemożliwość wykorzystania może być wykazana w świetle powszechnie przyjętych i uznanych zasad nauki,

- programów do maszyn cyfrowych,
- przedstawienia informacji.

Patent jest to wyłączne prawo udzielone na wynalazek przez organ krajowy (w Polsce – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej) lub międzynarodowy (Europejski Urząd Patentowy – patent europejski). Prawo przyznane jest osobie fizycznej lub prawnej do wyłącznego korzystania z wynalazku na określonym terytorium, przez 20 lat od daty zgłoszenia wynalazku, na warunkach wynikających z ustawy danego kraju lub z konwencji międzynarodowej.

W **wierszu 11** należy podać przychody ze sprzedaży licencji, bez uwzględniania licencji na standardowe oprogramowanie komputerowe.

Do **niestandardowego oprogramowania** są zaliczane wszystkie wykorzystywane przez jednostkę specjalistyczne programy takie jak m. in. komputerowe systemy zarządzania zapasami, sprzedażą, kontaktami z klientem, programy finansowo-księgowe, z wyłączeniem podstawowych pakietów oprogramowania powszechnie stosowanych przez większość użytkowników komputera np. pakiety Office, standardowe programy antywirusowe, systemy operacyjne itp.

W **wierszu 12** należy podać nakłady na zakup licencji, bez uwzględniania licencji na standardowe oprogramowanie komputerowe.

W **wierszu 13** podaje się liczbę firm tworzonych we współpracy z jednostką naukową tzw. firm odpryskowych typu spin-off założonych przez pracowników jednostki w danym roku.

Spin-off to przedsiębiorstwo założone przez co najmniej jednego pracownika instytucji naukowej lub badawczej albo studenta bądź absolwenta w celu komercjalizacji innowacyjnych pomysłów lub technologii, **zwykle zależne** w pewien sposób (organizacyjnie, formalno-prawnie, finansowo) od organizacji macierzystej.

W **wierszu 14** podaje się liczbę odpryskowych firm typu spin-out założonych przez pracowników jednostki w danym roku.

Spin-out to przedsiębiorstwo założone przez co najmniej jednego pracownika instytucji naukowej lub badawczej albo studenta bądź absolwenta w celu komercjalizacji innowacyjnych pomysłów lub technologii, **zwykle niezależne** (organizacyjnie, formalno-prawnie, finansowo) od organizacji macierzystej.

W **wierszu 15** podaje się ogólną liczbę firm inkubowanych w ramach akademickiego inkubatora przedsiębiorczości. Akademicki inkubator przedsiębiorczości to przedsięwzięcie realizowane często w postaci projektu mające na celu promowanie i wspieranie początkowej fazy prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby związane z działalnością naukową tj. zarówno studentów jak i pracowników naukowych.

W sprawozdaniu należy uwzględnić wszystkie prace B+R prowadzone przez jednostkę, tzn. zarówno prace własne jak i świadczone usługi badawcze.

Dziękujemy za wypełnienie i przesłanie formularza

organizacyjne, działające na rzecz gospodarstw domowych i będące prywatnymi pozostałymi producentami nierynkowymi. Sektor ten obejmuje związki zawodowe, fundacje, stowarzyszenia, partie polityczne, kościoły lub związki wyznaniowe mające uregulowane stosunki z Rzeczypospolitą Polską, kluby: społeczne, kultury, rekreacyjne i sportowe, instytucje dobroczynne i inne organizacje społeczne oraz zawodowe finansowane z dobrowolnych wpłat pieniężnych lub w naturze od innych jednostek instytucjonalnych.

Do **dłużników/wierzycieli zagranicznych** zalicza się nierezydentów będących osobami fizycznymi mającymi miejsce zamieszkania za granicą oraz osobami prawnymi mającymi siedzibę za granicą, a także inne podmioty mające siedzibę za granicą posiadające zdolność zaciągania zobowiązań i nabywania praw we własnym imieniu. Nierezydentami są również znajdujące się za granicą oddziały, przedstawicielstwa i przedsiębiorstwa utworzone przez rezydentów, a także obce przedstawicielstwa dyplomatyczne, urzędy konsularne i inne obce przedstawicielstwa oraz misje specjalne i organizacje międzynarodowe korzystające z immunitetów i przywilejów dyplomatycznych lub konsularnych.

Podmioty należące do strefy euro to nierezydenci mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w państwie członkowskim Unii Europejskiej, w którym obowiązującym środkiem płatniczym jest euro.

Pozostałe podmioty zagraniczne to nierezydenci mający miejsce zamieszkania za granicą oraz osoby prawne mające siedzibę za granicą w innym państwie niż w państwie członkowskim Unii Europejskiej strefy euro.

W **dziale 1** należy wykazać wartość nominalną zobowiązań jednostki na koniec danego okresu sprawozdawczego według tytułów dłużnych oraz wobec grup wierzycieli. W przypadku braku informacji dotyczących obrotu papierów wartościowych na rynku wtórnym wykazuje się odpowiednio pierwotnego nabywcę.

Papiery wartościowe (wiersz 02) – zobowiązania wynikające z wyemitowanych papierów wartościowych, dopuszczone do obrotu zorganizowanego, dla których istnieje płynny rynek wtórny. Kategoria ta **nie obejmuje** papierów udziałowych oraz praw pochodnych.

Kredyty i pożyczki (wiersz 05) – zobowiązania wynikające z zaciągniętych kredytów i pożyczek, jak również z umów sprzedaży, w których cena jest płatna w ratach (tzw. sprzedaż na raty), umów leasingu zawartych z producentem lub finansującym, w których ryzyko i korzyści z tytułu własności są przeniesione na korzystającego z rzeczy (tzw. leasing finansowy), a także z umów nienazwanych o terminie zapłaty dłuższym niż rok, związanych z finansowaniem usług, dostaw, robót budowlanych, które wywołują skutki ekonomiczne podobne do umowy pożyczki lub kredytu. Do pożyczek należy również zaliczać zobowiązania z tytułu umów o partnerstwie publiczno-prywatnym, w przypadku gdy umowa ta ma wpływ na poziom długu publicznego. W tej kategorii mieszczą się również papiery wartościowe, których zbywalność jest ograniczona (tzn. nie istnieje dla nich płynny rynek wtórny), z wyłączeniem akcji oraz innych papierów udziałowych. Do kredytów i pożyczek nie zalicza się zobowiązań krótkoterminowych wynikających z umów nienazwanych, powstających w wyniku bezpośredniego udzielenia przez dostawców lub producentów odroczenia terminu zapłaty za transakcje dotyczące usług, wyrobów i robót (tzw. kredyt handlowy).

Przyjęte depozyty (wiersz 08) – zobowiązania wynikające z przyjętych na rachunek jednostki depozytów, które ujemowane są w planach finansowych tych jednostek oraz są środkiem finansowania, np. spłaty wcześniej zaciągniętych zobowiązań lub niedoboru środków danej jednostki. Do depozytów **nie należy zaliczać** depozytów mających charakter swoistego rodzaju gwarancji (np. kaucje mieszkaniowe, depozyty przyjęte

przez jednostkę sprawozdającą się w celu zabezpieczenia należytego wykonania umów), gdyż tego typu depozyty nie służą sfinansowaniu deficytu ani długu jednostki i w związku z powyższym nie należy tego typu depozytów wykazywać. Przyjęte depozyty stanowią zobowiązania finansowe głównie instytucji sektora bankowego.

Zobowiązania wymagalne (wiersz 09) – wszystkie bezsporne zobowiązania, których termin płatności dla dłużnika minął, a które nie zostały ani przedawnione, ani umorzone. Wynikają głównie z dostaw towarów i usług (np. niezapłaconych w terminie faktur), prawomocnych orzeczeń sądu, udzielonych poręczeń i gwarancji. Kategoria ta **nie obejmuje** wymagalnych zobowiązań z tytułu papierów wartościowych, pożyczek i kredytów oraz przyjętych depozytów, a także odsetek za opóźnienie od zobowiązań wymagalnych. W sytuacji, w której zostanie zawarta ugodą pomiędzy dłużnikiem a wierzycielem i zobowiązanie uprzednio wymagalne zostanie zrestrukturyzowane (tj. wierzyciel wyznaczy nowy harmonogram spłat), zobowiązanie przestaje być wymagalne i nie podlega wykazaniu w wierszu 09. W przypadku gdy termin spłaty zrestrukturyzowanego zobowiązania wykracza poza jeden rok, licząc od pierwotnego terminu płatności, takie zobowiązanie może spełniać przesłanki umowy nienazwanej kwalifikowanej do kategorii kredyty i pożyczki. Zobowiązanie staje się wymagalne licząc od dnia następnego po upływie terminu płatności wskazanego w dokumencie zapłaty lub zapisanego w umowie.

W **dziale 2** należy wykazać wartość nominalną należności oraz wybranych aktywów finansowych (zwanymi dalej należnościami) jednostki na koniec danego okresu sprawozdawczego według poszczególnych tytułów oraz wobec grup dłużników.

Papiery wartościowe (wiersz 02) – należności wynikające z nabytych papierów wartościowych, które zostały dopuszczone do obrotu zorganizowanego (m.in. bony, obligacje, certyfikaty inwestycyjne, listy zastawne), dla których istnieje płynny rynek wtórny. Kategoria ta **nie obejmuje** papierów udziałowych oraz praw pochodnych.

Kredyty i pożyczki (wiersz 05) – należności wynikające z udzielonych kredytów i pożyczek, jak również z umów leasingu finansowego oraz sprzedaży na raty. W tej kategorii mieszczą się również papiery wartościowe, których zbywalność jest ograniczona (tzn. nie istnieje dla nich płynny rynek wtórny), z wyłączeniem papierów udziałowych. Do kredytów i pożyczek **nie zalicza** się udzielonych kredytów handlowych, czyli zobowiązań powstających w wyniku bezpośredniego udzielenia kredytu przez dostawców lub producentów na transakcje dotyczące wyrobów i usług o terminie spłaty nieprzekraczającym roku.

Gotówka (wiersz 09) – wartość nominalna gotówki w kasie jednostki wraz z pogotowiem kasowym wg stanu na dzień sprawozdawczy. Wartość tych aktywów finansowych należy zaprezentować w grupie jednostek, do której należy jednostka sporządzająca sprawozdanie. Tą kategorią nie są objęte środki finansowe zdeponowane na rachunkach bankowych.

Depozyty (wiersz 10 i 11) – wartość należności wynikających ze złożonych depozytów. Do depozytów zalicza się przede wszystkim depozyty złożone w banku. Depozyty mające charakter swoistego rodzaju gwarancji (np. depozyty złożone w celu zabezpieczenia należytego wykonania umów) są również objęte tą kategorią, w związku z powyższym należy wykazywać ten typ depozytów, jeżeli jednostka sporządzająca sprawozdanie złożyła taki depozyt w innym podmiocie. Depozyty, o których mowa wyżej, wpłacone na rachunek jednostki przez podmioty zewnętrzne biorące udział w postępowaniu przetargowym (lub podobnym) nie powinny być wykazywane.

W wierszu 10 należy podać **wartość depozytów na żądanie**, tj. przede wszystkim środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych, które w każdej

chwili mogą być zamienione na gotówkę w całości lub w części bez znaczących ograniczeń, głównie dotyczy to sald na rachunku bieżącym jednostki. W tej kategorii mieszczą się również wszelkie depozyty, złożone przez jednostkę, której dotyczy sprawozdanie, w postaci np. kaucji, bez wskazanego terminu zwrotu. Jeżeli środki znajdują się na rachunku bankowym, należy je wykazać wyłącznie w rubryce 9 – banki, lub jeżeli rachunek bankowy prowadzony jest przez NBP w rubryce 8 – bank centralny.

W wierszu 11 należy podać **wartość depozytów terminowych**, tj. przede wszystkim środków zgromadzonych na terminowych lokatach bankowych, które nie mogą być oddane bezzwłocznie do dyspozycji jednostki, gdyż przeważnie ustanawiane są na stały okres lub objęte są okresowym terminem wypowiedzenia. Ponadto, przedterminowe wycofanie środków jest obciążone zazwyczaj utratą całości lub części odsetek. Jeżeli środki znajdują się na rachunku bankowym, należy je wykazać wyłącznie w rubryce 9 – banki, lub jeżeli rachunek bankowy prowadzony jest przez NBP w rubryce 8 – bank centralny. Ta kategoria obejmuje również depozyty złożone przez jednostkę w celu zabezpieczenia należytego wykonania umów.

Należności wymagalne (wiersz 12) – wartość wszystkich bezspornych należności, których termin płatności dla dłużnika minął, a które nie zostały ani przedawnione, ani umorzone. Są to należności wynikające głównie z dostaw towarów i usług (np. niezapłaconych w terminie faktur), prawomocnych orzeczeń sądu, udzielonych poręczeń i gwarancji. Kategoria ta nie obejmuje należności wymagalnych z tytułu papierów wartościowych, pożyczek i kredytów, depozytów oraz odsetek od wymagalnych należności czy też innych należności ubocznych. W sytuacji, w której zostanie zawarta ugoda pomiędzy wierzycielem a dłużnikiem i należność uprzednio wymagalna zostanie zrestrukturyzowana (tj. wierzyciel wyznaczy nowy harmonogram spłat), należność przestaje być wymagalna i nie podlega wykazaniu w wierszu 12. W przypadku gdy termin spłaty zrestrukturyzowanej należności wykracza poza jeden rok, licząc od pierwotnego terminu spłaty, taka należność może spełniać przesłanki umowy nienazwanej podobnej w skutkach ekonomicznych do umowy pożyczki lub kredytu i być zakwalifikowana do kategorii pożyczki. Należność staje się wymagalna, licząc od dnia następnego po upływie terminu płatności wskazanego w dokumencie zapłaty lub zapisanego w umowie.

Pozostałe należności (wiersz 15) – rozumiane jako bezsporne należności niewymagalne z tytułu dostaw towarów i usług, podatków i składek na ubezpieczenia społeczne oraz z wszelkich innych tytułów nieobjętych pozostałymi kategoriami przedmiotowego sprawozdania, wyłączając odsetki i inne należności uboczne.

W **wierszu 17** należy podać łączną wartość bezspornych należności z tytułu podatków i składek na ubezpieczenia społeczne. Wypełniają jedynie jednostki, dla których te tytuły stanowią źródło dochodów. Wszelkie inne należności z tych tytułów, powstałe w skutek rozliczeń, w tym nadpłat na rzecz jednostki, która jest jedynie ich płatnikiem, należy wykazać w wierszu 18.

W **dziale 3** należy wykazać należności jednostki z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji, które powstały w wyniku uruchomienia poręczenia (gwarancji), czyli realizacji umowy poręczenia (gwarancji) oraz wartość potencjalnych zobowiązań ciążących na jednostce z tytułu udzielonych poręczeń lub gwarancji, jak również zobowiązania wymagalne, które jednostka udzielająca poręczenia (gwarancji) musi spłacić za dłużnika (tj. beneficjenta umowy poręczenia lub gwarancji) w przypadku uruchomienia poręczenia (gwarancji), czyli realizacji umowy poręczenia (gwarancji).

Przez **wartość zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji**, rozumie się wartość nominalną niewymagalnych (potencjalnych) zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji

rozumianą jako oszacowana kwota, którą poręczyciel (gwarant) byłby zobowiązany zapłacić do końca okresu obowiązywania poręczenia (gwarancji), przy założeniu pełnego wykorzystania środków z poręczonego (gwarantowanego) kredytu, pożyczki lub emisji papierów wartościowych, gdyby dłużnik, za którego udzielono poręczenia (gwarancji), nie dokonał spłaty zobowiązania samodzielnie. W przypadku kredytów, pożyczek i emisji papierów wartościowych objętych poręczeniami (gwarancjami) uwzględnia się zarówno kwotę świadczenia głównego (wartość nominalną kredytów, pożyczek lub papierów wartościowych), jak i świadczeń ubocznych (odsetek oraz innych opłat), o ile zostały objęte poręczeniem (gwarancją).

Do wyliczenia wartości nominalnej zobowiązania:

- objętego poręczeniem lub gwarancją, podlegającego oprocentowaniu według zmiennych stóp procentowych, przyjmuje się stopę procentową obowiązującą w ostatnim dniu danego okresu sprawozdawczego;

- jednostki objętego poręczeniem lub gwarancją wyrażonego w walucie obcej stosuje się średni kurs tej waluty ogłaszany przez Narodowy Bank Polski, obowiązujący w ostatnim dniu roboczym danego okresu sprawozdawczego.

W **wierszu 1** należy podać wartość, którą beneficjent zobowiązany jest zwrócić poręczycielowi (gwarantowi) w wyniku uruchomienia poręczenia, czyli realizacji umowy poręczenia (gwarancji). W przypadku kredytów, pożyczek i emisji papierów wartościowych objętych poręczeniami (gwarancjami) uwzględnia się zarówno kwotę świadczenia głównego (wartość nominalną kredytów, pożyczek lub papierów wartościowych), jak i świadczeń ubocznych (odsetek oraz innych opłat), o ile zostały objęte poręczeniem (gwarancją).

W **wierszu 2** należy podać wartość należnych odsetek ustawowych na koniec okresu sprawozdawczego od należności niespłaconych w terminie przez beneficjenta udzielonego poręczenia (gwarancji).

W **wierszu 3** należy podać wartość spłat dokonanych w okresie sprawozdawczym, tj. od początku roku budżetowego do końca okresu sprawozdawczego, za dłużników z tytułu udzielonych poręczeń lub gwarancji (wydatki) obejmującą wartość faktycznie spłaconych środków (świadczenia głównego i świadczeń ubocznych) w ramach realizacji umów poręczenia lub gwarancji.

W **wierszu 4** należy podać kwotę odzyskanych wierzitelności w okresie sprawozdawczym, tj. od początku roku budżetowego do końca okresu sprawozdawczego, od dłużników z tytułu poręczeń i gwarancji (dochody) - kwota należności głównej oraz należności ubocznych) z tytułu realizacji zawartych umów poręczenia lub gwarancji.

W **wierszu 5** wykazuje się wartość nominalną niewymagalnych (potencjalnych) zobowiązań rozumianą jako oszacowana kwota, którą poręczyciel (gwarant) byłby zobowiązany zapłacić do końca okresu obowiązywania poręczenia (gwarancji), przy założeniu pełnego wykorzystania środków z poręczonego (gwarantowanego) kredytu, pożyczki lub emisji papierów wartościowych, gdyby dłużnik, za którego udzielono poręczenia (gwarancji), nie dokonał spłaty zobowiązania samodzielnie. W przypadku kredytów, pożyczek i emisji papierów wartościowych objętych poręczeniami (gwarancjami) uwzględnia się zarówno kwotę świadczenia głównego (wartość nominalną kredytów, pożyczek lub papierów wartościowych), jak i świadczeń ubocznych (odsetek oraz innych opłat), o ile zostały objęte poręczeniem (gwarancją).

W **wierszu 6** wykazuje się wartość nominalną rozumianą jako kwotę wymagalnych zobowiązań - świadczeń poręczyciela (gwaranta) należnych do zapłaty w dniu wymagalności.

W **wierszu 7** wykazuje się wartość nominalną poręczeń i gwarancji udzielonych od początku roku do końca okresu

sprawozdawczego, obejmującą łączną wysokość świadczenia głównego oraz świadczeń ubocznych, poręczonych lub gwarantowanych.

W **dziale 4** wykazuje się krótkoterminowe zobowiązania według wartości nominalnej wynikające z umów nienazwanych związanych z finansowaniem usług, dostaw, robót budowlanych, dotyczących zrestrukturyzowanych lub przejętych przez instytucje finansowe **kredytów handlowych**, przez które rozumie się krótkoterminowe zobowiązania powstające w wyniku bezpośredniego udzielenia przez dostawców lub producentów odroczenia terminu zapłaty za te transakcje. Zobowiązań tych nie wykazuje się w dziale 1.

Kredyt handlowy uważa się za przejęty od dostawcy (producenta) przez bank czy inną instytucję finansową wtedy, gdy spełnione są łącznie dwie przesłanki:

- 1) jednostka nie jest już zobowiązana z tego tytułu do dokonywania płatności na rzecz dostawcy;
- 2) instytucja finansowa w przypadku niedokonania płatności przez jednostkę nie ma ani bezpośrednich, ani pośrednich roszczeń w stosunku do dostawcy.

Kredyt handlowy uważa się za zrestrukturyzowany wtedy, gdy jest podpisywana nowa umowa (zmiana umowy

pierwotnej) pomiędzy stronami zmieniająca główne cechy ekonomiczne istniejącego zobowiązania do zapłaty o odroczonym terminie, do których należy zaliczyć oprocentowanie lub czas spłaty zobowiązań, ale które nie są ograniczone jedynie do prostego wydłużenia pierwotnego terminu spłaty, w tym uzgodnienia bez dodatkowych odsetek, czy dyskonta, nowego harmonogramu spłat, nieprzekraczającego jednego roku liczonego od pierwotnego terminu spłaty.

W **dziale 5** należy wykazać wartość zobowiązań z tytułu odsetek w podziale na odsetki od zobowiązań niewymagalnych (takich jak kredyty, pożyczki, wyemitowane dłużne papiery wartościowe, przyjęte depozyty) oraz od zobowiązań wymagalnych.

Zobowiązania powinny uwzględniać odsetki naliczone od początku danego okresu odsetkowego do dnia, na który sporządza się sprawozdanie, włącznie. W przypadku zobowiązań wymagalnych należy uwzględniać odsetki naliczone od dnia, kiedy powstało zobowiązanie wymagalne, do dnia, na który sporządza się sprawozdanie, włącznie.

Dział 2. Struktura terminowa zobowiązań z tytułu wyemitowanych papierów wartościowych oraz zaciągniętych kredytów i pożyczek (stan w dniu 31 XII, wg wartości nominalnej, w zł)

Wierzyciele	Ogółem (rub. 2-13)		Grupa I	Grupa II	Grupa III	Grupa IV	Bank centralny	Banki	Pozostałe krajowe instytucje finansowe	Przedsiębiorstwa niefinansowe	Gospodarstwa domowe	Instytucje niefinansowe działające na rzecz gospodarstw domowych	Podmioty należące do strefy euro	Pozostałe podmioty zagraniczne
	1	2												
0														
Papiery wartościowe wg terminu zapadalności														
Pierwotny termin zapadalności w latach ogółem (w. 02+03+04)	01													
(0-1>	02													
(1-5>	03													
powyżej 5	04													
Pozostały termin zapadalności w latach ogółem (w. 06+07+08)	05													
(0-1>	06													
(1-5>	07													
powyżej 5	08													
Kredyty i pożyczki wg terminu zapadalności														
Pierwotny termin zapadalności w latach ogółem (w. 10+11+12)	09													
(0-1>	10													
(1-5>	11													
powyżej 5	12													
Pozostały termin zapadalności w latach ogółem (w. 14+15+16)	13													
(0-1>	14													
(1-5>	15													
powyżej 5	16													

Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na przygotowanie danych dla potrzeb wypełnianego formularza	1
Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na wypełnienie formularza	2

(e-mail osoby sporządzającej sprawozdanie – WYPEŁNIĆ WIELKIMI LITERAMI)

(imię, nazwisko i telefon osoby sporządzającej sprawozdanie)

(miejsowość, data)

(pieczęć imienna i podpis osoby działającej w imieniu sprawozdawcy)

Wierzycieli należy podzielić na następujące grupy:

Grupa I obejmuje organy władzy publicznej, organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa, sądy i trybunały, państwowe jednostki budżetowe oraz państwowe fundusze celowe nieposiadające osobowości prawnej, z wyłączeniem funduszy wskazanych w grupie IV.

Grupa II obejmuje agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej, uczelnie publiczne, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej nadzorowane przez ministrów, centralne organy administracji rządowej, wojewodów i uczelnie medyczne, Polską Akademię Nauk i tworzone przez nią jednostki organizacyjne, państwowe instytucje kultury, państwowe instytucje filmowe oraz inne państwowe osoby prawne, utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw państwowych, instytutów badawczych, banków i spółek prawa handlowego.

Grupa III obejmuje jednostki samorządu terytorialnego, samorządowe jednostki budżetowe, samorządowe zakłady budżetowe, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej nadzorowane przez jednostki samorządu terytorialnego, samorządowe instytucje kultury oraz samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw, w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem banków oraz spółek prawa handlowego.

Grupa IV obejmuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych i fundusze zarządzane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i fundusze zarządzane przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz Narodowy Fundusz Zdrowia.

Bank Centralny – Narodowy Bank Polski.

Banki z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (banki państwowe, banki spółdzielcze, banki w formie spółek akcyjnych).

Pozostałe krajowe instytucje finansowe obejmują podmioty, których główną działalnością jest pośrednictwo finansowe (przy równoczesnym zaciąganiu zobowiązań na własny rachunek w wyniku przeprowadzania transakcji finansowych), z wyłączeniem banków, oraz jednostki świadczące usługi pomocnicze w stosunku do pośrednictwa finansowego. Do tej grupy podmiotów zalicza się w szczególności fundusze inwestycyjne, towarzystwa funduszy inwestycyjnych, narodowe fundusze inwestycyjne, zakłady ubezpieczeń, towarzystwa emerytalne, fundusze emerytalne, domy maklerskie, mające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Przedsiębiorstwa niefinansowe obejmują podmioty, których główną działalnością jest produkcja i obrót dobrami lub świadczenie usług niefinansowych, w szczególności przedsiębiorstwa państwowe, spółki, spółdzielnie, oddziały przedsiębiorców zagranicznych, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek zatrudniające powyżej 9 osób (bez względu na wymiar etatu) na koniec danego okresu sprawozdawczego, grupy producenckie, niepubliczne szkoły wyższe, spółki prowadzące działalność leczniczą, agencje (z wyjątkiem agencji wykonawczych). Dopuszcza się dokonywanie szacunków w przypadku braku

wyczerpujących informacji na temat przynależności kontrahenta do danej grupy wierzycieli.

Gospodarstwa domowe obejmują osoby lub grupy osób będące konsumentami lub producentami rynkowymi wyrobów i usług. Do tego sektora zaliczane są osoby fizyczne, w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek zatrudniające do 9 osób włącznie (bez względu na wymiar etatu) na koniec danego okresu sprawozdawczego oraz rolnicy indywidualni, niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz szkoły niepubliczne prowadzone przez osoby fizyczne, o ile zatrudniają do 9 osób włącznie (bez względu na wymiar etatu) na koniec danego okresu sprawozdawczego. Rubryka ta obejmuje również zobowiązania wobec osób fizycznych zatrudnionych w jednostce sporządzającej sprawozdanie.

Dopuszcza się dokonywanie szacunków w przypadku braku wyczerpujących informacji na temat przynależności do danej grupy wierzycieli.

Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych są to odrębne jednostki organizacyjne, działające na rzecz gospodarstw domowych i będące prywatnymi pozostałymi producentami nierynkowymi. Sektor ten obejmuje związki zawodowe, fundacje, stowarzyszenia, partie polityczne, kościoły lub związki wyznaniowe mające uregulowane stosunki z Rzeczypospolitą Polską, kluby: społeczne, kultury, rekreacyjne i sportowe, instytucje dobroczynne i inne organizacje społeczne oraz zawodowe finansowane z dobrowolnych wpłat pieniężnych lub w naturze od innych jednostek instytucjonalnych.

Podmioty należące do strefy euro to nierezydenci mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w państwie członkowskim Unii Europejskiej, w którym obowiązującym środkiem płatniczym jest euro.

Pozostałe podmioty zagraniczne to nierezydenci mający miejsce zamieszkania za granicą oraz osoby prawne mające siedzibę za granicą w innym państwie niż w państwie członkowskim Unii Europejskiej strefy euro.

Powiązania i zależności

Zobowiązania z tytułu wyemitowanych papierów wartościowych oraz zaciągniętych kredytów i pożyczek powinny odpowiadać wartościom wykazanym w sprawozdaniu RF-02 za IV kwartał analogicznego roku:

dział 1 wiersz 2 rubryka 1 załącznika do RF-02 = dział 1 wiersz 02 rubryka 1 sprawozdania RF-02,

dział 1 wiersz 3 rubryka 1 załącznika do RF-02 = dział 1 wiersz 05 rubryka 1 sprawozdania RF-02.

dział 1 wiersz 4 rubryka 1 załącznika do RF-02 = dział 1 wiersz 08 rubryka 1 sprawozdania RF-02.

dział 1 wiersz 5 rubryka 1 załącznika do RF-02 = dział 1 wiersz 09 rubryka 1 sprawozdania RF-02.

Zobowiązania z tytułu wyemitowanych papierów wartościowych według struktury walutowej powinny być równe sumie zobowiązań z tytułu wyemitowanych papierów wartościowych według terminu zapadalności:

dział 1 wiersz 2 rubryka 1 = dział 2 wiersz 01 rubryka 1 = dział 2 wiersz 05 rubryka 1.

Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek według struktury walutowej powinny być równe sumie zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek według terminu zapadalności:

dział 1 wiersz 3 rubryka 1 = dział 2 wiersz 09 rubryka 1 = dział 2 wiersz 13 rubryka 1.

nr str. 2

1. Ogólna powierzchnia gruntów w gospodarstwie w czerwcu br. <input type="text"/> ha <input type="text"/> a	2. w tym użytki rolne <input type="text"/> ha <input type="text"/> a
--	---

3. W porównaniu z czerwcem ubiegłego roku powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie^{a)}:	
☐ 1 zwiększyła się	☐ 3 pozostała bez zmian
☐ 2 zmniejszyła się	

4. Gospodarstwo zostało zlikwidowane (wstawić krzyżyk)	☐ → Koniec wywiadu
--	---

^{a)} Wpisać znak X, oznaczając właściwą odpowiedź w badaniu czerwcowym.

Dział 1. A. OWCE

Wyszczególnienie			Badanie	
			czerwiec 1	grudzień 2
0				
Pogłowie owiec w dniu 1 grudnia 2012 r. (rubryka 1); 1 czerwca 2013 r. (rubryka 2)	szt.	01		
Urodzenia jagniąt w okresie badanym	szt.	02		
Padnięcia owiec w okresie badanym	szt.	03		
Sprzedaż owiec na rzeź do wyspecjalizowanych jednostek skupu oraz agentom, pośrednikom	szt.	04		
	kg ^{a)}	05		
w tym jagniąt	szt.	06		
	kg ^{a)}	07		
Ubój owiec w rzeźni na zlecenie rolnika	szt.	08		
	kg ^{a)}	09		
w tym jagniąt	szt.	10		
	kg ^{a)}	11		
Ubój owiec w gospodarstwie rolnym ^{b)}	szt.	12		
	kg ^{a)}	13		
w tym jagniąt	szt.	14		
	kg ^{a)}	15		
Sprzedaż owiec do dalszego chowu	szt.	16		
Przeciętny roczny uzysk wełny od 1 owcy	kg ^{c)}	17		
Pogłowie owiec 1 czerwca 2013 r. (rubryka 1); 1 grudnia 2013 r. (rubryka 2)	owce ogółem (wiersz 19+23)		18	
	z tego	na chów razem	19	
		w tym maciorki	20	
		z tego	użytkowane w kierunku mlecznym	21
		użytkowane w innych kierunkach	22	
	na rzeź razem		23	
	w tym jagnięta		24	

^{a)} Podać wagę żywą (przed ubojem) w pełnych kilogramach. ^{b)} Łącznie z ubojami z konieczności, gdy chociaż część mięsa z ubitej sztuki przeznaczono do spożycia. W przypadku gdy całe mięso ze sztuki ubitej z konieczności uznano za niezdatne do spożycia, należy sztukę tę ująć łącznie ze zwierzętami padłymi.

^{c)} Podać z jednym znakiem po przecinku.

Dział 1. B. Mleczność owiec i zagospodarowanie mleka owczego

Wyszczególnienie			Badanie	
			czerwiec	grudzień
0			1	2
Liczba maciorek dojonych w dniu poprzedzającym badanie	szt.	01		
Udój mleka (średni dzienny w dniu poprzedzającym badanie) ^{a)}		02		
Ilość mleka odstawiona do skupu (średnia dzienna w dniu poprzedzającym badanie) ^{a)}	1	03		
Zagospodarowanie mleka pozostałego w gospodarstwie ^{b)} (wiersze 04+05+06+07=100 %)	spasanie	04		
	spożycie w gospodarstwie domowym rolnika	05		
	sprzedaż bezpośrednia	06		
	przerób w gospodarstwie domowym	07		
	w tym na sprzedaż bezpośrednią przetworów	08		

^{a)} Podać w pełnych litrach. ^{b)} Zapis bez miejsca po przecinku.

Dział 2. DRÓB**A. Liczba drobiu^{a)}, nieśność kur, zagospodarowanie jaj kurzych**

Wyszczególnienie			Badanie			
			czerwiec	grudzień		
0			1	2		
Liczba drobiu w sztukach. Stan w dniu 1 czerwca 2013 r. (rubryka 1); 1 grudnia 2013 r. (rubryka 2)	kury i koguty razem		01			
	w tym	nioski do produkcji jaj konsumpcyjnych	02			
		nioski do produkcji jaj wylęgowych	03			
		brojlery	04			
	gęsi		05			
	w tym brojlery		06			
	indyki		07			
	w tym	indyczki do produkcji jaj wylęgowych	08			
		brojlery	09			
	kaczki		10			
	w tym brojlery		11			
	drób pozostały ^{b)}		12			
	w tym strusie		13			
Łączna liczba jaj kurzych zebranych w ostatnich 3 dniach przed terminem badania		szt.	14			
w tym jaj kurzych konsumpcyjnych			15			
Zagospodarowanie zebranych jaj (wiersze 16+18+20=100 %)	sprzedaż jaj do wyspecjalizowanych jednostek skupu		%	16		
	w tym jaj kurzych konsumpcyjnych			17		
	sprzedaż bezpośrednia			18		
	w tym jaj kurzych konsumpcyjnych			19		
	spożycie jaj w gospodarstwie domowym rolnika			20		

^{a)} Należy wykazać liczbę drobiu w wieku powyżej 2 tygodni. ^{b)} Patrz objaśnienia pkt 11.

Dział 2. DRÓB (cd.)
B. Ubój drobiu w gospodarstwie

Wyszczególnienie			Badanie	
			czerwiec	grudzień
0			1	2
Kury i koguty dorosłe	szt.	01		
	kg ^{a)}	02		
Kurczęta (brojlery)	szt.	03		
	kg ^{a)}	04		
Gęsi	szt.	05		
	kg ^{a)}	06		
Indyki	szt.	07		
	kg ^{a)}	08		
Kaczki	szt.	09		
	kg ^{a)}	10		
Drób pozostały	szt.	11		
	kg ^{a)}	12		

^{a)} Podać wagę żywą przed ubojem.

Dział 3. BYDŁO

Wyszczególnienie			Badanie		
			czerwiec	grudzień	
0			1	2	
A. Pogłowie bydła ogółem 1 grudnia 2012 r. (rubryka 1); 1 czerwca 2013 r. (rubryka 2)					
B. Przychody w badanym okresie	z urodzenia w gospodarstwie		szt.	02	
	z zakupu i innych źródeł		szt.	03	
C. Rozchody w badanym okresie	padnięcia	cieląt ^{a)}	szt.	04	
		bydła pozostałego ^{b)}	szt.	05	

^{a)} W wieku poniżej 1 roku. ^{b)} Krów, jałówek, byczków, buhajów i innych łącznie.

Dział 3. BYDŁO (cd.)

Wyszczególnienie					Badanie				
					czerwiec	grudzień			
0					1	2			
C. Rozchody w badanym okresie	ubój w gospodarstwie ^{c)}	cieląt ^{a)}		szt.	06				
				kg ^{d)}	07				
		bydła pozostałego	jałówek	szt.	08				
				kg ^{d)}	09				
			krów	szt.	10				
				kg ^{d)}	11				
			buhajów, byczków	szt.	12				
				kg ^{d)}	13				
		wołów, opasów (kastrody)	szt.	14					
			kg ^{d)}	15					
		sprzedaż na rzeź do wyspecjalizowanych jednostek skupu i przetwórstwa oraz agentom, pośrednikom	cieląt ^{a)}		szt.	16			
					kg ^{d)}	17			
	bydła pozostałego ^{b)}		szt.	18					
			kg ^{d)}	19					
	ubój bydła w rzeźni na zlecenie rolnika	cieląt ^{a)}		szt.	20				
				kg ^{d)}	21				
		bydła pozostałego ^{b)}		szt.	22				
				kg ^{d)}	23				
	sprzedaż do dalszego chowu				szt.	24			
	D. Pogłowie bydła 1 czerwca 2013 r. (rubryka 1); 1 grudnia 2013 r. (rubryka 2)	bydło ogółem (wiersze 26+27+28+31+32+34+36+38)				25			
		cielęta w wieku poniżej 1 roku	przeznaczone na rzeź		byczki		w sztukach	26	
					jałówki			27	
			przeznaczone na chów		razem (wiersze 28+29)			28	
					z tego	byczki		29	
			jałówki			30			
młode bydło w wieku 1-2 lat			byczki					31	
		jałówki	razem		32				
			w tym przeznaczone na rzeź		33				

^{a)} W wieku poniżej 1 roku. ^{b)} Krów, jałówek, byczków, buhajów i innych łącznie. ^{c)} Łącznie z ubojami z konieczności, gdy chociaż część mięsa z ubitej sztuki przeznaczono do spożycia. ^{d)} Podać wagę żywą (przed ubojem) w pełnych kilogramach.

Dział 3. BYDŁO (dokończenie)

Wyszczególnienie					Badanie		
					czerwiec	grudzień	
0					1	2	
D. Pogłowie bydła 1 czerwca 2013 r. (rubryka 1); 1 grudnia 2013 r. (rubryka 2)	bydło w wieku 2 lat i więcej	buhaje, wolce, opasy (samce)			w sztukach	34	
		w tym buhaje rozplodowe				35	
		jałówki	razem			36	
			w tym przeznaczone na rzeź			37	
		krowy	razem			38	
			z tego	krowy mleczne		39	
				krowy mamki		40	

Dział 4. MLECZNOŚĆ KRÓW I ZAGOSPODAROWANIE MLEKA

Wyszczególnienie				Badanie		
				czerwiec	grudzień	
0				1	2	
Liczba krów dojonych w dniu poprzedzającym badanie ^{a)}			szt.	01		
Ogółem udój mleka		średni dzienny z ostatnich 3 dni (lub w dniu poprzedzającym badanie) ^{b)}	1	02		
Ilość mleka odstawiona do punktu skupu (mleczarni, zlewni)				03		
Zagospodarowanie pozostałego mleka ^{c)} (wiersze 04+05+06+07+ +09+11+13=100 %)	spasanie		w procentach (%)	04		
	spożycie bezpośrednio w gospodarstwie			05		
	sprzedaż międzysąsiedzka lub na targowiskach			06		
	przerób w gospodarstwie (spożycie własne, sprzedaż) na	masło		07		
		w tym na sprzedaż		08		
		śmietaną		09		
		w tym na sprzedaż		10		
		sery twarogowe		11		
		w tym na sprzedaż		12		
		sery podpuszczkowe i inne		13		
w tym na sprzedaż		14				

^{a)} Bez krów, które aktualnie znajdują się w fazie zasuszania lub też nie były dojone z innych powodów. ^{b)} Podać w pełnych litrach. ^{c)} Zapis bez miejsca po przecinku.

Badanie przeprowadzono	Czas trwania wywiadu (w minutach)	Podpis osoby przeprowadzającej badanie
------------------------	-----------------------------------	--

..... czerwca 2013 r.		
..... grudnia 2013 r.		

Objaśnienia do formularza R-KSRA

1. Badaniem należy objąć zwierzęta stanowiące własność użytkownika gospodarstwa lub członków jego gospodarstwa domowego, jak również zwierzęta przetrzymywane czasowo lub stale w gospodarstwie, tj. przyjęte na chów, opas itp. Badaniu podlegają zwierzęta gospodarskie znajdujące się w gospodarstwie oraz zwierzęta wysłane na redyki, wypas i do bacówek.

2. Stany zwierząt w końcu okresu sprawozdawczego (wiersze 18–24 działu 1 pkt A „Owce”; wiersze 01–13 działu 2 pkt A „Drób” oraz wiersze 25–40 działu 3 pkt D „Bydło”) oznaczają:

- w badaniu czerwcowym – stan pogłowia w dniu 1 czerwca,
- w badaniu grudniowym – stan pogłowia w dniu 1 grudnia.

UWAGA:

W dziale 1. A. „Owce” – wiersz 01 rubryka 2 (badanie grudniowe) = wiersz 18 rubryka 1 (badanie czerwcowe) oraz w dziale 3. „Bydło” – wiersz 01 rubryka 2 pkt A (badanie grudniowe) = wiersz 25 rubryka 1 pkt D (badanie czerwcowe).

Produkcja zwierzęca (wiersze 02–16 pkt A działu 1; wiersze 01–12 pkt B działu 2; wiersze 02–24 działu 3); w okresie sprawozdawczym oznacza:

- w badaniu czerwcowym uzyskaną produkcję w okresie od 1 grudnia 2012 r. do 31 maja 2013 r.,
- w badaniu grudniowym uzyskaną produkcję od 1 czerwca 2013 r. do 30 listopada 2013 r.

3. W dziale 1 pkt A „Owce”, w wierszu 02 oraz w dziale 3 – „Bydło” w wierszu 02 należy podać liczbę jagniąt i cieląt, które urodziły się żywe w okresie sprawozdawczym, niezależnie od tego, czy znajdują się jeszcze w gospodarstwie, czy nie.

4. W dziale 1 pkt A „Owce”, w wierszu 03 oraz w dziale 3 – „Bydło” w wierszach 04 i 05 należy podać liczbę owiec, cieląt i bydła pozostałego, które padły w okresie sprawozdawczym, bez względu na to, czy zwierzęta te były urodzone w badanym gospodarstwie, czy też przybyły do gospodarstwa z zakupu lub innego tytułu.

5. W dziale 1 pkt A „Owce”, w wierszach od 04 do 15 należy podać liczbę i wagę żywą owiec, w tym jagniąt, **sprzedanych na rzeź** do zakładów przetwórstwa mięsnego oraz agentom i pośrednikom, ubitych w rzeźniach (ubojniach) na zlecenie rolnika oraz ubitych bezpośrednio w gospodarstwie rolnika.

6. W dziale 1 pkt A „Owce”, w wierszu 17, w rubryce 2 należy wpisać przeciętny uzysk wełny (łącznie ze strzyży wiosennej i jesiennej) w danym roku od 1 owcy według średniorocznego stanu. Sposób wyliczenia podano poniżej:

$$\text{Średni stan owiec} = \text{rubr. 1 w. 01} + \text{rubr. 1 w. 18} + \text{rubr. 2 w. 18}$$

3

$$\text{przeciętny roczny uzysk wełny od 1 owcy} = \frac{\text{uzysk wełny niepranej od wszystkich owiec w całym roku}}{\text{średni stan owiec}}$$

7. W dziale 1 pkt A „Owce”, w wierszu 20 należy wpisać pogłowię maciorek owczych, tj. samic, które miały już potomstwo, oraz samic pokrytych po raz pierwszy, które jeszcze nie rodziły.

8. W dziale 1 pkt A „Owce”, w wierszu 21 należy wpisać pogłowię owiec, które ze względu na rasę lub odmianę lub szczególne właściwości utrzymywane są wyłącznie lub głównie do produkcji mleka przeznaczonego do konsumpcji lub przetwórstwa na produkty mleczne.

9. W dziale 1 pkt A „Owce”, w wierszu 22 należy wpisać pogłowię maciorek owczych użytkowanych w innych kierunkach niż kierunek mleczny, tj. mięsny (do produkcji jagniąt rzeźnych), wełnisty, kozuchowy, futrzarski.

10. W dziale 1 pkt B „Mleczność owiec i zagospodarowanie mleka owczego” – w wierszu 01 należy podać liczbę wszystkich maciorek dojonych w dniu poprzedzającym badanie; w wierszu 02 – średni dzienny udój mleka od wszystkich maciorek dojonych (w litrach); w wierszu 03 – średnią dzienną ilość mleka owczego surowego odstawionego do skupu (w litrach). W wierszach 04–08 należy podać, w ujęciu procentowym, kierunki zagospodarowania mleka owczego pozostałego w gospodarstwie (tj. na spasanie – wiersz 04; spożycie w gospodarstwie domowym – wiersz 05; sprzedaż na targowiskach i sprzedaż międzysąsiedzka – wiersz 06; przerób w gospodarstwie rolnym – wiersz 07, w tym na sprzedaż bezpośrednią na targowiskach, bazarach, sąsiadom wytworzonych w gospodarstwie rolnym przetworów – wiersz 08). **Suma zapisów w wierszach 04+05+06+07 powinna równać się 100 %.**

11. W dziale 2 „Drób”, w pkt A, w wierszu 12 należy wykazać pogłowię innych, niewymienionych wcześniej gatunków drobiu w wieku powyżej 2 tygodni, a utrzymywanych w gospodarstwie głównie dla pozyskania mięsa, np. strusie, perliczki, przepiórki, gołębie, pawie, łabędzie i inne. Nie należy podawać informacji dotyczących ptactwa łownego (np. kuropatwy, bażanty), które jest odchowywane w gospodarstwie rolnym na potrzeby łowiectwa.

Wszystkie informacje o pogłowiu drobiu dotyczą drobiu w wieku powyżej 2 tygodni.

W przypadku gdy na koniec okresu sprawozdawczego (tj. w dniu 1 czerwca lub 1 grudnia) na fermie wielkotowarowej (np. chów niosek na jaja konsumpcyjne, tucz brojlerów) trwa przerwa technologiczna w produkcji i nie przekracza ona 8 tygodni od zakończenia ostatniego cyklu produkcyjnego, należy podać stan pogłowia drobiu z ostatniego cyklu, tj. przed odstawą ptactwa do uboju.

12. W dziale 2 „Drób”, w pkt A, w wierszu 14 należy uwzględnić łącznie jaja kurze konsumpcyjne i wylęgowe.

13. W dziale 2, w pkt A, w wierszach 16–20 należy podać kierunki zagospodarowania (w ujęciu procentowym) uzyskanych jaj, przyjmując całkowity uzysk jaj za 100 %. W wierszu 16 należy podać, jaki procent ogółu uzyskanych jaj od niosek kurzych rolnik sprzedał do wyspecjalizowanych jednostek skupu i przetwórstwa; w wierszu 18 – jaki procent uzyskanych jaj rolnik skierował do sprzedaży bezpośredniej (np. na bazarach, targowiskach, na sprzedaż i wymianę międzysąsiedzką, bezpośrednio do sieci detalicznej); w wierszu 20 – jaki procent uzyskanych jaj kurzych rolnik przeznaczył na spożycie we własnym gospodarstwie domowym (**suma zapisów w ujęciu procentowym w wierszach 16+18+20=100 %**).

14. W dziale 2, w pkt B w wierszach 01–12 należy wykazać liczbę i wagę żywą drobiu (wg gatunków) ubitego w gospodarstwie rolnym w okresie sprawozdawczym.

15. W dziale 3 – „Bydło”, w części C „Rozchody w badanym okresie” należy:

- w wierszach 06–15 „ubój w gospodarstwie” podać liczbę sztuk i wagę żywą (przed ubojem) zwierząt ubitych w gospodarstwie rolnym (cieląt, jałówek, krów, buhajów i byczków, wołów i opasów),
- w wierszach 16 i 17 podać liczbę sztuk i wagę cieląt sprzedanych na rzeź do wyspecjalizowanych jednostek skupu oraz agentom i pośrednikom (np. dostarczonych przez rolników do stałych punktów skupu żywca rzeźnego, odebranych bezpośrednio z zagród zorganizowanym transportem przez jednostki skupu i przetwórstwa),
- w wierszach 18 i 19 podać liczbę sztuk i wagę bydła pozostałego (tj. dorosłego) sprzedanego na rzeź do wyspecjalizowanych jednostek skupu oraz agentom i pośrednikom (np. dostarczonych przez rolników do stałych punktów skupu żywca rzeźnego, odebranych bezpośrednio z zagród zorganizowanym transportem przez jednostki skupu i przetwórstwa),
- w wierszach 20 i 21 podać liczbę i wagę żywą cieląt ubitych w rzeźni lub ubojni na zlecenie rolnika,

- w wierszach 22 i 23 podać liczbę i wagę żywą bydła pozostałego (tj. dorosłego) ubitego w rzeźni lub ubojni na zlecenie rolnika,
- w wierszu 24 podać liczbę sztuk bydła ogółem sprzedanego w obrotach międzysąsiedzkich i na targowiskach innym rolnikom z przeznaczeniem do dalszego chowu, np. cieląt, jałówek, krów.

Zapisy w wierszach 04, 06, 07, 16, 17, 20 i 21 dotyczą cieląt w wieku poniżej 1 roku, tj. zwierząt młodych posiadających jeszcze uzębienie młeczne; w wierszach 08, 09 – jałówek, tj. samic bydła w wieku powyżej 1 roku, które nie miały jeszcze potomstwa; w wierszach 10 i 11 – krów, tj. samic, które miały już potomstwo; w wierszach 12 i 13 – samców bydła w wieku powyżej 1 roku **niekastrowanych**; w wierszach 14 i 15 – samców bydła w wieku powyżej 1 roku **kastrowanych (wołów)**; w wierszach 05, 18, 19, 22 i 23 – bydła pozostałego dorosłego w wieku powyżej 1 roku, tj. łącznie jałówek, krów, buhajów i wołów.

16. W dziale 3 „Bydło” – w części D, w wierszu 34 należy wpisać pogłowie samców w wieku 2 lat i więcej (kastrowanych i niekastrowanych), a w wierszu 35 wydzielić pogłowie buhajów rozplodowych przeznaczonych do reprodukcji. W wierszu 39 należy wpisać pogłowie krów, które ze względu na rasę lub odmianę, lub szczególne właściwości utrzymywane są wyłącznie lub głównie do produkcji mleka przeznaczonego do konsumpcji lub przetwórstwa na produkty mleczne. W wierszach tych należy również uwzględnić te krowy mleczne, które zostały wybrakowane z chowu i przeznaczono je na rzeź, ale pozostają jeszcze w stadzie na tzw. dotuczu. W wierszu 40 należy wpisać pogłowie krów mamek, tj. krów, które ze względu na rasę lub odmianę (rasy mięsne lub krzyżówki z rasami mięsnymi) lub szczególne właściwości utrzymywane są wyłącznie lub głównie dla produkcji cieląt. Mleko krów mamek wykorzystywane jest do odchowu cieląt lub przeznaczane na paszę dla innych zwierząt. Uwzględnić tu należy również krowy mamki wybrakowane z chowu, przeznaczone na rzeź, które pozostają jeszcze w stadzie na tzw. dotuczu.

17. W dziale 4 „Mleczność krów i zagospodarowanie mleka”, w wierszach od 04 do 14 należy podać, w ujęciu procentowym, kierunki zagospodarowania mleka pozostałego w gospodarstwie, np. w przypadku, gdy połowa ilości mleka pozostałego w gospodarstwie przeznaczona jest na spasanie, a reszta na przerób na sery twarogowe, które przeznaczone zostaną na sprzedaż targowiskową, to w wierszu 04 należy wpisać 50, w wierszu 11 wpisać 50 oraz w wierszu 12 wpisać 50. **Suma zapisów w wierszach 04+05+06+07+09+11+13 powinna równać się 100 %.**

C. DANE ADRESOWE SIEDZIBY GOSPODARSTWA ROLNEGO

Województwo: .....
Powiat: .....
Gmina: .....
Miejscowość: .....
Ulica: .....
Nr posesji: .....
Nr lokalu: .....
Telefon: .....

1. Ogólna powierzchnia gruntów w gospodarstwie w czerwcu br. ^{a)} <input type="text"/> ha <input type="text"/> a	2. w tym użytki rolne ^{a)} <input type="text"/> ha <input type="text"/> a
---	--

^{a)} Wypełnić w badaniu sierpniowym.

3. W porównaniu z czerwcem ubiegłego roku powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie ^{a)} : ☐ 1 zwiększyła się ☐ 3 pozostała bez zmian ☐ 2 zmniejszyła się
----

4. Gospodarstwo zostało zlikwidowane (wstawić krzyżyk) ☐

→ Koniec wywiadu

^{a)} Wpisać znak X, oznaczając właściwą odpowiedź w badaniu sierpniowym.

5. Czy gospodarstwo rolne prowadziło chów(hodowlę) świń lub/i uzyskiwało produkcję żywca wieprzowego w okresie sprawozdawczym: ☐ 1 tak ☐ 2 nie
----

→ Gdy zaznaczono punkt 2 – nie, to przejść do działu 2

Dział 1. ŚWINIE

Wyszczególnienie				Badanie			
				kwiecień	sierpień	grudzień	
0				1	2	3	
A. Pogłowie świń ogółem 30 listopada 2012 r. (rubryka 1); 31 marca 2013 r. (rubryka 2); 31 lipca 2013 r. (rubryka 3)		szt.	01				
B. Przychody w badanym okresie	z urodzenia w gospodarstwie	szt.	02				
	z zakupu i innych źródeł	szt.	03				
C. Rozchody w badanym okresie	padnięcia	prosięta o wadze do 20 kg	szt.	04			
		świnie pozostałe ^{a)}	szt.	05			
	ubój świń w gospodarstwie ^{b)}		szt.	06			
			kg ^{c)}	07			

^{a)} Warchlaków, tuczników i innych. ^{b)} Łącznie z ubojami z konieczności, gdy chociaż część mięsa z ubitej sztuki przeznaczono do spożycia. ^{c)} Podać wagę żywą (przed ubojem) w pełnych kilogramach.

Dział 1. ŚWINIE (dokończenie)

Wyszczególnienie				Badanie				
				kwiecień	sierpień	grudzień		
0				1	2	3		
C. Rozchody w badanym okresie	sprzedaż na rzeź do wyspecjalizowanych jednostek skupu i przetwórstwa oraz agentom, pośrednikom	szt.	08					
		kg ^{o)}	09					
	ubój świń w rzeźni na zlecenie rolnika	szt.	10					
		kg ^{o)}	11					
	sprzedaż do dalszego chowu	szt.	12					
D. Pogłowie świń 31 marca 2013 r. (rubryka 1); 31 lipca 2013 r. (rubryka 2); 30 listopada 2013 r. (rubryka 3)	świnie ogółem (wiersze 14+15+16+20)		w sztukach	13				
	prosięta o wadze do 20 kg			14				
	warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg			15				
	świnie na ubój o wadze 50 kg i więcej	razem		16				
		od 50 kg do 80 kg		17				
		od 80 kg do 110 kg		18				
		110 kg i więcej		19				
	świnie na chów o wadze 50 kg i więcej	razem		20				
		knury i knurki hodowlane		21				
		lochy prośne		razem		22		
				w tym prośne po raz pierwszy		23		
		lochy pozostałe		razem		24		
				w tym loszki jeszcze nigdy niekryte		25		

^{o)} Podać wagę żywą (przed ubojem) w pełnych kilogramach.

INFORMACJE DODATKOWE**Dział 2. CENY ZAKUPU/SPRZEDAŻY ORAZ DZIERŻAWY UŻYTKÓW ROLNYCH PRZEZNACZONYCH NA DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ W I, III, IV KWARTALE****A. Najczęściej występująca cena zakupu/sprzedaży użytków rolnych**

Wyszczególnienie		I kwartał (wypełnić w kwietniu)	III kwartał (wypełnić w sierpniu)	IV kwartał (wypełnić w grudniu)
		w zł za 1 hektar		
0		1	2	3
Grunt orny klasy I, II, IIIa	1			
Grunt orny klasy IIIb, IV	2			
Grunt orny klasy V, VI	3			
Łąka dobra (klasy I, II) i średnia (klasy III, IV)	4			
Łąka słaba (klasy V, VI)	5			

B. Najczęściej występująca opłata za wydzierżawione użytki rolne

Wyszczególnienie		I kwartał (wypełnić w kwietniu)	III kwartał (wypełnić w sierpniu)	IV kwartał (wypełnić w grudniu)
		w zł za 1 hektar		
0		4	5	6
Grunt orny klasy I, II, IIIa	1			
Grunt orny klasy IIIb, IV	2			
Grunt orny klasy V, VI	3			
Łąka dobra (klasy I, II) i średnia (klasy III, IV)	4			
Łąka słaba (klasy V, VI)	5			

Dział 3 . OCENA PRZEZIMOWANIA UPRAW ZBÓŻ, RZEPAKU I RZEPIKU (wypełnić w kwietniu)

Wyszczególnienie		Powierzchnia zasiana jesienią w roku ubiegłym		Szacunek powierzchni zaoranej i przewidzianej do zaorania w wyniku strat zimowych	
		ha	a	ha	a
0		1		2	
Pszonica	1				
Żyto	2				
Jęczmień	3				
Pszonżyto	4				
Mieszanki zbożowe	5				
Rzepak i rzepik	6				

Dział 4. POWIERZCHNIA ZASIANYCH OZIMIN (wypełnić w grudniu)

Wyszczególnienie		Powierzchnia zasiewów		Wyszczególnienie		Powierzchnia zasiewów	
		ha	a			ha	a
0		1		0		1	
Pszenica	1			Pszennyto	4		
Żyto	2			Mieszanki zbożowe	5		
Jęczmień	3			Rzepak i rzepik	6		

Badanie przeprowadzono	Czas trwania wywiadu (w minutach)	Numer ankietera przeprowadzającego badanie	Imię ankietera	Nazwisko ankietera
..... kwietnia				
..... sierpnia				
..... grudnia				

Objaśnienia do formularza R-KSRB

- Badaniem należy objąć zwierzęta stanowiące własność użytkownika gospodarstwa lub członków jego gospodarstwa domowego, jak również zwierzęta przetrzymywane czasowo lub stale w gospodarstwie, tj. przyjęte na chów, opas itp.
- Stany zwierząt w końcu okresów sprawozdawczych (wiersze od 13 do 25 działu 1) oznaczają:
  - w badaniu kwietniowym – stan pogłowia w dniu 31 marca,
  - w badaniu sierpniowym – stan pogłowia w dniu 31 lipca,
  - w badaniu grudniowym – stan pogłowia w dniu 30 listopada.

UWAGA:

W dziale 1 – wiersz 01 rubryka 2 pkt A (badanie sierpniowe) = wiersz 13 rubryka 1 pkt D (badanie kwietniowe) oraz wiersz 01 rubryka 3 pkt A (badanie grudniowe) = wiersz 13 rubryka 2 pkt D (badanie sierpniowe).

Produkcja zwierzęca (wiersze od 02 do 12 działu 1 w okresie sprawozdawczym) oznacza:

- w badaniu kwietniowym produkcję uzyskaną w okresie od 1 grudnia 2012 r. do 31 marca 2013 r.,
- w badaniu sierpniowym produkcję uzyskaną w okresie od 1 kwietnia 2013 r. do 31 lipca 2013 r.,
- w badaniu grudniowym produkcję uzyskaną w okresie od 1 sierpnia 2013 r. do 30 listopada 2013 r.

- W dziale 1 „Świnie”, w pkt C (Rozchody) należy:

- w wierszach 06 i 07 podać liczbę sztuk i wagę żywą (przed ubojem) świń ubitych w gospodarstwie rolnym,
- w wierszach 08 i 09 podać liczbę sztuk i wagę żywą świń sprzedanych na rzeź do wyspecjalizowanych jednostek skupu i przetwórstwa oraz agentom i pośrednikom (np. dostarczonych przez rolników do stałych punktów skupu żywca rzeźnego, odebranych bezpośrednio z zagród zorganizowanym transportem przez jednostki skupu i przetwórstwa), – w wierszach 10 i 11 podać liczbę sztuk i wagę żywą świń ubitych w rzeźni lub ubojni lokalnej na zlecenie rolnika,
- w wierszu 12 podać liczbę sztuk świń ogółem sprzedanych w obrotach międzysąsiedzkich i na targowiskach innym rolnikom z przeznaczeniem do dalszego chowu, np. prosiąt, warchlaków, loszek i knurków hodowlanych.

Zapis w wierszu 14 dotyczy prosiąt, które nie przekroczyły jeszcze wagi 20 kg.

Zapis w wierszu 15 dotyczy warchlaków, które osiągnęły wagę 20 kg, a nie przekroczyły jeszcze wagi 50 kg.

Zapisy w wierszach 16, 17, 18, 19 dotyczą świń o wadze 50 kg i więcej, przeznaczonych na rzeź, przy czym w wierszu 17 należy podać liczbę zwierząt, które osiągnęły wagę 50 kg, ale nie przekroczyły 80 kg, w wierszu 18 należy podać liczbę zwierząt, które osiągnęły wagę 80 kg, ale nie przekroczyły 110 kg, a w wierszu 19 należy podać liczbę zwierząt, które osiągnęły wagę 110 kg i więcej. Wiersz 16 = wiersz 17 + wiersz 18 + wiersz 19.

Zapisy w wierszach 20 – 25 dotyczą świń o wadze 50 kg i więcej, przeznaczonych do dalszego chowu. W wierszu 24 należy podać łączną liczbę loch nieprośnych (luźnych, karmiących, ale jeszcze niepokrytych i loszek jeszcze nigdy niepokrytych), a w wierszu 25 podać liczbę loszek jeszcze nigdy niepokrytych. Wiersz 20 = wiersz 21 + wiersz 22 + wiersz 24.

C. DANE ADRESOWE SIEDZIBY GOSPODARSTWA ROLNEGO

Województwo: .....
Powiat: .....
Gmina: .....
Miejscowość: .....
Ulica: .....
Nr posesji: .....
Nr lokalu: .....
Telefon: .....

DZIAŁ I. UŻYTKOWANIE GRUNTÓW

1. Czy gospodarstwo rolne użytkowało grunty?	
tak	1
nie	2

2. Jaka była powierzchnia gruntów ogółem w gospodarstwie rolnym (ha, a)?	
Ogółem	
z tego	lasów i gruntów leśnych
	pozostałych gruntów
	użytków rolnych ogółem

3. Jak była powierzchnia użytków rolnych ogółem (ha, a)?	
Ogółem	
z tego	użytków rolnych pozostałych (nieutrzymywanych w dobrej kulturze rolnej)
	użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej

4. Jaka była powierzchnia użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej (ha, a)?	
Ogółem	
z tego	łąk trwałych
	pastwisk trwałych
	upraw trwałych
	ogrodów przydomowych (bez powierzchni przeznaczonej na rekreację)
	gruntów ugorowanych (łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny)
	powierzchnia zasiewów

5. Jaka była powierzchnia użytków rolnych ogółem (ha, a)?	
Ogółem	
z tego	własnych bez wydzierzawionych osobom trzecim (łącznie z współwłasnością małżeńską i rodzinną)
	dzierżawionych od innych osób bez wydzierzawionych osobom trzecim
	użytkowanych wspólnie i innego rodzaju użytkowania (w części przypadającej użytkownikowi) bez wydzierzawionych osobom trzecim

6. Jaka była powierzchnia użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej (ha, a)?	
Ogółem	
z tego	własnych bez wydzierzawionych osobom trzecim (łącznie z współwłasnością małżeńską i rodzinną)
	dzierżawionych od innych osób bez wydzierzawionych osobom trzecim
	użytkowanych wspólnie i innego rodzaju użytkowania (w części przypadającej użytkownikowi) bez wydzierzawionych osobom trzecim

7. Jaka była powierzchnia lasów i gruntów leśnych (ha, a)?	
Ogółem	
w tym	plantacji drzew i krzewów szybko rosnących
	w tym wykorzystywanych na cele energetyczne
	w tym wierzby energetycznej

8. Jaka była powierzchnia łąk trwałych (ha, a)?	
Ogółem	
	w tym wyłączonych z produkcji

9. Jaka była powierzchnia pastwisk trwałych (ha, a)?	
Ogółem	
w tym	nieuprawianych terenów do wypasu
	wyłączonych z produkcji

10. Jaka była powierzchnia upraw trwałych (ha, a)?	
Ogółem	
z tego	plantacji drzew owocowych
	w tym orzechów włoskich
	plantacji krzewów owocowych i plantacji jagodowych (bez truskawek i poziomek)
	w tym leszczyny
	szkótek drzew i krzewów owocowych
	szkótek drzew i krzewów ozdobnych
	szkótek drzew leśnych do celów handlowych
	wikliny
	drzew owocowych rosnących poza plantacjami
	krzewów owocowych rosnących poza plantacjami (łącznie z uprawami jagodowymi, bez truskawek i poziomek)
	innych upraw trwałych
w tym choinek świątecznych (bożonarodzeniowych)	
upraw trwałych pod osłonami	

11. Jaka była powierzchnia upraw w ogrodach przydomowych (ha, a)?		
Ogółem		
z tego	ziemniaków	
	warzyw	
	truskawek (łącznie z poziomkami)	
	upraw pozostałych	
12. Jaka była powierzchnia gruntów ugorowanych (łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny) (ha, a)?		
Ogółem		
w tym uprawy na przyoranie uprawiane jako plon główny		

13. Jaka była powierzchnia gruntów ugorowanych podlegających jednolitej płatności obszarowej (ha, a)?		
14. Jaka była powierzchnia upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (ha, a)?		
Ogółem		
z tego	łubinu gorzkiego	
	strączkowych pastewnych (peluszek, wyki, bobiku, łubinu słodkiego, mieszanek strączkowych i zbożowo-strączkowych oraz innych upraw strączkowych pastewnych)	
	motylkowych pastewnych (koniczyny, lucerny, esparcety, seradeli, przelotu, komonicy, nostryzka w czystym siewie lub w mieszankach itp.)	
	traw polowych (w czystym siewie lub w mieszankach)	
	innych upraw na przyoranie (np. zbóż)	

DZIAŁ II. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

1. Czy w gospodarstwie w dniu 1 czerwca 2013 r. prowadzona była działalność rolnicza?		
tak	.....	1
nie	.....	2

2. Czy w gospodarstwie stosowane były ekologiczne metody produkcji?		
tak	.....	1
nie	.....	2

3. Czy użytkownik korzystał ze wsparcia wykwalifikowanych doradców w podejmowaniu decyzji w zakresie:			
	Tak	Nie	
ochrony roślin	1	2	
nawożenia	1	2	
chowu zwierząt	1	2	
wprowadzenia systemów kontroli bezpieczeństwa żywności	1	2	
korzystania z PROW	1	2	
zagadnień prawnych	1	2	
innych	1	2	

4. Czy użytkownik podejmując decyzję o konieczności zastosowania środka ochrony roślin:			
	Tak	Nie	
korzystał z personalnego doradztwa rolniczego	1	2	
korzystał z systemów wspomagania podejmowania decyzji w ochronie roślin	1	2	
uwzględnił progi ekonomicznej szkodliwości	1	2	
wykorzystywał prowadzony przez siebie monitoring organizmów szkodliwych	1	2	
korzystał z innych źródeł doradztwa	1	2	

DZIAŁ III. STRUKTURA DOCHODÓW

1. Jaką część w łącznych dochodach gospodarstwa domowego użytkownika, w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie, stanowiły dochody z (%):		
tytułu prowadzenia działalności rolniczej		
tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej		
pracy najemnej		
tytułu emerytur i rent		
innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą		

2. Czy gospodarstwo domowe użytkownika, w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie, zużywało na potrzeby własne więcej niż 50 % wartości końcowej produkcji rolniczej?		
tak	.....	1
nie	.....	2

5. Jak użytkownik ocenia swoją znajomość zasad integrowanej ochrony roślin?		
wysoka	.....	1
średnia	.....	2
niska	.....	3
nie zna tych zasad	.....	4

6. Czy w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie w gospodarstwie prowadzona była zarobkowa działalność gospodarcza inna niż rolnicza bezpośrednio związana z gospodarstwem rolnym?			
	Tak	Nie	
agroturystyka	1	2	
rekodzieło, z przeznaczeniem na sprzedaż	1	2	
przetwórstwo produktów rolnych	1	2	
produkcja energii odnawialnej na rynek	1	2	
przetwarzanie surowego drewna w gospodarstwie	1	2	
akwakultura	1	2	
rolnicze prace kontraktowe z wykorzystaniem środków produkcji gospodarstwa	1	2	
nierolnicze prace kontraktowe z wykorzystaniem środków produkcji gospodarstwa	1	2	
leśnictwo	1	2	
inne	1	2	
nie była prowadzona	1	2	

7. Jaki był udział przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług z działalności gospodarczej innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem rolnym w ogólnej sprzedaży produkcji gospodarstwa rolnego w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie?		
do 10 %	.....	1
11 % – 50 %	.....	2
powyżej 50 %	.....	3

3. Czy gospodarstwo rolne prowadziło sprzedaż własnych produktów rolnych?		
tak	.....	1
nie	.....	2

4. Jaka część produkcji rolniczej przeznaczona została na sprzedaż:		
0 %	.....	1
1 % – 25 %	.....	2
26 % – 50 %	.....	3
51 % – 75 %	.....	4
76 % – 99 %	.....	5
100 %	.....	6

5. Jaki był udział bezpośredniej sprzedaży konsumentom (tzn. na targowiskach, we własnych sklepach, sprzedaż międzysąsiedzka) w ogólnej sprzedaży produkcji rolniczej gospodarstwa rolnego w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie?	
0 %	1
1 % – 25 %	2
26 % – 50 %	3
51 % – 75 %	4
powyżej 75 %	5

DZIAŁ IV. POWIERZCHNIA ZASIEWÓW I INNA

1. Czy w gospodarstwie rolnym uprawiane były zboża na ziarno?	
tak	1
nie	2

2. Jaka była powierzchnia uprawy zbóż na ziarno (ha, a)?	
Ogółem	
z tego	pszenicy ozimej (łącznie z orkiszem)
	pszenicy jarej (łącznie z orkiszem)
	żyta
	jęczmienia ozimego
	jęczmienia jarego
	owśa
	pszenżyta ozimego
	pszenżyta jarego
	mieszanek zbożowych ozimych
	mieszanek zbożowych jarych
	kukurydzy na ziarno
	gryki
	prosa
	pozostałych zbożowych (sorgo, amarantus, kanar itp.)

3. Jaka była powierzchnia uprawy ziemniaków (ha, a)?
----

4. Jaka była powierzchnia uprawy buraków cukrowych (ha, a)?
----

5. Czy w gospodarstwie rolnym uprawiane były rośliny oleiste na ziarno?	
tak	1
nie	2

6. Jaka była powierzchnia uprawy roślin oleistych na ziarno (ha, a)?	
Ogółem	
z tego	rzepaku i rzepiku ozimego
	rzepaku i rzepiku jarego
	słonecznika na ziarno
	lnu oleistego
	innych oleistych (np. maku, gorczycy, dyni oleistej, lnianki, lnicy, rzepy oleistej, soi itp.)

7. Jaka była powierzchnia uprawy roślin strączkowych jadalnych na suche ziarno (ha, a)?	
Ogółem	
z tego	grochu
	fasoli
	bobu
	innych strączkowych (soczewicy, ciecioriki, soi itp. z przeznaczeniem na konsumpcję ziarna)

8. Jaka była powierzchnia uprawy mieszanek zbożowo-strączkowych ozimych na ziarno (ha, a)?
----

9. Jaka była powierzchnia uprawy mieszanek zbożowo-strączkowych jarych na ziarno (ha, a)?
----

10. Czy w gospodarstwie rolnym uprawiane były rośliny strączkowe pastewne na ziarno?	
tak	1
nie	2

11. Jaka była powierzchnia uprawy roślin strączkowych pastewnych na ziarno (ha, a)?	
Ogółem	
z tego	peluszki (grochu polnego)
	wyki
	bobiku
	lubinu słodkiego
	innych strączkowych pastewnych

12. Jaka była powierzchnia uprawy strączkowych pastewnych na zielonkę (ha, a)?
----

13. Jaka była powierzchnia uprawy kukurydzy na zielonkę (ha, a)?
----

14. Jaka była powierzchnia uprawy motylkowych pastewnych na zielonkę (ha, a)?
----

15. Jaka była powierzchnia uprawy traw polowych na zielonkę (ha, a)?
----

16. Jaka była powierzchnia uprawy innych pastewnych na zielonkę (ha, a)?
----

17. Jaka była powierzchnia uprawy okopowych pastewnych (ha, a)?		
Ogółem		
z tego	buraków pastewnych	
	innych okopowych pastewnych	
18. Jaka była powierzchnia uprawy lnu włóknistego (ha, a)?		
19. Jaka była powierzchnia uprawy konopi (ha, a)?		
20. Jaka była powierzchnia uprawy tytoniu (ha, a)?		
21. Jaka była powierzchnia uprawy chmielu (ha, a)?		
22. Jaka była powierzchnia uprawy ziół i przypraw (ha, a)?		
23. Jaka była powierzchnia uprawy cykorii (ha, a)?		
24. Jaka była powierzchnia pozostałych upraw przemysłowych (ha, a)?		
25. Jaka była powierzchnia uprawy warzyw gruntowych (ha, a)?		
w płodozmianie z uprawami rolnymi		
w płodozmianie z uprawami ogrodniczymi		
26. Jaka była powierzchnia uprawy truskawek i poziomek gruntowych (ha, a)?		
w płodozmianie z uprawami rolnymi		
w płodozmianie z uprawami ogrodniczymi		
27. Jaka była powierzchnia uprawy warzyw pod osłonami (ha, a)?		
28. Jaka była powierzchnia truskawek i poziomek pod osłonami (ha, a)?		

DZIAŁ V. POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

1. Czy gospodarstwo rolne prowadziło chów (hodowlę) zwierząt gospodarskich (bydła, trzody chlewnej, owiec, kóz, koni, drobiu, królików, zwierząt futerkowych, pszczoł oraz pozostałych zwierząt)?		
tak		1
nie		2
2. Czy gospodarstwo rolne prowadziło chów (hodowlę) bydła?		
tak		1
nie		2
3. Jakie było pogłowie bydła (szt.)?		
Ogółem		
z tego	byczków w wieku poniżej 1 roku	
	jałówek w wieku poniżej 1 roku	
	byczków w wieku od 1 do 2 lat	
	jałówek w wieku od 1 do 2 lat	
	samców bydła w wieku 2 lat i więcej	
	jałówek w wieku 2 lat i więcej	
	krów mlecznych	
	krów mamek	

29. Jaka była powierzchnia uprawy kwiatów i roślin ozdobnych pod osłonami (ha, a)?		
30. Jaka była powierzchnia innych upraw (bez upraw trwałych) pod osłonami (ha, a)?		
31. Jaka była powierzchnia uprawy kwiatów i roślin ozdobnych gruntowych (ha, a)?		
32. Jaka była powierzchnia upraw nasiennych (ha, a)?		
Ogółem		
z tego	motylkowych pastewnych w czystym siewie	
	traw połowych i innych pastewnych	
	innych upraw nasiennych	
33. Jaka była powierzchnia pozostałych upraw (ha, a)?		
34. Jaka była powierzchnia uprawy poplonów (ha, a)?		
jarych		
ozimych		
35. Jaka była największa powierzchnia uprawy grzybów jadalnych w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie (m ²)?		
36. Jaka była powierzchnia upraw jednorocznych i wieloletnich z przeznaczeniem na cele energetyczne (biopaliwa lub inną energię odnawialną) (ha, a)?		
37. Jaka była powierzchnia użytków rolnych, która mogła być nawadniana w okresie ostatnich 12 miesięcy przy istniejących zasobach wody i z wykorzystaniem posiadanych przez gospodarstwo urządzeń nawadniających (ha, a)?		
38. Jaka powierzchnia upraw była nawadniana przynajmniej raz w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie (ha, a)?		

4. Czy gospodarstwo rolne prowadziło chów (hodowlę) trzody chlewnej?		
tak		1
nie		2

5. Jakie było pogłowie trzody chlewnej (szt.)?		
Ogółem		
z tego	prosiąt o wadze do 20 kg	
	warchlaków o wadze 20–50 kg	
	knurów rozplodowych o wadze 50 kg i więcej	
	loch prośnych o wadze 50 kg i więcej	
	w tym loch prośnych po raz pierwszy	
	loch pozostałych o wadze 50 kg i więcej	
	w tym loszek jeszcze nigdy nie krytych	
	trzody chlewnej na ubój o wadze 50 kg i więcej	

6. Czy gospodarstwo rolne prowadziło chów (hodowlę) owiec?		
tak		1
nie		2
7. Jakie było поголівie owiec (szt.)?		
Ogółem		
z tego	macioerek użytkowanych w kierunku mlecznym	
	macioerek użytkowanych w innych kierunkach	
	pozostałych owiec	
8. Czy gospodarstwo rolne prowadziło chów (hodowlę) kóz?		
tak		1
nie		2
9. Jakie było поголівie kóz (szt.)?		
Ogółem		
z tego	samic 1-roczyń i starszyń	
	w tym samic pokrytyń po raz pierwszy	
	pozostałych kóz	
10. Czy gospodarstwo rolne prowadziło chów (hodowlę) koni?		
tak		1
nie		2
11. Jakie było поголівie koni (szt.)?		
Ogółem		
w tym 3-letnich i starszyń		

DZIAŁ VI. CIĄGNIKI, MASZYNY I URZĄDZENIA

1. Czy w gospodarstwie znajdowały się ciągniki rolnicze?		
tak		1
nie		2
2.1. Ile było ciągników własnyń w gospodarstwie (szt.)?		
Ogółem		
z tego	do 14,99 kW (do 20,4 KM)	
	od 15 do 24,99 kW (od 20,4 do 34 KM)	
	od 25 do 39,99 kW (od 34 do 54,4 KM)	
	od 40 do 59,99 kW (od 54,4 do 81,6 KM)	
	od 60 do 99,99 kW (od 81,6 do 136 KM)	
	100 kW i więcej (136 KM i więcej)	
2.2. Ile było ciągników wspólnyń w gospodarstwie (szt.)?		
Ogółem		
z tego	do 14,99 kW (do 20,4 KM)	
	od 15 do 24,99 kW (od 20,4 do 34 KM)	
	od 25 do 39,99 kW (od 34 do 54,4 KM)	
	od 40 do 59,99 kW (od 54,4 do 81,6 KM)	
	od 60 do 99,99 kW (od 81,6 do 136 KM)	
	100 kW i więcej (136 KM i więcej)	
3. Czy w gospodarstwie znajdowały się maszyny i urządzenia rolnicze?		
tak		1
nie		2

12. Czy gospodarstwo rolne prowadziło chów (hodowlę) drobiu w wieku powyżej 2 tygodni?		
tak		1
nie		2
13. Jakie było поголівie drobiu w wieku powyżej 2 tygodni (szt.)?		
Ogółem		
z tego	brojlerów kurzyń	
	kur i kogutów dorosłyń na rzeź	
	niosek kurzyń do produkcji jaj konsumpcyjnyń	
	niosek kurzyń do produkcji jaj wylęgowyń	
	indyków	
	gęsi	
	kaczek	
drobiu pozostałego		
w tym strusi		
14. Jakie było поголівie samic króliczyń zdolnyń do rozrodu (szt.)?		
15. Ile pni pszczeleyń znajdowało się w gospodarstwie (szt.)?		
16. Jakie było поголівie samic zwierząt futerkowyń zdolnyń do rozrodu (szt.)?		
17. Jakie było поголівie pozostałych zwierząt w gospodarstwie (szt.)?		

4. Ile było maszyn w gospodarstwie (szt.)?			
		Własnyń	Wspólnyń
silnikowyń do uprawy gleby			
do zbioru zielonek i ziarna			
w tym	kombajnów zbozowyń		
	silosokombajnów		
	w tym silosokombajnów samobieźnyń		
	kosiarek ciągnikowyń		
	przyczep zbierającyń		
	pras zbierającyń		
	ładowaczy chwytakowyń i czołowyń		
pozostałych maszyn do zbioru			
w tym	kombajnów ziemniaczanyń		
	kombajnów buraczanyń		
	kopaczek do ziemniaków		
innyń maszyn			
w tym	rozsiwaczy nawozów mineralnyń i wapna		
	rozzutnyń obornika		
	sadzarek do ziemniaków		

5. Czy w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie gospodarstwo korzystało z ciągników i maszyn będących własnością innych gospodarstw, spółdzielni lub firm usługowych?

	Tak	Nie
ciągników	1	2
maszyn silnikowych do uprawy gleby	1	2
maszyn do zbioru zielonek i ziarna	1	2
pozostałych maszyn do zbioru	1	2

6. Czy gospodarstwo korzystało z urządzeń do produkcji energii odnawialnej, z wykorzystaniem:

	Tak	Nie
wiatru	1	2
biomasy	1	2
w tym biometanu	1	2
energii słonecznej	1	2
energii wodnej	1	2
innych źródeł energii odnawialnej	1	2

DZIAŁ VII. ZUŻYCIE NAWOZÓW I OCHRONA ROŚLIN

1. Czy w gospodarstwie stosowano nawozy mineralne, wapniowe lub naturalne?

tak	1
nie	2

8. Czy w gospodarstwie stosowano nawozy wieloskładnikowe?

tak	1
nie	2

2. Czy w gospodarstwie stosowano nawozy azotowe?

tak	1
nie	2

9. Jaka ilość nawozów wieloskładnikowych według rodzaju zużyto w dt masy towarowej?

01		
02		
03		
04		
05		
06		
07		
08		
09		
10		

3. Jaka ilość nawozów azotowych według rodzaju zużyto w dt masy towarowej?

01		
02		
03		
04		
05		
06		
07		
08		
09		
10		

10. Czy w gospodarstwie stosowano nawozy wapniowe?

tak	1
nie	2

4. Czy w gospodarstwie stosowano nawozy fosforowe?

tak	1
nie	2

11. Jaka ilość nawozów wapniowych (dt masy towarowej) zużyto na użytki rolne?

--	--

5. Jaka ilość nawozów fosforowych według rodzaju zużyto w dt masy towarowej?

01		
02		
03		
04		
05		
06		
07		
08		
09		
10		

12. Czy w gospodarstwie stosowano nawozy naturalne?

tak	1
nie	2

6. Czy w gospodarstwie stosowano nawozy potasowe?

tak	1
nie	2

13. Jaka ilość zużyto w gospodarstwie?

obornika w dt	
gnojówki w m ³	
gnojowicy w m ³	

7. Jaka ilość nawozów potasowych według rodzaju zużyto w dt masy towarowej?

01		
02		
03		
04		
05		
06		
07		
08		
09		
10		

14. Ile było w gospodarstwie niestandardowych urządzeń do zabiegów ochrony roślin (szt.)?

zaprawiarek do nasion	
opryskiwaczy ręcznych lub plecakowych	
opryskiwaczy taczkowych	
specjalnych instalacji do wykonywania oprysków w szklarniach lub tunelach foliowych	
innego sprzętu specjalistycznego	

15. Jaka ilość zabiegów ochrony roślin wykonano w gospodarstwie?

--	--

16. Czy użytkownik przy doborze środka ochrony roślin uwzględnił jego szkodliwość dla ludzi, pszczół i środowiska naturalnego?

tak	1
nie	2

DZIAŁ VIII. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA

Dotyczy osób w wieku 15 lat i więcej.

1. Czy użytkownik miał współmałżonka (partnera) w dniu 1 czerwca?
 tak ..... 1 .....
 nie ..... 2 .....

2. Czy współmałżonek (partner) mieszkał z użytkownikiem?
 tak ..... 1 .....
 nie ..... 2 .....

3a. Czy w dniu 1 czerwca mieszkali z użytkownikiem inne osoby z rodziny w wieku 15 lat i więcej?
 tak ..... 1 .....
 nie ..... 2 .....

3b. Proszę podać liczbę osób w wieku 15 lat i więcej mieszkających z użytkownika gospodarstwa rolnego (bez współmałżonka użytkownika)
 tak ..... 1 .....
 nie ..... 2 .....

4a. Czy w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie gospodarstwo rolnego wykonał więcej niż jedną pracę w wieku 15 lat i więcej niemieszkającą z użytkownikiem?
 tak ..... 1 .....
 nie ..... 2 .....

4b. Proszę podać liczbę członków rodziny w wieku 15 lat i więcej niemieszkających z użytkownikiem gospodarstwa rolnego, którzy wykonywali pracę w gospodarstwie rolnym.

Dotyczy użytkownika, współmałżonka użytkownika, wszystkich członków rodziny mieszkających z użytkownikiem, członków rodziny niemieszkających

Lp.	PESEL	5a	5b	5c	5d	5e	5f	5g	5h
0		1	2	3	4	5	6	7	8
01		Użytkownik	1	1					
02		Współmałżonek/partner							
03									
04									
05									
06									
07									
08									
09									
10									

z użytkownikiem ale pracujących w gospodarstwie rolnym.

Lp.	6a	6b	7	8	9	10
9	1 - tak 2 - nie	10	11	12	13	14
01						
02						
03						
04						
05						
06						
07						
08						
09						
10						

Lp.	11	12	13	14a	14b
	Czy w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie osoba pracowała w swoim (rodzinnym) gospodarstwie przy produkcji rolniczej?	W jakim wymiarze czasu?	Czy w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie osoba wykonywała inną działalność zarobkową (inną pracę niż przy produkcji rolniczej w swoim gospodarstwie)?	Czy ta praca wykonywana w ramach innej działalności zarobkowej była główna czy dodatkowa?	była związana z gospodarstwem rolnym?
	1 – tak 2 – nie	1 – poniżej 0,25 etatu (0–530 godzin tj. 0–66 dni) 2 – 0,25 do poniżej 0,5 etatu (531–1060 godzin tj. 67–132 dni) 3 – od 0,5 do poniżej 0,75 etatu (1061–1590 godzin tj. 133–198 dni) 4 – od 0,75 do poniżej 1 etatu (1591–2119 godzin tj. 199–264 dni) 5 – 1 etat i więcej (2120 godzin i więcej tj. 265 dni i więcej)	1 – tak 2 – nie	1 – główna 2 – dodatkowa	1 – tak 2 – nie
0	15	16	17	18	19
01					
02					
03					
04					
05					
06					
07					
08					
09					
10					

15. Kto kierował gospodarstwem rolnym w dniu 1 czerwca?
(kierujący użytkownik lub inna osoba z rodziny musi mieć wcześniej wykazaną pracę w gospodarstwie)

użytkownik	1
inna osoba z rodziny (w tym współmałżonek)	2
<i>Proszę wybrać z listy</i>	
pracownik najemny	3

16. Proszę podać dane osoby kierującej gospodarstwem rolnym:

PESEL:

pierwsze imię:

drugie imię:

nazwisko:

płeć	mężczyzna	1
	kobieta	2

rok urodzenia:

17. Jaki jest poziom wykształcenia osoby kierującej gospodarstwem rolnym?

ogólnego

wyższe	1
policealne	2
średnie zawodowe	3
średnie ogólnokształcące	4
zasadnicze zawodowe	5
podstawowe, gimnazjalne	6
podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	7

rolniczego

wyższe rolnicze	8
policealne rolnicze	9
średnie zawodowe rolnicze	10
zasadnicze zawodowe rolnicze	11
kurs rolniczy	12
brak wykształcenia rolniczego	13

18. Czy osoba kierująca gospodarstwem rolnym uczestniczyła w kursach doszkalających w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie?

tak	1
nie	2

25. Jaka była liczba pracowników najemnych zatrudnionych na stałe w gospodarstwie przy produkcji rolniczej pracujących w wymiarze:

	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
poniżej 0,25 etatu (0–530 godzin, tj. 0–66 dni)			
od 0,25 do poniżej 0,5 etatu (531–1060 godzin, tj. 67–132 dni)			
od 0,5 do poniżej 0,75 etatu (1061–1590 godzin, tj. 133–198 dni)			
od 0,75 do poniżej 1 etatu (1591–2119 godzin, tj. 199–264 dni)			
1 etat i więcej (2120 godzin i więcej, tj. 265 dni i więcej)			
razem			

19. Ile lat osoba kierująca prowadzi gospodarstwo rolne?

20. W jakim wymiarze czasu osoba kierująca pracowała w gospodarstwie przy produkcji rolniczej w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie?

poniżej 0,25 etatu (0–530 godzin, tj. 0–66 dni)	1
od 0,25 do poniżej 0,5 etatu (531–1060 godzin, tj. 67–132 dni)	2
od 0,5 do poniżej 0,75 etatu (1061–1590 godzin, tj. 133–198 dni)	3
od 0,75 do poniżej 1 etatu (1591–2119 godzin, tj. 199–264 dni)	4
1 etat i więcej (2120 godzin i więcej, tj. 265 dni i więcej)	5

21a. Czy osoba kierująca wykonywała inną działalność zarobkową (inną pracę niż przy produkcji rolniczej) związaną z gospodarstwem rolnym?

tak	1
nie	2

21b. Czy była to praca:

główna?	1
dotykowa?	2

Pytania dotyczące pracowników najemnych.

22. Czy w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie prace w gospodarstwie przy produkcji rolniczej wykonywali pracownicy najemni lub osoby spoza rodziny? (nie dotyczy kierującego gospodarstwem pracownika najemnego)

tak	1
nie	2

23. Czy w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie przy produkcji rolniczej pracowali (oprócz kierującego gospodarstwem pracownika najemnego):

pracownicy najemni stali	1
pracownicy najemni dorywczy	2
pracownicy kontraktowi	3
pomoc sąsiedzka (pytanie dotyczy wyłącznie gospodarstw indywidualnych)	4
inne osoby pracujące w gospodarstwach osób prawnych (pytanie dotyczy wyłącznie jednostek prawnych)	5

24. Jaka była ogólna liczba pracowników najemnych zatrudnionych na stałe w gospodarstwie przy produkcji rolniczej?

Ogółem	
Mężczyźni	
Kobiety	

26. Czy pracownicy najemni zatrudnieni na stałe w gospodarstwie przy produkcji rolniczej wykonywali także inną działalność zarobkową związaną z tym gospodarstwem?

tak	1
nie	2

27. Jaka była liczba pracowników najemnych zatrudnionych na stałe w gospodarstwie przy produkcji rolniczej wykonujących inną działalność zarobkową związaną z gospodarstwem jako:

	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
pracę główną			
pracę dodatkową			
razem			

28. Jaka była liczba dniówek przepracowanych w gospodarstwie przy produkcji rolniczej w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie?

	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
przez pracowników najemnych zatrudnionych dorywczo			
przez pracowników kontraktowych			
w ramach pomocy sąsiedzkiej (pytanie dotyczy wyłącznie gospodarstw indywidualnych)			
przez inne osoby pracujące w gospodarstwach osób prawnych (pytanie dotyczy wyłącznie jednostek prawnych)			

DZIAŁ IX. GOSPODARKA LEŚNA

1. Czy w gospodarstwie w 2012 roku zalesiono użytki rolne lub inne grunty w ramach PROW 2007–2013?

tak	1
nie	2

2. Jaka była powierzchnia gruntów zalesionych ogółem (ha, a)?

Ogółem		
z tego	użytków rolnych	
	innych gruntów	

3. Jakie były koszty zalesienia i prowadzenia założonej uprawy leśnej (zł)?

poniesione koszty zalesienia (założenia uprawy) ogółem	
poniesione koszty pielęgnacji zalesienia (założonej uprawy) ogółem	

4. Czy w gospodarstwie w 2012 roku prowadzono wyręb drewna z lasów?

tak	1
nie	2

5. Ilość drewna pozyskanego z lasów ogółem wynosiła (m³):

Ogółem	
w tym drewno zużyte (lub przewidywane do zużycia) na potrzeby własne gospodarstwa	

DZIAŁ X. CENY ZAKUPU/SPRZEDAŻY ORAZ DZIERŻAWY WYBRANYCH UŻYTKÓW ROLNYCH PRZEZNACZONYCH NA DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZĄ W II KWARTALE 2013 R.

1. Jaka była najczęściej występująca cena zakupu/sprzedaży użytków rolnych (zł)?

gruntów ornych klasy I, II, IIIa	
gruntów ornych klasy IIIb, IVa, IVb	
gruntów ornych klasy V, VI	
łąk dobrych (klasy I, II) i średnich (klasy III, IV)	
łąk słabych (klasy V, VI)	

2. Jaka była najczęściej występująca opłata za wdzierżawione użytki rolne (zł)?

gruntów ornych klasy I, II, IIIa	
gruntów ornych klasy IIIb, IVa, IVb	
gruntów ornych klasy V, VI	
łąk dobrych (klasy I, II) i średnich (klasy III, IV)	
łąk słabych (klasy V, VI)	

Data wypełnienia formularza	Czas przygotowania danych (w minutach)	Czas wypełniania formularza (w minutach)	Nazwisko i imię osoby wypełniającej formularz

 GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY , al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa www.stat.gov.pl	
Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej	S-10 Sprawozdanie o studiach wyższych
Numer identyfikacyjny - REGON	według stanu w dniu 30 XI 2013 r.
	Portal sprawozdawczy GUS www.stat.gov.pl Urząd Statystyczny 80-434 Gdańsk ul. Danusi 4 Przekazać w terminie do dnia 18 grudnia 2013 r.

Obowiązek przekazywania danych statystycznych wynika z art. 30 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 591, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2012 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2013 (Dz. U. poz. 1391, z późn. zm.).

(e-mail sekretariatu jednostki sporządzającej sprawozdanie – WYPEŁNIĆ WIELKIMI LITERAMI)

1.	Nazwa szkoły		
2.	Rodzaj jednostki		
3.	Typ szkoły		
4.	Miejscowość		
5.	Województwo	powiat	miasto gmina

W części adresowej należy wpisać: **1** - pełną nazwę szkoły, **2** - odpowiednio: sprawozdanie szkoły, zamiejscowej jednostki organizacyjnej (filii lub podstawowej zamiejscowej jednostki organizacyjnej, zamiejscowego ośrodka dydaktycznego).

<i>Wypełnia się raz w sprawozdaniu dotyczącym studiów stacjonarnych</i>	Liczba	instytutów	1
		katedr	2
		wydziałów	3
		komputerów przeznaczonych do użytku studentów ^{a)}	4
		w tym z dostępem do Internetu ^{a)}	5
		w tym za pomocą szybkiego łącza ^{a),b)}	6

^{a)} Nie dotyczy komputerów w domach studenckich. ^{b)} Wiersz 6 dotyczy szerokopasmowej linii łączności umożliwiającej stałe szybkie połączenie z Internetem przy zastosowaniu technologii z rodziny xDSL (ADSL, SDSL itp.), sieci telewizji kablowej (modemu kablowego), łącza satelitarne, stałego połączenia bezprzewodowego (np. UMTS, WLL).

Forma studiów	stacjonarne	1	niestacjonarne	2
Sprawozdanie wypełnia się dla: <i>(symbol właściwej odpowiedzi otoczyć obwódką)</i>	Studenci i absolwenci ogółem – bez cudzoziemców			1
	Studenci (planujący studiować w Polsce przynajmniej rok akademicki) i absolwenci – cudzoziemcy ogółem ^{a)}			2
	Studenci i absolwenci – cudzoziemcy podejmujący i odbywający studia na zasadach obowiązujących obywateli polskich ^{b)}			3
	Studenci i absolwenci – cudzoziemcy przyjęci na studia na podstawie umów międzynarodowych oraz na podstawie decyzji właściwego ministra ^{c)}			4
	Studenci i absolwenci – cudzoziemcy odbywający pełen cykl kształcenia			5
	Studenci i absolwenci – cudzoziemcy polskiego pochodzenia			6
	Studenci i absolwenci – cudzoziemcy, którzy otrzymali świadectwo dojrzałości lub jego odpowiednik poza Polską			7

^{a), b), c)} Patrz objaśnienia.

W sprawozdaniu należy uwzględnić wszystkich studentów zarejestrowanych w dniu 30 listopada roku sprawozdawczego – łącznie ze studentami korzystającymi z urlopow dziecięcych, oraz wszystkich absolwentów, którzy w poprzednim roku akademickim (do 30 IX) uzyskali dyplomy ukończenia studiów wyższych. Sprawozdanie ogółem należy opracować bez studentów cudzoziemców i absolwentów cudzoziemców dla studiów: stacjonarnych, niestacjonarnych. Ponadto należy załączyć oddzielne sprawozdanie dotyczące studentów i absolwentów cudzoziemców ogółem studiujących w Polsce. Powinno być ono wypełnione według krajów pochodzenia oraz kierunków studiów. Następnie należy załączyć oddzielne sprawozdania dla cudzoziemców polskiego pochodzenia (według krajów pochodzenia oraz kierunków), dla studentów cudzoziemców, którzy otrzymali świadectwo dojrzałości lub jego odpowiednik poza Polską, również według krajów pochodzenia oraz kierunków oraz dla studentów cudzoziemców odbywających pełen cykl kształcenia tylko według krajów pochodzenia.

W dziale 1 rubrykę 2 oraz w dziale 2 rubryki 2 i 9 dotyczące osób zamieszkałych na wsi należy wypełnić wyłącznie dla sprawozdań: Studenci i absolwenci ogółem – bez cudzoziemców.

W sprawozdaniach dotyczących cudzoziemców ogółem należy wypełniać tylko działy 1, 2, 3, 4, 5, 6 oraz 8 i 9.

W sprawozdaniach dotyczących cudzoziemców polskiego pochodzenia oraz cudzoziemców, którzy otrzymali świadectwo dojrzałości lub jego odpowiednik poza Polską, należy wypełniać tylko działy 1, 2, 3, 4.

W sprawozdaniach dotyczących cudzoziemców odbywających pełen cykl kształcenia należy wypełnić działy 3, 4.

W sprawozdaniach dotyczących cudzoziemców podejmujących i odbywających studia na zasadach obowiązujących obywateli polskich oraz cudzoziemców przyjętych na studia na podstawie umów międzynarodowych oraz na podstawie decyzji właściwego ministra należy wypełnić w działach 3 i 4 wyłącznie wiersze ogółem.

Szkoły wyższe prowadzące zamiejscowe jednostki organizacyjne (filie, podstawowe zamiejscowe jednostki organizacyjne, zamiejscowe ośrodki dydaktyczne) sporządzają sprawozdanie łącznie obejmujące szkołę wraz z jednostkami zamiejscowymi. Do sprawozdania szkoły z poszczególnych form studiów (stacjonarnych, niestacjonarnych) należy załączyć oddzielne sprawozdanie dla studentów i absolwentów (bez cudzoziemców oraz oddzielnie dla cudzoziemców): 1 – w filiach, podstawowych zamiejscowych jednostkach organizacyjnych, 2 – w zamiejscowych ośrodkach dydaktycznych. W sprawozdaniach wymienionych w punktach 1, 2 należy wypełnić część tytułowo-adresową oraz wyłącznie działy 1, 2, 3 i 4.

Wyższe szkoły wojskowe sporządzają sprawozdanie dla wszystkich studentów i absolwentów oraz załączają oddzielne sprawozdanie dla studentów i absolwentów będących osobami cywilnymi. Studentów studiów międzykierunkowych prowadzonych przez kilka uczelni powinna wykazywać tylko ta uczelnia, która przeprowadzała rekrutację.

Dział 5. Studenci niepełnosprawni według kierunków studiów^{a)}

Kierunek studiów	Ogółem (rubryki 5+7+9+11+13)	W tym ogółem wykazywani tylko jeden raz (rubryki 6+8+10+12+14)	Niesłyszący i słabosłyszący		Niewidomi i słabowidzący		Z dysfunkcją narządów ruchu				Inne rodzaje niepełnosprawności		
			razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety	chodzący		niechodzący		razem	w tym kobiety	
							razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Ogółem													
01													
02													
03													
04													
05													
06													
07													
08													

^{a)} Studentów niepełnosprawnych należy wykazać według głównego rodzaju niepełnosprawności. Studentów niepełnosprawnych studiujących na dwóch lub więcej kierunkach należy wykazać na każdym z tych kierunków oddzielnie we wszystkich rubrykach z wyjątkiem rubryki 3.

Dział 6. Absolwenci niepełnosprawni według kierunków studiów^{a)}

Kierunek studiów	Ogółem (rubryki 4+6+8+10+12)	W tym kobiety (rubryki 5+7+9+11+13)	Niesłyszący i słabosłyszący		Niewidomi i słabowidzący		Z dysfunkcją narządów ruchu				Inne rodzaje niepełnosprawności	
			razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety	chodzący		niechodzący		razem	w tym kobiety
							razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ogółem												
01												
02												
03												
04												
05												
06												
07												
08												

^{a)} Należy postępować, jak w dziale 5.

Dział 7. Studenci uczący się języka obcego w formie obowiązkowego lektoratu^{a)}

Uczący się języka obcego jako przedmiotu obowiązkowego						
angielskiego	francuskiego	niemieckiego	rosyjskiego	hiszpańskiego	włoskiego	innego
1	2	3	4	5	6	7

^{a)} Nie wypełnia się dla studentów cudzoziemców.

Dział 7a. Studenci uczący się języka nowożytnego jako obowiązkowego lektoratu^{a)}

Ogółem (rubryki 2+3+4)			
1	2	3	4

^{a)} Nie wypełnia się dla studentów cudzoziemców.

Dział 8. Studenci studiów prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość^{b)}

Kierunek studiów	Studenci kształcący się na odległość			
	ogółem	w tym		
		na studiach pierwszego stopnia	na studiach jednolitych magisterskich	na studiach drugiego stopnia
1	2	3	4	5
Ogółem				
01				
02				
03				
04				
05				
06				
07				
08				
09				
10				

^{b)} Należy wykazać, wyłącznie te kierunki studiów, na których przynajmniej 50% zajęć prowadzonych jest z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Organizację kształcenia na odległość określa rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 września 2007 r. w sprawie warunków, jakie muszą być spełnione, aby zajęcia dydaktyczne na studiach mogły być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (Dz. U. Nr 188, poz. 1347, z późn. zm.).

 GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY , al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa www.stat.gov.pl		
Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej	SG-01 Statystyka gminy: leśnictwo i ochrona środowiska za 2013 r.	Portal sprawozdawczy GUS www.stat.gov.pl Urząd Statystyczny 50-950 Wrocław ul. Oławska 31
Numer identyfikacyjny – REGON		Przekazać w terminie do dnia 20 lutego 2014 r.

Uwaga: Gminy miejsko-wiejskie wypełniają 2 sprawozdania: oddzielnie dla miasta, oddzielnie dla pozostałej części gminy

2

Obowiązek przekazywania danych statystycznych wynika z art. 30 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 591, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2012 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2013 (Dz. U. poz. 1391, z późn. zm.).

(e-mail sekretariatu jednostki sporządzającej sprawozdanie – WYPEŁNIAC WIELKIMI LITERAMI)

Dział 1. Powierzchnia gruntów leśnych, hodowla lasu i pozyskanie drewna; zadrzewienia

A. Powierzchnia gruntów leśnych, hodowla lasu i pozyskanie drewna

Wyszczególnienie		Lasy stanowiące własność gminy (mienie komunalne)	
0		1	
Powierzchnia gruntów leśnych – stan w dniu 31 XII (w. 02+03+04)		01	
zalesiona (pokryta roślinnością leśną)		02	
niezalesiona (przejściowo pozbawiona roślinności leśnej)		03	
grunty związane z gospodarką leśną		04	
Z w. 01	lasy uznane za ochronne	05	
	powierzchnia objęta uproszczonymi planami urzędzenia lasu	06	
	powierzchnia objęta inwentaryzacjami stanu lasu	07	
Odnowienia sztuczne (w. 09+10)		08	
zrębów ^{b)}		09	
halizn i płazowin		10	
Odnowienia naturalne		11	
Zalesienia gruntów nieleśnych ^{c)}		12	
Poprawki i uzupełnienia		13	
Pielęgnowanie lasu		14	
w tym upraw i młodników		15	
Powierzchnia objęta trzebieżami		16	
Pozyskanie drewna (grubizny)		17	
w tym drewno liściaste		18	

^{a)} Z dwoma znakami po przecinku. ^{b)} Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanu. ^{c)} Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub których zalesienie nie jest sprzeczne z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy. ^{d)} Bez znaku po przecinku.

B. Sadzenie drzew i krzewów w zadrzewieniach, szkółki zadrzewieniowe

Wyszczególnienie			Sadzenie		Z rubr. 1 przypada na sadzenie na nieużytkach przemysłowych
			ogółem	w tym na gruntach prywatnych	
0			1	2	3
Drzewa	szt.	1			
Krzewy		2			

Dane uzupełniające

Stan w dniu 31 XII	Powierzchnia produkcyjna szkółek	ha ^{a)}	3	
	w tym znajdująca się pod drzewami i krzewami		4	
	Liczba szkółek	szt.	5	

^{a)}Bez znaku po przecinku**C. Pozyskanie drewna z zadrzewień (w m³ – bez znaku po przecinku)**

Wyszczególnienie		Ogółem	W tym na gruntach prywatnych
0		1	2
Grubizna ogółem	1		
w tym grubizna liściasta	2		

Dział 2. Ochrona przyrody i krajobrazu (stan w dniu 31 XII)**A. Pomniki przyrody**

Ogółem (rubr. 2 do 11)	Pojedyncze drzewa	Grupy drzew	Aleje	Krzewy	Źródła, wodospady, wywierzyska	Skalki	Jary	Głazy narzutowe	Jaskinie	Inne
liczba obiektów										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

B. Inne formy ochrony przyrody

Wyszczególnienie		Stanowiska dokumentacyjne	Użytki ekologiczne	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe
0		1	2	3
Liczba obiektów	1			
Powierzchnia w ha (z dwoma znakami po przecinku)	2			

Dział 3. Tereny zieleni w miastach i wsiach (stan w dniu 31 XII)

Wyszczególnienie		Jednostka miary		Ogółem
0				1
Parki spacerowo-wypoczynkowe		obiekty	01	
		ha ^{a)}	02	
Zieleńce		obiekty	03	
		ha ^{a)}	04	
Zieleń uliczna		ha ^{a)}	05	
Tereny zieleni osiedlowej		ha ^{a)}	06	
Żywopłaty nieformowane i formowane		m.b.	07	
Cmentarze		obiekty	08	
		ha ^{a)}	09	
Nasadzenia w ciągu roku	drzew	szt.	10	
	krzewów		11	
Ubytki w ciągu roku	drzew	szt.	12	
	krzewów		13	
Pozostałe		obiekty	14	
		ha ^{a)}	15	
Dane dodatkowe				
Parki spacerowo-wypoczynkowe ogólnie dostępne innych jednostek		obiekty	16	
		ha ^{a)}	17	
Zieleńce ogólnie dostępne innych jednostek		obiekty	18	
		ha ^{a)}	19	

^{a)} Z dwoma znakami po przecinku.

Uwagi (proszę opisać przyczyny różnic w danych w stosunku do roku poprzedniego oraz podać numery aktów prawnych wprowadzających nowe lub likwidujących dotychczasowe obiekty chronione):

Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na przygotowanie danych dla potrzeb wypełnianego formularza	1		Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na wypełnienie formularza	2	
--	---	--	--	---	--

(e-mail osoby sporządzającej sprawozdanie – WYPEŁNIAC WIELKIMI LITERAMI)

.....
(imię, nazwisko i telefon osoby sporządzającej sprawozdanie)

.....
(miejsowość, data)

.....
(pieczętka imienna i podpis osoby działającej w imieniu sprawozdawcy)

Objaśnienia do części „leśnictwo i ochrona środowiska”

Objaśnienia do działu 1

1. W pkt A należy wykazać dane dotyczące wyłącznie lasów stanowiących własność gminy, łącznie z lasami przejętymi w ramach komunalizacji. Dane te powinny obejmować również lasy jednostek tworzących (przejętych zgodnie z prawem) przez gminy.

2. W pkt A w w. 01-04 należy wykazać powierzchnię gruntów leśnych rozumianą zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59, z późn. zm.), tj. grunty leśne o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha pokryte roślinnością leśną (zalesione) lub przejściowo jej pozbawione (niezalesione) oraz grunty związane z gospodarką leśną, zajęte pod wykorzystywane na potrzeby gospodarki leśnej: budynki i budowle, występujące w lasach urządzenia melioracji wodnych, drogi leśne (niezaliczane do dróg publicznych), linie podziału przestrzennego lasu, tereny pod liniami energetycznymi przebiegającymi przez lasy, miejsca składowania drewna, szkółki leśne oraz parkingi leśne i urządzenia turystyczne. Dane dotyczące stanu posiadania powinny być wykazywane w oparciu o aktualną, bieżącą dokumentację, będącą w dyspozycji jednostki, np. plany urządzenia lasu, protokoły oceny udatności zalesień, decyzje o komunalizacji mienia itp.

3. W pkt A w. 02 należy wykazać grunty leśne zalesione, tj. pokryte aktualnie roślinnością leśną - uprawami, młodnikami i starszymi drzewostanami oraz plantacjami topoli i drzew szybkorosnących.

4. W pkt A w. 03 należy wykazać grunty leśne pozbawione przejściowo roślinności leśnej (niezalesione), tj. grunty: przeznaczone do odnowienia - zręby, halizny i plazowiny; w produkcji ubocznej - plantacje choinek, krzewów, poletka łowieckie (z wyłączeniem plantacji i poletek na użytkach rolnych); przeznaczone do wyłączenia z produkcji, np. wylesienia powstałe na skutek działalności przemysłu itp.; przewidziane do objęcia ochroną prawną, np. mszary, torfowiska itp.

5. Wiersze 02 i 03 pkt A należy wypełnić w oparciu o zapisy w prowadzonej księdze ewidencji gruntów oraz aktualnych uproszczonych planach urządzenia lasu lub inwentaryzacjach stanu lasu, a w przypadku braku dokumentacji dane należy ustalić szacunkowo na podstawie obserwacji terenowych.

6. Pkt A w. 05 dotyczący powierzchni lasów ochronnych należy wypełnić w oparciu o dane zawarte w uproszczonym planie urządzenia lasu/inwentaryzacji (korygując je o zaistniałe od momentu obowiązywania planu/inwentaryzacji zmiany w stanie posiadania) oraz miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub w decyzjach starosty uznających las za ochronny.

7. W pkt A w. 06 należy wykazać powierzchnię lasów objętą aktualnymi uproszczonymi planami urządzenia lasu, w w. 07 - powierzchnię lasów posiadającą aktualną dokumentację urzędzeniową w postaci „inwentaryzacji stanu lasów” (sporządza się dla lasów rozdrobnionych o powierzchni do 10 ha). Plany i inwentaryzacje winny być opracowane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (patrz art. 19 ust. 2 i 3).

8. Wypełniając w. 08-12 pkt A, należy kierować się zasadą, że powierzchnie, na których przeprowadzono prace odnowieniowe lub zalesieniowe, mają być wykazywane w sprawozdaniach jako „odnowienia” i „zalesienia” tylko jeden raz. Wszystkie późniejsze nasadzenia na tych powierzchniach powinny być wykazywane jako „poprawki i uzupełnienia” (w. 13).

9. W pkt A w. 08 należy ujmować odnowienia sztuczne; w w. 09 należy wykazać odnowienia sztucznie wykonywane na powierzchni otwartej, jak i pod osłoną drzewostanu (łącznie z dolesianiem luk i przerzedzeń oraz wprowadzaniem II piętra).

10. W pkt A w. 12 należy podać powierzchnię upraw leśnych założonych na gruntach pozostających dotychczas poza uprawą leśną (niezaliczonych do gruntów leśnych), tj. na gruntach rolnych nieprzystających do produkcji rolnej, nieużytkach oraz innych gruntach nadających się do zalesienia określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub których zalesienie nie jest sprzeczne z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy.

11. W pkt A w. 13 należy podać powierzchnię zredukowaną, obliczoną jako stosunek faktycznego zużycia sadzonek na jednostkę powierzchni do liczby sadzonek potrzebnej do całkowitego jej odnowienia (zalesienia).

12. W pkt A w. 14 należy wykazać rzeczywiste powierzchnie (określone szacunkowo), na których dokonano czynności związanych z pielęgnowaniem upraw i młodników, wprowadzaniem podszytów, formowaniem strzał, koron itp. Nie należy wykazywać powierzchni wykonanych trzebieży, tj. cięć pielęgnacyjnych w drzewostanach po wyjściu z okresu młodocianego (zazwyczaj w wieku powyżej 20 lat). Wykazując powierzchnię objętą pielęgnacją, nie należy uwzględniać wielokrotności wykonanego zabiegu.

13. Punkty B i C sprawozdania dotyczą zadrzewień, tj. skupisk drzew i krzewów poza lasami, pełniących funkcje ochronne, produkcyjne lub społeczno-kulturowe. W punktach tych powinny być wykazane prace wykonane w zadrzewieniach położonych w miastach, w wsiach i obszarach wiejskich, nie należy natomiast ujmować prac wykonanych w obiektach zaliczonych do terenów zieleni w miastach i wsiach.

14. Gminy nie ujmują w punktach B i C sprawozdania prac wykonanych przez nadleśnictwa Lasów Państwowych, parki narodowe, przedsiębiorstwa (gospodarstwa) rolne, zarządy (zarządców) dróg publicznych, jednostki organizacyjne PKP, elektrociepłownie, zespoły elektrowni, elektrownie, zakłady energetyczne, kopalnie, huty i inne zakłady przemysłowe. Wyżej wymienione jednostki sporządzają sprawozdania we własnym zakresie (na formularzu L-02).

Gminy ujmują wyłącznie prace i szkółki prowadzone przez podległe im jednostki, samorządowe zakłady budżetowe oraz osoby fizyczne.

15. W w. 1 i 2 pkt B sprawozdania należy wykazać dane dotyczące sadzenia drzew i krzewów w zadrzewieniach, bez nasadzeń materiału szkółkarskiego w szkółkach i nasadzeń w uprawach leśnych; w w. 3-5 należy podać dane dotyczące szkółek zadrzewieniowych, tj. produkujących materiał do nasadzeń poza terenami zieleni miejskiej, lasami i sadami.

16. Dane w pkt C należy określić szacunkowo.

Objaśnienia do działu 2

1. W dziale należy podać formy ochrony przyrody wynikające z art. 6 ust. 1 pkt 6-9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.), obejmujące pomniki przyrody (art. 40 ust. 1), stanowiska dokumentacyjne (art. 41), użytki ekologiczne (art. 42), zespoły przyrodniczo-krajobrazowe (art. 43).

2. W pkt A pomniki przyrody należy podać w sztukach zewidencjonowanych obiektów (dotyczące np. alei, grup drzew), a nie w liczby poszczególnych elementów stanowiących dany pomnik przyrody.

3. Punkty A i B dotyczą obiektów istniejących oraz nowo utworzonych w roku sprawozdawczym.

Objaśnienia do działu 3

Tereny zieleni - tereny wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, znajdujące się w granicach wsi o zwartej zabudowie lub miast, pełniące funkcje estetyczne, rekreacyjne, zdrowotne lub osłonowe, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe oraz cmentarze (wszystkie), a także zieleń towarzyszącą ulicom, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom oraz obiektom kolejowym i przemysłowym (zgodnie z art. 5 pkt 21 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

Dział 3 wypełniają urzędy gmin miejskich, miejsko-wiejskich i wiejskich na podstawie aktualnych własnych rejestrów, dokumentacji lub informacji z jednostek gospodarki komunalnej. W dziale 3 nie należy wykazywać danych o lasach stanowiących własność gmin (mienie samorządu terytorialnego) i ogrodach działkowych.

1. Definicje pojęć

1.1. Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni z roślinnością wysoką i niską o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, aleje spacerowe, ławki, place zabaw itp. Do powierzchni parków należy wliczyć również wody znajdujące się na terenie tych obiektów (np. stawy).

1.2. Zieleńce (bez kategorii „tereny zieleni osiedlowej”) są to tereny zieleni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek (np. występują alejki z ławkami, place zabaw itp.). Do tej kategorii obiektów należy zaliczyć również zieleń przy budynkach użyteczności publicznej (o ile udostępniona jest do użytku powszechnego), pomnikach itp. oraz bulwarów i promenad. Zieleńce mogą tworzyć kompozycje zieleni niskiej (trawniki, kwietniki) oraz elementy nasadzeń drzew i krzewów.

1.3. Zieleń uliczna (tereny zieleni towarzyszące komunikacji miejskiej) to pasy zieleni (trawniki, krzewy, drzewa) wzdłuż dróg, arterii itp. W tej pozycji należy wykazać całość powierzchni zieleni ulicznej na terenie gminy (tj. będącej zarówno we władaniu gminy, jak i innych jednostek).

1.4. Tereny zieleni osiedlowej towarzyszą zabudowie mieszkaniowej. Pełnią funkcje wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną. W tej kategorii należy ująć tylko tereny zieleni osiedli administrowanych przez gminę, nie zaś przez spółdzielnie mieszkaniowe oraz te, które nie zostały wykazane w kategorii zieleńce.

1.5. Ubytki są to wszystkie drzewa i krzewy, o które zubożały tereny zieleni.

2. W w. 07 nie należy wykazywać żywopłotów znajdujących się w obrębie parków, zieleńców i na terenie zieleni towarzyszącej komunikacji miejskiej.

3. W wierszach 08 i 09 dotyczących cmentarzy należy wykazać wszystkie miejsca przeznaczone do pochówku zmarłych (ludzi bądź zwierząt) bez względu na stan prawny, właściciela/zarządcy terenu czy wielkość, na których powierzchni znajdują się elementy zieleni.

4. Do powierzchni parków i zieleńców należy wliczyć: tereny sportów wodnych, otwartych kąpielisk, boisk, placów gier itp., o ile są dostępne do użytku powszechnego.

5. W wierszach 10 do 13 należy wykazać prace wykonane w obiektach zaliczonych do terenów zieleni w miastach i wsiach.

Gminy wykazują liczbę drzew i krzewów usuniętych na skutek realizacji inwestycji budowlanych, remontów i modernizacji dróg, działań służących utrzymaniu i konserwacji zieleni (egzemplarze obumarłe, nie rokujące szans na przeżycie itd.), działań prowadzonych w ramach ochrony ludności i mienia oraz liczbę drzew i krzewów utraconych na skutek nawalnic, pożarów, itp.

Należy wykazać liczbę wszystkich ubytków, które doprowadziły do zubożenia w ciągu roku terenów zieleni należących do gminy, bez względu na to, czy usunięcie drzew i krzewów wymagało zezwolenia.

Należy wykazać liczbę wszystkich ubytków, które doprowadziły do zubożenia w ciągu roku terenów zieleni innych niż te należące do gminy, gdzie usunięcie drzew i krzewów wymagało zezwolenia.

Nie należy wykazywać ubytków z terenów zieleni innych niż te należące do gminy, na które nie jest wymagane zezwolenie.

Dane w wierszach 11 i 13 mogą być określane szacunkowo.

6. W wierszach 14 i 15 jako „Pozostałe” należy wymienić m.in. zieleń wzdłuż trakcji kolejowych, zieleń towarzyszącą lotniskom, obiektom przemysłowym i składowiskom.

7. Dane dodatkowe (w. 16, 17, 18 i 19) dotyczą informacji o obiektach innych jednostek, np. podlegających Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego (o ile są dostępne do użytku powszechnego). Wypełniają je urzędy gmin, uzyskując informacje drogą bezpośredniego porozumienia się z jednostkami administrującymi tymi obiektami, które są zobowiązane do udzielenia tych informacji urzędowi gmin.

 GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY , al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa www.stat.gov.pl		
Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej	SOF-5 sprawozdanie o współpracy, zarządzaniu i działalności informacyjnej wybranych organizacji non-profit	Portal sprawozdawczy GUS www.stat.gov.pl Urząd Statystyczny ul. Kazimierza Wyki 3 31-223 Kraków
Numer identyfikacyjny – REGON	za 2013 r.	Przekazać w terminie do dnia 30 kwietnia 2014 r.

Obowiązek przekazywania danych statystycznych wynika z art. 30 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 591) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2012 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2013 (Dz. U. z 2012 poz. 1391, z późn. zm.).

Zbierane na tym formularzu dane są chronione tajemnicą statystyczną i nie będą nikomu udostępnione. Służą wyłącznie do zbiorczych opracowań i analiz statystycznych (art. 10 ustawy z dn. 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej).

Sposób wypełniania formularza: pola przeznaczone do udzielenia odpowiedzi mają kolor szary i tylko te pola powinny zostać wypełnione (oznaczone). W zależności od rodzaju pytania proszę otoczyć kółkiem symbol wybranej odpowiedzi (1, 2, 3...), wpisać wartość liczbową lub tekst.

Symbol ④ oznacza objaśnienie do pytania. Treść podpowiedzi znajduje się w objaśnieniach do formularza strona 8.

Dział I. STAN AKTYWNOŚCI JEDNOSTKI W 2013 ROKU

1. Czy w 2013 roku jednostka prowadziła działalność (czy była aktywna)?	• tak → pyt.3	1	
	• nie	2	
2. Proszę określić powód braku aktywności prawno-ekonomicznej jednostki na dzień 31.12.2013 roku. (po zaznaczeniu jednej z odpowiedzi należy zakończyć wypełnianie głównej części formularza i przejść do Danych Ewidencyjnych strona 7).			
• nieprowadzenie w okresie sprawozdawczym działalności statutowej	1	• jednostka w stanie likwidacji lub upadłości	4
• niepodjęta działalność	2	• tymczasowo zawieszona działalność	5
• jednostka w budowie, w organizowaniu się	3	• zakończona działalność	6
3. Proszę określić przeważający sposób prowadzenia działalności statutowej przez jednostkę w 2013 roku.④ (należy wybrać tylko jedną odpowiedź)	• prowadzenie działań ciągłych	1	
	• prowadzenie nieregularnych akcji, wynikających ze szczególnych okoliczności (np. usuwanie skutków klęski żywiołowej)	2	
	• prowadzenie działań w konkretnych okresach roku (np. święta, wakacje)	3	

Dział II. OGÓLNE DANE O WSPÓLPRACY ④ JEDNOSTKI Z INNYMI PODMIOTAMI

1. Jak często jednostka współpracowała z poniższymi kategoriami podmiotów w 2013 roku? (proszę udzielić odpowiedzi na wszystkie pytania)	regularnie, w sposób ciągły	nieregularnie, sporadycznie	brak współpracy	2. Z którymi podmiotami wymienionymi w pyt. 1 (Dział II) współpraca opierała się na pisemnym porozumieniu lub umowie?
Administracja publiczna				
1 administracja rządowa ④	1	2	3	1
2 jednostki podległe administracji rządowej (np. „Lasy Państwowe”, PFRON, ARiMR)	1	2	3	2
3 administracja samorządowa ④	1	2	3	3
4 jednostki podległe administracji samorządowej (np. szkoły publiczne, ośrodki kultury, ośrodki pomocy społecznej)	1	2	3	4
Organizacje pozarządowe itp.				
5 społeczne podmioty wyznaniowe ④	1	2	3	5
6 stowarzyszenia, fundacje	1	2	3	6
7 organizacje samorządu zawodowego i gospodarczego, organizacje pracodawców	1	2	3	7
8 inne organizacje pozarządowe ④	1	2	3	8
Przedsiębiorstwa				
9 spółdzielnie	1	2	3	9
10 inne przedsiębiorstwa prywatne	1	2	3	10
11 przedsiębiorstwa państwowe/samorządowe ④	1	2	3	11
Inne podmioty				
12 jakie?	1	2		12

UWAGA! Jeżeli w pyt. 1 zaznaczono brak współpracy we wszystkich wierszach (1-12) proszę przejść do działu III.

3. Z którymi kategoriami podmiotów jednostka współpracowała najczęściej w 2013 roku? (proszę wpisać numer podmiotu wymienionego w pyt. 1 (Dział II) w kolumnie po lewej stronie)	• na pierwszym miejscu			
	• na drugim miejscu			
	• na trzecim miejscu			
4. Proszę zaznaczyć w jakim celu w 2013 roku jednostka współpracowała z następującymi kategoriami podmiotów: (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)	administracja publiczna	przedsiębiorstwa	organizacje pozarządowe itp. ^a	
1	pozyskiwanie środków finansowych (np. dotacje, darowizny, granty)	1	2	3
2	korzystanie z lokalu nieodpłatnie lub na preferencyjnych zasadach	1	2	3
3	pozyskiwanie środków rzeczowych lub nieodpłatnie z nich korzystanie	1	2	3
4	korzystanie z wiedzy i doświadczenia pracowników, członków lub innych osób pracujących społecznie	1	2	3
5	integracja środowiska lokalnego, poszerzanie kontaktów	1	2	3
6	inny cel, jaki?	1	2	3

^a organizacje pozarządowe itp.- stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne, fundacje, społeczne podmioty wyznaniowe, organizacje samorządu gospodarczego i zawodowego, organizacje pracodawców, partie polityczne i związki zawodowe.

5. Jakie bariery występowały we współpracy jednostki z następującymi kategoriami podmiotów w 2013 roku? (jeśli nie wybrano „nie występowały żadne bariery” to można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)	administracja publiczna	przedsiębiorstwa	organizacje pozarządowe itp. ^a		
	1	brak wiedzy ze strony partnera na temat współpracy	1	2	3
	2	brak relacji partnerskich, instrumentalne traktowanie	1	2	3
3	konflikt interesów	1	2	3	
4	możliwość przejęcia zasobów (ludzi, kapitału, wiedzy)	1	2	3	
5	możliwość utraty niezależności	1	2	3	
6	możliwość utraty reputacji	1	2	3	
7	złe, niejasne przepisy i procedury prawne	1	2	3	
8	inne problemy, jakie?	1	2	3	
9	nie występowały żadne bariery	1	2	3	

Dział III. WSPÓŁPRACA Z ADMINISTRACJĄ PUBLICZNĄ (RZĄDOWĄ, SAMORZĄDOWĄ I JEDNOSTKAMI IM PODLEGLYMI)

UWAGA! Ten dział wypełniają wyłącznie jednostki, które współpracowały z administracją rządową, samorządową lub jednostkami im podległymi.

1. Z iloma jednostkami administracji publicznej i podmiotami im podległymi (np. szkoły publiczne, ośrodki kultury, ośrodki pomocy społecznej) jednostka współpracowała w 2013 roku?	
2. Czy w 2013 roku jednostka realizowała zadania przekazane przez administrację publiczną? (przez zadania przekazane należy rozumieć zadania powierzone lub wspierane przez administrację publiczną w trybie otwartych konkursów ofert i innych trybach bezpośrednio jednostce)	• tak 1 → Ile zadań zrealizowała w 2013 roku?
	• nie 2
3. Czy w 2013 roku jednostka starała się o przekazanie zadań przez administrację publiczną?	• tak 1 → Ile ofert złożyła w 2013 roku?
	• nie 2
4. Czy w 2013 roku jednostka podpisała umowę na realizację zadań przekazanych przez administrację publiczną?	• tak 1 → Ile umów podpisała w 2013 roku?
	• nie 2

UWAGA! Na pyt 5. odpowiadają jedynie jednostki współpracujące z administracją samorządową. Jeśli jednostka nie współpracowała z administracją samorządową proszę przejść do Działu IV.

5. Z którymi urzędami administracji samorządowej współpracowała jednostka w 2013 roku? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)	• urząd marszałkowski	1
	• starostwo powiatowe	2
	• urząd gminy/miasta	3
6. Współpraca, z którym z wymienionych urzędów była najważniejsza w 2013 roku z punktu widzenia realizacji zadań statutowych jednostki? (można zaznaczyć tylko jedną odpowiedź)	• urząd marszałkowski	1
	• starostwo powiatowe	2
	• urząd gminy/miasta	3
7. Czy w 2013 roku jednostka uczestniczyła w konsultacjach społecznych projektów aktów normatywnych, dokumentów programowych, strategicznych, na poziomie urzędu gminy (np. programu współpracy)?	• tak 1 → W ilu?	
	• nie 2	

8. Czy wymienione rozwiązania były stosowane w urzędzie administracji samorządowej wskazanym w pyt. 6 w 2013 roku? (proszę udzielić odpowiedzi na wszystkie pytania)		tak	nie	nie mamy wiedzy na ten temat
1	istniał Roczny Program Współpracy z organizacjami pozarządowymi - ogólny, powszechnie dostępny dokument określający zasady, formy i cele współpracy	1	2	3
2	istniał inny dokument opisujący ogólne zasady współpracy z organizacjami pozarządowymi (np. karta współpracy z organizacjami pozarządowymi)	1	2	3
3	ogłaszane były publicznie otwarte konkursy ofert / przetargi na realizację zadań publicznych	1	2	3
4	obowiązywał ujednoczony formularz wniosku o dotację	1	2	3
5	istniały jasno określone i z góry znane terminy składania i rozpatrywania wniosków o dotację	1	2	3
6	istniał ogólnodostępny regulamin / dokumentacja opisująca zasady przeprowadzania konkursów na zadania zlecone organizacjom pozarządowym	1	2	3
7	publicznie dostępne były informacje o tym, które organizacje uzyskały wsparcie, oraz na jaką kwotę	1	2	3
8	istniała możliwość podpisywania umów wieloletnich na realizację zadań publicznych	1	2	3
9	decyzje o przyznaniu środków podejmowane były kolegialnie, np. przez komisje z udziałem radnych, ekspertów itp.	1	2	3
10	decyzje o przyznaniu środków publicznych zapadały w oparciu o merytoryczne kryteria (nie mają znaczenia znajomości, polityczne rozgrywki, związki radnych z organizacjami)	1	2	3
11	był wyznaczony urzędnik lub stały zespół odpowiedzialny za współpracę z organizacjami pozarządowymi	1	2	3
12	istniało finansowanie przez urząd centrum wspierania organizacji pozarządowych lub komórka organizacyjna wewnątrz urzędu, której zadaniem było wspieranie organizacji pozarządowych	1	2	3
13	istniała lokalna rada działalności pożytku publicznego lub inne ciało służące utrzymywaniu stałej współpracy z organizacjami pozarządowymi	1	2	3
14	istniała praktyka podpisywania umów partnerskich z organizacjami (np. w związku z utworzeniem Lokalnej Grupy Działania czy rozwojem ekonomii społecznej)	1	2	3

9. Biorąc pod uwagę współpracę z urzędem wskazanym w pyt. 6 proszę ocenić tą współpracę w 2013 roku w następujących wymiarach? (proszę udzielić odpowiedzi na wszystkie pytania)		bardzo dobrze	raczej dobrze	raczej źle	bardzo źle	nie mamy wiedzy na ten temat
1	dostępność informacji o działaniach samorządu	1	2	3	4	5
2	wiedza urzędu o sytuacji i warunkach funkcjonowania organizacji pozarządowych itp.	1	2	3	4	5
3	dostępność środków finansowych dla organizacji pozarządowych itp.	1	2	3	4	5
4	przejrzystość reguł dotyczących współpracy (konsultowania, przekazywania środków, itp.)	1	2	3	4	5
5	kompetencje urzędników kontaktujących się bezpośrednio z organizacjami	1	2	3	4	5
6	efektywność urzędu w wydatkowaniu środków publicznych na współpracę z organizacjami	1	2	3	4	5
7	otwartość na inicjatywy i postulaty organizacji	1	2	3	4	5
8	pomoc organizacjom, przychyłność wobec organizacji	1	2	3	4	5
9	włączanie organizacji w planowanie i podejmowanie istotnych decyzji i uchwał	1	2	3	4	5

10. Jak ogólnie jednostka ocenia współpracę między wskazanym w pyt. 6 urzędem a jednostką w 2013 roku?	• bardzo dobrze	1
	• raczej dobrze	2
	• raczej źle	3
	• bardzo źle	4

11. Czy jednostka ma zaufanie do wskazanego w pyt. 6 urzędu, z którym współpracowała w 2013 roku?	• ma pełne zaufanie	1
	• raczej ma zaufanie	2
	• raczej nie ma zaufania	3
	• w ogóle nie ma zaufania	4

Dział IV. WSPÓLPRACA Z PRZEDSIĘBIORSTWAMI

UWAGA! Ten dział wypełniają wyłącznie jednostki, które współpracowały z przedsiębiorstwami prywatnymi, spółdzielniami, przedsiębiorstwami państwowymi, komunalnymi.

1. Z iloma przedsiębiorstwami jednostka współpracowała w 2013 roku?	
2. Kto był inicjatorem współpracy z przedsiębiorstwami? (jeżeli jednostka współpracowała z więcej niż jednym przedsiębiorstwem proszę wziąć pod uwagę podmiot, z którym współpraca była najbardziej istotna)	<ul style="list-style-type: none"> • jednostka 1 • przedsiębiorstwo 2

3. Czy w 2013 roku jednostka realizowała z przedsiębiorstwami wspólne projekty? (przez projekty należy rozumieć działania zmierzające do osiągnięcia zamierzonego, wspólnego celu)	• tak	1	→ Ile projektów zrealizowano w 2013 roku?	
	• nie	2		

4. Jaką formę miała współpraca jednostki z przedsiębiorstwami w 2013 roku? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)				
• jednostka uzyskała środki finansowe lub wsparcie rzeczowe w formie darowizny ①	1	• jednostka otrzymała środki finansowe, wsparcie rzeczowe lub usługi w zamian za promocję przedsiębiorstwa (m.in. umowa sponsoringu)	4	
• jednostka uzyskała środki finansowe lub wsparcie rzeczowe w zamian za świadczone usługi na rzecz przedsiębiorstwa	2	• współpraca miała charakter wspólnie prowadzonej działalności gospodarczej	5	
• podpisała z firmą umowę barterową ①	3	• inne, jakie?	6	

5. Jakie korzyści ze współpracy z jednostką odniosło/ły przedsiębiorstwo/wa? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)	• informowanie o działalności/promowanie przedsiębiorstwa lub jego produktów	1
	• inne usługi	2
	• środki rzeczowe	3
	• środki finansowe	4
	• brak korzyści	5

6. Proszę wskazać <u>główną dziedzinę</u> współpracy jednostki z przedsiębiorstwami w 2013 roku. (należy wybrać tylko jedną odpowiedź)				
• kultura i sztuka	1	• rynek pracy, aktywizacja zawodowa	8	
• sport, turystyka, rekreacja, hobby	2	• rozwój lokalny w wymiarze społecznym i ekonomicznym	9	
• edukacja i wychowanie	3	• prawo i jego ochrona, prawa człowieka	10	
• działalność naukowo-badawcza, badania naukowe	4	• wsparcie dla instytucji, organizacji pozarządowych i inicjatyw obywatelskich	11	
• ochrona zdrowia	5	• działalność międzynarodowa	12	
• pomoc społeczna i humanitarna, ratownictwo	6	• religia	13	
• ochrona środowiska	7	• sprawy zawodowe, pracownicze, branżowe	14	
• inna, jaka?			15	

7. Czy jednostka w 2013 roku korzystała z pracy świadczonej przez personel przedsiębiorstwa wykonywanej w godzinach służbowych lub w czasie wolnym (tzw. wolontariat pracowniczy)? ^①	• tak	1	Ile osób pracowało w godzinach służbowych?	
	• nie	2	Ile osób pracowało w czasie wolnym (wolontariat)?	

Dział V. WSPÓLPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ITP.

UWAGA! Ten dział wypełniają wyłącznie jednostki, które współpracowały ze stowarzyszeniami, fundacjami, społecznymi podmiotami wyznaniowymi, organizacjami samorządu gospodarczego i zawodowego, organizacjami pracodawców, związkami zawodowymi lub partiami.

1. Z iloma organizacjami pozarządowymi jednostka współpracowała w 2013 roku?				
2. Proszę wskazać <u>główną dziedzinę</u> współpracy jednostki z organizacjami pozarządowymi w 2013 roku. (proszę wpisać numer jednej z dziedzin wymienionych w pyt. 6 działu IV)				
3. Czy w 2013 roku jednostka realizowała z organizacjami pozarządowymi wspólne projekty? (przez projekty należy rozumieć działania zmierzające do osiągnięcia zamierzonego, wspólnego celu)	• tak	1	→ Ile projektów zrealizowała w 2013 roku?	
	• nie	2		

Dział VI. ZARZĄDZANIE JEDNOSTKĄ

1. Czy na dzień 31.12.2013 roku jednostka zatrudniała pracowników na podstawie stosunku pracy ^{b)} ? ① (w przypadku odpowiedzi „nie” przejść do pyt 4)	• tak	1	
	• nie	2	→ pyt. 4

^{b)} Osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, to osoby pracujące na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru lub stosunku służbowego.

2. Czy w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku następowały zmiany liczby osób zatrudnionych w jednostce?	• tak	1	Z iloma osobami nawiązano stosunek pracy?	
	• nie	2	Z iloma osobami rozwiązano stosunek pracy?	

3. Czy w 2013 roku jednostka podejmowała działania mające na celu motywowanie do pracy pracowników? (jeżeli nie wybrano odpowiedzi „nie” to można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź) ④	• tak, o charakterze finansowym (np. premie pieniężne)	1	
	• tak, o charakterze niefinansowym (np. przekazywanie podziękowań, wręczenie medali, dyplomów)	2	
	• nie	3	
4. Czy na dzień 31.12.2013 roku członkami jednostki były osoby fizyczne? ④ (w przypadku odpowiedzi „nie” przejść do pyt. 8. UWAGA! Fundacje i inne organizacje niezrzeszające osób fizycznych powinny zaznaczyć odpowiedź „nie”)	• tak	1	→ Ile ich było?
	• nie	2	→ pyt. 8
5. Czy w 2013 roku jednostka podejmowała działania mające na celu pozyskanie nowych członków?	• tak	1	
	• nie	2	
6. Czy jednostka korzystała z pracy społecznej (dobrowolnej i bez wynagrodzenia) świadczonej przynajmniej raz w 2013 roku przez jej członków? ④	• tak	1	→ Ile to było osób?
	• nie	2	
7. Czy w 2013 roku jednostka podejmowała działania mające na celu motywowanie członków jednostki do pracy społecznej?	• tak	1	
	• nie	2	
8. Czy jednostka korzystała z pracy społecznej (dobrowolnej i bez wynagrodzenia) świadczonej przynajmniej raz w 2013 roku przez osoby niebędące jej członkami <u>ani pracownikami</u> ? (np. rodziny beneficjentów, inni wolontariusze)	• tak	1	→ Ile to było osób?
	• nie	2	→ pyt. 10
9. Czy w 2013 roku jednostka podejmowała działania mające na celu motywowanie do pracy społecznej osób wskazanych w pyt. 8?	• tak	1	
	• nie	2	
10. Czy w 2013 roku jednostka podejmowała działania mające na celu pozyskanie nowych osób do pracy społecznej (np. wolontariuszy)?	• tak	1	
	• nie	2	
11. Proszę podać liczbę osób zarządzających jednostką (np. zarząd) według stanu na dzień 31.12.2013 roku z uwzględnieniem stażu, charakteru świadczonej pracy oraz płci.			
staż pracy w organie zarządzającym jednostką (w odpowiedziach proszę uwzględnić liczbę wszystkich członków organu zarządzającego)	• poniżej 2 lat	1	
	• od 2 do 5 lat	2	
	• powyżej 5 lat	3	
charakter świadczonej pracy w jednostce (w odpowiedziach proszę uwzględnić liczbę wszystkich członków organu zarządzającego)	• odpłatna	4	
	• nieodpłatna	5	
	ogółem		
	w tym kobiety		
12. Czy w 2013 roku osoby zarządzające, członkowie, inne osoby pracujące społecznie lub pracownicy uczestniczyli w szkoleniach?	• tak	1	
	• nie → pyt. 15	2	
13. Jakiego rodzaju były to szkolenia? ④	• wewnętrzne i zewnętrzne	1	
	• tylko zewnętrzne	2	
	• tylko wewnętrzne	3	
14. Proszę podać liczbę członków, osób pracujących społecznie i pracowników uczestniczących w szkoleniach zewnętrznych i wewnętrznych w 2013 roku.	osoby zarządzające jednostką		
	pracownicy		
	osoby pracujące społecznie (bez osób zarządzających jednostką)		
15. W jaki sposób w 2013 roku była prowadzona w jednostce księgowość?	• odpłatnie, przez wykwalifikowaną osobę	1	
	• nieodpłatnie, przez wykwalifikowaną osobę	2	
	• nieodpłatnie, przez osobę niemającą formalnych kwalifikacji w zakresie księgowości	3	
	• księgowość nie była prowadzona	4	

16. Z którymi kategoriami podmiotów jednostka konsultowała w 2013 roku projekty podejmowanych działań? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)	• z odbiorcami działań jednostki (beneficjenci)	1		
	• z instytucjami doradczymi (punkty informacyjne EFS, organizacje sieciowe np. SPLOT)	2		
	• z osobami i instytucjami zaangażowanymi w działalność jednostki (np. członkowie, podmioty współpracujące)	3		
	• jednostka nie konsultowała projektów działań	4		
17. Czy w 2013 roku w jednostce stosowane były jakieś standardy (minimalne, akceptowalne wymagania) w zakresie świadczonych usług?	• tak	1		
	• nie	2		
	• jednostka nie świadczyła żadnych usług → pyt. 19	3		
18. Czy jednostka sporządzała analizę potrzeb osób/grup na rzecz których działała? (pytanie dotyczy dokumentów niezwiązanych z wymaganiami konkursów grantowych)	• tak	1	→ Kiedy ostatnio? (proszę podać rok)	
	• nie	2		
19. Czy w 2013 roku funkcjonował w jednostce dokument inny niż statut określający cele i zadania w konkretnej perspektywie czasowej dłuższej niż jeden rok (np. strategia, plan działania)? (przez funkcjonowanie dokumentu należy uważać stosowanie się do zapisów w nim zawartych)	• tak	1		
	• nie → pyt. 21	2		
20. Jaka część działań zrealizowanych przez jednostkę w 2013 roku była zgodna z celami i zadaniami zaplanowanymi w dokumencie wskazanym w pyt.19?	• 0-25%	1		
	• 26-50%	2		
	• 51-75%	3		
	• 76-100%	4		
21. Czy jednostka na dzień 31.12.2013 roku posiadała środki finansowe na nieprzewidziane wydatki lub cele inwestycyjne (rezerwy finansowe) np. lokaty, bony skarbowe, akcje, fundusze inwestycyjne? ①	• tak	1	→ wartość w zł	
	• nie	2		

Dział VII. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA JEDNOSTKI

1. Czy jednostka sporządziła roczne sprawozdanie ze swojej działalności za 2012 rok? (jeżeli jednostka nie sporządziła sprawozdania merytorycznego lub finansowego za 2012 rok, proszę przejść do pyt. 5)		merytoryczne	finansowe
	• tak	1	1
	• nie	2	2
2. Czy jednostka przekazała sprawozdania ze swojej działalności za 2012 rok właściwym (ze względu na sprawowany nadzór) organom administracji publicznej?		merytoryczne	finansowe
	• tak	1	1
	• nie	2	2
3. Czy jednostka upubliczniła sprawozdanie merytoryczne lub finansowe za 2012 rok? (przez upublicznienie należy rozumieć dobrowolne udostępnianie sprawozdań, które nie wynikało z obowiązku nałożonego na jednostkę)	• tak	1	
	• nie → pyt.5	2	
4. Gdzie sprawozdania merytoryczne lub finansowe za 2012 rok były upublicznione: (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)		merytoryczne	finansowe
	• w siedzibie jednostki	1	1
	• na stronie internetowej jednostki	2	2
	• poprzez wysyłkę do sponsorów/grantodawców	3	3
	• w innym miejscu, jakim?	4	4
5. W jaki sposób jednostka informowała o swojej działalności w 2013 roku? (jeżeli nie wybrano odpowiedzi 4 to można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)			
• prasa, radio, telewizja	1	• inne środki komunikacji m.in. zebrania, ulotki, plakaty, happeningi, wiece, książki	3
• Internet	2	• jednostka nie informowała o swojej działalności → pyt. 7	4
6. Jak często jednostka informowała o swojej działalności w prasie radiu, telewizji i Internecie? (jeżeli chodzi o stronę internetową istotne jest jak często informacje są aktualizowane)		prasa, radio, telewizja	Internet
	• raz na rok lub rzadziej	1	1
	• kilka razy w roku	2	2
	• raz w miesiącu lub częściej	3	3

7. Czy w 2013 roku jednostka wydatkowała środki finansowe na promocję swojej działalności?	• tak	1
	• nie	2

Dział VIII. ORGANIZACJE POŻYTKU PUBLICZNEGO (OPP)*(Uwaga! Na te pytania odpowiadają wyłącznie jednostki posiadające status OPP)*

1. Czy jednostka korzystała z możliwości pozyskania 1% podatku dochodowego za rok podatkowy 2012? (jeżeli jednostka nie korzystała z możliwości pozyskania 1% podatku dochodowego za rok podatkowy 2012, to należy przejść do Danych Ewidencyjnych)	• tak	1
	• nie → Dane Ewidencyjne	2
2. Czy jednostka prowadziła kampanię informacyjną w celu pozyskania 1% podatku dochodowego za rok podatkowy 2012? ④	• tak	1
	• nie → pyt.5	2
3. Czy jednostka wydała środki finansowe na kampanię informacyjną w celu pozyskania 1% podatku dochodowego w okresie od 1 maja 2012 roku do 30 kwietnia 2013 roku?	• tak	1
	• nie → pyt.5	2
4. Jaką kwotę jednostka wydała na kampanię informacyjną w celu pozyskania 1% podatku dochodowego w okresie od 1 maja 2012 roku do 30 kwietnia 2013 roku? (proszę wpisać kwotę w pełnych złotych)		
5. Czy w 2013 roku podatnicy przekazując 1% podatku dochodowego na rzecz jednostki wskazywali szczegółowe cele wydatkowania środków z 1% podatku?	• tak, co najmniej połowa podatników	1
	• tak, ale mniej niż połowa podatników	2
	• nie → pyt. 7	3
6. Czy jednostka w 2013 roku, wydatkując środki z 1% podatku dochodowego, uwzględniła szczegółowe cele wskazane przez podatników?	• tak	1
	• nie	2
7. Czy jednostka oczekuje, aby podatnicy wskazywali konkretne szczegółowe cele wykorzystania środków z 1% podatku dochodowego?	• tak	1
	• nie	2

DANE EWIDENCYJNE

UWAGA! Adres korespondencyjny wypełniają jednostki, w których jest on inny niż adres ich siedziby (strona 1)											
adres korespondencyjny:											
województwo					powiat						
gmina					miejscowość						
nazwa ulicy					nr domu		nr lokalu				
-											
kod pocztowy			poczta			skrytka pocztowa					
telefon jednostki		-		telefon komórkowy:							
e-mail jednostki											
e-mail osoby wypełniającej											
strona internetowa											
data wypełnienia											
dzień		mies.		2		0		1		4	
imię nazwisko i telefon osoby wypełniającej sprawozdanie						podpis osoby działającej w imieniu jednostki					
1. Ile czasu zajęło Państwu przygotowanie danych (w tym przeglądanie dokumentów obliczenia itp.) potrzebnych do wypełnienia tego sprawozdania?				w minutach		2. Ile czasu zajęła Państwu sama czynność wypełniania sprawozdania (w tym sprawdzanie oraz ewentualne wprowadzenie poprawek itp.)?				w minutach	

Objaśnienia do formularza SOF-5

Wypełniając sprawozdanie proszę podać także dane dotyczące **jednostek podległych nieposiadających własnej, odrębnej osobowości prawnej** (oddziałów terenowych nieposiadających odrębnych numerów KRS, prowadzonych przez jednostkę centrów integracji społecznej, zakładów aktywności zawodowej itp.). W razie wątpliwości proszę kontaktować się telefonicznie z pracownikami Urzędu Statystycznego (numery telefonów znajdują Państwo w załączonych dokumentach lub na stronie internetowej <http://form.stat.gov.pl/sof>).

Dział I. STAN AKTYWNOŚCI JEDNOSTKI W 2013 ROKU

Pyt.3

Działalność statutowa – to działalność, która nie spełnia przesłanek działalności gospodarczej, wypełnia zapisy statutu organizacji, który określa jej cele oraz sposoby ich realizacji. Może być prowadzona w formie odpłatnej bądź nieodpłatnej.

Dział II. WSPÓLPRACA JEDNOSTKI Z INNYMI PODMIOTAMI

Współpraca – to działanie celowe przynajmniej dwóch stron polegające na wspólnej pracy, udziale w pracy lub pomocy. Współpraca może odbywać się na dwóch płaszczyznach finansowej i pozafinansowej.

Współpraca finansowa – to np. realizacja zadań o charakterze pożytku publicznego w trybie otwartych konkursów oraz realizacja zadań na podstawie innych trybów, pomoc świadczona w formie umowy darowizny przez przedsiębiorstwa.

Współpraca pozafinansowa – to np. prawo do użytkowania na szczególnych warunkach nieruchomości, wspólne zespoły o charakterze doradczym i inicjatywnym, konsultacje projektów aktów prawnych, wzajemne informowanie się o planowanych działaniach, pomoc organizacjom pozarządowym w publikowaniu informacji w prasie lokalnej i Internecie.

Pyt.1

Administracja rządowa są to m.in. ministerstwa, inne urzędy centralne, urzędy wojewódzkie, agencje rządowe.

Administracja samorządowa są to urzędy gminy, starostwa powiatowe, urzędy marszałkowskie.

Spoleczne podmioty wyznaniowe są to jednostki działające w ramach struktury kościołów i związków wyznaniowych m.in. jednostki Caritas, Bractwo Młodzieży Prawosławnej, Akcja Katolicka. **UWAGA do tych jednostek nie zalicza się parafii.**

Inne organizacje pozarządowe są to osoby prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej niebędące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, i niedziałające w celu osiągnięcia zysku, np. **partie polityczne, związki zawodowe, organizacje pracodawców, samorząd gospodarczy i zawodowy.**

Przedsiębiorstwo państwowe – to samodzielny, samorządny i samofinansujący się przedsiębiorca posiadający osobowość prawną, tworzony przez organ założycielski (naczelne oraz centralne organy administracji państwowej, Narodowy Bank Polski lub banki państwowe). Podlega obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

Przedsiębiorstwo samorządowe – to **jednostka prawna w formie spółki prawa handlowego utworzona przez jednostkę samorządu terytorialnego do realizacji zadań o charakterze użyteczności publicznej.**

Dział IV. WSPÓLPRACA Z PRZEDSIĘBIORSTWAMI

Pyt.4

Darowizna przez umowę darowizny darczyńca (przedsiębiorstwo) zobowiązuje się do bezpłatnego świadczenia na rzecz obdarowanego (organizacji pozarządowej) kosztem swego majątku.

Umowa barterowa (wymiana barterowa) – to rodzaj wymiany bezpośredniej (niepieniężnej), towarów lub usług. W transakcji barterowej każda strona umowy jest jednocześnie sprzedawcą i kupującym.

Pyt.7

Tzw. wolontariat pracowniczy - organizacja korzysta z wiedzy, umiejętności i pracy pracowników przedsiębiorstwa prywatnego przy realizacji wspólnych zadań z przedsiębiorstwami.

Wolontariusz pracowniczy może świadczyć pracę na rzecz organizacji zarówno w godzinach pracy w przedsiębiorstwie, jak i po godzinach.

Dział VI. ZARZĄDZANIE JEDNOSTKĄ

Pyt.1

Do pracowników nie zalicza się m.in.: osób wykonujących pracę na umowę-zlecenie lub umowę o dzieło osób wykonujących pracę nakładczą, uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego, osób przebywających na urloпах wychowawczych w celu sprawowania opieki nad dzieckiem, uczniów szkół dla niepracujących oraz słuchaczy szkół wyższych odbywających praktyki wakacyjne lub dyplomowe.

Pyt.3

Poprzez działania o charakterze **finansowym** należy rozumieć: premie pieniężne, nagrody rzeczowe oraz inne działania polegające na bezpośrednim lub pośrednim wręczeniu pieniędzy.

Poprzez działania o charakterze **niefinansowym** należy rozumieć: organizowanie bezpłatnych szkoleń; przekazywanie podziękowań, wyrazów uznania; wręczenie drobnych prezentów rzeczowych do 10 zł, dyplomów, medali, organizowanie spotkań integracyjnych oraz inne działania niepolegające na bezpośrednim lub pośrednim wręczeniu pieniędzy.

Pyt.4

Członek organizacji – to osoba, która formalnie należy do organizacji (tzn. jest zapisana w ewidencji, jako członek organizacji i posiadają pełne prawa), bez względu na stopień jego zaangażowania w działalność jednostki.

Pyt.6

Praca społeczna – to nieodpłatna i dobrowolna praca świadczona dla realizacji celów społecznych. Najczęściej ma miejsce w organizacjach pozarządowych lub w ramach społecznych podmiotów wyznaniowych. Jest świadczona przez członków organizacji lub inne osoby fizyczne.

Pyt. 13

Szkolenia wewnętrzne – to szkolenia realizowane wewnątrz organizacji w oparciu o kadre będącą członkami, wolontariuszami lub pracownikami organizacji. W tych szkoleniach mogą uczestniczyć osoby spoza organizacji.

Szkolenia zewnętrzne – to szkolenia realizowane przez podmioty zewnętrzne np. inne organizacje pozarządowe, firmy szkoleniowe.

Pyt. 21

Rezerwy finansowe są to środki finansowe przeznaczone na nieprzewidziane wydatki lub osiąganie korzyści ekonomicznych wynikających z przyrostu wartości, w formie odsetek, dywidend (udziałów w zyskach) lub innych pożytków, w tym również z transakcji handlowych. Do rezerw finansowych można zaliczyć np. lokaty, bony skarbowe, bony komercyjne, akcje, fundusze inwestycyjne.

Dział VIII. ORGANIZACJE POŻYTKU PUBLICZNEGO

Pyt. 2

Przez kampanię informacyjną należy rozumieć działania zmierzające bezpośrednio lub pośrednio do uzyskania kwot 1% podatku. Przykładowe formy tej działalności to m.in. rozdawanie ulotek, kalendarzy rozklejanie plakatów, zamieszczanie płatnych lub bezpłatnych reklam w prasie, radiu, telewizji, Internecie.

nr str. 2

Dział 0. Podstawowe informacje o przedsiębiorstwie1. Od którego roku w Państwa przedsiębiorstwie jest prowadzona działalność gospodarcza? 2. Ile miesięcy w 2013 r. w przedsiębiorstwie prowadzono działalność gospodarczą?
(Nie należy wliczać urlopu, w czasie którego przedsiębiorstwo całkowicie zawiesiło działalność.)

3. Opis przeważającego rodzaju prowadzonej działalności
(W przypadku trudności z opisem rodzaju działalności prosimy korzystać z „Wykazu wybranych rodzajów działalności wg PKD 2007” załączonego do formularza.)

Udział przychodu z przeważającej działalności w przychodach ogółem
(w liczbach całkowitych)

%

Symbol klasy PKD 2007 (wypełnia US)

4. Jaki rodzaj ewidencji księgowej był prowadzony w Państwa przedsiębiorstwie? (Wpisać znak X w kratce właściwej odpowiedzi.)

- 1 księgi rachunkowe   2 podatkowa księga przychodów i rozchodów   3 ewidencja przychodów   4 brak wydzielonej ewidencji (karta podatkowa)

5. Dotyczy jednoosobowych podmiotów gospodarczych (osób fizycznych)

Czy przychody w Państwa przedsiębiorstwie pochodzą wyłącznie ze świadczenia pracy na rzecz innej firmy bez ponoszenia kosztów związanych z pracą (np. zakup materiałów, narzędzi)?
(Wpisać znak X w kratce właściwej odpowiedzi.)

- 1 tak
 2 nie

Dział 1. Pracujący i wynagrodzenia

1. Ile osób pracowało w Państwa przedsiębiorstwie w dniu 31 grudnia 2013 r. (lub w ostatnim dniu prowadzenia działalności), bez zatrudnionych na umowę zlecenia?

Wyszczególnienie	Ogółem	w tym, dla których jest to główne miejsce pracy ¹⁾	
		razem	w tym kobiety
Ogółem pracujący (bez uczniów) (w. 2+3)	1		
właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie ich rodzin, wspólnicy pracujący w spółce bez umowy o pracę	2		
zatrudnieni na podstawie umowy o pracę (pełno- i niepełnozatrudnieni ²⁾ łącznie z sezonowymi)	3		
w tym niepełnozatrudnieni	4		

¹⁾ Główne miejsce pracy określa się na podstawie oświadczenia pracującego.²⁾ Niepełnozatrudnieni to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy.2. Ilu uczniów było zatrudnionych w dniu 31 grudnia 2013 r. (lub w ostatnim dniu prowadzenia działalności) na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego? 3. Jaka była przeciętna liczba zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w 2013 r. w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy (pełny etat)? ,

Pełny wymiar czasu pracy (pełny etat) to liczba wynikająca z sumy pełnych etatów i części (z dwoma miejscami po przecinku), np. trzy osoby zatrudnione na 1/4 = 0,75. Przeciętne zatrudnienie należy obliczyć jako sumę przeciętnego zatrudnienia w poszczególnych miesiącach podzieloną przez 12 (bez względu na to, czy przedsiębiorstwo funkcjonowało przez cały rok, czy też nie). Przeciętne zatrudnienie w miesiącu należy obliczyć na podstawie sumy dwóch stanów dziennych (w pierwszym i ostatnim dniu miesiąca) podzielonej przez 2.

Uwaga:
Liczbę etatów należy wpisać z dwoma znakami po przecinku.

4. Jaka była kwota wynagrodzeń brutto łącznie z obligatoryjnymi składkami: emerytalną, rentową i chorobową opłaconymi przez ubezpieczonych oraz z zaliczkami na podatek dochodowy, przed odliczeniem składki na powszechne ubezpieczenie zdrowotne (tj. płace zasadnicze, dodatki stałe i przejściowe, premie i nagrody, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, za czas urlopow, zasiłki chorobowe wypłacane ze środków przedsiębiorstwa, odprawy emerytalne, honoraria itp.), wypłacona w 2013 r. zatrudnionym na podstawie umowy o pracę wykazanym w dziale 1 pytanie 3?

(w pełnych złotych)

5. Jaka była liczba zatrudnionych osób wg stanu w dniu 31 XII otrzymujących w grudniu wynagrodzenie brutto powyżej 1600 zł?

Wynagrodzenia osób zatrudnionych w grudniu w niepełnym wymiarze czasu pracy należy przeliczyć na wynagrodzenie przysługujące w pełnym wymiarze czasu pracy (pełny etat).

Dział 2. Wartość brutto¹⁾ środków trwałych i nakłady na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych w 2013 r.
(w pełnych złotych)

1. Informacje podać w zależności od rodzaju prowadzonej ewidencji:

- wiersz 1 wypełniają wszystkie przedsiębiorstwa niezależnie od prowadzonej ewidencji,
- wiersze 2, 3, 4, 5, 6 wypełniają jednostki prowadzące księgi rachunkowe lub podatkową księgę przychodów i rozchodów.

Wyszczególnienie		Wartość brutto środków trwałych stan na koniec roku	Nakłady na nowe środki trwałe, ulepszenia istniejących oraz zakup używanych środków trwałych ³⁾
Ogółem		1	
z tego	grunty (łącznie z prawem wieczystego użytkowania)	2	
	budynki i lokale ²⁾ oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej	3	
	maszyny i urządzenia techniczne	4	
	środki transportu	5	
	pozostałe środki trwałe	6	

¹⁾ Wartość ewidencyjna z ksiąg (bez potrącenia umorzeń).

²⁾ Łącznie ze spółdzielczym prawem do lokalu użytkowego.

³⁾ W nakładach na środki trwałe należy również wykazać wartość środków trwałych przyjętych w leasing finansowy.

2. Jaka była wartość brutto w 2013 r. (wypełniają wszystkie jednostki):

1. sprzedanych środków trwałych

2. zlikwidowanych środków trwałych

3. środków trwałych przyjętych w leasing finansowy

Dział 3. Podatki dochodowy i VAT za 2013 r. (w pełnych złotych)

Jaka była wartość:

podatku dochodowego ¹⁾ od prowadzonej działalności gospodarczej (w przypadku ryczału - zryczałtowane opodatkowanie) – wypełniają wszystkie jednostki	1	
podatku VAT należnego ogółem – wypełniają tylko jednostki składające deklarację podatkową podatku od towarów i usług VAT (z deklaracji VAT-7)	2	
podatku VAT naliczonego ogółem – wypełniają tylko jednostki składające deklarację podatkową podatku od towarów i usług VAT (z deklaracji VAT-7)	3	

¹⁾ Lub wpłacone w roku kalendarzowym zaliczki.

Dział 4. Przychody i koszty z całokształtu działalności w 2013 r. (w pełnych złotych)

Informacje podać w zależności od rodzaju prowadzonej ewidencji:

- prowadzący księgi rachunkowe wypełniają wszystkie wiersze,
- prowadzący podatkową księgę przychodów i rozchodów wypełniają wiersze 1, 2, 3 i 5,
- pozostałe jednostki wypełniają wiersze 1 i 2 (w przypadku braku ewidencji dane wykazać szacunkowo).

A. Przychody netto z całokształtu działalności (bez VAT)		1	
B. Koszty z całokształtu działalności (bez nakładów na środki trwałe)		2	
w tym	zakup towarów handlowych i materiałów według cen zakupu	3	
	w tym zakup materiałów	4	
	podatek akcyzowy (nie dotyczy wyrobów importowanych)	5	

Dział 5. Wartość zapasów (w pełnych złotych)

Wartość zapasów na dzień 1.01.2013 r.

Wartość zapasów na dzień 31.12.2013 r.

Zapasy obejmują:

- półprodukty, produkty w toku i produkty gotowe – bez VAT,
- materiały i towary w cenach zakupu – łącznie z VAT.

Dział 6. Informacje specjalistyczne za 2013 r.**1. Prosimy o wypełnienie, jeśli prowadzili Państwo działalność handlową.**

A. Wartość sprzedaży z tej działalności ogółem łącznie z VAT (w pełnych złotych)		Sprzedaż detaliczna		Sprzedaż hurtowa
		1		
w tym	żywności	2		
	napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	3		
	napojów alkoholowych	4		

B. Liczba punktów sprzedaży detalicznej (sklepów łącznie z aptekami; stacji paliw; stałych punktów sprzedaży drobno-detalicznej, np. kioski, stragany; pozostałych punktów sprzedaży detalicznej o charakterze ruchomym) w dniu 31 grudnia 2013 r. (lub w ostatnim dniu prowadzenia działalności).	w tym		C. Powierzchnia sprzedażowa sklepów i aptek w m ² w dniu 31 grudnia 2013 r. (lub w ostatnim dniu prowadzenia działalności). Powierzchnia sprzedażowa – część lokalu sklepowego przeznaczona do eksponowania towarów oraz do obsługi nabywców.
	Ogółem	sklepy i apteki	

2. Prosimy o wypełnienie, jeśli prowadzili Państwo działalność gastronomiczną.

A. Wartość przychodów ze sprzedaży (bez przychodów pochodzących z działalności hotelarskiej – noclegów) łącznie z VAT (w pełnych złotych)		1	
w tym	produkcji gastronomicznej	2	
	napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	3	
	towarów handlowych (bez napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych)	4	

B. Liczba placówek gastronomicznych (stałych i sezonowych) ogółem. Stałe placówki według stanu w dniu 31 grudnia 2013 r. (lub w ostatnim dniu prowadzenia działalności)		1	
z tego	restauracje	2	
	bary	3	
	stołówki	4	
	punkty gastronomiczne	5	

3. Prosimy o wypełnienie, jeśli dokonywali Państwo przewozów pasażerów taksówkami osobowymi.

Liczba taksówek osobowych (własnych lub dzierżawionych)	w dniu 31 grudnia 2013 r. lub w ostatnim dniu prowadzenia działalności	1	
Przewozy pasażerów w miesiącu w osobach	w grudniu 2013 r. lub w ostatnim miesiącu prowadzenia działalności (W przypadku braku danych ewidencyjnych możliwe jest podanie danych według własnych szacunków.)	2	
Przebieg ogólny taksówek w km (tj. ilość przejechanych km w miesiącu z pasażerami i bez)		3	

4. Prosimy o wypełnienie, jeśli dokonywali Państwo przewozów pasażerów transportem samochodowym zarobkowym (własnym lub dzierżawionym).

A. Wyszczególnienie		dane w dniu 31 grudnia 2013 r. lub w ostatnim dniu prowadzenia działalności	Autobusy ¹⁾	Minibusy ²⁾
Liczba pojazdów	1			
Łączna liczba miejsc	2			

¹⁾ Pojazdy do przewozu pasażerów o liczbie miejsc powyżej 9, łącznie z kierowcą.

²⁾ Pojazdy do przewozu pasażerów o liczbie miejsc 9 i mniej, łącznie z kierowcą.

B. Wyszczególnienie		Komunikacja miejska (z gminnymi przewozami)	Komunikacja międzymiastowa ³⁾	Komunikacja międzynarodowa	Przewozy okazjonalne (np. wycieczki)
Przebieg ogólny (roczny) w km	1				
Przewozy pasażerów w osobach ⁴⁾	2				

³⁾ Komunikacja międzymiastowa zawiera: przewozy powiatowe, wojewódzkie i międzywojewódzkie,

⁴⁾ Dla komunikacji miejskiej i międzymiastowej (przewozy regularne zgodnie z rozkładem jazdy) podać średnie przewozy w miesiącu. Dla komunikacji międzynarodowej (przewozy regularne zgodnie z rozkładem jazdy) i przewozów okazjonalnych podać liczbę przewiezionych pasażerów w roku.

5. Prosimy o wypełnienie, jeśli ochrona zdrowia była przeważającym rodzajem prowadzonej przez Państwa działalności gospodarczej (wpisać znak X w kratce właściwej odpowiedzi).

A. Czy jednostka świadczyła usługi zdrowotne finansowane ze środków powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego (NFZ)?	☐ 1 tak	☐ 2 nie	
B. Czy jednostka była wpisana do rejestru zakładów opieki zdrowotnej prowadzonego przez wojewodę?	☐ 1 tak	☐ 2 nie	
C. Liczba porad udzielonych w ciągu roku przez: <i>Porada lekarska – każdorazowe świadczenie udzielane pacjentom przez lekarza związane z przypadkami chorobowymi, badaniami profilaktycznymi, okresowymi i innymi (np. osób ubiegających się o prawo jazdy) bez względu na miejsce udzielonej porady (ambulatorium, gabinet, wizyta domowa)</i>	lekarzy medycyny	1	
	lekarzy dentyków	2	
Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na przygotowanie danych dla potrzeb wypełnianego formularza	1		
Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na wypełnienie formularza	2		

(e-mail osoby sporządzającej sprawozdanie – WYPEŁNIAC WIELKIMI LITERAMI)

Objaśnienia do formularza SP-3

Dane wykazywane na sprawozdaniu należy wypełnić w pełnych złotych.

Dział 1. Pracujący i wynagrodzenia.

Punkt 5

Podana kwota wynika z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2012 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2013 r. (Dz. U. 2012 Nr 0, poz. 1026).

Liczbę zatrudnionych należy podać bez osób (uczniów) zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, nakładców i agentów.

Dział 2. Wartość brutto środków trwałych i nakłady na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych w 2013 r.

Punkt 1

Za środki trwałe stanowiące własność lub współwłasność przedsiębiorstwa uznaje się nabyte (w tym również na podstawie umowy o leasing finansowy) lub wytworzone we własnym zakresie składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, przeznaczone na własne potrzeby jednostki lub do oddania w używanie na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub leasingu operacyjnego.

Wartości **nakładów na środki trwałe** obejmują wydatki poniesione na: nabycie środków trwałych, wytworzenie środków trwałych na własne potrzeby, inwestycje rozpoczęte, ulepszenia istniejących środków trwałych oraz wartość brutto środków trwałych przyjętych w leasing finansowy.

Przedsiębiorstwa, które nie mogą odliczać podatku VAT (jest on wliczany do wartości środka trwałego), wykazują nakłady inwestycyjne łącznie z podatkiem VAT.

Inwestorzy budujący budynki mieszkalne z przeznaczeniem do sprzedaży (np. deweloperzy, spółdzielnie, TBS) w rubryce 2 wykazują również poniesione w roku sprawozdawczym koszty ich budowy.

Dział 4. Przychody i koszty z całokształtu działalności w 2013 r.

Punkt A, wiersz 1

Przychody netto z całokształtu działalności to:

- przychody ze sprzedaży produktów, robót, usług (otrzymane i należne),
- przychody ze sprzedaży towarów i materiałów, środków trwałych, wyposażenia i inwestycji,
- pozostałe przychody operacyjne (otrzymane i należne),
- przychody finansowe.

Jednostki prowadzące:

- podatkową księgę przychodów i rozchodów przepisują wartość zaksięgowaną w kolumnie 9 „Razem przychód”,
- ewidencję przychodów sumują zapisy zaksięgowane w kolumnie 10 „Ogółem przychód” za okres styczeń – grudzień.

Punkt B, wiersz 2

Koszty z całokształtu działalności to:

- koszty działalności operacyjnej,
- pozostałe koszty operacyjne,
- koszty finansowe.

Jednostki prowadzące podatkową księgę przychodów i rozchodów sumują wartości z kolumny 10 „Zakup towarów handlowych i materiałów według cen zakupu”, z kolumny 11 „Koszty uboczne zakupu” oraz kolumny 14 „Razem wydatki”.

Koszty powinny obejmować kwoty wynagrodzeń brutto łącznie ze składkami na ubezpieczenie społeczne i na fundusz pracy.

Punkt B, wiersz 5

Wartość podatku akcyzowego wypełniają jednostki będące producentami wyrobów akcyzowych.

Podatek należny od sprzedaży dotyczy wyrobów własnej produkcji i usług bez ewentualnych odliczeń podatku akcyzowego zapłaconego przy zakupie, np. samochodu lub wyrobów alkoholowych.

Dział 6. Informacje specjalistyczne za 2013 r.

Punkt 1A

Sprzedaż detaliczna – sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych) w punktach sprzedaży detalicznej, innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny) w ilościach odpowiadających potrzebom indywidualnych konsumentów.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględnia się wartość wytworzonych wyrobów sprzedawanych we własnych punktach sprzedaży detalicznej.

Sprzedaż hurtowa – odsprzedaż zakupionych towarów we własnym imieniu, zwykle nieostatecznym odbiorcom (innym hurtownikom, detalistom, producentom).

Punkt 2B

Bary – jadalnie, bary (uniwersalne, szybkiej obsługi, przekąskowe, mleczne, bistra), kawiarnie, herbaciarnie, piwiarnie.

Punkty gastronomiczne – prowadzą ograniczoną działalność gastronomiczną (catering, smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety w kinach, na stadionach itp.)

nr str. 1

 GLÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY , al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa www.stat.gov.pl		
Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej	Z-06 Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy <hr/> za 2013 r.	Portal Sprawozdawczy GUS www.stat.gov.pl Urząd Statystyczny 85-066 Bydgoszcz ul. Konarskiego 1-3
Numer identyfikacyjny – REGON		Przekazać w terminie do 20 stycznia 2014 r. /3 lutego 2014 r.
Symbol rodzaju podstawowej działalności według PKD 2007		

Obowiązek przekazywania danych statystycznych wynika z art. 30 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 591, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2012 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2013 (Dz. U. poz. 1391, z późn. zm.).

(e-mail sekretariatu jednostki sporządzającej sprawozdanie – WYPEŁNIĆ WIELKIMI LITERAMI)

Stan aktywności prawnej i ekonomicznej w dniu 31 XII (wstawić znak „X” w kratce z lewej strony właściwej odpowiedzi)			
Podmiot aktywny (11–14)	Podmiot nieaktywny (21, 23–26)	☐ 24 w stanie upadłości	
☐ 11 prowadzący działalność	☐ 13 w stanie likwidacji	☐ 21 nie podjął działalności	☐ 25 z zawieszoną działalnością
☐ 12 w budowie, organizujący się	☐ 14 w stanie upadłości	☐ 23 w stanie likwidacji	☐ 26 z zakończoną działalnością (niewykreślony z rejestru)

Status zatrudnienia pracujących^{d)} (wstawić znak „X” w kratce z lewej strony właściwej odpowiedzi) w 2013 r.		
☐ umowa o pracę, powołania, wyboru, mianowania	☐ umowa zlecenia, o dzieło	☐ umowa agencyjno-prowizyjna
☐ umowa o pracę nakładczą	☐ właściciele	☐ członkowie spółdzielni produkcji rolniczej
☐ brak pracujących		

Dział 1. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Wyszczególnienie		Przeciętna liczba zatrudnionych (z jednym znakiem po przecinku) ^{b)}	Wynagrodzenia brutto ^{e)} w tys. zł (z jednym znakiem po przecinku)
0		1	2
Ogółem ^{d)}	1	_____	_____
Osoby (uczniowie) zatrudnione na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego	2	_____	_____
Osoby zatrudnione poza granicami kraju	3	_____	_____
Z wiersza 1	składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe opłacane przez ubezpieczonych	4	_____
	pracownicy zatrudnieni przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych ^{e)}	5	_____

Liczba pracowników według stanu w dniu 31 XII otrzymujących w grudniu wynagrodzenie nieprzekraczające minimalnego wynagrodzenia zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 września 2012 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2013 r. (Dz. U. poz. 1026) – w osobach ^{d),f)}	6	1600,00 zł i mniej	w tym 1599,99 – 1280,00 zł
		_____	_____

^{a)} Możliwość zaznaczenia więcej niż jednej odpowiedzi. ^{b)} Po przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty. ^{c)} Wynagrodzenia osobowe łącznie z wypłatami z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowymi wynagrodzeniami rocznymi dla pracowników jednostek sfery budżetowej; bez wynagrodzeń dla pracowników obcych^{d)}. ^{d)} Bez osób (uczniów) zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, osób wykonujących pracę nakładczą, agentów oraz bez osób zatrudnionych poza granicami kraju. ^{e)} Wypełniają jednostki zaliczane w PKD 2007 do sekcji O dział 84. ^{f)} Wynagrodzenia osób pracujących w grudniu w niepełnym wymiarze czasu pracy należy przeliczyć na wynagrodzenia przysługujące w pełnym wymiarze czasu pracy (pełny etat) i odnieść do minimalnego wynagrodzenia.

(imię, nazwisko i telefon osoby sporządzającej sprawozdanie)

(miejscowość, data)

(pieczęć imienna i podpis osoby działającej w imieniu sprawozdawcy)

Dział 2. Składniki wynagrodzeń – brutto (z jednym znakiem po przecinku)

Wyszczególnienie		W tys. zł ^{a)}	
0		1	
Wynagrodzenia osobowe ^{b)}	01	□□□□□□□□□□,□□	
Z wiersza 1	za pracę w godzinach nadliczbowych	02	□□□□□□□□□□,□□
	osób wykonujących pracę nakładczą	03	□□□□□□□□□□,□□
	pracowników obcych	04	□□□□□□□□□□,□□
Wyплаты z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach	05	□□□□□□□□□□,□□	
w tym dla pracowników obcych	06	□□□□□□□□□□,□□	
Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej	07	□□□□□□□□□□,□□	
w tym dla pracowników obcych	08	□□□□□□□□□□,□□	
Wynagrodzenia z tytułu umowy zlecenia lub umowy o dzieło (wynagrodzenia bezosobowe)	09	□□□□□□□□□□,□□	
Honoraria	10	□□□□□□□□□□,□□	
w tym honoraria wynikające z umowy o pracę (bez pracowników obcych)	11	□□□□□□□□□□,□□	
Wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne	12	□□□□□□□□□□,□□	

^{a)} Łącznie z wypłatami dla pracowników obcych, tj. niebędących w okresie sprawozdawczym pracownikami jednostki, np. dla byłych pracowników oraz osób zatrudnionych poza granicami kraju. ^{b)} Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą, bez wynagrodzeń osób (uczniów) zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, bez wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

Dział 2a. Zaległości w wypłacie wynagrodzeń – stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Ogółem ^{b)}
0		1
Liczba osób ^{a)} , wobec których wystąpiły zaległości w wypłacie wynagrodzeń ogółem	1	□□□□□□□□
Wysokość zaległości w wypłacie wynagrodzeń w tys. zł – ogółem (z jednym znakiem po przecinku)	2	□□□□□□□□□□,□□

^{a)} Bez przeliczania na pełne etaty ^{b)} Zaległości płacowe to wynagrodzenia, które nie zostały wypłacone w terminie ustalonym zgodnie z art. 85 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.). Należy wykazać zaległości płacowe w stosunku do osób, z którymi trwa stosunek pracy, jak również w stosunku do osób niebędących pracownikami jednostki sprawozdawczej, np. były pracownik lub osoba zatrudniona na umowę zlecenia.

Dział 3. Czas pracy (w tys. godzin z jednym znakiem po przecinku)

Wyszczególnienie		Ogółem
0		1
Czas faktycznie przepracowany ogółem	1	□□□□□□□□□□,□□
w tym w godzinach nadliczbowych	2	□□□□□□□□□□,□□
Czas nieprzepracowany ogółem ^{a)}	3	□□□□□□□□□□,□□
w tym opłacony przez zakład pracy ^{a)}	4	□□□□□□□□□□,□□

^{a)} Bez dni wolnych.

Dział 4. Pracujący – stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Ogółem	w tym kobiety
0		1	2
Pracujący ogółem	01		
Pracujący, dla których jednostka sprawozdawcza jest głównym miejscem pracy^{a)} (suma wierszy od 03+05+07 do 10)	02		
Pełnozatrudnieni	03		
w tym zatrudnieni na umowy okresowe	04		
Niepełnozatrudnieni	05		
w tym zatrudnieni na umowy okresowe	06		
Właściciele, współwłaściciele ^{b)} łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin	07		
Osoby wykonujące pracę nakładczą	08		
Agenci ^{c)} (bez sołtysów)	09		
Członkowie spółdzielni produkcji rolniczej	10		
Z wiersza 02	pracujący w porze nocnej ^{d)}	11	
	niepełnosprawni	12	
	cudzoziemcy	13	
	emeryci i renciści	14	
	pracownicy zatrudnieni w formie telepracy	15	

Dodatkowe informacje

Pracownicy udostępnieni (zatrudnieni) przez agencję pracy tymczasowej <i>stan w dniu 31 XII</i>	16		
Pracownicy zatrudnieni na kontraktach, których umowa nie ma charakteru umowy o pracę – <i>stan w dniu 31 XII</i>	17		
Osoby, z którymi w okresie od 1 I do 31 XII roku sprawozdawczego zawarto umowę zlecenia , a które nie są nigdzie zatrudnione na podstawie stosunku pracy	18		
w tym emeryci i renciści	19		
Osoby, z którymi w okresie od 1 I do 31 XII roku sprawozdawczego zawarto umowę o dzieło , a które nie są nigdzie zatrudnione na podstawie stosunku pracy	20		
w tym emeryci i renciści	21		

^{a)} Na podstawie oświadczenia pracującego. ^{b)} Właściciele mający umowę o pracę wykazywani są w wierszu 03 lub 05, a bez umowy w wierszu 07; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce. ^{c)} Łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz z osobami zatrudnionymi przez agentów. ^{d)} Należy podać liczbę osób, dla których praca nocna wynika z obowiązującego rozkładu czasu pracy w zakładzie, a nie jest świadczona incydentalnie (zastępstwo).

Dział 5. Przyjęcia do pracy i zwolnienia z pracy pracowników pełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy

Wyszczególnienie		Ogółem	w tym kobiety
0		1	2
Pełnozatrudnieni w dniu 31 XII 2012 r. (poprzedni rok sprawozdawczy)	01		
Przyjęci (pełnozatrudnieni) do pracy w okresie od 1 I do 31 XII roku sprawozdawczego^{a)} (suma wierszy 03+08+10+11)	02		
osoby podejmujące pracę po raz pierwszy	03		
w tym z wiersza 03 absolwenci	szkół wyższych	04	
	szkół policealnych i średnich zawodowych	05	
	liceów ogólnokształcących	06	
	szkół zasadniczych	07	
osoby poprzednio pracujące ^{b)}	08		
w tym osoby, u których przerwa w pracy nie była dłuższa niż 1 miesiąc	09		
osoby, które powróciły z urlopów wychowawczych	10		
pozostali przyjęci do pracy ^{c)}	11		
Z wiersza 02	osoby skierowane do pracy przez powiatowe urzędy pracy	12	

Suma wierszy 01+02–13+23–24 powinna być zgodna z działem 4 wiersz 03.

^{a)} Łącznie z pracownikami powracającymi do pracy po okresie nieobecności dłuższym niż 3 miesiące, np., bezpłatnych, rehabilitacji oraz z powodu zawieszenia renty lub emerytury. ^{b)} Osoby, które przed przyjęciem do pracy w jednostce sprawozdawczej były już zatrudnione w zakładach pracy, niezależnie jak długo trwała przerwa w zatrudnieniu. ^{c)} Należy wykazać osoby powracające do pracy w wyniku zawieszenia renty i emerytury, osoby skreślone przejściowo z ewidencji czyli osoby powracające ze świadczeń rehabilitacyjnych, z urlopów bezpłatnych, po odbyciu kary pozbawienia wolności (powyżej 3 miesięcy), inne osoby nie wykazane w wierszu 03, 08, 10.

Dział 5. Przyjęcia do pracy i zwolnienia z pracy pracowników pełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy (dokończenie)

Wyszczególnienie		Ogółem	w tym kobiety
0		1	2
Zwolnieni (pełnozatrudnieni) z pracy w okresie od 1 I do 31 XII roku sprawozdawczego (suma wierszy 14+16+17+18+19+20+21+22)	13		
w drodze wypowiedzenia przez pracodawcę	14		
w tym z przyczyn nie dotyczących pracowników	15		
w drodze wypowiedzenia przez pracownika	16		
z powodu niezdolności do pracy i rehabilitacji	17		
w związku z przejściem na emeryturę	18		
na mocy porozumienia stron	19		
osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze	20		
z upływem czasu, na który zostali zatrudnieni	21		
z innych przyczyn (np. urlopy bezpłatne, porzucenie pracy)	22		

Dodatkowe informacje - zbilansowanie działu 5 z działem 4 wiersz 03 (pracowników pełnozatrudnionych)

Zatrudnieni, którzy w ciągu roku zmienili etat z niepełnego na pełny	23		
Zatrudnieni, którzy w ciągu roku zmienili etat z pełnego na niepełny	24		

Dział 6. Pracujący w miastach i gminach w głównym miejscu pracy (według faktycznego miejsca pracy). Stan w dniu 31 XII

Nazwy miast ^{a)} , gmin i województw	1-miasto 2-wieś ^{c)}	Symbol		Ogółem	w tym kobiety
		terytorialny	rodzaju działalności ^{d)}		
Opis rodzaju działalności ^{b)}				1	2
0					
Ogółem (dane z działu 4 wiersz 02)	01				
	02				
	03				
	04				
	05				
	06				

^{a)} Wymienić (po „Ogółem”) nazwy miast (dzielnic, delegatur), gmin i województw. W przypadku gmin miejsko-wiejskich, podać w odrębnych wierszach pracujących w mieście i pracujących na wsi. ^{b)} Jeżeli w tej samej miejscowości występują jednostki prowadzące różne rodzaje działalności, należy je wpisać oddzielnie. ^{c)} Wpisać właściwy symbol (1 lub 2). ^{d)} Wpisać dwie pierwsze cyfry PKD.

Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na przygotowanie danych dla potrzeb wypełnianego formularza	1	
Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na wypełnienie formularza	2	

(e-mail osoby sporządzającej sprawozdanie – WYPEŁNIAĆ WIELKIMI LITERAMI)

PODPISY NA PIERWSZEJ STRONIE

OBJAŚNIENIA DO FORMULARZA Z-06**Dział 1. Zatrudnienie i wynagrodzenia**

W rubryce 1 wykazuje się przeciętną liczbę zatrudnionych, **po przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty**, (z jednym znakiem po przecinku), tj.:

1) osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania, w tym również:

- osoby zatrudnione przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych, finansowanych z Funduszu Pracy,
- osoby młodociane pracujące na podstawie umowy o pracę, a nie w celu przygotowania zawodowego,
- osoby przebywające za granicą na podstawie delegacji służbowej;

2) osoby pracujące w zakładach pracy w formie zorganizowanych grup roboczych, tj. uczestników OHP (z wyjątkiem odbywających naukę zawodu), skazanych.

Do zatrudnionych **zalicza się** także osoby pracujące w górnictwie w okresie początkowych 28 dni pracy.

W zatrudnieniu należy **uwzględnić** cudzoziemców wykonujących pracę w Polsce zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.).

Przeciętne zatrudnienie należy obliczać jako sumę przeciętnego zatrudnienia w poszczególnych miesiącach podzieloną przez 12 (bez względu na to, czy zakład funkcjonował przez cały rok, czy nie). Metodę obliczania przeciętnego zatrudnienia w miesiącu należy dostosować do sytuacji kadrowej w jednostce.

W przypadku dużej płynności kadr lub nateżenia zjawiska udzielania urlopów bezpłatnych należy stosować **metodę średniej arytmetycznej** ze stanów dziennych w miesiącu. Osób przebywających na urloпах bezpłatnych, wychowawczych oraz osób otrzymujących zasiłki chorobowe, macierzyńskie i opiekuńcze nie należy liczyć do stanów dziennych w czasie trwania tych nieobecności. Przy stabilnej sytuacji kadrowej przeciętne zatrudnienie w miesiącu można obliczyć **metodą uproszczoną**, tj. na podstawie sumy dwóch stanów dziennych (w pierwszym i ostatnim dniu miesiąca) podzielonej przez dwa, lub **metodą średniej chronologicznej**, obliczanej na podstawie sumy połowy stanu dziennego w pierwszym i ostatnim dniu miesiąca oraz stanu zatrudnienia w 15 dniu miesiąca podzielonej przez dwa. Przy zastosowaniu tych metod (w stanach dziennych przyjmowanych do obliczeń) nie należy ujmować osób, które powyżej 14 dni nieprzerwanie w danym miesiącu przebywały na urloпах bezpłatnych, wychowawczych, otrzymywały zasiłki chorobowe, macierzyńskie i opiekuńcze.

Przykłady obliczania przeciętnej liczby zatrudnionych umieszczone są na stronie 35-38 w „Zasadach Metodycznych Statystyki Rynku Pracy i Wynagrodzeń” GUS Warszawa 2008 – na stronie:

http://www.stat.gov.pl/gus/5840_4688_PLK_HTML.htm

Przeliczenia osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty dokonuje się według liczby godzin pracy ustalonych w umowie o pracę w stosunku do obowiązującej normy.

W rubryce 1 wierszu 1 należy podać przeciętne zatrudnienie ogółem **bez** osób (uczników) zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, osób wykonujących pracę nakładczą, agentów oraz zatrudnionych poza granicami kraju. W dziale tym nie wykazuje się również pracowników obcych tj. niebędących w okresie sprawozdawczym pracownikami jednostki, a otrzymujących wynagrodzenie wynikające

z wcześniejszego stosunku pracy z jednostką sprawozdawczą np. byli pracownicy.

W rubryce 2 wykorzystując szczegółowy załącznik do objaśnień do sprawozdawczości z zatrudnienia i wynagrodzeń „**Zakres składników wynagrodzeń w gospodarce narodowej obowiązujący od 1 stycznia 2000 r.**” (*zaktualizowany w 2003 r. i 2005 r.*), podaje się wynagrodzenia osobowe brutto (za rok 2013 zatrudnionych wykazanych w wierszu 1 rubryce 1) niezależnie od źródeł finansowania wypłat, tj. zarówno ze środków własnych, jak i refundowanych, np. z Funduszu Pracy, Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, łącznie z wypłatami z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowymi wynagrodzeniami rocznymi dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

W wierszu 1 rubryce 2 należy wykazać również honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników wynikające z umowy o pracę. **Uwzględnia się** również tę część wynagrodzeń, jaką zatrudnieni otrzymują w walutach obcych, przeliczoną na złote według obowiązującego kursu kupna waluty przez NBP w dniu wypłaty.

Do wynagrodzeń wykazanych za dany okres sprawozdawczy **wlicza się** należności za prace wykonane lub zakończone w tym okresie oraz za prace wykonane w ubiegłych okresach, rozliczone do terminu zamykającego dany okres sprawozdawczy. **Za termin zamykający okres sprawozdawczy uważa się obowiązujący termin sporządzenia sprawozdania na formularzu Z-06.** Należności rozliczone po tym terminie wlicza się do wynagrodzeń za następny rok sprawozdawczy.

Dane dotyczące wynagrodzeń **podaje się** w ujęciu brutto, **bez** potrąceń obligacyjnych składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i chorobowe opłacanych przez ubezpieczonych oraz zaliczek z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych.

W wierszu 3 rubryce 2 należy wykazać tylko wynagrodzenia wypłacone w złotych, bez uwzględniania wynagrodzeń wypłacanych w walutach obcych pracownikom zatrudnionym poza granicami kraju na rzecz jednostki sprawozdawczej.

Dział 2. Składniki wynagrodzeń brutto**W wierszu 1 należy ująć:**

- 1) wynagrodzenia wynikające z umowy o pracę (bez wypłat z tytułu udziału w zysku lub nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych pracowników jednostek sfery budżetowej,
- 2) wynagrodzenia osób wykonujących pracę nakładczą,
- 3) wynagrodzenia osób zatrudnionych poza granicami kraju.

W wierszu 2 należy podać, wyodrębnione z wiersza 1, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych zatrudnionych ogółem, które obejmują:

1) wynagrodzenia wynikające z podstawowych zasad wynagradzania (stawek godzinowych, miesięcznych, akordowych, prowizyjnych) łącznie z dopłatami, dodatkami i innymi wypłatami z tytułu pracy przewidzianymi w układach zbiorowych pracy lub innych przepisach o wynagrodzeniach:

- za pracę przekraczającą dobową i tygodniową normę czasu pracy oraz za nadliczbową pracę w niedziele i ustawowe dni świąteczne wolne od pracy,
- za pracę w dodatkowych dniach wolnych od pracy,
- za dyżury zakładowe, pracę w pomocy doraźnej, godziny nadliczbowe i ponadwymiarowe - w odniesieniu do Sekcji Q: Opieka zdrowotna i pomoc społeczna;

2) zryczałtowane wynagrodzenia za wykonywanie czynności wchodzących w zakres obowiązków objętych umową o pracę w czasie przekraczającym obowiązującą normę czasu pracy.

Do wynagrodzeń za godziny nadliczbowe **nie należy zaliczać** wynagrodzeń wypłaconych pracownikom na podstawie odrębnej umowy o pracę, tj. dodatkowego zatrudnienia w niepełnym wymiarze czasu pracy.

W wierszu 5 nie należy wykazywać wypłat dla pracowników z funduszu nagród tworzonego z osobowego funduszu płac -wypłaty te należy ująć w wierszu 1.

W wierszu 7 należy wykazać dodatkowe wynagrodzenia roczne wyłącznie dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

Dział 3. Czas pracy

W dziale 3 należy podać roczny czas pracy zatrudnionych wykazanych w dziale 1 wiersz 1 rubr. 1.

W wierszu 1 należy podać czas pracy faktycznie przepracowany, tj. sumę godzin przepracowanych (w godzinach normalnych i nadliczbowych). Czas przepracowany w **godzinach normalnych** jest to czas przepracowany w obowiązującym daną grupę pracowników wymiarze czasu pracy.

W wierszu 2 czas przepracowany w **godzinach nadliczbowych** jest to czas przepracowany ponad obowiązujące pracownika normy czasu pracy. Dla potrzeb badania godziny dyżurów zakładowych i godziny pracy w pomocy doraźnej pracowników służby zdrowia oraz godziny ponadwymiarowe nauczycieli należy potraktować jako godziny nadliczbowe.

W wierszu tym wykazujemy tylko nadgodziny opłacone z wynagrodzenia osobowego.

W wierszu 3 należy wykazać **czas nieprzepracowany ogółem**, tj. tę część normatywnego czasu pracy, w ciągu którego zatrudniony był nieobecny w pracy lub nie przystąpił do niej, bez względu na powód, np.: niezdolność do pracy spowodowana chorobą lub sprawowanie opieki nad chorym członkiem rodziny, potwierdzone zwolnieniem lekarskim (zarówno opłacone przez zakład pracy, jak i opłacone z innych środków, m.in. z ZUS), urlopy wypoczynkowe, okolicznościowe, urlopy macierzyńskie i profilaktyczne, urlopy zdrowotne nauczycieli oraz urlopy bezpłatne, a także zwolnienia z powodów osobistych i rodzinnych, zwolnienia w celach szkoleniowych, zwolnienia do prac społecznych, przestoje płatne, strajki i nieobecności usprawiedliwione.

Nie wykazuje się urlopów rehabilitacyjnych (tj. okresu niezbędnego do przywrócenia zdolności do pracy pracownika, który otrzymuje świadczenie rehabilitacyjne), **urlopów wychowawczych i urlopów bezpłatnych** udzielonych na okres dłuższy niż 3 miesiące (nieprzerwanie).

Okres ferii zimowych i letnich należy traktować jako urlop wypoczynkowy (zgodnie z Kartą Nauczyciela). Przerwy świąteczne i inne dni wolne dla nauczycieli zaliczamy do czasu nieprzepracowanego.

Dla celów sprawozdawczych należy przyjąć, iż tygodniowy pełny wymiar czasu pracy wynosi dla:

- a) nauczyciela akademickiego – 36 godzin,
- b) nauczyciela szkoły – tzw. pensum (zgodnie z Kartą Nauczyciela odpowiednia tygodniowa liczba godzin obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych), np. 18 godzin,
- c) dyrektora i jego zastępców (w tym wszystkich typów szkół) – 40 godzin.

Zgodnie z Kartą Nauczyciela urlop wypoczynkowy nauczyciela w placówce:

- a) nieferyjnej wynosi 35 dni roboczych,
- b) feryjnej wynosi 40 dni roboczych (tj. łącznie z okresem ferii zimowych i letnich).

Przykład wyliczenia czasu pracy faktycznie przepracowanego dla 1 pracownika:

Obliczenie rocznej normy czasu pracy

Dzienna norma czasu pracy = 8 godzin.

Tygodniowa norma czasu pracy = 8 h x 5 dni = 40 h

Roczna norma czasu pracy = (40 h x 52 tygodnie) **plus** (8 h x liczba dni ponad 52 tygodnie w danym roku) **minus** (8 h x liczba dni świąt przypadających w inne dni niż niedziela).

Obliczenie czasu pracy faktycznie przepracowanego ogółem

Roczna norma czasu pracy **minus** liczba godzin nieprzepracowanych z powodu chorób, urlopów wypoczynkowych, innych nieobecności (równa się czas przepracowany w godzinach normalnych) **plus** liczba godzin nadliczbowych.

Dział 4. Pracujący – stan w dniu 31 XII

W wierszu 01 należy podać wszystkich pracujących w jednostce, bez względu na to, czy osoby te pracują w innych jednostkach sprawozdawczych (nie należy zaliczać osób pracujących na umowę zlecenia i osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego).

W wierszu 02 wykazuje się pracujących w dniu 31 XII, dla których jednostka sprawozdawcza jest **głównym** miejscem pracy, tj.:

- 1) **osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy**, (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo;
- 2) **pracodawców i pracujących na własny rachunek**:
  - a) właścicieli i współwłaścicieli łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin jednostek prowadzących działalność gospodarczą;
  - b) osoby pracujące na własny rachunek;
- 3) **agentów** pracujących na podstawie umów agencyjnych i umów na warunkach zlecenia (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 4) osoby wykonujące **pracę nakładczą**;
- 5) **członków spółdzielni produkcji rolniczej**, tj. członków RSP oraz powstałych na ich bazie spółdzielni o innym profilu produkcyjnym, w odniesieniu do których funkcjonuje prawo spółdzielcze, a także członków spółdzielni kółek rolniczych.

W wierszu 02 nie powinni być ujmowani księża pracujący w szkole czy innej placówce oświatowej, ponieważ liczeni są z innego źródła. Powinni być natomiast ujęci w wierszu 01.

Do pracujących zalicza się osoby wykonujące pracę w Polsce, a także za granicą na rzecz jednostek, w których zostały zatrudnione, niezależnie od czasu trwania tego zatrudnienia (np. przy realizacji usług eksportowych, jako pracownicy polskich przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów centralnych, polskich przedstawicielstw przy ONZ oraz innych misji, a także osoby skierowane za granicę w celach szkoleniowych i badawczych).

Do pracujących zalicza się również osoby otrzymujące zasiłki chorobowe, macierzyńskie i opiekuńcze, a także nauczycieli przebywających na urlopach zdrowotnych lub „będących czasowo w stanie nieczynnym” oraz skazanych (więźniów) pracujących na podstawie zbiorowych umów o pracę.

Nie należy natomiast **zaliczać do pracujących** osób skreślonych czasowo z ewidencji, z którymi nie rozwiązano umowy o pracę, oraz innych, między innymi osób:

- korzystających z urlopów bezpłatnych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie),
- korzystających z urlopów wychowawczych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie),
- przebywających na świadczeniach rehabilitacyjnych,
- osób pracujących na umowę zlecenia lub umowę o dzieło,
- osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego.
- pracowników udostępnianych (zatrudnionych) przez agencję pracy tymczasowej,
- pracowników zatrudnionych na kontraktach, których umowa nie ma charakteru umowy o pracę.

Pełnozatrudnieni (wiersz 03) to osoby, które pracują w pełnym wymiarze godzin pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy.

Niepełnozatrudnieni (wiersz 05) są to pracownicy, którzy, zgodnie z umową o pracę, pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy.

W wierszach 04 i 06 należy wykazać pracowników, z którymi zawarto umowy okresowe, w tym:

- w celu zastępstwa pracownika w czasie jego usprawiedliwionej nieobecności w pracy,
- w celu wykonywania pracy o charakterze dorywczym lub sezonowym albo zadań realizowanych,
- na okres próbny.

Właściciele i współwłaściciele (wiersz 07) to osoby wykonujące pracę na własny rachunek, tj. prowadzące działalność gospodarczą. W wierszu tym należy uwzględnić również członków rodziny pomagających w prowadzeniu rodzinnej działalności.

W wierszu 08 należy wykazać osoby, z którymi zawarto umowy o **pracę nakładczą**, niezależnie od tego, czy podjęły one pracę w okresie sprawozdawczym, czy nie podjęły z powodu: zwolnienia lekarskiego, urlopu wypoczynkowego, urlopu macierzyńskiego, przejściowego braku surowca, sezonowych prac polowych lub innych uzasadnionych przyczyn.

Agenci (wiersz 09) to osoby, z którymi jednostka sprawozdawcza zawarła umowę agencyjną, umowę na warunkach zlecenia o prowadzeniu placówek handlowych, usługowych lub o wykonywaniu zleconych czynności oraz pomagający członkowie ich rodzin i osoby zatrudnione przez agentów.

Do agentów **nie zalicza** się osób, które prowadzą własną działalność gospodarczą.

W wierszu 10 wykazują swoich członków rolnicze spółdzielnie produkcyjne oraz powstałe na ich bazie spółdzielnie o innym profilu produkcyjnym, w odniesieniu do których funkcjonuje prawo spółdzielcze, a także spółdzielnie kółek rolniczych.

W wierszu 11 jednostka wykazuje pracowników zgodnie z ewidencją, tj. niezależnie od nieobecności w pracy w danym dniu (z powodu np. urlopu, zwolnienia lekarskiego, delegacji służbowej). Należy tu podać liczbę osób, dla których **praca nocna** wynika z obowiązującego rozkładu czasu pracy w zakładzie, a nie jest świadczona incydentalnie (zastępstwo).

W wierszu 12 należy wykazać osoby, w stosunku do których orzeczono **niepełnosprawność** na podstawie ustawy z dnia

27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.).

W wierszu 13 należy wykazać **cudzoziemców** wykonujących pracę w Polsce, tj. zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.).

W wierszu 14 należy wykazać osoby, które będąc pracownikami, jednocześnie pobierają świadczenia emerytalne lub rentowe.

W wierszu 15 należy wykazać pracowników zatrudnionych **w formie telepracy**, tzn. wykonujących pracę poza zakładem pracy, z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej i przekazujących pracodawcy wyniki pracy również za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej.

Wiersze 18, 19, 20, 21 dotyczą liczby osób, a nie liczby zawartych umów. Jeśli w okresie od I do 31 XII zostało zawartych kilka umów zleceń lub umów o dzieło z tą samą osobą, osoby te wykazywane są tylko raz.

Dział 5. Przyjęcia do pracy i zwolnienia z pracy pracowników pełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy

W danych dotyczących ruchu zatrudnionych nie należy ujmować tzw. ruchu wewnętrznego pracowników. Przyjęcia (zwolnienia) do pracy dotyczą wszystkich pracowników **pełnozatrudnionych**, z którymi w okresie sprawozdawczym zostały zawarte (rozwiązane) umowy o pracę.

Pracownicy powracający do pracy z urlopów wychowawczych bądź bezpłatnych trwających powyżej 3 miesięcy są traktowani w rozliczeniu bilansowym ruchu zatrudnionych jako przyjęci do pracy. W podobny sposób traktowane są pozostałe osoby powracające do pracy po okresie nieobecności dłuższym niż 3 miesiące, np. w wyniku zawieszenia renty lub emerytury, po powrocie z rehabilitacji, po odbyciu kary pozbawienia wolności.

W wierszu 03 powinny być uwzględnione wszystkie osoby, dla których praca w jednostce sprawozdawczej jest **pierwszą pracą zawodową**.

Za absolwentów podejmujących pracę po raz pierwszy (wiersze od 04 do 07) należy uznać osoby, które uzyskały świadectwo ukończenia szkoły, a praca w jednostce sprawozdawczej jest ich pierwszą pracą zawodową podjętą w okresie 12 miesięcy od ukończenia nauki, a także te osoby, które po ukończeniu w jednostce sprawozdawczej nauki zawodu otrzymały zaświadczenie o odbytej nauce.

Dział 6. Pracujący w miastach i gminach w głównym miejscu pracy według faktycznego miejsca pracy - stan w dniu 31 XII

Dane w wierszu „Ogółem” powinny być zgodne z danymi w dziale 4 wiersz 02 oraz z sumą wierszy od wiersza 02 do... wierszy, wypelnionych poniżej wiersza „Ogółem”.

W dziale 6 należy wykazać osoby według faktycznego miejsca pracy, pracujące w poszczególnych miastach (dzielnicach, delegaturach) oraz gminach niezależnie od tego, w jakim województwie zlokalizowany jest pracodawca (jednostka zatrudniająca). Dane należy porównać z danymi wykazanymi w roku ubiegłym.

W przypadku prowadzenia różnorodnej działalności należy również podzielić ją według poszczególnych jej rodzajów, np. na związaną z wytwarzaniem wyrobów, świadczeniem usług budowlanych, transportowych, handlowych i innych.

 GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY , al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa www.stat.gov.pl		
Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej	ZD-2 Sprawozdanie z lecznictwa uzdrowiskowego, stacjonarnych zakładów rehabilitacji leczniczej <hr/> za 2013 r.	Portal sprawozdawczy GUS www.stat.gov.pl
Numer REGON przedsiębiorstwa podmiotu leczniczego (14 znakowy)		Urząd Statystyczny 31- 223 Kraków ul. Kazimierza Wyki 3
		Przekazać w terminie do 28 stycznia 2014 r.

Obowiązek przekazywania danych statystycznych wynika z art. 30 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 591, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2012 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2013 (Dz. U. poz. 1391, z późn. zm.).

(e-mail sekretariatu jednostki sporządzającej sprawozdanie – WYPEŁNIĆ WIELKIMI LITERAMI)

Dział 1. Dane ogólne – identyfikacyjne kody resortowe

Dział 1. Proszę wypełnić zgodnie z decyzją administracyjną organu prowadzącego rejestr na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2012 r. w sprawie systemu resortowych kodów identyfikacyjnych oraz szczegółowego sposobu ich nadawania (Dz. U. poz. 594).

<input type="text"/> numer księgi rejestrowej (część I)	<input type="text"/> - <input type="text"/> oznaczenie organu prowadzącego rejestr	<input type="text"/> miejsce położenia przedsiębiorstwa/ jednostki/komórki organizacyjnej przedsiębiorstwa podmiotu leczniczego (część II - TERYT) ^{d)}	
<input type="text"/> kod podmiotu tworzącego (część III) ^{b)}	<input type="text"/> forma organizacyjno-prawna (część IV) ^{c)}	<input type="text"/> kod jednostki organizacyjnej (część V) ^{d)}	<input type="text"/> kod rodzaju działalności leczniczej wykonywanej w przedsiębiorstwie (część VI)

^{a)} 7-znakowy identyfikator jednostki podziału terytorialnego. ^{b)} W przypadku podmiotu leczniczego niebędącego przedsiębiorcą. ^{c)} 4-znakowy kod określający formę organizacyjno-prawną podmiotu wykonującego działalność leczniczą. W przypadku spółki akcyjnej albo spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z udziałem Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego, trzeci znak kodu zastępuje się cyfrą 1. W przypadku podmiotu leczniczego, którego działalność statutowa nie ma na celu osiągnięcia zysku, czwarty znak kodu zastępuje się cyfrą 2. ^{d)} 2-znakowy niepowtarzalny kod identyfikujący jednostkę organizacyjną przedsiębiorstwa podmiotu leczniczego w strukturze organizacyjnej tego podmiotu; należy wypełnić tylko w przypadku sporządzania sprawozdania przez jednostkę organizacyjną przedsiębiorstwa podmiotu leczniczego.

Dział 2. Rodzaj zakładu – łóżka

Proszę zaznaczyć jeden rodzaj zakładu oraz podać dane o łóżkach na poszczególnych oddziałach.

Wyszczególnienie	Liczba łóżek ^{a)} w dniu 31 XII	W tym na oddziałach (kod charakteryzujący specjalność komórki organizacyjnej przedsiębiorstwa podmiotu leczniczego)						Średnia liczba łóżek ^{a)}
		6100 i 6101	6200	6300	6500 i 6501	6600	6700	
0	1	2	3	4	5	6	7	8
1 Szpital uzdrowiskowy								
2 Szpital uzdrowiskowy dla dzieci								
3 Sanatorium uzdrowiskowe								
4 Sanatorium uzdrowiskowe dla dzieci								
5 Szpital/sanatorium w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym								
6 Przychodnia uzdrowiskowa	X	X	X	X	X	X	X	X
7 Zakład przyrodolecznicy	X	X	X	X	X	X	X	X
0 Zakład przyrodolecznicy należący do jednostki sprawozdawczej ^{b)}	X	X	X	X	X	X	X	X
8 Stacjonarny zakład rehabilitacji leczniczej		X	X	X	X	X	X	

^{a)} Łącznie z łóżkami na oddziałach o kodach 4280 i 4300–4310. ^{b)} Należy zaznaczyć dodatkowo, jeżeli jednostka sporządzająca sprawozdanie wykazuje także działalność należącego do niej zakładu przyrodolecznicy.

Dział 3. Przystosowanie jednostek do potrzeb osób niepełnosprawnych

1	pochylnie/podjazdy/platforma	5	udogodnienia dla niewidomych
2	drzwi automatycznie otwierane	6	posadzki antypoślizgowe
3	windy	7	inne
4	pokoje/łazienki przystosowane dla osób niepełnosprawnych	8	brak udogodnień

W dziale 3 można zaznaczyć kilka odpowiedzi.

Dział 4. Zabiegi lecznicze

Rodzaj zabiegu		Liczba zabiegów	Rodzaj zabiegu		Liczba zabiegów
1	kąpiele mineralne		8	elektrolecznictwo	
2	kąpiele CO ₂		9	światłolecznictwo	
3	zabiegi borowinowe		10	wodolecznictwo	
4	wziewanie (inhalacje)		11	kinezyterapia	
5	w tym inhalacje lekiem		12	zabiegi parafinowe	
6	masaże		13	inne	
7	krioterapia		14	razem (1-4 i 6-13)	

Dział 5. Działalność placówki

Wyszczególnienie		Ogółem	Z liczby ogółem		
			kobiety ^{a)}	dzieci i młodzież do lat 18	osoby w wieku 65 lat i więcej
0		1	2	3	4
Leczeni pacjenci ogółem (w trybie stacjonarnym i ambulatoryjnym)	01				
w tym leczeni pacjenci (kuracjusze) w opiece stacjonarnej	02				
w tym pacjenci (kuracjusze) cudzoziemcy w opiece stacjonarnej	03				
z wiersza 02 pełnopłatni	04				
z wiersza 03 pełnopłatni	05				
Liczba osób korzystających z zabiegów przyrodoleczniczych, wykazanych w dziale 4 punkty 1-4	06		X	X	X
Łączna liczba dni leczenia (osobodni) pacjentów (kuracjuszy) w opiece stacjonarnej:	07		X		
w tym łączna liczba dni leczenia (osobodni) pacjentów (kuracjuszy) cudzoziemców w opiece stacjonarnej	08		X		
Pacjenci (kuracjusze) ambulatoryjni ogółem	09				
w tym z innych zakładów	10				
Udzielone porady w przychodni uzdrowiskowej ogółem	11				
w tym porady edukacji zdrowotnej (profilaktyki)	12				
Liczba kuracjuszy stacjonarnych finansowanych/dofinansowanych przez:	NFZ	13			
	ZUS	14			
	KRUS	15			
	PFRON	16			
	INNE INSTYTUCJE	17			
Apteka	18		X	X	X

^{a)} Osoby płci żeńskiej bez względu na wiek.

Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na przygotowanie danych dla potrzeb wypełnienia formularza	1	
Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na wypełnienie formularza	2	

(e-mail osoby sporządzającej sprawozdanie – WYPEŁNIAC WIELKIMI LITERAMI)

(imię, nazwisko i telefon osoby sporządzającej sprawozdanie)

(miejsowość, data)

(pieczęćka imienna i podpis osoby działającej w imieniu sprawozdawcy)

Objaśnienia do formularza ZD-2

Sprawozdanie wypełnia podmiot wykonujący działalność leczniczą funkcjonujący na podstawie ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 217, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 651, z późn. zm.)

Dział.2. Rodzaj zakładu – łóżka – należy zaznaczyć rodzaj zakładu oraz wykazać dane o łóżkach. W przypadku jednostki sprawozdawczej w ramach, której funkcjonuje zakład przyrodolecniczy, należy dodatkowo zaznaczyć punkt 0. Działalność tego zakładu przyrodolecniczego powinna być wykazana łącznie z działalnością jednostki sprawozdawczej.

Liczba łóżek według stanu na dzień 31 grudnia powinna być wykazana łącznie z łózkami wydzierżawionymi od innych gestorów, bez łóżek wynajętych innym gestorom. Są to łóżka umieszczone na stałe, zajęte przez kuracjuszy lub przygotowane na ich przyjęcie.

Średnia liczba łóżek – suma liczby łóżek według stanu na koniec poszczególnych miesięcy roku, łącznie z łózkami wydzierżawionymi od innych gestorów, bez łóżek wynajętych innym gestorom, podzielona przez 12.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2012 r. w sprawie systemu resortowych kodów identyfikacyjnych oraz szczegółowego sposobu ich nadawania w dziale 2 użyto następujące kody charakteryzujące specjalność komórki organizacyjnej przedsiębiorstwa podmiotu leczniczego: 6100 - oddział uzdrowiskowy szpitalny (6101 - oddział uzdrowiskowy szpitalny dla dzieci), 6200 - oddział uzdrowiskowy szpitalny w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym, 6300 - oddział uzdrowiskowy rehabilitacji szpitalnej, 6500 - oddział uzdrowiskowy sanatoryjny (6501 - oddział uzdrowiskowy sanatoryjny dla dzieci), 6600 - oddział uzdrowiskowy sanatoryjny w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym, 6700 - oddział uzdrowiskowy rehabilitacji sanatoryjnej.

Dział 3. Przystosowanie jednostek do potrzeb osób niepełnosprawnych – należy zaznaczyć wszystkie przystosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych znajdujące się w zakładzie. Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

Dział 4. Zabiegi lecznicze – wypełniają zakłady, w których **zabiegi zostały wykonane**. W przypadku przynależności zakładu przyrodolecniczego do danej jednostki sprawozdawczej (zaznaczony w dziale 2 pkt 0) należy wykazać także zabiegi wykonywane w tym zakładzie.

Dział 5. Działalność placówki

kolumna 3 – dzieci i młodzież poniżej 18 lat (0–17 lat).Wiek podajemy w latach ukończonych.

kolumna 4 - kobiety i mężczyźni w wieku 65 lat i więcej.

wiersz 01 – leczeni pacjenci ogółem (w opiece stacjonarnej i ambulatoryjnej). Zachodzi zależność wiersz 01=wiersz 02+wiersz 09.

wiersz 02 – zachodzi zależność wiersz 02=wiersz 04+wiersz 13+wiersz 14+wiersz 15+wiersz 16+wiersz 17.

wiersze 04 i 05 – pacjenci pełnoplatni, czyli kuracjusze pokrywający całość kosztów leczenia, zakwaterowania, wyżywienia, z własnych środków.

wiersz 06 – liczba osób (pacjentów stacjonarnych i ambulatoryjnych) korzystających z zabiegów przyrodolecniczych wymienionych w dziale 4 punkty 1–4.

wiersz 07 – łączna liczba dni leczenia (osobodni) pacjentów (kuracjuszy) w opiece stacjonarnej. Dzień przyjęcia i wypisania liczy się jako jeden dzień pobytu. W liczbie tej uwzględnia się również dni pobytu na łózkach czasowo dostawionych.

wiersze 09 i 10 – kuracjusze ambulatoryjni ogółem, w tym z innych zakładów – są to osoby korzystające z usług lub zabiegów leczniczych w trybie ambulatoryjnym. Osobę taką należy wykazać jeden raz, niezależnie od liczby wykonanych zabiegów. Zakład przyrodolecniczy obsługujący inne zakłady, w wierszu 10 – w tym z innych zakładów, wykazuje pacjentów ambulatoryjnych skierowanych z tych zakładów. Jeżeli zakład przyrodolecniczy nie ma własnych pacjentów wówczas w.09=w.10.

wiersz 11 – należy wykazać również porady udzielone w przychodniach uzdrowiskowych stanowiących komórkę organizacyjną zakładu macierzystego.

wiersz 13 – osoby z potwierdzonymi skierowaniami NFZ na leczenie uzdrowiskowe (ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.)).

wiersze 14 i 15 – dotyczą osób, którym udzielono świadczeń w ramach rehabilitacji rentowej i przedrentowej.

wiersz 16 – dotyczy osób, którym udzielono świadczeń w ramach turnusów rehabilitacyjnych PFRON .

wiersz 18 – wypełniają tylko szpitale sanatoryjne, w których apteka nie jest ogólnodostępna, działa tylko na potrzeby szpitala.

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY, al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa

www.stat.gov.pl

DS-50 G

OCHRONA ZDROWIA W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH,

Kwestionariusz gospodarstwa domowego

Dział 1. CHARAKTERYSTYKA I SKŁAD GOSPODARSTWA DOMOWEGO

1. Symbol województwa gospodarstwa domowego

2. Nr gospodarstwa domowego

3. Liczba osób, z którymi przeprowadzono wywiad indywidualny^{a)} (kwestionariusz DS-50 I)

^{a)} W odpowiedzi na pytania o liczbę osób należy wpisać liczbę całkowitą bez poprzedzania jej zerem. Jeżeli w gospodarstwie nie występuje dana kategoria osób – wpisać tylko jedno „0”.

Dział 2. ZAKUP LEKÓW I INNYCH ARTYKUŁÓW MEDYCZNYCH W 2013 ROKU

4. Czy w 2013 roku ktoś z Pana/Pani gospodarstwa kupował leki?

5. Czy były to leki:

6. Czy w 2013 roku zdarzyło się komuś z Pana/Pani gospodarstwa, że lekarz w trakcie wypisywania recepty zapytał, czy stać go na jej realizację?

7. Czy w aptece zaproponowano Państwu zamianę leku na tańszy?

8. Proszę wskazać jedną odpowiedź, która najlepiej charakteryzuje możliwość zakupu leków na recepty (lub zalecanych przez lekarza) przez gospodarstwo domowe w 2013 roku.

• bardzo często się zdarzało, że nie mieliśmy pieniędzy na wykupienie leków 1

• czasami się zdarzało, że nie stać nas było na wykupienie leków 2

• leki wykupywaliśmy, ale było to dla nas dużym obciążeniem finansowym 3

• nie mieliśmy finansowych ograniczeń w zakupie leków 4

9. Jaka była szacunkowa wartość leków na receptę, których nie mogli Państwo wykupić? (w złotych)

10. Czy gospodarstwo ubiegało się o częściowy zwrot kosztów wykupionych leków z pomocy społecznej?

11. Czy gospodarstwo otrzymało częściowy zwrot kosztów wykupionych leków?

12. Ile złotych łącznie wydaliście Państwo w IV kwartale 2013 roku na leki i inne artykuły medyczne? (w złotych)

13. Jaka była wysokość wydatków w 2013 roku na dobra medyczne trwałego użytku, np. okulary korekcyjne, protezy, soczewki kontaktowe, wózki inwalidzkie? (w złotych)

Dział 3. KORZYSTANIE Z WYBRANYCH USŁUG MEDYCZNYCH

14. Czy w 2013 roku ktokolwiek z członków gospodarstwa domowego korzystał z usług medycznych (poza stomatologicznymi) niefinansowanych przez NFZ?

15. Ile osób i ile razy łącznie korzystało z tych usług?

16. Czym głównie spowodowana była decyzja o skorzystaniu z usług medycznych niefinansowanych przez NFZ? (proszę zakreślić jedną najważniejszą przyczynę)

^{a)} Dodatkowe zabezpieczenie zdrowotne (ubezpieczenia i abonamenty).

17. Czy w 2013 roku ktokolwiek z członków gospodarstwa domowego korzystał z usług stomatologicznych niefinansowanych przez NFZ?

18. Ile osób i ile razy łącznie korzystało z tych usług?

19. Czym głównie spowodowana była decyzja o skorzystaniu z usług stomatologicznych niefinansowanych przez NFZ? (proszę zakreślić jedną najważniejszą przyczynę)

• brakiem lekarza odpowiedniej specjalności w podmiotach mających kontrakty z NFZ 1

• NFZ nie finansuje usług, z których zamierzano skorzystać 2

• zbyt odległymi terminami wizyt w podmiotach mających kontrakty z NFZ 3

• zbyt odległą lokalizacją podmiotu mającego kontrakt z NFZ 4

• korzystaniem z uprawnień do świadczeń w ramach DZZ 5

• brakiem uprawnień do korzystania nieodpłatnie ze świadczeń finansowanych przez NFZ 6

• lepszym wyposażeniem w sprzęt i materiały medyczne 7

• lepszymi specjalistami (lekarzami dentystami) 8

• lepszym traktowaniem pacjentów 9

• innymi przyczynami 10

<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 80%;"> 20. Czy w 2013 roku ktoś z gospodarstwa domowego korzystał z usług z zakresu medycyny niekonwencjonalnej? </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> • tak • nie </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> 1 2 → pyt. 22 </td> </tr> <tr> <td colspan="3"> 21. Jaka była wysokość wydatków poniesionych na usługi z zakresu medycyny niekonwencjonalnej w 2013 roku? </td> </tr> <tr> <td style="width: 80%;"> 22. Czy w 2013 r. gospodarstwo domowe poniosło jakieś wydatki związane z leczeniem osoby spoza gospodarstwa domowego? </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> • tak • nie </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> 1 2 → pyt. 24 </td> </tr> <tr> <td colspan="3"> 23. Jaka była wysokość tych wydatków? (w złotych) </td> </tr> <tr> <td style="width: 80%;"> 24. Czy w gospodarstwie domowym znajduje się osoba, która otrzymuje świadczenia opiekuńcze (np. dodatek pielęgnacyjny, zasiłek pielęgnacyjny)? </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> • tak • nie </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> 1 2 → pyt. 28 </td> </tr> <tr> <td colspan="3"> 25. Jaka była łączna wartość świadczenia za 2013 rok? (w złotych) </td> </tr> <tr> <td colspan="3"> 26. Kto głównie sprawuje opiekę nad tą osobą? </td> </tr> <tr> <td style="width: 80%;"> <ul style="list-style-type: none"> • odpłatnie osoby spoza gospodarstwa domowego . . . . . • członek gospodarstwa domowego . . . . . • opieka domowa w ramach świadczeń z NFZ^{a)} . . . . . • inne . . . . . • nikt . . . . . </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> 1 2 3 4 5 </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> → pyt. 28 </td> </tr> </table>	20. Czy w 2013 roku ktoś z gospodarstwa domowego korzystał z usług z zakresu medycyny niekonwencjonalnej?	• tak • nie	1 2 → pyt. 22	21. Jaka była wysokość wydatków poniesionych na usługi z zakresu medycyny niekonwencjonalnej w 2013 roku?			22. Czy w 2013 r. gospodarstwo domowe poniosło jakieś wydatki związane z leczeniem osoby spoza gospodarstwa domowego?	• tak • nie	1 2 → pyt. 24	23. Jaka była wysokość tych wydatków? (w złotych)			24. Czy w gospodarstwie domowym znajduje się osoba, która otrzymuje świadczenia opiekuńcze (np. dodatek pielęgnacyjny, zasiłek pielęgnacyjny)?	• tak • nie	1 2 → pyt. 28	25. Jaka była łączna wartość świadczenia za 2013 rok? (w złotych)			26. Kto głównie sprawuje opiekę nad tą osobą?			<ul style="list-style-type: none"> • odpłatnie osoby spoza gospodarstwa domowego . . . . . • członek gospodarstwa domowego . . . . . • opieka domowa w ramach świadczeń z NFZ^{a)} . . . . . • inne . . . . . • nikt 	1 2 3 4 5	→ pyt. 28	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 80%;"> 30. Czy ktoś z Pana/Pani gospodarstwa korzystał z usług medycznych za granicą w 2013 roku? </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> • tak • nie </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> 1 2 → pyt. 35 </td> </tr> <tr> <td colspan="3"> 31. Proszę podać w jakim kraju skorzystano z usług medycznych. (proszę podać kod państwa z instrukcji) </td> </tr> <tr> <td colspan="3"> 32. Proszę podać rodzaj usług, z których skorzystano za granicą. (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź) </td> </tr> <tr> <td style="width: 80%;"> <ul style="list-style-type: none"> • podstawowej opieki zdrowotnej . . . . . • specjalistycznej opieki zdrowotnej . . . . . • leczenia stomatologicznego . . . . . • pozostałych usług ambulatoryjnych . . . . . • pobyt w szpitalu lub innym zakładzie stacjonarnej opieki zdrowotnej . . . . . • ratownictwo medyczne . . . . . • inne . . . . . </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> 1 2 3 4 5 6 7 </td> <td style="width: 10%;"></td> </tr> <tr> <td colspan="3"> 33. Jaka była wysokość wydatków poniesionych przez gospodarstwo na usługi medyczne za granicą? (w złotych) </td> </tr> <tr> <td colspan="3"> 34. Czy gospodarstwo domowe otrzymało z NFZ zwrot wydatków poniesionych na usługi medyczne za granicą w 2013 roku? </td> </tr> <tr> <td style="width: 80%;"> <ul style="list-style-type: none"> • tak, całkowity . . . . . • tak, częściowy . . . . . • nie . . . . . </td> <td style="width: 10%; text-align: center;"> 1 2 3 </td> <td style="width: 10%;"></td> </tr> </table>	30. Czy ktoś z Pana/Pani gospodarstwa korzystał z usług medycznych za granicą w 2013 roku?	• tak • nie	1 2 → pyt. 35	31. Proszę podać w jakim kraju skorzystano z usług medycznych. (proszę podać kod państwa z instrukcji)			32. Proszę podać rodzaj usług, z których skorzystano za granicą. (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)			<ul style="list-style-type: none"> • podstawowej opieki zdrowotnej . . . . . • specjalistycznej opieki zdrowotnej . . . . . • leczenia stomatologicznego . . . . . • pozostałych usług ambulatoryjnych . . . . . • pobyt w szpitalu lub innym zakładzie stacjonarnej opieki zdrowotnej . . . . . • ratownictwo medyczne . . . . . • inne 	1 2 3 4 5 6 7		33. Jaka była wysokość wydatków poniesionych przez gospodarstwo na usługi medyczne za granicą? (w złotych)			34. Czy gospodarstwo domowe otrzymało z NFZ zwrot wydatków poniesionych na usługi medyczne za granicą w 2013 roku?			<ul style="list-style-type: none"> • tak, całkowity . . . . . • tak, częściowy . . . . . • nie 	1 2 3																																
20. Czy w 2013 roku ktoś z gospodarstwa domowego korzystał z usług z zakresu medycyny niekonwencjonalnej?	• tak • nie	1 2 → pyt. 22																																																																											
21. Jaka była wysokość wydatków poniesionych na usługi z zakresu medycyny niekonwencjonalnej w 2013 roku?																																																																													
22. Czy w 2013 r. gospodarstwo domowe poniosło jakieś wydatki związane z leczeniem osoby spoza gospodarstwa domowego?	• tak • nie	1 2 → pyt. 24																																																																											
23. Jaka była wysokość tych wydatków? (w złotych)																																																																													
24. Czy w gospodarstwie domowym znajduje się osoba, która otrzymuje świadczenia opiekuńcze (np. dodatek pielęgnacyjny, zasiłek pielęgnacyjny)?	• tak • nie	1 2 → pyt. 28																																																																											
25. Jaka była łączna wartość świadczenia za 2013 rok? (w złotych)																																																																													
26. Kto głównie sprawuje opiekę nad tą osobą?																																																																													
<ul style="list-style-type: none"> • odpłatnie osoby spoza gospodarstwa domowego . . . . . • członek gospodarstwa domowego . . . . . • opieka domowa w ramach świadczeń z NFZ^{a)} . . . . . • inne . . . . . • nikt 	1 2 3 4 5	→ pyt. 28																																																																											
30. Czy ktoś z Pana/Pani gospodarstwa korzystał z usług medycznych za granicą w 2013 roku?	• tak • nie	1 2 → pyt. 35																																																																											
31. Proszę podać w jakim kraju skorzystano z usług medycznych. (proszę podać kod państwa z instrukcji)																																																																													
32. Proszę podać rodzaj usług, z których skorzystano za granicą. (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)																																																																													
<ul style="list-style-type: none"> • podstawowej opieki zdrowotnej . . . . . • specjalistycznej opieki zdrowotnej . . . . . • leczenia stomatologicznego . . . . . • pozostałych usług ambulatoryjnych . . . . . • pobyt w szpitalu lub innym zakładzie stacjonarnej opieki zdrowotnej . . . . . • ratownictwo medyczne . . . . . • inne 	1 2 3 4 5 6 7																																																																												
33. Jaka była wysokość wydatków poniesionych przez gospodarstwo na usługi medyczne za granicą? (w złotych)																																																																													
34. Czy gospodarstwo domowe otrzymało z NFZ zwrot wydatków poniesionych na usługi medyczne za granicą w 2013 roku?																																																																													
<ul style="list-style-type: none"> • tak, całkowity . . . . . • tak, częściowy . . . . . • nie 	1 2 3																																																																												
<p>^{a)} Nie dotyczy usług opiekuńczych w ramach świadczeń pomocy społecznej.</p>																																																																													
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 80%;"> 27. Jaka kwota została wydana na ten cel w 2013 roku? (w złotych) </td> <td style="width: 20%;"></td> </tr> <tr> <td colspan="2"> 28. Czy w 2013 roku ktokolwiek z gospodarstwa domowego w związku z zachorowaniem uzyskał kontakt z lekarzem w ramach ubezpieczenia w godzinach wieczornych lub nocnych lub w dni wolne od pracy? </td> </tr> <tr> <td style="width: 80%;"> <ul style="list-style-type: none"> • tak, w ramach NFZ . . . . . • tak, w ramach DZZ . . . . . • nie . . . . . • nie było takiej potrzeby . . . . . </td> <td style="width: 20%; text-align: center;"> 1 2 3 4 </td> </tr> <tr> <td colspan="2"> 29. Jak oceniają Państwo wysokość wydatków poniesionych na opiekę zdrowotną w 2013 r. na: </td> </tr> <tr> <td style="width: 80%;"> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 70%;">Wyszczególnienie</th> <th style="width: 5%;">Bardzo duża</th> <th style="width: 5%;">Duża</th> <th style="width: 5%;">Średnia</th> <th style="width: 5%;">Mała</th> <th style="width: 5%;">Bardzo mała</th> <th style="width: 5%;">Nie dotyczy</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1) wizyty u lekarzy</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">6</td> </tr> <tr> <td>2) wizyty u lekarzy dentystów</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">6</td> </tr> <tr> <td>3) badania medyczne (np. badania laboratoryjne, diagnostykę obrazową)</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">6</td> </tr> <tr> <td>4) zakup leków</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">6</td> </tr> <tr> <td>5) pobyt w szpitalu</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">6</td> </tr> <tr> <td>6) zabiegi rehabilitacyjne</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">6</td> </tr> <tr> <td>7) zakup sprzętu medycznego</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">6</td> </tr> </tbody> </table> </td> <td style="width: 20%;"></td> </tr> </table>	27. Jaka kwota została wydana na ten cel w 2013 roku? (w złotych)		28. Czy w 2013 roku ktokolwiek z gospodarstwa domowego w związku z zachorowaniem uzyskał kontakt z lekarzem w ramach ubezpieczenia w godzinach wieczornych lub nocnych lub w dni wolne od pracy?		<ul style="list-style-type: none"> • tak, w ramach NFZ . . . . . • tak, w ramach DZZ . . . . . • nie . . . . . • nie było takiej potrzeby 	1 2 3 4	29. Jak oceniają Państwo wysokość wydatków poniesionych na opiekę zdrowotną w 2013 r. na:		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 70%;">Wyszczególnienie</th> <th style="width: 5%;">Bardzo duża</th> <th style="width: 5%;">Duża</th> <th style="width: 5%;">Średnia</th> <th style="width: 5%;">Mała</th> <th style="width: 5%;">Bardzo mała</th> <th style="width: 5%;">Nie dotyczy</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1) wizyty u lekarzy</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">6</td> </tr> <tr> <td>2) wizyty u lekarzy dentystów</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">6</td> </tr> <tr> <td>3) badania medyczne (np. badania laboratoryjne, diagnostykę obrazową)</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">6</td> </tr> <tr> <td>4) zakup leków</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">6</td> </tr> <tr> <td>5) pobyt w szpitalu</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">6</td> </tr> <tr> <td>6) zabiegi rehabilitacyjne</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">6</td> </tr> <tr> <td>7) zakup sprzętu medycznego</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">6</td> </tr> </tbody> </table>	Wyszczególnienie	Bardzo duża	Duża	Średnia	Mała	Bardzo mała	Nie dotyczy	1) wizyty u lekarzy	1	2	3	4	5	6	2) wizyty u lekarzy dentystów	1	2	3	4	5	6	3) badania medyczne (np. badania laboratoryjne, diagnostykę obrazową)	1	2	3	4	5	6	4) zakup leków	1	2	3	4	5	6	5) pobyt w szpitalu	1	2	3	4	5	6	6) zabiegi rehabilitacyjne	1	2	3	4	5	6	7) zakup sprzętu medycznego	1	2	3	4	5	6		<p style="text-align: center;">Dział 4. REALIZACJA WYWIADU</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 80%;"> 35. Wywiad </td> <td style="width: 20%; text-align: center;"> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzony . . . . . • nieprzeprowadzony . . . . . </td> </tr> <tr> <td colspan="2"> 36. Przyczyna nieprzeprowadzenia wywiadu. </td> </tr> <tr> <td style="width: 80%;"> <ul style="list-style-type: none"> • odmowa . . . . . • inna przyczyna . . . . . </td> <td style="width: 20%; text-align: center;"> 1 2 </td> </tr> <tr> <td colspan="2"> 37. Czas trwania wywiadu (w minutach) </td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="height: 100px; vertical-align: top;"> Uwagi ankietera: </td> </tr> </table>	35. Wywiad	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzony . . . . . • nieprzeprowadzony 	36. Przyczyna nieprzeprowadzenia wywiadu.		<ul style="list-style-type: none"> • odmowa . . . . . • inna przyczyna 	1 2	37. Czas trwania wywiadu (w minutach)		Uwagi ankietera:	
27. Jaka kwota została wydana na ten cel w 2013 roku? (w złotych)																																																																													
28. Czy w 2013 roku ktokolwiek z gospodarstwa domowego w związku z zachorowaniem uzyskał kontakt z lekarzem w ramach ubezpieczenia w godzinach wieczornych lub nocnych lub w dni wolne od pracy?																																																																													
<ul style="list-style-type: none"> • tak, w ramach NFZ . . . . . • tak, w ramach DZZ . . . . . • nie . . . . . • nie było takiej potrzeby 	1 2 3 4																																																																												
29. Jak oceniają Państwo wysokość wydatków poniesionych na opiekę zdrowotną w 2013 r. na:																																																																													
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 70%;">Wyszczególnienie</th> <th style="width: 5%;">Bardzo duża</th> <th style="width: 5%;">Duża</th> <th style="width: 5%;">Średnia</th> <th style="width: 5%;">Mała</th> <th style="width: 5%;">Bardzo mała</th> <th style="width: 5%;">Nie dotyczy</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1) wizyty u lekarzy</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">6</td> </tr> <tr> <td>2) wizyty u lekarzy dentystów</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">6</td> </tr> <tr> <td>3) badania medyczne (np. badania laboratoryjne, diagnostykę obrazową)</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">6</td> </tr> <tr> <td>4) zakup leków</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">6</td> </tr> <tr> <td>5) pobyt w szpitalu</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">6</td> </tr> <tr> <td>6) zabiegi rehabilitacyjne</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">6</td> </tr> <tr> <td>7) zakup sprzętu medycznego</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">6</td> </tr> </tbody> </table>	Wyszczególnienie	Bardzo duża	Duża	Średnia	Mała	Bardzo mała	Nie dotyczy	1) wizyty u lekarzy	1	2	3	4	5	6	2) wizyty u lekarzy dentystów	1	2	3	4	5	6	3) badania medyczne (np. badania laboratoryjne, diagnostykę obrazową)	1	2	3	4	5	6	4) zakup leków	1	2	3	4	5	6	5) pobyt w szpitalu	1	2	3	4	5	6	6) zabiegi rehabilitacyjne	1	2	3	4	5	6	7) zakup sprzętu medycznego	1	2	3	4	5	6																					
Wyszczególnienie	Bardzo duża	Duża	Średnia	Mała	Bardzo mała	Nie dotyczy																																																																							
1) wizyty u lekarzy	1	2	3	4	5	6																																																																							
2) wizyty u lekarzy dentystów	1	2	3	4	5	6																																																																							
3) badania medyczne (np. badania laboratoryjne, diagnostykę obrazową)	1	2	3	4	5	6																																																																							
4) zakup leków	1	2	3	4	5	6																																																																							
5) pobyt w szpitalu	1	2	3	4	5	6																																																																							
6) zabiegi rehabilitacyjne	1	2	3	4	5	6																																																																							
7) zakup sprzętu medycznego	1	2	3	4	5	6																																																																							
35. Wywiad	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzony . . . . . • nieprzeprowadzony 																																																																												
36. Przyczyna nieprzeprowadzenia wywiadu.																																																																													
<ul style="list-style-type: none"> • odmowa . . . . . • inna przyczyna 	1 2																																																																												
37. Czas trwania wywiadu (w minutach)																																																																													
Uwagi ankietera:																																																																													

Numer ankietera - -

Sprawdził(-ła) ..... (imię i nazwisko ankietera) ..... (data)

Sprawdził(-ła) ..... (imię i nazwisko inspektora) ..... (data)

DS-50 I
OCHRONA ZDROWIA W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH,
Kwestionariusz indywidualny

Dział 1. CHARAKTERYSTYKA OSOBY

1. Symbol województwa gospodarstwa domowego

2. Nr gospodarstwa domowego

3. Nr kolejnej osoby objętej badaniem w gospodarstwie domowym

4. Z kim został przeprowadzony wywiad?

- z samym badanym 1
- z osobą zastępczą 2

5. Czy ma Pan/Pani uprawnienia do świadczeń finansowanych przez NFZ?

- tak 1
- nie 2

6. Czy ma Pan/Pani uprawnienia do świadczeń w ramach dodatkowych zabezpieczeń zdrowotnych (ubezpieczenia i abonamenty)?

- tak, ubezpieczenie ambulatoryjne 1
- tak, ubezpieczenie szpitalne 2
- tak, abonament ambulatoryjny 3
- tak, abonament szpitalny 4
- nie ..... 5 → pyt. 9

7. Dodatkowe zabezpieczenie zdrowotne (DZZ) zostało opłacone:

- w całości przez pracodawcę 1
- w całości indywidualnie 2
- częściowo w ramach ubezpieczenia/abonamentu opłaconego przez pracodawcę 3
- częściowo w ramach ubezpieczenia/abonamentu opłaconego przez pracodawcę innego członka rodziny 4

8. Jaka była kwota zapłacona przez Pana/Panią z tytułu DZZ w ciągu ostatniego roku? (w złotych)

9. Czy ma Pan/Pani zamiar wykupić DZZ w 2014 roku?

- tak 1
- nie 2

10. Czy pobiera Pan/Pani rentę, dodatek lub zasiłek pielęgnacyjny?

- z tytułu częściowej niezdolności do pracy 1
- z tytułu całkowitej niezdolności do pracy 2
- z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym 3
- z tytułu niezdolności do służby 4
- rentę rehabilitacyjną 5
- dodatek/zasiłek pielęgnacyjny z tytułu całkowitej niezdolności do samodzielnej egzystencji 6
- nie pobieram 7

Dział 2. STAN ZDROWIA

11. Jak ogólnie ocenia Pan/Pani swoje zdrowie?

- bardzo dobrze 1
- dobrze 2
- tak sobie, ani dobrze ani źle 3
- źle 4
- bardzo źle 5

12. Czy ma Pan/Pani jakieś długotrwałe problemy zdrowotne lub choroby przewlekłe trwające przez 6 miesięcy lub dłużej?

- tak 1
- nie 2

13. Czy znajduje się Pan/Pani pod stałą opieką lekarską/pielęgniarską?

- tak 1
- nie 2

14. Czy w IV kwartale 2013 r. stosował(-ła) Pan/Pani leki przepisane przez lekarza lub bez zalecenia lekarza?

	tak	nie
1) na choroby sercowo-naczyniowe	1	2
2) na cukrzycę	1	2
3) na bóle głowy	1	2
4) na bóle stawów	1	2
5) antybiotyki	1	2
6) na objawy alergii	1	2
7) inne leki	1	2
8) suplementy diety	1	2

Pytania 15, 18 dotyczą osób w wieku 15 lat i więcej.

15. Czy z powodu problemów zdrowotnych miał(-ła) Pan/Pani ograniczoną zdolność wykonywania czynności, jakie ludzie zwykle wykonują, trwającą 6 miesięcy lub dłużej?

1) tak, poważnie ograniczoną 1

2) tak, ograniczoną, ale niezbyt poważnie 2

3) nie, nie miałem(-łam) żadnych ograniczeń 3

16. Czy w IV kwartale 2013 roku wystąpiły u Pana/Pani jakieś poważne problemy zdrowotne (np. skutki wypadku, nagłe zachorowanie)?

- tak 1
- nie 2

17. Czy w ciągu 2013 roku był(-ła) Pan/Pani na badaniu lekarskim wynikającym z przepisów medycyny pracy? (dotyczy badań pracowników, kandydatów do szkół, uczniów)

- tak 1
- nie 2

18. W jakiej kolejności poniższe czynniki decydują o Pana/Pani stanie zdrowia?
(proszę wpisać cyfry od 1 do 3 w każdym wierszu, gdzie 1 oznacza, że dana rzecz jest najważniejsza, 3 oznacza, że jest to rzecz najmniej ważna)

1) własne zachowanie .....

2) jakość opieki zdrowotnej .....

3) czynniki, na które nie mamy wpływu .....

Dział 3. REALIZACJA WYWIADU

19. Wywiad

- przeprowadzony ..... 1 → pyt. 21
- nieprzeprowadzony 2

20. Przyczyna nieprzeprowadzenia wywiadu.

- czasowa nieobecność 1
- odmowa 2
- niemożność udziału w badaniu z powodu choroby bądź podeszłego wieku 3
- inna przyczyna 4

21. Czas trwania wywiadu. (w minutach)

Dział 5. AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA

23. Czy w ciągu IV kwartału 2013 r. korzystał(-ła) Pan/Pani z usług ambulatoryjnej opieki zdrowotnej?	• tak	1	→ pyt.28
	• nie	2	

Proszę określić, ile razy korzystał(-ła) Pan/Pani w ciągu IV kwartału 2013 r. z wyszczególnionych poniżej usług i ile wyniosły związane z tym wydatki (w złotych).

Wyszczególnienie	Opieka zdrowotna			Razem	
	w ramach NFZ	w ramach DZZ ^{aj}	poza ubezpieczeniami		
0	1	2	3	4	5

24. Porady lekarskie i usługi pielęgniarskie w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej:

	liczba porad	a	Opieka zdrowotna			Razem
			w ramach NFZ	w ramach DZZ ^{aj}	poza ubezpieczeniami	
24.1 podstawowej opieki zdrowotnej	opłaty ^{b)}	b				
	inne wydatki ^{c)}	c				
	liczba porad	a				
24.2 specjalistycznej opieki zdrowotnej	opłaty ^{b)}	b				
	inne wydatki ^{c)}	c				
	liczba porad	a				
24.3.1 leczenie stomatologiczne zachowawcze	opłaty ^{b)}	b				
	inne wydatki ^{c)}	c				
	liczba porad	a				
24.3.2 leczenie stomatologiczne protetyczne	opłaty ^{b)}	b				
	inne wydatki ^{c)}	c				
	liczba porad	a				
24.3.3 leczenie stomatologiczne ortodontyczne	opłaty ^{b)}	b				
	inne wydatki ^{c)}	c				
	liczba porad	a				
24.4 pozostałe usługi ambulatoryjne	opłaty ^{b)}	b				
	inne wydatki ^{c)}	c				
	liczba porad	a				

25. Usługi lecznicze w domu pacjenta:

	liczba wizyt	a	Opieka zdrowotna			Razem
			w ramach NFZ	w ramach DZZ ^{aj}	poza ubezpieczeniami	
25.1 usługi opieki długoterminowej	opłaty ^{b)}	b				
	inne wydatki ^{c)}	c				
	liczba wizyt	a				
25.2 pozostałe usługi	opłaty ^{b)}	b				
	inne wydatki ^{c)}	c				
	liczba wizyt	a				

26. Usługi rehabilitacyjne:

26.1 rehabilitacja ambulatoryjna	opłaty ^{d)}				
26.2 rehabilitacja w domu pacjenta	opłaty ^{d)}				

27. Pomocnicze usługi opieki zdrowotnej:

27.1 badania laboratoryjne	opłaty ^{d)}				
27.2 diagnostyka obrazowa	opłaty ^{d)}				
27.3 usługi transportowe i ratownictwo medyczne	opłaty ^{d)}				
27.4 pozostałe usługi pomocnicze	opłaty ^{d)}				

^{aj} Dodatkowe zabezpieczenie zdrowotne (ubezpieczenia i abonamenty). ^{b)} Wysokość opłat (w zł) za porady (wizyty) wymienione w wierszu „a”. W przypadku usług w ramach NFZ dotyczy ewentualnych dopłat do tych usług. ^{c)} Wysokość innych wydatków (w zł) - np. kwiaty, prezenty. ^{d)} Łączna wysokość opłat (w zł).

28. Czy w 2013 roku zdarzyło się, że zrezygnował(-ła) Pan/Pani z usług lekarza POZ, pomimo, że istniała rzeczywista potrzeba skorzystania?	• tak	1
	• nie	2

29. Czy w 2013 roku zdarzyło się, że zrezygnował(-ła) Pan/Pani z usług lekarza specjalisty (z wyłączeniem lekarza dentystry), pomimo, że istniała rzeczywista potrzeba skorzystania?	• tak	1
	• nie	2

30. Czy w 2013 roku zdarzyło się, że zrezygnował(-ła) Pan/Pani z usług lekarza dentystry, pomimo, że istniała rzeczywista potrzeba skorzystania?	• tak	1
	• nie	2

31. Czy w 2013 roku zdarzyło się, że zrezygnował(-ła) Pan/Pani z badań diagnostycznych, pomimo, że istniała rzeczywista potrzeba skorzystania?	• tak	1
	• nie	2

W przypadku odpowiedzi twierdzącej na któreś z pytań 28-31 proszę o odpowiedź na pyt. 32.

32. Dlaczego zrezygnował(-ła) Pan/Pani z usług: (Proszę zakreślić tylko jedną odpowiedź)	Lekarza POZ	Lekarza specjalisty (poza dentystą)	Lekarza dentystry	Badań diagnostycznych
	0	1	2	3
• z powodu kosztów (braku pieniędzy)	1	1	1	1
• długi czas oczekiwania na termin wizyty	2	2	2	2
• brak skierowania	3	3	3	3
• brak czasu	4	4	4	4
• niedostosowany czas przyjęć (np. w godzinach pracy)	5	5	5	5
• trudności z dotarciem	6	6	6	6
• obawa przed lekarzem, badaniem, leczeniem, szpitalem	7	7	7	7
• wolałem(-łam) poczekać i zobaczyć, czy może moje problemy miną bez konieczności wizyty	8	8	8	8
• nie znam żadnego dobrego lekarza	9	9	9	9
• brak lekarza	10	10	10	10
• inne	11	11	11	11

Dział 6. JAKOŚĆ OPIEKI ZDROWOTNEJ W OCENIE RESPONDENTA W 2013 ROKU

Uwaga: Pytania 33-40 obejmują jedynie opiekę zdrowotną w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego (NFZ).

Pytań 33-41 proszę nie wypełniać w przypadku wywiadu zastępczego dotyczącego osoby w wieku 15 lat i więcej.

Pytania 42-46 dotyczą wszystkich badanych bez względu na wiek, dopuszcza się wywiad zastępczy.

33. Proszę ocenić jakość opieki zdrowotnej w 2013 roku (w porównaniu z poprzednim rokiem).		34. Proszę określić na podstawie własnych doświadczeń czas oczekiwania na niższe świadczenia:	Bez-zwłocznie (do godz.)	Do tyg.	Do 2 tyg.	Do mies.	Do 2 mies.	Do 3 mies.	Do pół roku	Powyżej pół roku	Nie dotyczy
• pozostała bez zmian	2	2) wizytę u lekarza specjalisty	1	2	3	4	5	6	7	8	9
• poprawiła się	3	3) wizytę u lekarza dentysty	1	2	3	4	5	6	7	8	9
• nie mam zdania	4	4) pobyt w szpitalu (nie dotyczy przypadków bardzo pilnych np. poród, wypadek)	1	2	3	4	5	6	7	8	9

35. Proszę określić na podstawie własnego doświadczenia, jak ocenia Pan/Pani możliwości:	Nie było potrzeby korzystania	Jest bardzo łatwy	Jest raczej łatwy	Jest raczej trudny	Jest bardzo trudny
1) dostępu do opieki lekarskiej w domu	1	2	3	4	5
2) dostępu do opieki pielęgniarskiej w domu	1	2	3	4	5
3) kontaktu z lekarzem przez telefon podczas godzin przyjęć	1	2	3	4	5
4) kontaktu z lekarzem przez telefon w godzinach wieczornych, nocnych, w dni wolne od pracy	1	2	3	4	5

Kolejne pytania dotyczyć będą usług lekarza POZ.

36. Czy jest Pan/Pani zadowolony(-na) z wyboru lekarza pierwszego kontaktu, pediatry? • zdecydowanie zadowolony(-na) . . . . . 1 • raczej zadowolony(-na) . . . . . 2 • raczej niezadowolony(-na) . . . . . 3 • zdecydowanie niezadowolony(-na) . . . . . 4 • nie dotyczy . . . . . 5 → pyt. 41	37. Czy lekarz POZ podczas wizyt zalecał zdrowy tryb życia np. ćwiczenia fizyczne, dietę?	• tak	1
		• nie	2
	38. Czy lekarz POZ pytał o emocjonalne problemy, które mogą mieć wpływ na Pana/Pani zdrowie (np. stres)?	• tak	1
		• nie	2
	39. Czy sądzi Pan/Pani, że czas poświęcony przez lekarza POZ podczas wizyty lekarskiej jest wystarczający?	• tak	1
		• nie	2

40. Proszę określić relację z lekarzem POZ:	Zawsze	Często	Czasami	Rzadko lub nigdy
1) lekarz zna Pana/Pani historię leczenia	1	2	3	4
2) lekarz udziela informacji i wyjaśnień w sposób zrozumiały	1	2	3	4
3) lekarz informuje o możliwościach leczenia i angażuje Pana/Panią w podejmowanie decyzji o najlepszym leczeniu Pana/Pani	1	2	3	4
4) lekarz zachęca do zadawania pytań, wyrażania wątpliwości	1	2	3	4

41. Czy podczas korzystania z usług medycznych w ramach lub poza ubezpieczeniem NFZ spotkał(-ła) się Pan/Pani z oznakami dyskryminacji lub nierównego traktowania ze względu na:	Nie korzystano z usług	W stosunku do Pana/Pani		W stosunku do innych osób	
		tak	nie	tak	nie
1) płeć	1	2	3	4	5
2) wiek	1	2	3	4	5
3) status ekonomiczny	1	2	3	4	5
4) narodowość	1	2	3	4	5
5) niepełnosprawność	1	2	3	4	5
6) inne	1	2	3	4	5

42. Czy doświadczył(a) Pan/Pani w 2013 r. zakażenia związanego z opieką zdrowotną – dowolnej choroby lub patologii związanej z obecnością zarazka lub jego produktów w związku z kontaktem z obiektami opieki zdrowotnej, zabiegami?

- tak 1
- nie 2

44. Z jakim świadczeniem zdrowotnym było związane zdarzenie niepożądane (dot. pyt. 42 lub 43)?

- badaniem diagnostycznym 1
- podaniem leku, zastrzyku 2
- przepisaniem leku 3
- transfuzją krwi 4
- znieczuleniem przez anestezjologa 5
- operacją chirurgiczną, porodem 6
- zabiegiem dentystycznym 7
- zabiegiem rehabilitacyjnym 8
- inne 9
- nie dotyczy ..... 10 → pyt. 47

43. Czy doświadczył(a) Pan/Pani w 2013 r. zdarzenia niepożądanego (szkody, do której doszło w trakcie leczenia lub diagnostyki) innego niż zakażenie, a związanego z:

- lekami (rodzajem, dawka) 1
- porozumieniem, np. w relacji lekarz-pacjent, pielęgniarka-pacjent 2
- błędem w diagnozie 3
- awarią sprzętu medycznego 4
- chirurgią 5
- zabiegami realizowanymi przez pielęgniarkę 6
- inne 7
- nie dotyczy 8

45. Opisane zdarzenie niepożądane wystąpiło podczas korzystania z usług opieki zdrowotnej:

- podczas pobytu w szpitalu 1
- podczas korzystania z usług POZ 2
- podczas korzystania ze specjalistycznej opieki ambulatoryjnej 3

46. Czy w wyniku tego zdarzenia stan zdrowia Pana/Pani uległ pogorszeniu?

- tak 1
- nie 2
- nie wiem 3
- nie dotyczy 4

Dział 7. POSTAWY RESPONDENTA WOBEC TRANSPLANTACJI

Transplantologia to dynamicznie rozwijająca się dziedzina medycyny, która ma szczególnie istotne znaczenie. Jest ona bardzo często ostatnią szansą na przedłużenie lub uratowanie życia pacjentów, u których inne metody leczenia okazały się nieskuteczne. Pytania dotyczą osób w wieku 15 lat i więcej

47. Czy Pan/Pani	Tak	Nie	Nie wiem
1) otrzymał(-ła) tkanki lub narządy ... był(-ła) dawcą:	1	2	3
2) nerki lub fragmentu wątroby	1	2	3
3) krwi	1	2	3
4) szpiku kostnego	1	2	3

48. Czy wyraziłby(-łaby) Pan/Pani zgodę na to, aby za Pana/Pani życia przeszczepiono Pana/Pani narządy osobom bliskim oczekującym na przeszczep?

- zdecydowanie tak ..... 1 → pyt. 49,51
- raczej tak 2
- raczej nie 3
- zdecydowanie nie ..... 4 → pyt. 50
- nie wiem ..... 5 → pyt. 51

49. Co skłoniłoby Pana/Pani do oddania za życia Pana/Pani narządów do przeszczepienia? (proszę wybrać jedną odpowiedź)

- możliwość pomocy bliskim osobom oczekującym na przeszczep 1
- uznanie znaczenia transplantologii dla ratowania zdrowia i życia ludzkiego 2
- skuteczne/dobre kampanie społeczne 3
- dobry przykład ze strony członków rodziny/przyjaciół, którzy byli dawcami 4
- otrzymanie ekwiwalentu pieniężnego 5
- inne 6
- nie dotyczy 7

50. Co spowodowałyby brak Pana/Pani zgody na oddanie za życia Pana/Pani narządów do przeszczepienia? (proszę wybrać jedną odpowiedź)

• przekonania, poglądy	1
• lęk przed zabiegiem medycznym	2
• obawa, że komórki, tkanki i narządy staną się przedmiotem handlu	3
• brak zaufania do lekarzy	4
• brak wiary w powodzenie przeszczepu	5
• inne	6
• nie dotyczy	7

51. Czy wyraziłby(-laby) Pan/Pani zgodę na oddanie szpiku kostnego?

• zdecydowanie tak	1
• tak, ale tylko w określonych sytuacjach (np. choroby osoby bliskiej)	2
• nie	3
• nie wiem	4

52. Czy wyraził(a)by Pan/Pani zgodę na to, aby po Pana/Pani śmierci przeszczepiono Pana/Pani tkanki i narządy?

• zdecydowanie tak	1	
• tak, ale tylko w określonych sytuacjach (np. choroby osoby bliskiej)	2	→ pyt. 53,55
• nie	3	→ pyt. 54
• nie wiem	4	→ pyt. 55

53. Co skłoniłoby Pana/Panią do oddania po śmierci Pana/Pani tkanek i narządów do przeszczepienia? (proszę wybrać jedną odpowiedź)

• możliwość pomocy obcym osobom oczekującym na przeszczep	1
• uznanie znaczenia transplantologii dla ratowania zdrowia i życia ludzkiego	2
• skuteczne/dobre kampanie społeczne	3
• dobry przykład ze strony członków rodziny/przyjaciół, którzy byli już dawcami	4
• otrzymanie ekwiwalentu pieniężnego	5
• inne	6
• nie dotyczy	7

54. Co spowodowałyby brak Pana/Pani zgody na oddanie po śmierci Pana/Pani tkanek i narządów do przeszczepienia? (proszę wybrać jedną odpowiedź)

• przekonania, poglądy	1
• lęk przed zabiegiem medycznym	2
• obawa, że tkanki i narządy staną się przedmiotem handlu	3
• brak zaufania do lekarzy	4
• brak wiary w powodzenie przeszczepu	5
• inne	6
• nie dotyczy	7

55. Czy kiedykolwiek słyszał(-ła) Pan/Pani o tzw. oświadczeniu woli, które wypełniane jest w celu wyrażenia zgody danej osoby na pobieranie po śmierci tkanek i narządów do przeszczepów:

• tak	1
• nie	2

56. Czy podpisałby Pan/Pani takie oświadczenie woli?

• tak	1
• nie	2
• już podpisałem(-am) oświadczenie woli	3
• nie wiem	4

57. Czy wyraziłby(-laby) Pan/Pani zgodę na pobranie tkanek i narządów do przeszczepienia w przypadku śmierci członka Pana/Pani rodziny, gdy wiadomo, że zmarła osoba: (proszę wybrać jedną odpowiedź dla każdego z poniższych wariantów)

	Tak	Nie	Nie wiem
1) wyraziła wolę oddania własnych tkanek i narządów	1	2	3
2) nie wypowiedziała się na ten temat i nie wiadomo, jaka była jej wola	1	2	3
3) była przeciwna oddaniu własnych tkanek i narządów	1	2	3

Uwagi ankietera:

Numer ankietera

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Sprawdził(-ła) ..... (imię i nazwisko ankietera) ..... (data)

Sprawdził(-ła) ..... (imię i nazwisko inspektora) ..... (data)

Załącznik nr 3

MINISTERSTWO GOSPODARKI , plac Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa		
Nazwa jednostki sprawozdawczej	G-11g Sprawozdanie o cenach gazu ziemnego według kategorii standardowych odbiorców końcowych	Agencja Rynku Energii S.A. Portal sprawozdawczy ARE www.are.waw.pl
Numer identyfikacyjny - REGON	c) za okres 01.07.2013 r. – 31.12.2013 r.	Przekazać w terminie: c) do dnia 20 stycznia 2014 r.

Obowiązek przekazywania danych statystycznych wynika z art. 30 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 591, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2012 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2013 (Dz. U. poz. 1391, z późn. zm.). Dane pozyskiwane w drodze badania są chronione tajemnicą statystyczną i nie będą nikomu udostępniane, a wykorzystane zostaną wyłącznie do zbiorczych opracowań.

Dział 1. Ceny gazu ziemnego wysokometanowego według kategorii standardowych odbiorców końcowych

Kategorie odbiorców standardowych		Liczba odbiorców	Łączne zużycie gazu za okres ostatnich 12 miesięcy	Łączne zużycie gazu za okres ostatnich 6 miesięcy	Średni maksymalny pobór godzinowy	Średnia cena sprzedanego gazu	Średnia jednostkowa wartość podatków dotyczących sprzedanego gazu	Średnia jednostkowa opłata za usługi sieciowe
Rodzaj odbiorcy	Zakres rocznego zużycia gazu							
GJ (GCV)		szt.	GJ	GJ	GJ/h	zł/GJ		
0		1	2	3	4	5	6	7
Małe gospodarstwa domowe	(0; 20)	01			X			
Średnie gospodarstwa domowe	<20; 200>	02			X			
Duże gospodarstwa domowe	Powyżej 200	03			X			
Bardzo małe przedsiębiorstwa przemysłowe	(0; 1000)	04						
Małe przedsiębiorstwa przemysłowe	<1000;10000)	05						
Średnie przedsiębiorstwa przemysłowe	<10000;100000)	06						
Duże przedsiębiorstwa przemysłowe	<100000;1000000)	07						
Wielkie przedsiębiorstwa przemysłowe	<1000000;4000000>	08						
Bardzo wielkie przedsiębiorstwa przemysłowe	Powyżej 4000000	09						

Dział 1. Ceny gazu ziemnego wysokometanowego według kategorii standardowych odbiorców końcowych (dok.)

Kategorie odbiorców standardowych		Średnia jednostkowa wartość podatków dotyczących usług sieciowych	Średnia jednostkowa wartość opłat abonamentowych	Średnia jednostkowa wartość pozostałych opłat	Średnia jednostkowa wartość rabatów i upustów	Łączna średnia cena gazu ziemnego wysokometanowego		
Rodzaj odbiorcy	Zakres rocznego zużycia gazu					bez żadnych podatków	bez podatku VAT	ze wszystkimi podatkami
GJ (GCV)		zł/GJ						
0		8	9	10	11	12	13	14
Małe gospodarstwa domowe	(0; 20)	01						
Średnie gospodarstwa domowe	<20; 200>	02						
Duże gospodarstwa domowe	Powyżej 200	03						
Bardzo małe przedsiębiorstwa przemysłowe	(0; 1000)	04						
Małe przedsiębiorstwa przemysłowe	<1000;10000)	05						
Średnie przedsiębiorstwa przemysłowe	<10000;100000)	06						
Duże przedsiębiorstwa przemysłowe	<100000;1000000)	07						
Wielkie przedsiębiorstwa przemysłowe	<1000000;4000000>	08						
Bardzo wielkie przedsiębiorstwa przemysłowe	Powyżej 4000000	09						

Dział 2. Ceny gazu ziemnego zaazotowanego Lw (GZ 41,5) według kategorii standardowych odbiorców końcowych

Kategorie odbiorców standardowych		Liczba odbiorców	Łączne zużycie gazu za okres ostatnich 12 miesięcy	Łączne zużycie gazu za okres ostatnich 6 miesięcy	Średni maksymalny pobór godzinowy	Średnia cena sprzedanego gazu	Średnia jednostkowa wartość podatków dotyczących sprzedanego gazu	Średnia jednostkowa opłata za usługi sieciowe
Rodzaj odbiorcy	Zakres rocznego zużycia gazu							
GJ (GCV)		szt.	GJ	GJ	GJ/h	zł/GJ		
0		1	2	3	4	5	6	7
Małe gospodarstwa domowe	(0; 20)	01			X			
Średnie gospodarstwa domowe	<20; 200>	02			X			
Duże gospodarstwa domowe	Powyżej 200	03			X			
Bardzo małe przedsiębiorstwa przemysłowe	(0; 1000)	04						
Małe przedsiębiorstwa przemysłowe	<1000;10000)	05						
Średnie przedsiębiorstwa przemysłowe	<10000;100000)	06						
Duże przedsiębiorstwa przemysłowe	<100000;1000000)	07						
Wielkie przedsiębiorstwa przemysłowe	<1000000;4000000>	08						
Bardzo wielkie przedsiębiorstwa przemysłowe	Powyżej 4000000	09						

Dział 2. Ceny gazu ziemnego zaazotowanego Lw (GZ 41,5) według kategorii standardowych odbiorców końcowych (dok.)

Kategorie odbiorców standardowych		Średnia jednostkowa wartość podatków dotyczących usług sieciowych	Średnia jednostkowa wartość opłat abonamentowych	Średnia jednostkowa wartość pozostałych opłat	Średnia jednostkowa wartość rabatów i upustów	Łączna średnia cena gazu ziemnego wysokometanowego		
Rodzaj odbiorcy	Zakres rocznego zużycia gazu					bez żadnych podatków	bez podatku VAT	ze wszystkimi podatkami
GJ (GCV)		zł/GJ						
0		8	9	10	11	12	13	14
Małe gospodarstwa domowe	(0; 20)	01						
Średnie gospodarstwa domowe	<20; 200>	02						
Duże gospodarstwa domowe	Powyżej 200	03						
Bardzo małe przedsiębiorstwa przemysłowe	(0; 1000)	04						
Małe przedsiębiorstwa przemysłowe	<1000;10000)	05						
Średnie przedsiębiorstwa przemysłowe	<10000;100000)	06						
Duże przedsiębiorstwa przemysłowe	<100000;1000000)	07						
Wielkie przedsiębiorstwa przemysłowe	<1000000;4000000>	08						
Bardzo wielkie przedsiębiorstwa przemysłowe	Powyżej 4000000	09						

Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na przygotowanie danych dla potrzeb wypełnienia formularza	1	
Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na wypełnienie formularza	2	

Przed wypełnieniem formularza prosimy o przeczytanie objaśnień!

.....
(imię, nazwisko i telefon osoby,
która sporządziła sprawozdanie)

.....
(miejscowość, data)

.....
(imię, nazwisko i telefon osoby
zatwierdzającej sprawozdanie)

OBJAŚNIENIA DO FORMULARZA G-11g NA ROK 2013

Objaśnienia dotyczą wzoru formularza zawierającego dane za okres od 01.07.2013 r. do 31.12.2013 r.

1. Przedmiot badania

Przedmiotem badania na formularzu G-11g są ceny gazu ziemnego dla poszczególnych kategorii standardowych odbiorców domowych i przemysłowych, zdefiniowanych zgodnie z metodyką zbierania danych dotyczących cen gazu i energii elektrycznej, opracowaną i zaleconą przez Komisję Europejską.

2. Jednostki sprawozdawcze

Podmioty gospodarcze prowadzące działalność w zakresie obrotu/dystrybucji gazu ziemnego – klasy 35.22.Z i 35.23.Z według PKD 2007 oraz inni koncesjonowani dostawcy.

3. Szczegółowe wskazówki dotyczące wypełniania formularza

3.1. Odbiorca końcowy

Przez **odbiorcę końcowego** należy rozumieć odbiorcę zużywającego paliwo gazowe wyłącznie na własny użytek.

Niniejsze badanie obejmuje odbiorców domowych oraz przemysłowych odbiorców końcowych, z wyłączeniem odbiorców:

- zużywających gaz do produkcji energii elektrycznej w elektrowniach i elektrociepłowniach zawodowych,
- wykorzystujących gaz w celach nieenergetycznych (np. w przemyśle chemicznym).

Kategorie standardowych odbiorców końcowych ustalone przez Eurostat są zdefiniowane przez poziom rocznego zużycia gazu. Na formularzu występuje 9 kategorii odbiorców końcowych: 3 kategorie standardowych odbiorców domowych i 6 kategorii standardowych odbiorców przemysłowych.

Nie należy brać pod uwagę przedsiębiorstw z sektora usług.

Na formularzu zakresy rocznego zużycia gazu, definiujące odbiorcę, zostały zapisane w postaci przedziałów zużycia. Przykładowo odbiorcę zdefiniowanego w wierszu 02 przedziałem zużycia [20;200) należy zakwalifikować jako zużywającego od 20 GJ (włącznie) do 200 GJ gazu rocznie.

Nie należy uwzględniać odbiorców zaopatrywanych bezpośrednio ze źródeł.

3.2. Rodzaje gazu objęte badaniem

Należy sporządzić sprawozdanie dotyczące gazu ziemnego wysokometanowego – Dział 1 i/lub zaazotanego Lw (GZ 41,5) - Dział 2.

Brany jest pod uwagę jedynie gaz ziemny przesyłany rurociągami.

3.3. Jednostka miary

Ceny gazu należy podawać w przeliczeniu na 1 GJ energii mierzonej na bazie ciepła spalania (gross calorific value GCV – wartość opałowa brutto), z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku.

3.4. Obliczanie cen dla kategorii odbiorców standardowych

Podawane ceny powinny dotyczyć cen płaconych przez odbiorców końcowych w okresie ostatnich 6 miesięcy poprzedzających dzień 1 stycznia oraz dzień 1 lipca. W przypadku 1 stycznia jest to więc okres od 1 lipca do 31 grudnia poprzedniego roku, a w przypadku 1 lipca – okres od 1 stycznia do 30 czerwca danego roku.

Jeżeli w danej kategorii odbiorców jest więcej niż 1 odbiorca, ceny, opłaty i podatki powinny być wyliczone jako średnie ważone, gdzie wagami są półroczne zużycia gazu dla poszczególnych odbiorców należących do tej kategorii.

Łączne średnie ceny gazu powinny wynikać z uwzględnienia wszystkich elementów pozycji taryfowych, zarówno stałych, jak i zmiennych, według których naliczana jest opłata, a mianowicie:

- **cen za sprzedane paliwo gazowe,**
- **stawek opłaty abonamentowej,**
- **stawek opłat stałych i zmiennych za usługę przesyłową,**
- **rabatów i upustów.**

Nie należy uwzględniać opłat ponoszonych jednorazowo, związanych z przyłączeniem odbiorcy do sieci.

Łączne średnie ceny należy podawać w 3 ujęciach:

- bez żadnych podatków (kolumna 12),
- bez podatku VAT (kolumna 13),
- ze wszystkimi podatkami (kolumna 14). W przypadku gdy nie występują inne podatki niż VAT (np. akcyza lub podatki środowiskowe), ceny podane w kolumnach 12 i 13 są takie same.

3.5. Roczne zużycie gazu ziemnego, średni pobór godzinowy, ceny, podatki i opłaty stanowiące poszczególne elementy łącznej średniej ceny

Kolumny od 1 do 11 należy wypełnić w następujący sposób:

W kolumnie 1 należy podać łączną liczbę odbiorców w poszczególnych kategoriach odbiorców standardowych.

W kolumnie 2 należy podać łączne roczne zużycie gazu w poszczególnych kategoriach odbiorców standardowych za okres ostatnich 12 miesięcy. W przypadku formularza na dzień 1 stycznia będzie to cały poprzedni rok, a w przypadku formularza na dzień 1 lipca będzie to II półrocze poprzedniego roku i I półrocze roku bieżącego.

Kolumny od 3 do 14 dotyczą okresu ostatnich 6 miesięcy poprzedzających dzień 1 stycznia oraz 1 lipca.

W kolumnie 3 należy podać łączne zużycie dla poszczególnych kategorii odbiorców za okres ostatnich 6 miesięcy.

W kolumnie 4 należy podać średni maksymalny pobór godzinowy w poszczególnych kategoriach odbiorców standardowych, wyliczony jako średnia arytmetyczna z maksymalnych poborów godzinowych dla poszczególnych odbiorców należących do danej grupy.

*Ceny oraz jednostkowe wartości podatków i opłat podawane w kolumnach od 5 do 11 powinny być wyliczone jako **średnie ważone**, gdzie wagami są półroczne zużycia gazu ziemnego dla poszczególnych odbiorców należących do danej kategorii.*

W kolumnie 5 należy podać średnią cenę bez podatków sprzedanego paliwa gazowego dla poszczególnych kategorii odbiorców. Średnia cena sprzedanego paliwa gazowego nie powinna zawierać podatków, w tym podatku akcyzowego.

W kolumnie 6 należy podać średnią jednostkową wartość podatków odnoszących się do średniej ceny sprzedanego paliwa gazowego, czyli akcyzę (jeżeli istnieje) i inne podatki (z wyjątkiem podatku VAT) dla poszczególnych kategorii odbiorców.

W kolumnie 7 należy podać średnią cenę, bez podatków i bez opłaty abonamentowej, za usługi przesyłowe/dystrybucyjne dla poszczególnych kategorii odbiorców.

W kolumnie 8 należy podać średnią jednostkową wartość podatków odnoszących się do ceny za usługi przesyłowe/dystrybucyjne (z wyjątkiem podatku VAT) dla poszczególnych kategorii odbiorców.

W kolumnie 9 należy podać średnią jednostkową wartość opłat abonamentowych dla poszczególnych kategorii odbiorców.

W kolumnie 10 należy podać średnią jednostkową wartość pozostałych opłat, czyli takich, które nie zostały ujęte w kolumnach 6, 8 i 9.

W kolumnie 11 należy podać średnią jednostkową wartość rabatów i upustów dla poszczególnych kategorii odbiorców.

Korzystając z wartości zawartych w kolumnach 5 – 11, należy wyliczyć łączną średnią cenę gazu ziemnego bez żadnych podatków (kol.12), a następnie cenę bez podatku VAT (kol.13) oraz cenę ze wszystkimi podatkami (kol.14):

- kol.12 = kol.5 + kol.7 + kol. 9 + kol.10 - kol.11,
- kol.13 = kol.12 + kol.6 + kol.8,
- kol.14 = kol.13*1,23.

W sytuacjach, gdy uzyskanie bardzo precyzyjnych danych byłoby pracochłonne, dopuszcza się możliwość przekazania danych szacunkowych.

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, ul. Wspólna 1/3, 00-529 Warszawa 53		1/7		
MN-01 Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej w dziedzinie biotechnologii w jednostkach naukowych		Portal sprawozdawczy GUS		
		Przekazać/wysłać w terminie do 31 maja 2014 za rok 2013		
za rok 2013				
Dane o jednostce				
Pełna nazwa ^{a)}	01			
	02			
	03			
	04			
Adres	kod pocztowy			
	miejsowość			
	ulica z numerem			
	województwo			
	powiat			
	gmina			
	telefon			
	faks			
	e-mail			
	www			
REGON		PKD		
Rodzaj jednostki ^{b)}	Jednostka naukowa PAN	Instytut badawczy	Szkoła wyższa	Inna jednostka naukowa
	☐	☐	☐	☐

^{a)}Należy podać pełną nazwę jednostki z uwzględnieniem wszystkich jej składników.

W przypadku nazwy hierarchicznej, np. dla jednostki wyższej uczelni, należy wpisać każdy poziom nazwy w innym wierszu, zaczynając od najwyższego poziomu.

Dla katedry szkoły wyższej pełna nazwa powinna wyglądać następująco:

wiersz 01: nazwa uczelni,

wiersz 02: nazwa wydziału,

wiersz 03: nazwa instytutu (jeśli jest nadrzędny w stosunku do katedry),

wiersz 04: nazwa katedry (nazwy katedr).

^{b)}Wystarczy krzyżykiem zaznaczyć właściwy rodzaj jednostki.

Co to jest biotechnologia?

Interdyscyplinarna dziedzina nauki i techniki zajmująca się zmianą materii żywej i nieożywionej poprzez wykorzystanie organizmów żywych, ich części, bądź pochodzących od nich produktów, a także modeli procesów biologicznych w celu tworzenia wiedzy, dóbr i usług (MNiSW, 2007).

MN-01	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	2 / 8
-------	---	-------

1. Działalność B+R w dziedzinie biotechnologii

Rodzaje stosowanych technik w biotechnologii		Czy w jednostce naukowej w roku 2013 wykorzystywano metody biotechnologiczne do prowadzenia			
		badan podstawowych	badan stosowanych i badan przemysłowych ^{a)}	prac rozwojowych	czy jednostka ma zamiar wykorzystywać metody biotechnologiczne w ciągu następnych 3 lat?
0		1	2	3	4
DNA/RNA– genomika, farmakogenomika, sondy DNA, inżynieria genetyczna, sekwencjonowanie/synteza/amplifikacja DNA/RNA, ekspresja genów, technologia antysensowna	01	☐	☐	☐	☐
Białka i inne cząstki – sekwencjonowanie/synteza/inżynieria białek i peptydów, poprawa metod transportu dużych cząsteczek leków, proteomika, izolacja i oczyszczanie, przekazywanie sygnałów, identyfikacja receptorów komórkowych	02	☐	☐	☐	☐
Komórki, kultury komórkowe i inżynieria komórkowa– kultury komórkowe i tkankowe, inżynieria tkankowa, fuzja komórkowa, szczepionki i immunizacja, manipulacje na zarodkach	03	☐	☐	☐	☐
Techniki procesów biotechnologicznych – biosynteza z wykorzystaniem bioreaktorów, bioinżynieria, biokataliza, bioprocесowanie, bioługowanie, biospulchnianie, wybielanie za pomocą środków biologicznych, bioodsierczanie, bioremediacja, biofiltracja	04	☐	☐	☐	☐
Geny i wektory RNA – terapia genowa, wektory wirusowe	05	☐	☐	☐	☐
Bioinformatyka - tworzenie genomowych/białkowych baz danych, modelowanie złożonych procesów biologicznych, biologia systemowa	06	☐	☐	☐	☐
Nanobiotechnologia – zastosowanie narzędzi i procesów nano-/mikroproduktów do konstrukcji urządzeń do badań biosystemów oraz w transporcie leków, udoskonalenia diagnostyki itd.	07	☐	☐	☐	☐
Inne (wymienić jakie): <div style="border: 1px solid black; height: 40px; width: 100%;"></div>	08	☐	☐	☐	☐

Objaśnienie: Prosimy o wpisanie znaku X w odpowiednich wierszach w rubrykach

Jeśli zaznaczono „X” w jednym z wierszy kolumny 1, 2 lub 3 → prosimy przejść do pkt 2.

Jeśli nie zaznaczono „X” w żadnym z wierszy kolumn 1, 2 lub 3 → prosimy przejść do pkt 13.

^{a)} Pojęcia określone w art. 2 pkt 3 lit. c ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 615, z późn..zm.).

MN-01	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	3 / 8
-------	---	-------

2. Prowadzona działalność B+R, w tym badania stosowane i badania przemysłowe oraz prace rozwojowe według możliwości zastosowań rozwiązań biotechnologicznych w praktyce

Obszar zastosowania biotechnologii		Działalność B+R	Próby przedkliniczne/ produkcja próbna
0		1	2
Ochrona zdrowia – terapie z zastosowaniem związków wielkocząsteczkowych, produkcja przeciwciał monoklonalnych z wykorzystaniem technologii rDNA	01	☐	☐
Ochrona zdrowia – inne terapie, sztuczne substraty, diagnostyka i technologie wprowadzania leków itd.	02	☐	☐
Ochrona zdrowia zwierząt – diagnozowanie, szczepienie i leczenie zwierząt	03	☐	☐
Genetycznie modyfikowana biotechnologia rolnicza – nowe odmiany GM roślin, zwierząt i mikroorganizmów	04	☐	☐
Niegenetycznie modyfikowana biotechnologia rolnicza – rozwój nowych odmian niegenetycznie modyfikowanych roślin, zwierząt lub mikroorganizmów z zastosowaniem technik biotechnologicznych, biopestycydowe kontrole itd.	05	☐	☐
Odzyskiwanie naturalnych surowców i produkty leśne – energia, kopalnictwo, produkty leśne itd.	06	☐	☐
Środowisko – diagnostyka, bioremediacja, usuwanie odpadów, czysta produkcja itd.	07	☐	☐
Przetwarzanie przemysłowe – żywność, kosmetyki, paliwa, dział chemikalia (np. enzymy), tworzywa sztuczne itd.	08	☐	☐
Bioinformatyka – tworzenie genomowych /białkowych baz danych, modelowanie złożonych procesów biologicznych, biologia systemowa	09	☐	☐
Niespecyficzne zastosowania – wyposażenie dla laboratoriów	10	☐	☐
Inne (wymienić jakie): <div style="border: 1px solid black; height: 60px; width: 100%; margin-top: 5px;"></div>	11	☐	☐

Objaśnienie: Prosimy o wpisanie znaku X w odpowiednich wierszach w rubrykach

MN-01	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	4 / 8
-------	---	-------

3. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R w dziedzinie biotechnologii według źródeł finansowania, rodzaju działalności B+R oraz obszarów zastosowania technik biotechnologicznych

Wyszczególnienie			w tysiącach zł z jednym znakiem po przecinku	
Nakłady ogółem (wiersze 2+3+4+5+6+7+8+9)			1	
z tego nakłady na	inwestycyjne na środki trwałe ogółem		1.1	
	bieżące		1.2	
	w tym	osobowe	1.2.1	
Z nakładów ogółem (wiersz 1) przypada na środki	budżetowe	ogółem	2	
		w tym	działalność statutowa	2.1
			inwestycje	2.2
			projekty badawcze i rozwojowe finansowane przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	2.3
			projekty badawcze finansowane przez Narodowe Centrum Nauki	2.4
			współpraca z zagranicą	2.5
	Unii Europejskiej	ogółem	3	
		w tym	fundusze strukturalne	3.1
			programy ramowe UE	3.2
	organizacji międzynarodowych i instytucji zagranicznych		4	
	przedsiębiorstw		5	
	własne		6	
	jednostek naukowych PAN i jednostek badawczych		7	
	szkół wyższych		8	
	prywatnych instytucji niedochodowych		9	
Z nakładów bieżących (wiersz 1.2) przypada na rodzaje badań	badania	podstawowe	10	
		stosowane i przemysłowe	11	
	prace rozwojowe		12	
Z nakładów ogółem (wiersz 1) przypada na obszary zastosowań biotechnologii	ochrona zdrowia ludzi		13	
	ochrona zdrowia zwierząt		14	
	biotechnologia rolnicza		15	
	odzyskiwanie naturalnych surowców i produkty leśne		16	
	środowisko		17	
	przetwarzanie przemysłowe		18	
	bioinformatyka		19	
	niespecyficzne zastosowania		20	
inne		21		

MN-01	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	5/8
-------	---	-----

4. Źródła finansowania kosztów wytworzenia sprzedanych wyników prac (wiedzy, dóbr i usług) B+R w dziedzinie biotechnologii w okresie sprawozdawczym

Wyszczególnienie		w tysiącach zł z jednym znakiem po przecinku	
Kwota przychodów uzyskanych ze sprzedaży wyników prac B+R		1	
Kwota wydatkowana na sfinansowanie kosztów wytworzenia sprzedanych wyników (usług) B+R (wiersze 2.1+2.2+2.3+2.4+2.5+2.6+2.7+2.8)		2	
Z kosztów ogółem wydatkowanych na wytworzenie sprzedanych wyników prac (usług) B+R przypada na środki	budżetowe	2.1	
	Unii Europejskiej, w tym fundusze strukturalne i programy ramowe UE	2.2	
	organizacji międzynarodowych i instytucji zagranicznych	2.3	
	przedsiębiorstw	2.4	
	własne	2.5	
	jednostek naukowych PAN i jednostek badawczych	2.6	
	szkół wyższych	2.7	
	prywatnych instytucji niedochodowych	2.8	

5. Zatrudnieni w działalności B+R w dziedzinie biotechnologii według grup stanowisk

Wyszczególnienie			Ogółem	Z tego		
				pracownicy naukowo-badawczy	technicy i pracownicy równorzędni	pozostały personel
0			1	2	3	4
Liczba osób (stan w dniu 31 XII 2013 r.)	ogółem	1				
	w tym kobiet	1.1				
Z wiersza 1 – liczba pełnozatrudnionych	ogółem	2				
	w tym kobiet	2.1				
Liczba ekwiwalentów pełnego czasu pracy (EPC)	ogółem	3				
	w tym kobiet	3.1				

MN-01	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	6/8
-------	---	-----

6. Zatrudnieni w działalności B+R w dziedzinie biotechnologii według poziomu wykształcenia

Wyszczególnienie			Liczba osób (stan w dniu 31 XII 2013 r.)
Ogółem	Ogółem (wiersz 2+3+4+5+6+7+8)	1	
	w tym kobiet (wiersz 2.1+3.1+4.1+5.1+6.1+7.1+8.1)	1.1	
Z tytułem naukowym profesora	ogółem	2	
	w tym kobiet	2.1	
Ze stopniem naukowym	doktora habilitowanego	ogółem	3
		w tym kobiet	3.1
	doktora	ogółem	4
		w tym kobiet	4.1
Z wykształceniem	wyższym (z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata)	ogółem	5
		w tym kobiet	5.1
	policealnym (pomaturalnym) i średnim zawodowym	ogółem	6
		w tym kobiet	6.1
	średnim ogólnokształcącym	ogółem	7
		w tym kobiet	7.1
	innym	ogółem	8
		w tym kobiet	8.1

MN-01	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	7/8
-------	---	-----

7. Zgłoszone wynalazki i uzyskane patenty w dziedzinie biotechnologii

Kraj		Liczba zgłoszonych wynalazków	Liczba uzyskanych patentów	Numery patentów (oddzielone średnikiem)
0		1	2	3
Ogółem		01		
w tym	Polska	02		
	Kraje Unii Europejskiej	03		
	Europejski Urząd Patentowy	04		
	Stany Zjednoczone Ameryki	05		
	Inne kraje pozaeuropejskie	06		

8. Uzyskane stopnie naukowe

Stopień naukowy	Wiek (lat)	Liczba stopni naukowych w dyscyplinie naukowej biotechnologia uzyskanych przez pracowników jednostki									
		ogółem	z tego wg uchwały Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów (MP 2005 nr 79 poz. 1120) z podziałem na nauki:				w tym kobiet	z tego wg uchwały Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów (MP 2005 nr 79 poz. 1120) z podziałem na nauki:			
			biologiczne	chemiczne	rolnicze	techniczne		biologiczne	chemiczne	rolnicze	techniczne
0		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
dr	ogółem	01									
	z tego	poniżej 35	02								
		36-45	03								
		powyżej 45	04								
dr hab.	ogółem	05									
	z tego	poniżej 40	06								
		41-50	07								
		powyżej 50	08								

MN-01	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	8 / 8
-------	---	-------

9. Liczba i wykaz publikacji w czasopismach znajdujących się na liście publikowanej przez Instytut Informacji Naukowej w Filadelfii w dziedzinie biotechnologii

Liczba publikacji w dziedzinie biotechnologii w czasopismach znajdujących się na liście publikowanej przez Instytut Informacji Naukowej w Filadelfii	
--	--

Wykaz publikacji należy sporządzić zgodnie z wzorem znajdującym się w załączniku nr 1. Aktualną listę czasopism można znaleźć na stronie MNiSW (część A zawierająca czasopisma wyróżnione w *Journal Citation Reports – JCR* za ostatni dostępny rok).

10. Współpraca badawcza (partnerska) w działalności B+R w dziedzinie biotechnologii według obszaru zastosowań technik biotechnologicznych

Wyszczególnienie		Instytucje partnerskie				
		Sektor przedsiębiorstw	Sektor rządowy i samorządowy	Sektor szkolnictwa wyższego	Sektor prywatnych instytucji niedochodowych	Sektor zagranica
0		1	2	3	4	5
ochrona zdrowia ludzi	01					
ochrona zdrowia zwierząt	02					
genetycznie modyfikowana biotechnologia rolnicza	03					
niegenetycznie modyfikowana biotechnologia rolnicza	04					
odzyskiwanie naturalnych surowców i produkty leśne	05					
środowisko	06					
przetwarzanie przemysłowe	07					
bioinformatyka	08					
niespecyficzne zastosowania	09					
inne	10					

Objaśnienie: prosimy wpisać liczbę instytucji partnerskich w odpowiednich wierszach i rubrykach

11. Nakłady zewnętrzne na działalność B+R w dziedzinie biotechnologii

Wyszczególnienie		w tysiącach zł z jednym znakiem po przecinku
Nakłady zewnętrzne ogółem (wiersze 02+03+04+05+06+07)		01
z tego przypada na środki przekazane	jednostkom naukowym PAN	02
	instytutom badawczym	03
	szkołom wyższym	04
	przedsiębiorstwom	05
	prywatnym instytucjom niedochodowym	06
	instytucjom zagranicznym	07

MN-01	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	9 / 8
-------	---	-------

12. Zakup patentów i licencji z dziedziny biotechnologii

Wyszczególnienie		Liczba
Ogółem patenty i licencje		01
z tego	dostawcy krajowi	02
	dostawcy zagraniczni	03

13. Komentarz

Dziękujemy za wypełnienie formularza. Prosimy o ewentualny komentarz odnoszący się do powyżej wypełnionego formularza i sugestie dotyczące jego modyfikacji.

14. Dane o osobie odpowiedzialnej za wypełnienie formularza

Imię i nazwisko	
Stanowisko	
E-mail	
Telefon	
Oświadczenie	Oświadczam, że niniejszy kwestionariusz został wypełniony/niewypełniony ^{a)} zgodnie z moją wiedzą z tego zakresu
Data i podpis	

^{a)} Niepotrzebne skreślić.

Objaśnienia do formularza MN-01 za rok 2013

1. Działalność B+R w dziedzinie biotechnologii

Należy zakreślić te rodzaje stosowanych metod biotechnologicznych, które są wykorzystywane do prowadzenia działalności badawczej i rozwojowej (B+R) (*Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki*).

Działalność badawczo-rozwojowa to działalność twórcza obejmująca badania naukowe lub prace rozwojowe, podejmowane w sposób systematyczny w celu zwiększenia zasobów wiedzy oraz wykorzystania zasobów wiedzy do tworzenia nowych zastosowań.

Rubryka 1 dotyczy **badan podstawowych**, które obejmują prace teoretyczne i eksperymentalne, podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy o zjawiskach i faktach, nie ukierunkowane na bezpośrednie zastosowanie w praktyce.

Rubryka 2 obejmuje **badania stosowane**, tj. badania podejmowane w celu zdobycie nowej wiedzy zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce, oraz **badania przemysłowe** - podejmowane w celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności w celu opracowywania nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzenia znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów lub usług; badania te obejmują tworzenie elementów składowych systemów złożonych, szczególnie do oceny przydatności technologii rodzajowych, z wyjątkiem prototypów objętych zakresem prac rozwojowych.

Rubryka 3 dotyczy **prac rozwojowych**, które obejmują nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług, w szczególności:

- tworzenie projektów, rysunków, planów oraz innej dokumentacji do tworzenia nowych produktów, procesów i usług, pod warunkiem że nie są one przeznaczone do celów komercyjnych,
- opracowanie prototypów o potencjalnym wykorzystaniu komercyjnym oraz projektów pilotażowych, w przypadkach gdy prototyp stanowi końcowy produkt komercyjny, a jego produkcja wyłącznie do celów demonstracyjnych i walidacyjnych jest zbyt kosztowna,
- działalność związana z produkcją eksperymentalną oraz testowaniem produktów, procesów i usług, pod warunkiem że nie są one wykorzystywane komercyjnie.

Prace rozwojowe nie obejmują rutynowych i okresowych zmian wprowadzanych do produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, istniejących usług oraz innych operacji w toku, nawet jeżeli takie zmiany mają charakter ulepszeń a także projektów pilotażowych lub demonstracyjnych wykorzystywanych do celów komercyjnych

2. Prowadzona działalność B+R, w tym badania stosowane i badania przemysłowe oraz prace rozwojowe, według możliwości zastosowań rozwiązań biotechnologicznych w praktyce

Rubryka 1 obejmuje działalność badawczą i rozwojową - badania naukowe i eksperymentalne prace rozwojowe (zgodnie z definicjami w dz.1).

Rubryka 2 dotyczy celów, realizowanych w ramach prac rozwojowych, jakimi jest osiągnięcie dalszych technicznych udoskonaleń produktu lub procesu.

Jeśli głównym celem jest stworzenie produktu bądź procesu lub rynku, a także planowanie przedprodukcyjne czy sprawne działanie systemu produkcji lub jego kontrola, to takie działanie nie jest klasyfikowane jako B+R.

3. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R w dziedzinie biotechnologii według źródeł finansowania

Należy wykazywać nakłady finansowe poniesione w roku sprawozdawczym **wyłącznie** na działalność B+R wykonaną wewnątrz jednostki sprawozdawczej. W dziale tym **nie należy** uwzględniać nakładów związanych z innymi rodzajami działalności prowadzonymi przez jednostkę, takimi, jak: produkcja i usługi, w tym prace wdrożeniowe, działalność dydaktyczna, działalność ogólnotechniczna i wspomagająca.

W **wierszu 1** podaje się nakłady poniesione w roku sprawozdawczym na prace B+R wykonane w jednostce sprawozdawczej, niezależnie od źródła pochodzenia środków. Nakłady na prace B+R obejmują zarówno nakłady bieżące, jak i nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R, lecz nie obejmują amortyzacji tych środków. Nakłady te podaje się w ujęciu brutto, nawet jeśli aktualne koszty mogły być niższe z powodu ulg czy rabatów przyznanych po wykonaniu prac B+R.

W **wierszu 1.1.** podaje się **nakłady inwestycyjne** poniesione w roku sprawozdawczym na środki trwałe związane z działalnością B+R. W wierszach tych należy podać informacje o nakładach na nowe środki trwałe, nakładach na zakup (przejęcie) używanych środków trwałych oraz na pierwsze wyposażenie inwestycji niezaliczane do środków trwałych, a nabyte ze środków inwestycyjnych. Wartość nakładów inwestycyjnych powinna obejmować zarówno nakłady na środki trwałe związane z działalnością B+R oddane do użytku w roku sprawozdawczym, jak też nakłady poniesione w tym okresie na inwestycje niezakończone (tj. na przyszłe środki trwałe związane z działalnością B+R). Do klasyfikowania nakładów inwestycyjnych według rodzajów środków trwałych należy posługiwać się aktualnie obowiązującą Klasyfikacją Rodzajową Środków Trwałych.

W **wierszu 1.2.** podaje się **nakłady bieżące** ogółem poniesione w roku sprawozdawczym **wyłącznie** na działalność B+R. **Nakłady bieżące** są to nakłady osobowe (wynagrodzenia brutto: osobowe, bezosobowe i honoraria oraz nagrody i wypłaty z zysku do podziału; narzuty na wynagrodzenia obciążające zgodnie z przepisami pracodawcę), a także koszty zużycia materiałów, przedmiotów nietrwałych i energii, koszty usług obcych obejmujące: obróbkę obcą, usługi transportowe, remontowe, bankowe, pocztowe, telekomunikacyjne, informatyczne, wydawnicze, komunalne itp., koszty podróży służbowych oraz pozostałe koszty obejmujące w szczególności podatki i opłaty obciążające koszty działalności i zyski, ubezpieczenia majątkowe i ekwiwalenty na rzecz pracowników – **w części, w której dotyczy działalności B+R**. Nakłady bieżące nie obejmują amortyzacji środków trwałych oraz podatku VAT. Do nakładów bieżących nie należy zaliczać kosztów zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych jednostki.

W **wierszu 1.2.1.** podaje się **nakłady osobowe** związane z działalnością B+R poniesione przez jednostkę w roku sprawozdawczym. Nakłady te obejmują: wynagrodzenia brutto (osobowe, bezosobowe i honoraria oraz nagrody i wypłaty z zysku do podziału), narzuty na wynagrodzenia obciążające zgodnie z przepisami pracodawcę, w tym ubezpieczenia społeczne, a także stypendia uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace B+R. Do nakładów osobowych nie należy wliczać kosztów pracy osób świadczących usługi pośrednie, nieuwzględnianych w danych o personelu B+R (np. pracowników ochrony i administracji, bibliotek centralnych, wydziałów informatycznych), które to koszty w części przypadającej na działalność B+R są włączane do nakładów bieżących wykazywanych w **wierszu 1.2.**

W **wierszach od 2 do 9** podaje się nakłady poniesione w roku sprawozdawczym na działalność B+R według źródeł pochodzenia środków.

W **wierszu 2** należy wykazać środki na prace B+R w dziedzinie biotechnologii pochodzące z budżetu państwa (Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (*Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki*)) i inne resorty oraz jednostki samorządu terytorialnego). W **wierszu**

2.1 należy podać tę część środków na działalność statutową, która związana jest z działalnością badawczą i rozwojową w dziedzinie biotechnologii (z wyłączeniem kosztów działalności dydaktycznej w zakresie utrzymania potencjału badawczego i zatrudnienia pracowników (*Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki, art.18*).

W **wierszu 2.2** należy wykazać środki na inwestycje w zakresie dużej infrastruktury badawczej oraz na inwestycje budowlane służące badaniom naukowym lub pracom rozwojowym w dziedzinie biotechnologii.

Działalność inwestycyjna obejmuje (*Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki, art.20 ust.1.*):

- zakup lub wytworzenie aparatury naukowo-badawczej stanowiącej dużą infrastrukturę badawczą;
- rozbudowę infrastruktury informatycznej nauki;
- udział w przedsięwzięciu inwestycyjnym w zakresie dużej infrastruktury badawczej, podejmowany na podstawie umowy międzynarodowej;
- inwestycje w zakresie dużej infrastruktury badawczej, współfinansowane ze środków funduszy strukturalnych.

W **wierszu 2.5** należy podać tę część środków przeznaczonych na współpracę naukową z zagranicą, która związana jest z działalnością badawczą i rozwojową w dziedzinie biotechnologii.

Współpraca naukowa z zagranicą obejmuje (*Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki, art. 23 ust. 1*):

- projekty realizowane wspólnie z partnerem zagranicznym, obejmujące badania naukowe, prace rozwojowe lub działalność upowszechniającą naukę, realizowane w ramach międzynarodowych programów, inicjatyw lub przedsięwzięć badawczych, współfinansowanych z zagranicznych środków finansowych nie podlegających zwrotowi,
- działania wspomagające uczestnictwo jednostek naukowych lub innych podmiotów w programach, inicjatywach lub przedsięwzięciach badawczych, o których mowa w pkt. 1;
- opłacanie składek na rzecz instytucji lub organizacji międzynarodowych, wynikających z zawartych umów międzynarodowych, z wyłączeniem składek osób fizycznych;
- wniesienie wkładu krajowego na rzecz wspólnego międzynarodowego programu lub przedsięwzięcia, w ramach którego są finansowane badania naukowe lub prace rozwojowe.

W **wierszach 3 i 4** należy podać środki otrzymane na prace B+R z Unii Europejskiej, organizacji międzynarodowych i instytucji zagranicznych, w **wierszach 5 i 6** środki otrzymane od przedsiębiorstw i wydatkowane środki własne, w **wierszach 7 i 8** od: jednostek naukowych PAN i instytutów badawczych oraz szkół wyższych, w **wierszu 9** od prywatnych instytucji niedochodowych. **Podając dane w wierszach od 5 do 9, należy kierować się pierwotnym pochodzeniem środków. Oznacza to, że w wierszach tych należy podawać tylko te spośród środków otrzymanych od wymienionych instytucji, które były środkami własnymi tych instytucji. Środki, które jednostka sprawozdawcza uzyskała za prace B+R jako podwykonawca, lecz które to środki instytucje zamawiające otrzymały z budżetu państwa, należy wykazać w wierszu 2 jako środki budżetowe.**

W **wierszu 6** podaje się **środki własne** jednostki wydatkowane w roku sprawozdawczym na działalność B+R. Przez środki własne należy rozumieć środki finansowe uzyskane ze sprzedaży patentów, praw ochronnych, licencji na stosowanie wynalazków i wzorów użytkowych, projektów racjonalizatorskich stanowiących własność jednostki oraz innych osiągnięć naukowych i technicznych, prac z zakresu działalności ogólnotechnicznej, prac wdrożeniowych (w tym nadzoru autorskiego) i produkcji doświadczalnej, unikatowych urządzeń, aparatury i przedmiotów majątkowych oraz środki z odpłatnej działalności diagnostycznej, leczniczej, rehabilitacyjnej, artystycznej, doświadczalnej itp. i z pozostałej działalności gospodarczej i usługowej, a także środki z udziałów w działalności podmiotów gospodarczych, środki z darowizn, zapisów, spadków i ofiarności publicznej oraz z odsetek od lokat bankowych.

W **wierszu 9** podaje się środki finansowe wydatkowane w roku sprawozdawczym na prace B+R pochodzące od prywatnych instytucji niedochodowych, tzn. instytucji nienastawionych na zysk. Do

prywatnych instytucji niedochodowych zalicza się fundacje (np. Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej), partie polityczne, związki zawodowe, związki konsumentów, towarzystwa i stowarzyszenia (zawodowe, naukowe, religijne itp.) oraz osoby fizyczne i organizacje zajmujące się promocją, finansowaniem lub innymi formami wspomagania badań naukowych.

W wierszach od 10 do 12 należy podać nakłady bieżące (wiersz 1.2) w podziale na rodzaje badań naukowych i prace rozwojowe (por. objaśnienia w Dz.1. kolumny 1, 2 i 3).

W wierszach od 13 do 21 należy podać wysokość nakładów wewnętrznych na działalność B+R w dziedzinie biotechnologii według obszarów zastosowań wyników prac badawczych i rozwojowych. Ochrona zdrowie (wiersz 13) obejmuje działalność określona w Dz.2 w wierszach 01 i 02, biotechnologia rolnicza obejmuje działalność wyróżnioną w wierszach 04 i 05.

Uwaga: *Przy rozliczaniu nakładów wewnętrznych w wierszach od 10 do 21 dopuszcza się wykazywanie wielkości szacunkowych, dla których klucz podziału oparty może być np. na procentowym zaangażowaniu personelu naukowo-badawczego.*

4. Źródła finansowania kosztów wytworzenia sprzedanych wyników prac (usług) B+R w dziedzinie biotechnologii w okresie sprawozdawczym

Punkt ten obejmuje tę część nakładów jednostki w okresie sprawozdawczym, która została przeznaczona na sfinansowanie kosztów wytworzenia sprzedanych wyników prac (usług) B+R.

W **wierszu 1** podaje się ogólną wartość przychodów uzyskaną ze sprzedaży wyników prac (usług) B+R ewidencjonowaną na podstawie faktur.

W **wierszu 2** podaje się ogólną wysokość nakładów poniesionych w roku sprawozdawczym na sfinansowanie kosztów wytworzenia sprzedanych wyników prac (usług) B+R.

W **wierszu 2.1.** podaje się środki otrzymane **bezpośrednio** z MNiSW lub innych resortów, bez środków pochodzących **pośrednio** z budżetu państwa, a otrzymanych przez jednostkę sprawozdawczą jako podwykonawcę prac B+R od jednostek zamawiających te prace. Środki takie należy podać w wierszach 7 i 8 jako otrzymane od zamawiającego, np. jednostki badawczo-rozwojowej czy szkoły wyższej.

W **wierszu 2.2.** podaje się środki pochodzące z Unii Europejskiej, w tym z funduszy strukturalnych i programów ramowych.

W **wierszu 2.4.** podaje się środki pochodzące od przedsiębiorstw z wyłączeniem środków wykazanych w wierszu 2.5.

W **wierszu 2.5.** podaje się dane dotyczące prac B+R finansowanych ze środków własnych jednostki sprawozdawczej (patrz objaśnienia do punktu 3, wiersz 6).

W **wierszu 2.8.** podaje się dane dotyczące instytucji nienastawionych na zysk (patrz objaśnienia do punktu 3, wiersz 9).

5. Zatrudnieni w działalności B+R w dziedzinie biotechnologii według grup stanowisk

Punkt dotyczy **wyłącznie** pracowników związanych bezpośrednio z działalnością B+R, przeznaczających na tę działalność co najmniej 10 % swojego czasu pracy.

W sprawozdaniu należy uwzględnić **wszystkich** pracowników, związanych z działalnością B+R w dziedzinie biotechnologii niezależnie od źródła finansowania, łącznie z tymi zatrudnionymi, którzy prace B+R wykonują na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło.

W **wierszach 1 i 1.1** podaje się liczbę osób (ogółem oraz liczbę kobiet) związanych z działalnością B+R, będących w stanie ewidencyjnym jednostki w dniu 31 XII 2013 r., dla których jednostka jest **głównym miejscem pracy**, zatrudnionych na podstawie stosunku pracy. Zalicza się tu osoby wykonujące pracę w Polsce, a także za granicą na rzecz jednostek, w których zostały zatrudnione, niezależnie od czasu trwania tego zatrudnienia, skierowane za granicę w celach badawczych. Dane podaje się bez przeliczania zatrudnionych na pełne etaty.

W **wierszach 2 i 2.1** podaje się liczbę pełnozatrudnionych (ogółem oraz liczbę kobiet) związanych z działalnością B+R, będących w stanie ewidencyjnym jednostki w dniu 31 XII 2013 r. Za pełnozatrudnionych należy uważać osoby, z którymi została zawarta umowa o pracę na czas określony lub nieokreślony, które pracują w pełnym wymiarze godzin pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy w danej instytucji i są wynagradzane z osobowego funduszu płac.

W **wierszach 3 i 3.1** podaje się liczbę zatrudnionych (ogółem oraz liczbę kobiet) w działalności B+R w roku sprawozdawczym, łącznie z wykonującymi prace B+R na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło – w jednostkach przeliczeniowych, zwanych ekwiwalentami pełnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) lub osobolata są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności B+R. Miernik ten pozwala na uniknięcie przeszacowania liczby personelu B+R, wynikającego z faktu, że wiele osób związanych z tą działalnością część swojego czasu pracy przeznaczają na zajęcia inne niż B+R, takie jak np.: zajęcia dydaktyczne ze studentami, praca administracyjna, służba zdrowia, kontrola jakości itp., a część osób pracuje w wymiarze mniejszym niż pełny etat bądź rozpoczyna pracę w danej instytucji lub rezygnuje z niej w trakcie roku kalendarzowego. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osobo-rok poświęcony wyłącznie na działalność B+R. Zatrudnienie w działalności B+R w ekwiwalentach pełnego czasu pracy należy ustalić na podstawie proporcji czasu przepracowanego przez poszczególnych pracowników w ciągu roku sprawozdawczego przy pracach B+R do pełnego czasu pracy obowiązującego w danej instytucji na danym stanowisku pracy, posługując się przy tym następującymi przykładami:

- pracownik pracujący na całym etacie poświęcający w ciągu roku sprawozdawczego na działalność B+R:
  -
  - a) 90% lub więcej ogólnego czasu pracy 1,0 EPC
  - b) 75% ogólnego czasu pracy 0,75 EPC (w zaokrągleniu: 0,8)
  - c) 50% ogólnego czasu pracy 0,5 EPC
- pracownik pracujący na 0,5 etatu i poświęcający na działalność B+R:
  - a) 90% lub więcej swojego ogólnego czasu pracy 0,5 EPC
  - b) 50% swojego ogólnego czasu pracy 0,25 EPC (w zaokrągleniu: 0,3)
- pracownik zatrudniony w danej jednostce w roku sprawozdawczym przez 6 miesięcy na całym etacie i poświęcający 90% lub więcej swojego ogólnego czasu pracy na działalność B+R 0,5 EPC
- osoba wykonująca prace B+R na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło – pełny, faktyczny czas pracy w roku sprawozdawczym ze wszystkich umów, podany jako odpowiedni ułamek rocznego czasu pracy.

Przy wyliczaniu EPC nie należy odejmować urlopów wypoczynkowych, absencji chorobowej oraz innych nieobecności usprawiedliwionych (poza urloпами bezpłatnymi).

Uwaga: W przypadku braku odpowiedniej ewidencji dopuszcza się możliwość zastosowania szacunków na podstawie wielkości nakładów osobowych.

W **rubrykach tabeli** przedstawiona jest klasyfikacja pracowników według zawodów. Jest to klasyfikacja na potrzeby badań statystycznych sfery B+R, ale znajdująca powiązanie z międzynarodową standardową klasyfikacją zawodów ISCO.

W **rubryce 2** wykazuje się **pracowników naukowo-badawczych** związanych z działalnością B+R. Do kategorii tej należy zaliczać:

- pracowników naukowych, badawczo-technicznych i inżynieryjno-technicznych z wykształceniem wyższym zatrudnionych w jednostkach naukowych Polskiej Akademii Nauk i w instytutach badawczych,
- pracowników naukowych i innych z wykształceniem wyższym zatrudnionych w działalności badawczo-rozwojowej w innych jednostkach prowadzących prace B+R,
- uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace B+R (tylko w wierszach 3. i 3.1.).

W **rubryce 3** wykazuje się **techników i pracowników równorzędnych** związanych z działalnością B+R. Do kategorii tej należy zaliczać pracowników inżynieryjno-technicznych z wykształceniem średnim i policealnym (pomaturalnym) zatrudnionych w jednostkach naukowych PAN i instytutach badawczych, w innych zaś jednostkach należy zaliczać pracowników z wykształceniem średnim technicznym lub zasadniczym zawodowym realizujących zadania polegające na praktycznym zastosowaniu określonych koncepcji i metod.

W **rubryce 4** wykazuje się **pozostały personel** związany z działalnością B+R. Do kategorii tej należy zaliczać pracowników na stanowiskach robotniczych oraz administracyjno-ekonomicznych uczestniczących w realizacji prac B+R lub bezpośrednio z nimi związanych. Do grupy tej zalicza się także personel zajmujący się głównie sprawami finansowymi i kadrowymi, o ile wiążą się one bezpośrednio z działalnością B+R. Nie zalicza się tu personelu świadczącego usługi pośrednie, takiego jak np. personel stołówek, personel zajmujący się utrzymaniem czystości czy straż przemysłowa.

6. Zatrudnieni w działalności B+R w dziedzinie biotechnologii według poziomu wykształcenia

Podaje się liczbę osób związanych z działalnością B+R będących w stanie ewidencyjnym jednostki w dniu 31 XII 2013 r., dla których jednostka jest głównym miejscem pracy, według poziomu wykształcenia. Dane podaje się bez przeliczania zatrudnionych na pełne etaty. Osoby związane z działalnością B+R należy zaliczać do właściwych kategorii na podstawie **najwyższego** posiadanego przez nie poziomu wykształcenia (tytułu, stopnia naukowego).

W **wierszach od 2 do 8** podaje się odpowiednio liczbę osób (ogółem, w tym liczbę kobiet) z tytułem naukowym profesora, stopniem naukowym doktora i doktora habilitowanego oraz z wykształceniem:

- wyższym, tzn. posiadających tytuł zawodowy magistra, inżyniera, lekarza lub licencjata (licencjat jest tytułem zawodowym nadawanym absolwentom wyższych zawodowych studiów humanistycznych i matematyczno-przyrodniczych, społecznych, ekonomicznych, wychowania fizycznego, turystyki, rekreacji, rehabilitacji ruchowej oraz medycznej – z wyjątkiem lekarskich i stomatologicznych),
- policealnym (pomaturalnym) i średnim zawodowym (łącznie z zasadniczym zawodowym),
- średnim ogólnokształcącym,
- pozostałym (w tym podstawowym i niepełnym podstawowym).

10. Współpraca badawcza(partnerska) w działalności B+R w dziedzinie biotechnologii według sektorów instytucji partnerskich i według obszaru zastosowań technik biotechnologicznych

W odpowiednich wierszach i rubrykach należy wpisać liczbę instytucji partnerskich.

Rubryka 1 sektor przedsiębiorstw – przedsiębiorstwa prywatne i publiczne oraz instytucje niekomercyjne działające na rzecz sektora przedsiębiorstw, których celem jest wytwarzanie wyrobów lub usług na sprzedaż po cenie mającej znaczenie komercyjne.

Rubryka 2 sektor rządowy i samorządowy - organy administracji państwowej i samorządowej oraz instytucje niekomercyjne kontrolowane i finansowane przez władze, ale nie administrowane przez sektor szkolnictwa wyższego. Przykłady: jednostki naukowe PAN, jednostki badawcze, szpitale i kliniki bez komponentu dydaktyczno-szkoleniowego o ile są kontrolowane i finansowane przez władze.

Rubryka 3 - sektor szkolnictwa wyższego – obejmuje uniwersytety, uczelnie techniczne i inne oferujące kształcenie na poziomie wyższym niż średnie, niezależnie od źródeł finansowania i statusu prawnego. Należą również szpitale i kliniki przy uczelniach – całe lub w części prowadzącej B+R. oraz archiwa, biblioteki, muzea, historyczne miejsca, ogrody botaniczne administrowane przez instytucje szkolnictwa wyższego bądź afiliowane przy nich.

Rubryka 4 sektor prywatnych instytucji niedochodowych (por. objaśnienia w punkcie 3, wiersz 9).

Rubryka 5 - sektor zagranica – obejmuje instytucje i osoby prywatne znajdujące się poza granicami politycznymi (z wyjątkiem środków transportu), oraz instytucje i organizacje międzynarodowe (w tym naukowe).

11. Nakłady zewnętrzne na działalność B+R w dziedzinie biotechnologii

W **wierszu 01** podaje się nakłady zewnętrzne na działalność B+R poniesione w roku sprawozdawczym na prace wykonane poza jednostką sprawozdawczą przez innych wykonawców (podwykonawców) krajowych i zagranicznych i od nich nabyte. Do nakładów zewnętrznych zalicza się również składki oraz inne środki przekazywane na rzecz międzynarodowych organizacji oraz stowarzyszeń naukowych, a także koszt zakupu patentów i licencji.

W **wierszach od 02 do 07** podaje się nakłady zewnętrzne wykazane w wierszu 01 według beneficjentów (por. objaśnienia w punktach 3 i 10).

Liczba wniosków do organów ścigania		Wykroczenia				Liczba wniosków i wystąpień do organów administracji				
Ogółem	liczba spraw w których orzeczono winę	Liczba wniosków do sądów powszechnych		Liczba mandatów karnych		liczba udzielonych pouczeń	rządowej		samorządowej	
		Ogółem	liczba spraw, w których orzeczono winę	Ogółem	Kwota zł		Ogółem	w trybie art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska	Ogółem	w trybie art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska
27	27a	28	28a	29	29a	30	31	32	33	34

Liczba postępowań egzekucyjnych		Liczba zakładów, które korzystają z odroczenia kar		Liczba przypadków wystąpienia poważnej awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do GIOŚ	
decyzje WIOŚ	pieniężne	wynikających z mocy prawa		Liczba decyzji odmawiających odroczenia terminu płatności kar lub rozłożenia na raty	Ogółem
		niepieniężne	powinny ukończyć przedsięwzięcie		
35	35a	36	37	39	40
					41

Dział 3 - PODZIAŁ ŚRODKÓW FINANSOWYCH

Wyszególnienie	Środki finansowe z tytułu kar w zI przekazane na rzecz			
	Budżetu Państwa	Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Budżet Powiatu
	01	02	03	04
00				05
Kary za przekroczenia ustalonych warunków korzystania ze środowiska – ogółem				
Kary za wprowadzanie do wód lub ziemi ścieków nieodpowiadających wymaganiom warunkom- art. 298 ust. 1 pkt 2 ustawy Poś				
Kary za przekroczenie ustalonych warunków poboru wody- art. 298 ust. 1 pkt 3 ustawy Poś				
Kary za przekroczenie dopuszczalnej emisji do powietrza - art. 298 ust. 1 pkt 1 Poś				
Kary za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu- art.298 ust. 1 pkt 5 ustawy Poś				
Kary za magazynowanie lub składowanie odpadów- art. 298 ust. 1 pkt 4 ustawy Poś				
Kary za produkcję, przywóz, wywóz lub wprowadzenie do obrotu substancji kontrolowanych oraz urządzeń je zawierających- ustawa o substancjach zubożających warstwę ozonową				
Kary za nieprzestrzeganie przepisów w zakresie międzynarodowego przemieszczania odpadów				
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach – art. 194, art. 195, art. 200				
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym - art. 80				
Kary na podstawie art. 236 d ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska				
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2009r. o bateriach i akumulatorach- art. 97-102				
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji - art. 53a				
Kary w zakresie handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych - art. 70-72 ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych				
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach				

Dział 4 – OBCIĄŻENIA RESPONDENTÓW

Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przygotowanie danych dla potrzeb wypełnianego formularza	1	Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na wypełnienie formularza	2
--	---	--	---

OBJAŚNIENIA DO FORMULARZA OŚ-2b

Dział I - CZĘŚĆ KONTROLNA

1. Liczba kontroli (rubryki 01-11c)

- 1.1. **rubryka 01. Liczba kontroli ogółem** - liczba kontroli planowych i pozaplanowych – jest to suma wszystkich kontroli z wyjazdem w teren (do zakładów i również bez określonego podmiotu kontroli) oraz w oparciu o dokumenty; stanowi sumę rubryk 04, 05, 09, 10, 10a, 11.
- 1.2. **rubryka 02. Liczba kontroli, na podstawie których stwierdzono naruszenia wymagań ochrony środowiska** - liczba kontroli zakładów z wyjazdem w teren planowych i pozaplanowych, w wyniku których stwierdzono naruszenia wymagań ochrony środowiska.
- 1.3. **rubryka 03. Liczba kontroli z pomiarami** - liczba kontroli zakładów z wyjazdem w teren, podczas których wykonany został pomiar kontrolny przez wioś w sposób określony obowiązującymi przepisami. Kontrole, podczas których inspektor wykonał pomiar orientacyjny, nie są zaliczane do tej kategorii.
- 1.4. **rubryka 04. Liczba kontroli planowych** – liczba zrealizowanych planowych kontroli zakładów z wyjazdem w teren, ujętych w rocznym planie kontroli z wyjazdem w teren.
- 1.5. **rubryka 05. Liczba kontroli pozaplanowych ogółem** - liczba zrealizowanych kontroli zakładów z wyjazdem w teren, nie objętych rocznym planem kontroli wioś.
- 1.6. **rubryka 06. Liczba kontroli zakładów pozaplanowych interwencyjnych** - liczba zrealizowanych kontroli zakładów z wyjazdem w teren, nie objętych rocznym planem kontroli wioś, podejmowanych w wyniku interwencji i/lub skargi.
- 1.7. * **rubryka 07. Liczba kontroli o charakterze instruktażowym** - liczba kontroli, podczas których inspektorzy omawiają obowiązki wynikające z przepisów z zakresu ochrony środowiska.
- 1.8. * **rubryka 08. Liczba kontroli w zakresie nadzoru rynku** - liczba kontroli w ramach prowadzonych kontroli nadzoru rynku zgodnie z ustawą z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2010 r. Nr 138, póź. 935, z późn. zm.).
- 1.9. **rubryka 09. Liczba kontroli interwencyjnych w terenie bez ustalonego podmiotu** – liczba kontroli z wyjazdem w teren bez ustalonego podmiotu.
- 1.10. **rubryka 09a. Liczba kontroli interwencyjnych w terenie bez ustalonego podmiotu z pomiarami** – liczba kontroli z wyjazdem w teren bez ustalonego podmiotu podczas których wykonany został pomiar kontrolny przez wioś w sposób określony obowiązującymi przepisami.
- 1.11. **rubryka 09b. Liczba kontroli interwencyjnych w terenie bez ustalonego podmiotu**, które potwierdziły zagrożenie środowiska.
- 1.12. ** **rubryka 10. Liczba skontrolowanych transportów odpadów w ruchu międzynarodowym** - liczba pojazdów, wagonów lub kontenerów - w przypadku transportu morskiego, skontrolowanych w ramach współdziałania z innymi organami w zakresie międzynarodowego przemieszczania odpadów i w ramach projektu „Europejskie Akcje Inspekcyjne (IMPEL TFS)”. Do liczenia kontroli transportów podczas wspólnych akcji z innymi służbami przyjmuje się najmniejszą samodzielną jednostkę transportową: jeden kontener morski (niezależnie od rozmiaru).
- 1.13. **rubryka 10a. Liczba pozostałych skontrolowanych transportów** - dotyczy pozostałych transportów, skontrolowanych przez wioś w ramach współdziałania z innymi służbami, z wyłączeniem zatrzymanych transportów odpadów w ruchu międzynarodowym. Do liczenia kontroli transportów podczas wspólnych akcji z innymi służbami przyjmuje się najmniejszą samodzielną jednostkę transportową: jeden pojazd (ciężarówka lub ciągnik siodłowy z naczepą), jeden wagon.
- 1.14. **rubryka 11. Liczba kontroli zakładów przeprowadzonych w oparciu o dokumenty** - liczba kontroli zakładów bez wyjazdu w teren, planowych i pozaplanowych przeprowadzonych w oparciu o dokumenty, zgodnie z odrębnym sposobem ich klasyfikowania określonym przez GIOŚ.
- 1.15. **rubryka 11a. Liczba kontroli planowych przeprowadzonych w oparciu o dokumenty** - liczba zrealizowanych kontroli automonitoringowych w oparciu o dokumenty ujętych w planie rocznym kontroli automonitoringowych.
- 1.16. **rubryka 11b. Liczba kontroli pozaplanowych przeprowadzonych w oparciu o dokumenty** – suma zrealizowanych kontroli automonitoringowych w oparciu o dokumenty nie ujętych w planie rocznym oraz zrealizowanych kontroli w oparciu o dokumenty z wyłączeniem badań automonitoringowych.
- 1.17. **rubryka 11c. Liczba kontroli przeprowadzonych w oparciu o dokumenty, na podstawie których stwierdzono naruszenia wymagań ochrony środowiska** – liczba kontroli w oparciu o dokumenty, w wyniku których stwierdzono naruszenia wymagań ochrony środowiska.

* Liczba kontroli wykazana w rubrykach 07 i 08 jest częścią składową liczby kontroli wykazanych w rubrykach od 04 do 05.

** Liczba kontroli wykazana w rubryce 10 i 10a jest częścią składową liczby kontroli ogółem, wykazanych w rubryce 01.

Uwaga:

Za kontrolę uznaje się kontrolę z wyjazdem w teren oraz kontrolę przeprowadzoną w oparciu o dokumenty bez wyjazdu w teren. Sposób klasyfikowania działań kontrolnych i ich dokumentowania jest określony w Systemie Kontroli.

2. Liczba zakładów korzystających ze środowiska (**rubryki 12,13**)
  - 2.1. **rubryka 12.** w ewidencji WIOŚ - liczba zakładów, które były objęte kontrolą w poprzednich latach i w okresie sprawozdawczym.
  - 2.2. **rubryka 13.** w tym kontrolowanych w okresie sprawozdawczym - liczba zakładów, w stosunku do których zakończono kontrole z wyjazdem w teren i przeprowadzone w oparciu o dokumenty do ostatniego dnia okresu sprawozdawczego, tj. odpowiednio do dnia 30 czerwca i 31 grudnia.
3. Liczba zarządzeń pokontrolnych (**rubryka 14, 14a, 14b**).

Jako zarządzenie pokontrolne należy traktować całościowy (składający się z różnej liczby punktów) dokument kierowany do kierownika skontrolowanej jednostki w ramach postępowania pokontrolnego, zgodnie z „Systemem Kontroli” - do ostatniego dnia okresu sprawozdawczego, tj. odpowiednio do dnia 30 czerwca i 31 grudnia.

  - 3.1. **rubryka 14.** Liczba wydanych zarządzeń pokontrolnych.
  - 3.2. **rubryka 14a.** Liczba wniesionych skarg do WSA na zarządzenia pokontrolne.
  - 3.3. **rubryka 14b.** Liczba zarządzeń uchylonych w całości przez WSA.
  - 3.4. **rubryka 14c.** Liczba zarządzeń uchylonych w części przez WSA
4. Liczba decyzji wstrzymujących działalność (**rubryka 15**) wydanych zgodnie z art. 364 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232, z późn. zm.), zgodnie z art. 32 ust. 1, art. 140 ust. 1, art. 161 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21, z późn. zm.) oraz zgodnie z art. 33 i art. 34 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 147, poz. 1033, z późn. zm.).
5. Liczba decyzji o wstrzymaniu użytkowania instalacji (**rubryka 16**) wydanych zgodnie z art. 365 ust. 1, art. 367 ust. 1, 3 i 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska.
6. Liczba decyzji o wstrzymaniu oddania do użytkowania instalacji i wstrzymania użytkowania instalacji, wydanych na podstawie art. 365 ust. 2 (**rubryka 17**) ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska.
7. Liczba decyzji wyznaczających termin usunięcia naruszeń lub zaniedbań (**rubryka 18**) zgodnie z art. 367 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska oraz postanowień zgodnie z art. 140 ust. 4, art. 161 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (**rubryka 18a**).
8. Liczba decyzji zakazujących produkcji, sprowadzania z zagranicy lub wprowadzania do obrotu produktów niespełniających wymagań ochrony środowiska, (**rubryka 19**) wydanych na podstawie art. 370 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska.
9. Liczba decyzji wyrażających zgodę na podjęcie wstrzymanej działalności lub użytkowania (**rubryka 20**) zgodnie z art. 372 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska oraz zgodnie z art. 32 ust.6, art. 140 ust.6, art. 162 ust.2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.
10. Liczba decyzji wydanych na podstawie art. 139 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (**rubryka 21**).
11. Liczba decyzji wydanych na podstawie art. 247 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska w związku z wystąpieniem awarii (**rubryka 22**).
12. Liczba postanowień (**rubryka 23**) - łączna liczba wszystkich wydanych postanowień w okresie sprawozdawczym, w tym postanowienia z **rubryki 18a**.

Uwaga:

Wszelkie dane dotyczące decyzji i postanowień wydawanych przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska należy odnieść do decyzji ostatecznych (z uwzględnieniem decyzji z lat wcześniejszych, które stały się ostateczne w okresie sprawozdawczym).

13. Liczba wydanych opinii, zaświadczeń, stanowisk i informacji (**rubryka 24**) - obejmuje liczbę opinii i zaświadczeń wydanych na wniosek podmiotów i organów administracji publicznej.
14. Liczba spraw z zakresu udostępnienia informacji (**rubryka 25, 25a, 25b, 25c**)
  - 14.1. **rubryka 25.** Liczba wniosków o udostępnienie informacji o środowisku i jego ochronie na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (z wyłączeniem wniosków dotyczących informacji z zakresu PMŚ).
  - 14.2. **rubryka 25a.** Liczba decyzji odmawiających udostępnienia informacji o środowisku i jego ochronie (z wyłączeniem decyzji dotyczących informacji z zakresu PMŚ).
  - 14.3. **rubryka 25b.** Liczba wniosków o udostępnienie informacji publicznej na podstawie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

- 14.4. **rubryka 25c.** Liczba decyzji odmawiających udostępnienia informacji publicznej.
15. Liczba decyzji w zakresie niezgodności wyrobu z zasadniczymi wymaganiami (**rubryka 26**) - należy w tej rubryce zsumować wszystkie decyzje wydane na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności:
- zakazujące na okres nie dłuższy niż 2 miesiące dalszego przekazywania wyrobu użytkownikowi, konsumentowi i sprzedawcy, art 40k ust. 1;
  - umarzające postępowanie w sprawie wprowadzenia do obrotu wyrobu niezgodnego z zasadniczymi wymaganiami, art. 41c ust.2;
  - nakazujące wycofanie wyrobu z obrotu, art. 41 c ust. 3 pkt I;
  - zakazujące dalszego przekazywania wyrobu użytkownikowi, konsumentowi i sprzedawcy, art. 41 c ust. 3 pkt 2;
  - ograniczające dalsze przekazywanie wyrobu użytkownikowi, konsumentowi i sprzedawcy, art. 41 c ust. 3 pkt 3;
  - nakazujące stronie postępowania powiadomić konsumentów lub użytkowników wyrobu o stwierdzonych niezgodnościach z zasadniczymi wymaganiami, określając termin i sposób ich powiadomienia, art. 41c ust. 3 pkt 4.
16. Liczba wniosków do organów ścigania (**rubryki 27, 27a**)
- 16.1. Ogółem (**rubryka 27**)
- liczba wniosków o wszczęcie postępowania, kierowanych w okresie sprawozdawczym do organów ścigania
- 16.2. Liczba spraw, w których orzeczono winę (**rubryka 27a**)
- liczba w okresie sprawozdawczym orzeczeń o winie w sprawach kierowanych przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska w okresie sprawozdawczym, jak też w okresach wcześniejszych.
17. Liczba wniosków do sądów powszechnych (**rubryki 28, 28a**)
- liczba wniosków do sądów powszechnych - analogicznie do zasad określonych w pkt. 11.
18. Liczba mandatów karnych (rubryka 29, 29a)
- 18.1. Ogółem (**rubryka 29**) - liczba mandatów karnych nałożonych w okresie sprawozdawczym.
- 18.2. Kwota (**rubryka 29a**) – kwota mandatów karnych ogółem nałożonych w okresie sprawozdawczym.
19. Liczba udzielonych pouczeń (**rubryka 30**) - wpisać liczbę wszystkich pouczeń udzielonych w toku kontroli zamiast mandatu karnego, zgodnie z „Systemem Kontroli”.
20. Liczba wniosków i wystąpień do organów administracji (**rubryki 31,32,33,34**)
- liczba wszystkich wniosków i wystąpień skierowanych przez wojewódzki inspektorat ochrony środowiska do organów administracji (zgodnie z założonym podziałem w tabeli na organy administracji rządowej - **rubryki 31, 32** i samorządowej — **rubryki 33, 34**).
21. Liczba postępowań egzekucyjnych (**rubryki 35, 35a, 36**)
- Obejmuje liczbę wszczętych postępowań egzekucyjnych prowadzonych przez WIOŚ w okresie sprawozdawczym o charakterze pieniężnym (**rubryka 35**) i o charakterze niepieniężnym (**rubryka 35a**) oraz postępowań wynikających z mocy prawa (rubryka 36) zgodnie z ustawą z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r. Nr 1015, z późn. zm.).
22. Liczba zakładów, które korzystają z odroczenia kar (**rubryki 37,38**).
- Obejmuje liczbę zakładów, które korzystając z decyzji odraczających kary (decyzje wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska), powinny ukończyć przedsięwzięcia w okresie sprawozdawczym (**rubryka 37**) i faktycznie ukończyły inwestycje w tym okresie (**rubryka 38**).
23. Liczba decyzji odmawiających odroczenia terminu płatności kar lub rozłożenia na raty (**rubryka 39**).
24. Liczba przypadków wystąpienia poważnej awarii (**rubryki 40, 41**)
- liczba przypadków wystąpienia poważnej awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do GIOŚ zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 roku w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2003 r. Nr 5, poz. 58) zgodnie z posiadanym przez wojewódzki inspektorat ochrony środowiska wykazem tego typu przypadków, które wystąpiły na terenie województwa w okresie sprawozdawczym (**rubryka 40**), z wyszczególnieniem przypadków, w których trakcie wojewódzki inspektorat ochrony środowiska pobierał próbki do analizy lub też prowadził inne pomiary (**rubryka 41**).

DZIAŁ 2 - DECYZJE PIENIĘŻNE**Uwagi ogólne:**

- **Wszelkie dane dotyczące decyzji wydawanych przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska należy odnieść do decyzji ostatecznych (z uwzględnieniem decyzji z lat wcześniejszych, które stały się ostateczne w okresie sprawozdawczym).**
  - **Wielkość środków finansowych należy przyjąć w złotych, z dwoma miejscami po przecinku.**
1. Liczba decyzji ogółem (kolumna 00) – jest to suma wszystkich decyzji wydanych w okresie sprawozdawczym dotycząca przedmiotu wymierzania kar. Jest to suma kolumn 01, 02, 04, 06, 08, 10, 12, 14, 20, 23, 25.
Kolumna 16 (liczba decyzji niewyegzekwowanych należności ogółem) oraz kolumna 18 (liczba decyzji niewyegzekwowanych należności w okresie sprawozdawczym) nie są częścią składową kolumny 00 (liczba decyzji ogółem).
  2. Wielkość danych ogółem (**wiersz 01, 02**) stanowi odpowiednio sumę wierszy określających globalne wielkości dla poszczególnych komponentów środowiska, tj.: ścieki (**wiersz 03, 04**), woda (**wiersze 05, 06**), powietrze (**wiersz 07, 08**), hałas (**wiersze 09, 10**), odpady (**wiersze 11, 12, 15, 16, 21, 22, 23***, **24***, **25, 26, 29, 30, 31, 32, 37****, **38****), kary za nieprzedłożenie sprawozdania PRTR w terminie oraz za niezapewnienie jakości przekazywanych danych pod względem ich kompletności, spójności lub wiarygodności (**wiersze 27, 28**), produkcja, przywóz, wywóz lub wprowadzenie do obrotu substancji kontrolowanych oraz urządzeń je zawierających (**wiersze 17, 18**), handel uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych (**wiersze 33, 34**), programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (**wiersze 35,36**). Przy sumowaniu ogółem kosztów ponoszonych w związku z prowadzeniem kontroli należy uwzględnić także koszty za badania zanieczyszczenia gleby lub ziemi (**wiersze 13, 14**) oraz koszty za wykonanie pomiarów wynikających z kontroli prowadzonych zgodnie z ustawą o systemie oceny zgodności (**wiersze 19, 20**).
* dot. art. 194, art. 195 i art. 200 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach
** dot. decyzji wydanych na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz.1243, z późn. zm.), która została uchylona ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.
  3. Kary za okres trwania naruszenia i kary za inne naruszenia, np. art. 236d ust.1 i 2 ustawy - Prawo ochrony środowiska, art. 315a ustawy - Prawo ochrony środowiska, art.97-102 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U. Nr 79, poz. 666, z późn. zm.) (**rubryki 02, 03**).
4.1. Kwota kar - wpływy (wiersze z indeksem „b”) stanowi sumę kar, które w okresie sprawozdawczym faktycznie wpłynęły na konto wojewódzkiego inspektoratu ochrony środowiska, w tym także z tytułu konsekwencji wynikających z instytucji odraczania kar bądź rozkładania ich na raty. W kwocie „wpływy” należy ująć także odsetki za nieterminowe płacenie kar.
  4. Kary odroczone w trybie art. 317 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (**rubryki 04, 05**). Liczba decyzji ostatecznych oraz na jaką kwotę zostały wydane w okresie sprawozdawczym.
  5. Kary rozliczone w związku z terminową realizacją przedsięwzięcia, które usunęło przyczynę ponoszenia kar (**rubryki 06, 07**). Liczba decyzji ostatecznych rozliczających przedsięwzięcia, w związku z realizacją, których udzielono odroczenia terminu płatności kar (**rubryka 06**) oraz na jakie kwoty (**rubryka 07**).
  6. Kary wymierzone w związku z niezrealizowaniem przedsięwzięcia w terminie lub nieusunięcia przyczyn wymierzenia odroczonej kary (**rubryki 08, 09**). Liczba decyzji ostatecznych wymierzających ww. kary (**rubryka 08**) oraz na jakie kwoty (**rubryka 09**).
  7. Kary odroczone na podstawie innych ustaw niż ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r.- Prawo ochrony środowiska oraz na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.) (**rubryki 10, 11**).
  8. Kary zawieszona na podstawie ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1399, z późn. zm.) (**rubryki 12, 13**).
  9. Kary rozłożone na raty w trybie ustawy Ordynacja podatkowa (**rubryki 14, 15**). Liczba decyzji ostatecznych oraz łączna kwota kar za okres sprawozdawczy z uwzględnieniem opłaty prolongacyjnej.
  10. Kary niewyegzekwowane (**rubryki 16,17,18,19**).
W rubrykach 16 i 17 należy wpisać liczbę decyzji oraz ich kwotę obejmującą globalną sumę kar niewyegzekwowanych na koniec okresu sprawozdawczego, w tym także decyzji z okresów (lat) wcześniejszych, spraw prowadzonych wyłącznie przez wojewódzki inspektorat ochrony środowiska; **w rubrykach 18 i 19** nie należy uwzględniać liczby decyzji oraz kwot odroczonej i rozłożonej na raty, których termin rozliczenia lub płatności nie przypada na okres sprawozdawczy.
Analogicznie w **rubrykach 18 i 19** należy wpisać odpowiednio dane dotyczące tylko decyzji, których termin płatności przypadał na rok objęty sprawozdaniem.

11. Koszty ponoszone w związku z prowadzeniem kontroli (**rubryki 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26**) - koszty pobierania próbek, wykonania pomiarów i analiz.
  - 11.1. Liczba wydanych decyzji oraz wysokości ustalonych w nich kosztów w wierszu „a” (**rubryki 20 i 21**); dotyczy decyzji wydanych w okresie sprawozdawczym zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 686, z późn. zm.).
  - 11.2. Kwota określana w wierszu „b” (rubryka 21) obejmuje wielkość środków, jaka faktycznie wpłynęła na konto wojewódzkiego inspektoratu ochrony środowiska do końca okresu sprawozdawczego, w tym także wynikającą z decyzji wydanych w okresach wcześniejszych.
  - 11.3. Kwota określona w rubryce 22 obejmuje globalne zadłużenie w przedmiotowym zakresie na koniec okresu sprawozdawczego, w tym także środki wynikające z decyzji wydanych w okresach wcześniejszych.
  - 11.4. Liczba decyzji (**rubryka 23**) oraz kwota odroczonej kosztów w trybie ustawy Ordynacja podatkowa (**rubryka 24**) poniesionych w związku z przeprowadzeniem kontroli.
  - 11.5. Liczba decyzji (**rubryka 25**) oraz kwota kar rozłożonych na raty w trybie ustawy Ordynacja podatkowa (**rubryka 26**) poniesionych w związku z przeprowadzeniem kontroli

DZIAŁ 3 - PODZIAŁ ŚRODKÓW FINANSOWYCH

Środki finansowe z tytułu kar przekazane na rzecz Budżetu Państwa (**rubryka 01**), na rzecz Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (**rubryki 02 i 03**) oraz na rzecz Budżetu Powiatu i Budżetu Gminy (**rubryki 04 i 05**) dotyczą wielkości środków finansowych z tytułu kar (wraz z odsetkami za zwłokę) przekazywanych w okresie sprawozdawczym do dnia 31 grudnia oraz do dnia 30 czerwca danego roku.

TERMINY

Dla sprawozdania rocznego:

Wojewódzki inspektorat ochrony środowiska do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska
- 15 lutego

Dla sprawozdania półrocznego:

Wojewódzki inspektorat ochrony środowiska do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska
- 14 sierpnia.